

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

65 metai

2022 m. gruodžio 16 d.

Turinys

EUROPOS PARLAMENTAS

2022–2023 m. SESIJA

2022 m. gegužės 18–19 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Europos Parlamentas

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

2022/C 479/01	2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES asociacijos susitarimo su Moldovos Respublika įgyvendinimo (2021/2237(INI))	2
2022/C 479/02	2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos 2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos (2021/2180(INI))	18
2022/C 479/03	2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2021 m. Komisijos ataskaitos dėl Šiaurės Makedonijos (2021/2248(INI))	33
2022/C 479/04	2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2021 m. Komisijos ataskaitos dėl Albanijos (2021/2244(INI))	45
2022/C 479/05	2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl opozicijos persekiojimo ir profesinių sąjungų vadovų sulaikymų Baltarusijoje (2022/2664(RSP))	57
2022/C 479/06	2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m. Mikrokredencialai, individualiosios mokymosi sąskaitos ir mokymasis siekiant tvarios aplinkos (2022/2568(RSP))	65

2022/C 479/07	2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kovos su nebaudžiamumu už karo nusikaltimus Ukrainoje (2022/2655(RSP))	68
2022/C 479/08	2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija „Rusijos karo Ukrainoje socialinės ir ekonominės pasekmės ES. ES pajėgumo veikti stiprinimas“ (2022/2653(RSP))	75

III Parengiamieji aktai

Europos Parlamentas

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

2022/C 479/09	<p>P9_TA(2022)0208</p> <p>Laikinas prekybos liberalizavimas papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal ES ir Ukrainos asociacijos susitarimą ***I</p> <p>2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl laikino prekybos liberalizavimo papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą (COM(2022)0195 – C9-0159/2022 – 2022/0138(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2022)0138</p> <p>Europos Parlamento pozicija, priimta 2022 m. gegužės 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/... dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą</p>	86
2022/C 479/10	<p>P9_TA(2022)0209</p> <p>Eurojusto vykdomas įrodymų, susijusių su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui, karo nusikaltimais ir susijusiomis nusikalstamomis veikomis, išsaugojimas, analizė ir saugojimas ***I</p> <p>2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Eurojusto vykdomo įrodymų, susijusių su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui ir karo nusikaltimais, rinkimo, išsaugojimo ir analizės iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 (COM(2022)0187 – C9-0155/2022 – 2022/0130(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2022)0130</p> <p>Europos Parlamento pozicija, priimta 2022 m. gegužės 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/..., kuriuo dėl įrodymų, susijusių su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui, karo nusikaltimais ir susijusiomis nusikalstamomis veikomis, išsaugojimo, analizės ir laikymo Eurojuste iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1727</p>	87

2022/C 479/11

P9_TA(2022)0210

Reglamentas (ES) 2016/1628: įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus pratęsimas ***I

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Komisijos įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus pratęsimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1628 (COM(2022)0113 – C9-0119/2022 – 2022/0080(COD))

P9_TC1-COD(2022)0080

Europos Parlamento pozicija, priimta 2022 m. gegužės 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/..., kuriuo dėl Komisijos įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus pratęsimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1628 88

2022/C 479/12

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl visuotinio minimalaus tarptautinių subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo Sąjungoje (COM(2021)0823 – C9-0040/2022 – 2021/0433(CNS)) 89

Simbolių paaiškinimai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra: antrasis svarstymas
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra: trečiasis svarstymas

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Parlamento pakeitimai

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu ■ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.

EUROPOS PARLAMENTAS

2022–2023 m. SESIJA

2022 m. gegužės 18–19 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2022)0211

ES ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimas

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES asociacijos susitarimo su Moldovos Respublika įgyvendinimo (2021/2237(INI))

(2022/C 479/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 8 straipsnį ir V antraštinę dalį, ypač 21, 22, 36 ir 37 straipsnius, bei Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) penktąją dalį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos (toliau – Moldova) asociacijos susitarimą, kuris apima išsamią ir visapusišką laisvosios prekybos erdvę (IVLPE) ir visapusiškai įsigaliojo 2016 m. liepos 1 d.,
- atsižvelgdamas į tai, kad, 2014 m. kovo mėn. Europos Parlamentui ir Tarybai iš dalies pakeitus Tarybos reglamentą (EB) Nr. 539/2001 ⁽¹⁾, buvo įvestas bevizis režimas Moldovos piliečiams,
- atsižvelgdamas į savo rekomendaciją Tarybai, Komisijai bei Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Rytų partnerystės, pateiktą rengiantis 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 13 d. Komisijos ir Europos išorės veiksmytarnybos (EIVT) bendrą tarnybų darbinį dokumentą dėl Moldovos Respublikos asociacijos įgyvendinimo ataskaitos (SWD(2021)0295),
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 28 d. įvykusio 6-ojo ES ir Moldovos asociacijos tarybos susitikimo rezultatus,
- atsižvelgdamas į Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimų bendras deklaracijas, kurių naujausia buvo paskelbta 2021 m. gruodžio 15 d. Briuselyje,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 2 d. Komisijos ir EIVT bendrą tarnybų darbinį dokumentą „Ekonomikos atsigavimas, atsparumas ir reformos: Rytų partnerystės prioritetai po 2020 m.“ (SWD(2021)0186),

⁽¹⁾ 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 81, 2001 3 21, p. 1).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Sakartvelo užsienio reikalų ministerijos, Moldovos Respublikos užsienio reikalų ir Europos integracijos ministerijos bei Ukrainos užsienio reikalų ministerijos (trijų asocijuotųjų valstybių) 2021 m. gegužės 17 d. pasirašytą susitarimo memorandumą dėl tvirtesnio bendradarbiavimo Europos integracijos srityje užmezgimo,
- atsižvelgdamas į trijų asocijuotųjų valstybių (Sakartvelo, Moldovos Respublikos ir Ukrainos) ar jų vyriausybių vadovų bendrą pareiškimą po 2021 m. gruodžio 15 d. įvykusio 6-ojo Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo,
- atsižvelgdamas į Moldovos 2022 m. kovo 3 d. pateiktą paraišką dėl narystės Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 16 d. gautą Moldovos Respublikos Ministrės Pirmininkės laišką Europos Parlamento Pirmininkei, kuriame prašoma padidinti makrofinansinę paramą Moldovai,
- atsižvelgdamas į 2018 m. vasario 26 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl Moldovos Respublikos,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 26 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją „Lenkijos ir Moldovos Respublikos teisėjai turi likti nepriklausomi“⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratiųjų institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) bei Europos Tarybos Venecijos komisijos nuomones ir rekomendacijas, visų pirma į 2018 m. kovo 15 d. nuomonę dėl rinkimų reformos Moldovoje, 2019 m. birželio 24 d. nuomonę dėl konstitucinės padėties, ypač galimybės paleisti parlamentą, 2019 m. spalio 14 d. nuomonę dėl Aukščiausiojo Teisingumo Teismo ir prokuratūros reformos įstatymo projekto bei 2021 m. gruodžio 13 d. nuomonę dėl įstatymo dėl prokuratūros 2021 m. rugpjūčio 24 d. pakeitimų,
- atsižvelgdamas į Moldovos Respublikos įstatymo dėl Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų kodekso pakeitimo teisinę analizę, kurią ESBO atstovas žiniasklaidos laisvės klausimais pristatė 2022 m. sausio 14 d.,
- atsižvelgdamas į 12-ojo ES ir Moldovos dialogo žmogaus teisių klausimais, 2021 m. rugsėjo 13 d. įvykusio surengus vaizdo konferenciją, rezultatus,
- atsižvelgdamas į ES ir Moldovos parlamentinio asociacijos komiteto, EURONEST parlamentinės asamblėjos, Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumo, ES ir Moldovos pilietinės visuomenės platformos bei kitų Moldovos pilietinės visuomenės atstovų rekomendacijas ir veiklą,
- atsižvelgdamas į Moldovos vyriausybės priimtą 2022–2028 m. nacionalinę regioninės plėtros strategiją,
- atsižvelgdamas į naująjį 2020–2023 m. valdžios veiksmų planą,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento rinkimų stebėjimo misijos 2021 m. liepos 11 d. vykusiuose išankstiniuose Moldovos parlamento rinkimuose, įtrauktos į tarptautinę rinkimų stebėjimo misiją, kuriai vadovavo ESBO ODIHR, išvadas,
- atsižvelgdamas į vyriausiojo įgaliotinio Josepo Borrellio ir Komisijos nario Olivério Várhelyi 2021 m. liepos 12 d. pareiškimą dėl parlamento rinkimų,

⁽²⁾ Rezoliucija 2359 (2021).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas, susijusias su Moldova, visų pirma į savo ankstesnę 2020 m. spalio 20 d. rezoliuciją dėl ES asociacijos susitarimo su Moldova Respublika įgyvendinimo ⁽³⁾ ir į 2018 m. liepos 5 d. rezoliuciją dėl politinės krizės Moldovoje, kilusios paskelbus Kišiniovo mero rinkimus negaliojančiais ⁽⁴⁾, 2017 m. liepos 4 d. rezoliuciją dėl sprendimo suteikti Moldovos Respublikai makrofinansinę paramą ⁽⁵⁾ bei 2016 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl asociacijos susitarimų bei išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių su Gruzija, Moldova ir Ukraina ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą bei 3 priedą,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0143/2022),
- A. kadangi neišprovokuotas, nepagrįstas ir neteisėtas Rusijos karas prieš Ukrainą, paskelbtas 2022 m. vasario 24 d., neproporcingai paveikė kaimyninę Moldovą, per dvi savaites priėmusią virš 360 000 pabėgėlių, daugiau nei 100 000 iš kurių yra pasilikę šalyje, o tai iš jos pareikalavo didžiulių išteklių;
- B. kadangi nuo Rusijos karo prieš Ukrainą pradžios būta nuogąstavimų dėl galimų „netikros vėliavos“ operacijų Moldovoje;
- C. kadangi 2022 m. balandžio 22 d. Rusijos centrinės karinės apygardos vado pavadootojas generolas majoras Rustamas Minekajevs (angl. Rustam Minnekayev) pareiškė, kad vienas iš Rusijos vykdomos invazijos į Ukrainą tikslų – sukurti sausumos koridorių į Uždnestrės regioną; kadangi generolas majoras R. Minekajevs taip pat melagingai teigė, kad Padniestrėje užfiksuota rusakalbių gyventojų engimo atvejų;
- D. kadangi Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime buvo pripažinti atitinkamų partnerių europiniai siekiai ir europinis pasirinkimas bei paraginta visapusiškai įgyvendinti asociacijos susitarimus ir jų išsamius ir visapusiškus laisvosios prekybos susitarimus;
- E. kadangi po politinio nestabilumo ir demokratinio nuosmukio laikotarpio 2020 m. lapkričio 15 d. prezidento rinkimus laimėjo Maia Sandu, surinkusi 57,75 proc. balsų, o per pirmalaikius parlamento rinkimus, vykusius 2021 m. liepos 11 d., 52,8 proc. balsų surinkusi partija „Veiksmas ir solidarumas“ (PAS) laimėjo 63 iš 101 vietos Moldovos parlamente: tai parodo tvirtą Moldovos žmonių įsipareigojimą demokratijai, teisinės valstybės principui ir europinei savo šalies ateičiai bei reiškia, kad PAS patikėtas tvirtas įgaliojimas imtis plataus užmojo reformų programos;
- F. kadangi asociacijos susitarimas, apimantis IVLPE, grindžiamas bendromis vertybėmis, kuriomis vadovaujasi ES, t. y. demokratija, pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinės valstybės principu, o šios vertybės yra ir kertiniai politinės asociacijos bei ekonominės integracijos, numatytos asociacijos ir IVLPE susitarime, aspektai;
- G. kadangi, remiantis naujausiomis nuomonės apklausomis, 71,6 proc. Moldovos piliečių palaiko savo šalies Europos integracijos tikslą;
- H. kadangi 2022 m. balandžio 6–7 d. vykusio 11-ojo ES ir Moldovos parlamentinio asociacijos komiteto susitikimo dalyviai atkreipė dėmesį į Moldovos Prezidentės, vyriausybės ir parlamento daugumos ryžtą visapusiškai įgyvendinti ES ir Moldovos asociacijos darbotvarkę bei, savo ruožtu, apčiuopiamai pagerinti Moldovos piliečių gyvenimą;

⁽³⁾ OL C 404, 2021 10 6, p. 136.

⁽⁴⁾ OL C 118, 2020 4 8, p. 109.

⁽⁵⁾ OL C 334, 2018 9 19, p. 199.

⁽⁶⁾ OL C 11, 2018 1 12, p. 82.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- I. kadangi konkretūs 6-ojo ES ir Moldovos asociacijos tarybos susitikimo, įvykusio 2021 m. spalio 28 d., rezultatai suteikia naują postūmį imtis glaudesnio ir tvirtesnio bendradarbiavimo svarbiausiose srityse;
- J. kadangi Moldovos ekonomikos gaivinimo planas buvo pasiūlytas įgyvendinant atnaujintą Rytų partnerystės šalių ekonomikos gaivinimo, atsparumo didinimo ir reformų darbotvarkę, pagrįstą Ekonomikos ir investicijų planu, kurio tikslas – socioekonominis atsigavimas ir ilgalaikis atsparumas po COVID-19 pandemijos vadovaujantis šūkiu „atkurti geriau, nei buvo“; kadangi pagal pavyzdines Ekonomikos ir investicijų plano iniciatyvas Moldovai numatytos investicijos į energijos vartojimo efektyvumą, infrastruktūrą ir susisiekimą, tačiau ne į perėjimą prie švarios energijos;
- K. kadangi užbaigta dabartinė skubios ES makrofinansinės paramos Moldovai, susijusios su COVID-19 pandemija, programa, pagal kurią – padariusi reikšmingą pažangą vykdančios susitarimo memorandumo politikos sąlygas – 2020 m. lapkričio mėn. buvo išmokėta pirmoji 50 mln. EUR dalis, o 2021 m. spalio 7 d. – antroji 50 mln. EUR dalis;
- L. kadangi 2021 m. korupcijos suvokimo indekse Moldova užėmė 105 vietą tarp 180 šalių (pakilusi iš 115 vietos 2020 m.) ir, nepaisant vyriausybės permainų, reikšmingos pažangos kovojant su korupcija nebuvimas kelia didelį susirūpinimą, nes korupcija jau daugybę metų nepaprastai kenkia valdžios aparatui, stabdo ekonomikos augimą ir modernizaciją bei pakerta demokratiją;
- M. kadangi naujai vyriausybei tebereikia šalinti didžiulius trūkumus, susijusius su teisingumo sektoriumi ir teisinės valstybės principo taikymu, dėl kurių Moldovoje toliau susiduriama su demokratinio valdymo kliūtimis;
- N. kadangi 2021 m. pasaulio spaudos laisvės indekse Moldova užėmė 89 vietą tarp 180 šalių (pakilusi dviem vietomis, palyginti su ankstesniais metais), o klausimai dėl žiniasklaidos nuosavybės koncentracijos, reklamos rinkos monopolizavimo, redakcinės nepriklausomybės stokos bei ūkio subjektų ir politinių grupių kontroliuojamų žiniasklaidos institucijų tebekelia susirūpinimą;
- O. kadangi pilietinės visuomenės organizacijos toliau ragina užtikrinti didesnę sprendimų priėmimo parlamente ir kitose viešojo sektoriaus institucijose skaidrumą, dar kartą atkreipdamos dėmesį į savo 2016 ir 2017 m. pateiktus pasiūlymus dėl teisės aktų, kuriais būtų reglamentuojama galimybė susipažinti su informacija, sistemos;
- P. kadangi valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimas tebėra nereguliarus ir daugeliu atveju neįsisteminuotas;
- Q. kadangi Komisija savo naujausioje įgyvendinimo ataskaitoje įvardijo esmines problemas, susijusias su teise gauti sveikatos priežiūros paslaugas ir viešojo intereso požiūriu svarbią informaciją, su teise į darbą ir deramą gyvenimą bei judėjimo ir saviraiškos laisvėmis;
- R. kadangi dėl lyčių stereotipų ir normų moterys ir toliau susiduria su lyčių nelygybe, o jų dalyvavimas priimančiais sprendimais yra ribotas;
- S. kadangi pagal teisinę sistemą nebedraudžiama verstis tam tikromis profesijomis, tačiau ji ir toliau įgyvendinama lėtai, o moterys tebesiduria su tokiais *de facto* kliūtimis, kaip nepakankama prieiga prie įperkamu priežiūros paslaugų;
- T. kadangi neapykantos kalba ir toliau kelia susirūpinimą bei dažniausiai būna nukreipta į moteris ir LGBTI asmenis;
- U. kadangi Komisija savo įgyvendinimo ataskaitoje atkreipia dėmesį į tokias rimtas problemas, kaip kūdikių mirtingumas, vaikų darbas, įskaitant sąsajas su prekyba žmonėmis ir seksualiniu išnaudojimu, specifinė romų vaikų ir tėvų paliktų vaikų padėtis, nesikeičiantis kūdikių ir vaikų su negalia skaičius institucinės globos įstaigose bei nepakankama socialinių paslaugų pažeidžiamose padėtyje esančioms šeimoms paremti kokybė;
- V. kadangi Moldova importuoja apie 80 proc. savo energijos, o vėjo, saulės ir nedidelių hidroelektrinių gaminama energija sudaro tik apie 1 proc. Moldovos energijos rūšių derinio;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- W. kadangi biomasė yra vienintelis reikšmingas Moldovos vidaus energijos šaltinis, sudarantis 19 proc. visos tiekiamos energijos;
- X. kadangi pagal Paryžiaus susitarimą Moldova įsipareigojusi 70 proc. sumažinti išmetamą teršalų kiekį iki 2030 m., palyginti su 1990 m.;

Bendros vertybės ir bendri principai

1. teigiamai vertina istorinius 2020 m. prezidento ir 2021 m. parlamento rinkimų rezultatus, per kuriuos Moldovos gyventojai triuškinama dauguma palaikė reformų siekiančias proeuropietiškas jėgas, kurioms šiuo metu tenka visa atsakomybė už valstybę; ragina ES institucijas ir Moldovos politinę vadovybę pasinaudoti šia unikalia galimybe ir bendradarbiauti, kad būtų įgyvendintos jau seniai būtinos reformos ir skatinama Moldovos europinė integracija, vadovaujantis bendromis demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms vertybėmis bei teisinės valstybės principu;
2. sveikina Moldovą, 2022 m. kovo 3 d. pateikusių paraišką dėl narystės ES: tai patvirtina, kad šalis pasirinko europinį kelią; pažymi, jog šis žingsnis dar labiau akcentuoja, kad būtinas intensyvesnis aukšto lygio politinis dialogas su Moldovos valdžios institucijomis, siekiant apčiuopiamos ir tvarios pažangos įgyvendinant svarbiausias reformas; ragina ES institucijas suteikti Moldovai, kaip ir Ukrainai bei Sakartvelui, ES šalies kandidatės statusą remiantis ES sutarties 49 straipsniu ir atsižvelgiant į nuopelnus, o kol kas tęsti darbą siekiant Moldovos integracijos į ES bendrąją rinką; ragina Komisiją ir EIVT toliau stiprinti ryšius su kolegoms Moldovoje bei skirti maksimalią politinę, techninę ir finansinę paramą Moldovai šiuo nepaprastai svarbiu laikotarpiu, kad atsirastų papildomas stimulus siekti pažangos ir būtų užtikrintas reikiamas ES pagalbos įsisavinimo pajėgumas; pabrėžia, kad būtina ieškoti būdų Moldovos viešojo sektoriaus institucijų pajėgumams šiuo požiūriu konsoliduoti ir stiprinti, įskaitant bendrą ES ir Moldovos projektą įsteigti aukštojo mokslo įstaigą Moldovos viešojo administravimo srities darbuotojams apmokyti, užtikrinant maksimalų atrankos ir skatinimo procedūros skaidrumą bei skiriant ES pagalbą reikiamam valstybės tarnautojų, kurių darbas Moldovos vyriausybėje apima svarbiausias su Europos integracija susijusių reformų sritis, atlyginimams padidinti;
3. pažymi, kad Europos Sąjungos parama turėtų būti labiau strategiška, ir ragina Komisijos lygmeniu įsteigti paramos Moldovos Respublikai grupę remiantis paramos Ukrainai grupės pavyzdžiu, kaip numatyta pradiniais pastarosios grupės įgaliojimais; pabrėžia, kad tokia grupė galėtų atlikti esminių vaidmenį labiau racionalizuojant ES finansinę ir techninę paramą bei teikiant daugialypę pagalbą Moldovos valdžios institucijoms siekiant reformų tokiose kertinėse srityse, kaip teisingumas, kova su korupcija ir viešasis administravimas, įgyvendinant Rytų partnerystės ekonomikos ir investicijų planus bei Moldovos ekonomikos gaivinimo planą ir padedant Moldovai pasiręgti būsimoms stojimo deryboms;
4. ragina Komisiją padėti Moldovai parengti tvirtą pasirengimo narystei ES strategiją; pakartoja savo raginimą Komisijai rengti reguliarias išsamias metines ataskaitas, kuriose reformų įgyvendinimas būtų vertinamas remiantis aiškiais kriterijais ir naudojant tokią pat metodiką, kokia buvo taikoma Vakarų Balkanų šalims;
5. pabrėžia, kad, pateikusių paraiškas dėl narystės ES, Ukraina, Moldova ir Sakartvelas atvertė naują savo Europos integracijos puslapį ir kad ši integracija turėtų pasižymėti tvirtesnėmis pastangomis įgyvendinti atitinkamus asociacijos susitarimus ir išsamius ir visapusiškus laisvosios prekybos susitarimus bei labiau strategišku ES požiūriu į šių šalių rėmimą;
6. palankiai vertina 2021 m. gruodžio 15 d. surengto 6-ojo Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatus, kuriais dar kartą patvirtinti reikšmingi šiuo formatu grindžiamo bendradarbiavimo laimėjimai ir apibrėžta plataus užmojo būsimo bendradarbiavimo kryptis, pagrįsta bendromis vertybėmis, ypatingą dėmesį skiriant ekonomikos gaivinimui, atsparumui bei reformoms;
7. teigiamai vertina tai, kad aukščiausiojo lygio susitikime buvo įvertinta Moldovos, Sakartvelo ir Ukrainos iniciatyva stiprinti savo – trijų asocijuotųjų ES partnerių (vadinamojo asocijuotojo trejeto) – bendradarbiavimą ir savo europinius siekius bei europinį pasirinkimą; ragina šias tris šalis bendradarbiavimu siekti išsikelto narystės ES tikslo, dar pažangiau įgyvendinant reformų darbotvarkę ir keičiantis geriausia gero valdymo bei asociacijos susitarimų ir išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų įgyvendinimo praktika, kas yra nuopelnais pagrįstos būsimos narystės ES pagrindas; ragina

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Komisiją įvertinti Moldovos paraišką dėl narystės ES, o kol kas – imtis atsakomųjų veiksmų atsižvelgiant į asocijuotųjų šalių norą gilinti sektorinį bendradarbiavimą su ES abipusio intereso srityse, sykiu toliau vadovaujantis įtraukimo principu;

8. teigiamai vertina konstruktyvų Moldovos indėlį į bendradarbiavimą Rytų partnerystės ir ypač asocijuotųjų šalių veiklos pagrindu, bei viliasi, kad pareiškimai dėl šalies plataus užmojo darbotvarkės ir sektorių integracijos transporto, energetikos ir kitose srityse virs konkrečiais sprendimais bei veiksmais tiek iš Moldovos valdžios, tiek iš Sąjungos pusės;

9. ragina ES institucijas analizuoti galimybę įtraukti Moldovą stebėtojos teisėmis į komitetų, įsteigtų pagal SESV 291 straipsnį ir Reglamentą (ES) Nr. 182/2011, procedūras⁽⁷⁾ bei Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžius, siekiant parodyti, kad ES yra išpareigojusi gilinti integraciją ir stiprinti šalies reformų orientaciją bei administracinę praktinę patirtį;

10. pripažįsta, kad Moldovos ekonomika neproporcingai nukenčia dėl karo Ukrainoje: netekta importo ir eksporto galimybių, išaugo vežimo išlaidos, sparčiai kyla energijos kainos, be to, dėl daugybės iš Ukrainos atvykstančių pabėgėlių šalyje yra susidariusi kritinė humanitarinė padėtis; nepaprastai vertina išskirtines Moldovos žmonių ir valstybės institucijų pastangas įveikti sunkumus, susijusius su dideliu į šalį atvykstančių pabėgėlių iš Ukrainos skaičiumi, dėl kurio Moldova yra tapusi šalimi, kuriai tenka didžiausias pabėgėlių iš Ukrainos skaičius vienam gyventojui; pabrėžia, jog tai reiškia, kad nepaprastai išaugo ir Moldovos poreikiai, susiję su ekonomine pagalba, įskaitant makrofinansinę paramą; ragina ES ir kitus tarptautinius Moldovos partnerius į tai atsižvelgti ir skubiai peržiūrėti savo politiką bei padidinti savo paramą šaliai, siekiant stabilizuoti jos socioekonominę padėtį ir užtikrinti tolesnį jos vystymąsi;

11. teigiamai vertina ryžtingus ES ir jos valstybių narių – Europos komandos – veiksmus švelninant COVID-19 pandemijos socioekonominių poveikį: dovanojant vakcinas ir teikiant finansinę paramą; ragina EIVT pasitelkiant Strateginės komunikacijos Rytų kaimynystės šalyse darbo grupę ir Europos Sąjungos delegaciją Moldovos Respublikoje padėti Moldovos valdžios institucijoms kovoti su klaidinga informacija apie COVID-19 vakcinas ir skatinti socialinį dialogą, kad būtų pasiektas tikslas paskiepyti bent 70 proc. gyventojų;

12. pabrėžia, kad Moldovos Respublikos ekonomikos gaivinimo planas, kurio vertė siekia 600 mln. EUR, yra esminis Moldovos atsigavimo elementas ir suteikia unikalią galimybę paspartinti struktūrines reformas, siekiant restruktūrizuoti ekonomiką, kovoti su skurdu ir socialine nelygybe, skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką bei parengti šalį kitiems būsimiems iššūkiams; palankiai vertina tai, kad Moldovai išmokėta pirmoji ekonomikos gaivinimo paketo dotacijos dalis, sudaranti 36,4 mln. EUR, siekiant toliau remti policijos reformą ir šalies kovą su COVID-19 pandemija;

13. teigiamai vertina naująją Moldovos ekonominių reformų programą, kuriai 2021 m. gruodžio mėn. pritarė Tarptautinis valiutos fondas ir kuri atveria kelią naujam Komisijos pasiūlymui dėl 150 mln. EUR vertės makrofinansinės paramos paketo Moldovai; teigiamai vertina tai, kad Parlamentas ir Taryba greitai patvirtino naująją makrofinansinę paramą; pabrėžia, kad nepaprastai svarbios griežtos paramos sąlygos, pirmiausia siejamos su demokratinėmis reformomis, o ne ekonominiiais rodikliais, kurios taikomos ir viso kito ES finansavimo, teikiamo jos partneriams, atvejais; ragina Komisiją užtikrinti, kad Moldovos valdžios institucijoms būtų teikiama techninė pagalba siekiant tinkamai įgyvendinti reformas, dėl kurių susitarta makrofinansinės paramos kontekste;

Reformos ir institucinė struktūra

14. palankiai vertina Natalios Gavriļiţos vyriausybės beprecedenčio užmojo reformų darbotvarkę ir jau padarytą pradinę pažangą ją įgyvendinant, visų pirma šalies kovos su korupcija, viešojo valdymo skaidrumo stiprinimo, su teisinės valstybės principu susijusių ir skaitmeninimo reformų, pažeidžiamiausių gyventojų grupių gyvenimo lygio ir verslo aplinkos gerinimo srityse; pakartoja, kad pakankama pažanga įgyvendinant reformas, dėl kurių susitarta, yra pagrindinė tolesnės ES finansinės paramos ir principo „parama pagal pažangą“ taikymo sąlyga;

⁽⁷⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

15. tvirtai ragina Moldovos vyriausybę tęsti darbą, kad šalies standartai visiems laikams būtų suderinti su taikomais Europos Sąjungoje; primygtinai ragina tiek valdžią, tiek opoziciją konstruktyviai bendradarbiauti, kad Moldova taptų funkcionalia valstybe, galinčia pasiūlyti galimybių savo piliečiams ir užtikrinti pažangą visose srityse, už kurias ji atsakinga, nes tai teigiamai paveiks gyvenimo lygį Moldovoje ir padės įtikinti užsienyje gyvenančius tautiečius sugrįžti į tėvynę;

16. pabrėžia, kad dideli Moldovos gyventojų lūkesčiai turi būti išpildyti apčiuopiamai pagerinant jų pragyvenimo lygį, atkuriant jų pasitikėjimą valstybės institucijomis ir kovojant su korupcija bei oligarchų struktūromis;

17. pažymi, kad, nors prezidento ir išankstiniams parlamento rinkimams buvo vadovaujama gerai ir jie buvo konkurencingi, rinkimų kampanija buvo poliarizuojanti ir negatyvi, įskaitant netolerantišką retoriką ir asmeninius išpuolius; pažymi, kad užsilikę trūkumai turi būti pašalinti įgyvendinant Europos Tarybos Venecijos komisijos ir ESBO ODIHR rekomendacijas, įskaitant rinkimų teisinės sistemos stiprinimą pagal ESBO išpareigojimus ir kitus tarptautinius standartus, greitai ir nuodugnai ištiriant tikėtinus įtarimus balsų pirkimu ir neteisėtomis paskatomis rinkėjams, sprendžiant netinkamo valstybės išteklių panaudojimo klausimą, stiprinant kampanijos finansų skaidrumą ir atskaitomybę už juos, griežčiau įgyvendinant esamas Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų kodekso nuostatas dėl nešališko kampanijų nušvietimo, suteikiant geresnes garantijas siekiant užtikrinti, kad teismams nebūtų daromas politinis spaudimas ir kad nagrinėdami su rinkimais susijusias bylas jie liktų visiškai nešališki; primygtinai ragina Moldovos vyriausybę imtis visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad už šalies ribų gyvenantys Moldovos piliečiai galėtų dalyvauti rinkimuose įtraukiai, skaidriai, sąžiningai ir be užsienio valstybių kišimosi;

Energetinis saugumas ir atsparumas

18. palankiai vertina Komisijos sprendimą pagal naują paramos biudžetui programą skirti Moldovai 60 mln. EUR, kad būtų galima įveikti dujų tiekimo krizę, kurią dirbtinai sukėlė „Gazprom“, ir sušvelninti kylančių kainų poveikį pažeidžiamiausiems asmenims; palankiai vertina Lenkijos, Rumunijos ir Ukrainos, be kitų, pastangas greitai užtikrinti alternatyvų dujų tiekimą; atkreipia dėmesį į tai, kad energija yra svarbiausias Rusijos biudžeto, karinių ir socialinių programų išteklius ir kad „Gazprom“ yra naudojama kaip priemonė Kremliaus ekonominiams ir geopolitiniams interesams užsienyje ginti; palankiai vertina tai, kad, papildydama ES jau suteiktą paramą energetikos krizės sąlygomis, ES delegacija Kišiniove sutelkė 5 mln. EUR, kad suteiktų paramą pažeidžiamoms grupėms, kurias labiausiai paveikė energijos kainų kilimas; vis dėlto pripažįsta, kad, atsižvelgiant į nuolat augančias energijos kainas, reikalinga didesnė parama;

19. pažymi, kad Rusijos karas prieš Ukrainą ir jos energijos išteklių naudojimas kaip ginklo dar labiau išryškina geostrateginę svarbą vykdant energetikos sektoriaus reformas, kurios padėtų panaikinti priklausomybę nuo Rusijos dujų ir paskatinti energijos tiekimo šaltinių ir maršrutų įvairinimą, užtikrinti ilgalaikį atsparumą pereinant prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir investuoti į esamos infrastruktūros atnaujinimą ir naujos infrastruktūros kūrimą bei energijos vartojimo efektyvumą, be kita ko, energijos gamybos, transporto ir namų ūkių sektoriuose, ir taip pagerintų junglumą, kartu užtikrinant aplinkos tvarumą; pažymi, kad tai taip pat galėtų padėti padidinti atsparumą bet kokioms galimoms trečiųjų šalių pastangoms naudoti energiją kaip geopolitinį svartą;

20. pabrėžia, kad yra nepriimtinas dujų iš Rusijos tiekimo kaip ginklo naudojimas siekiant daryti politinį spaudimą Moldovos vyriausybei, kad ji pakeistų geopolitinę kryptį ir susilaikytų nuo teisėtų Moldovos rinkėjų norų įgyvendinimo; primygtinai ragina Komisiją ir EIVT įtraukti Moldovą į ES planus siekti energetinės nepriklausomybės nuo Rusijos ir padidinti ES finansinę ir techninę paramą Moldovai, kurios reikia siekiant užtikrinti jos atsparumą tokiam išorės spaudimui ir sumažinti jos didelę priklausomybę nuo Rusijos energijos; prašo ES, kaip numatyta asociacijos susitarime, parodyti didesnę energetinį solidarumą su Moldova, stiprinant ES ir šio regiono šalių energetikos infrastruktūros tarpusavio jungtis; pabrėžia, jog svarbu nedelsiant įgyvendinti visas būtinas investicijas į Europos energetikos infrastruktūrą ir jos priežiūrą, kad ES valstybių narių energijos kaupimo įrenginiais ir jungtimis būtų galima sudaryti sąlygas tinkamo masto dujų perdavimui iš ES į šalis partneres; ragina Moldovos valdžios institucijas ilgalaikiu laikotarpiu išlaikyti šalies, kaip Energijos bendrijos narės, išpareigojimą įgyvendinti ES trečiąją energetikos dokumentų rinkinį, visų pirma dujų ir elektros energijos perdavimo ir paskirstymo atskyrimą;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

21. pabrėžia, kad reikia didinti energijos gamybos pajėgumus Moldovoje, kuri šiuo metu 80 proc. priklauso nuo Padniestrėje pagamintos elektros energijos; palankiai vertina 2022 m. kovo 16 d. sėkmingą Moldovos ir Ukrainos elektros tinklų sinchronizavimą su žemyniniu Europos tinklu, nes tai padės užtikrinti jų stabilumą ir tiekimo saugumą; palankiai vertina Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E) darbą siekiant šio tikslo ypatingomis aplinkybėmis; prašo Komisijos toliau remti Moldovos ir Ukrainos integraciją į Europos žemyninį elektros energijos tinklą ir šiuo tikslu savo administracijoje skubiai sukurti specialų padalinį; palankiai vertina veiksmus, kurių imtasi siekiant per Rumuniją sujungti Moldovos elektros energijos sistemą su ES; ragina visas valdžios institucijas, padedant ES, iki 2024 m. įgyvendinti tikslą prijungti Moldovą prie Rumunijos elektros energijos tinklo; ragina Komisiją įtraukti Moldovą į nepalankiausiomis sąlygomis atliekamus energijos vidaus rinkos testavimus; pažymi, kad ES glaudesnio bendradarbiavimo su Rytų partnerystės asocijuotosiomis šalimis šiuose sektoriuose parama ir skatinimas taip pat paskatins ekonomikos augimą ir sustiprins regiono energetinį atsparumą;

22. palankiai vertina tai, kad dėl nepaprastosios padėties Moldovos dujų sektoriuje pradėtas ES ir Moldovos aukšto lygio dialogas energetikos klausimais; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pradėti panašius aukšto lygio dialogus su ES siekiant stiprinti bendradarbiavimą kitose srityse, pvz., teisingumo sektoriuje, klimato ir žaliojo kurso klausimais, nes jie padėtų siekti asociacijos susitarimo ir išsamaus ir visapusiško LPE tikslų;

23. ragina Moldovą ir ES pagerinti Moldovos susisiekimą su Juodosios jūros baseinu ir Karpatų regionu, paspartinti darbą transeuropinio išplėstinio Rytų partnerystės transporto tinklo (TEN-T) Moldovos atkarpose, remti geležinkelių sektoriaus reformas ir kartu su valstybėmis narėmis ir tarptautinėmis finansų įstaigomis išnagrinėti galimybes atnaujinti ES ir Moldovos geležinkelių jungtis, kartu užtikrinant aplinkos tvarumą; skatina Moldovą siekti pažangos įgyvendinant atitinkamą *acquis* ir ragina stiprinti bendradarbiavimą ir laipsniškai integruoti Moldovą į ES transporto rinką ir Transporto bendriją;

24. ragina ES suteikti Moldovai investicijų planavimo platformą, kad būtų galima įgyvendinti didelio masto infrastruktūros junglumo darbotvarkę, visų pirma didinant Moldovos gebėjimą įsisavinti ir teikiant reikiamą techninę paramą, kaip tai daroma Vakarų Balkanų šalims pagal Vakarų Balkanų investicijų programą – Europos Komisijos administruojamą gebėjimų stiprinimo pagalbos platformą;

25. palankiai vertina ir remia Moldovos norą stiprinti bendradarbiavimą su ES skaitmeninio ir telekomunikacijų srityje; primygtinai ragina ES ir Moldovą abipusiškai panaikinti Moldovos ir ES tarptinklinio ryšio tarifus;

26. palankiai vertina Moldovos valdžios institucijų pastangas ir nuolatinę pažangą toliau tobulinant saugos priežiūros sistemą ir įgyvendinant tarptautinius aviacijos saugos standartus, dėl kurių visi Moldovoje licencijuoti oro vežėjai buvo išbraukti iš oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą Bendrijoje, Bendrijos sąrašo, ir ragina Moldovos valdžios institucijas užtikrinti ES ir Moldovos bendrosios aviacijos erdvės susitarimo įgyvendinimą;

Bendradarbiavimas bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje ir pažanga sureguliuojant Padniestrės konfliktą

27. palankiai vertina ES ir Moldovos susitarimą pradėti aukšto lygio politinį ir saugumo dialogą ir atnaujintą bendradarbiavimą saugumo ir BSGP srityse per dvišales politines personalo konsultacijas; ragina EIVT ir Moldovą visapusiškai pasinaudoti šiomis platformomis, kad būtų stiprinamas bendradarbiavimas tokiais klausimais kaip kova su hibridinėmis grėsmėmis, atsparumo didinimas, kibernetinio saugumo stiprinimas, strateginės komunikacijos stiprinimas ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, bet jais neapsiribojant; ragina Moldovą toliau derinti savo pozicijas su BUSP ir toliau prisidėti prie bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) ir jos misijų ir didinti savo indėlį į jas; ragina ES ir Moldovą rasti būdų, kaip išplėsti šį bendradarbiavimą, ypač atsižvelgiant į besikeičiančią saugumo padėtį rytinėse kaimyninėse šalyse;

28. reiškia didelį susirūpinimą dėl pastarojo meto įvykių Uždniestrės regiono teritorijoje ir smerkia juos kaip pavojingą provokaciją, vykdomą itin nestabilios saugumo situacijos aplinkybėmis; ragina išsaugoti rimtį siekiant išlaikyti abipus Dniestro upės ir kaimyninėse šalyse gyvenančių žmonių saugumą bei gerovę; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina ramią ir santūrią Kišiniovo valdžios institucijų reakciją;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

29. nepritaria okupuoto Moldovos Padniestrės regiono valdžios institucijų 2022 m. kovo 3 d. pareiškimui, kuriame skelbiama apie konflikto sprendimo proceso pabaigą ir iš naujo raginama pripažinti vadinamąją Padniestrės nepriklausomybę, ir yra dėl jo susirūpinęs; pakartoja, kad pritaria visapusiškam ir taikiam Padniestrės konflikto sprendimui 5+2 derybų procese, grindžiamam Moldovos suverenitetu ir teritoriniu vientisumu atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas, kuriuo gyvybingos Moldovos valstybės sudėtyje esančiai Padniestrei būtų suteiktas specialus statusas; pabrėžia, kad bet kokių Padniestrės problemos sprendimu turi būti paisoma Moldovos suverenios teisės pasirinkti savo gynybos ir užsienio politikos kryptį; remia pastangas išplėsti IVLPE ir bevizio režimo teikiamą naudą į Padniestrės regioną, nes tai leistų žymiai padidinti judumą ir prekybą su regionu;

30. pažymi, kad ES pasienio pagalbos misija Moldovoje ir Ukrainoje atlieka labai svarbų vaidmenį derinant sienų valdymą ir muitų režimus su Sąjungos sienų valdymu ir muitų režimu, taip pat kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir kontrabanda ir prisidedant prie taikaus Padniestrės klausimo sprendimo taikant pasitikėjimo stiprinimo priemones ir vykdamas stebėseną Moldovos ir Ukrainos sienos Padniestrės atkarpoje; ragina Moldovos vyriausybę toliau skatinti aplinkai palankių konfliktų sureguliuavimo būdą ir remti veiklą, kuria stiprinamas žmonių pasitikėjimas ir tarpusavio ryšiai konflikto atskirtose bendruomenėse; mano, kad konstruktyvus Padniestrės klausimo sprendimas suteiks stabilumo ir klestėjimo ne tik Moldovai, bet ir platesnei teritorijai;

31. ragina Moldovą, Rusiją, ES valstybes nares ir kitus tarptautinius partnerius bendradarbiauti siekiant visiškai išvežti ir sunaikinti Kobasnos šaudmenų sandėlyje saugomų apie 20 000 tonų senų sovietmečio laikų šaudmenų, kurie dėl to, kad jau seniai yra pasenę, kelia didelį pavojų abiejuose Dniestro upės krantuose gyvenantiems žmonėms ir aplinkai; išreiškia susirūpinimą dėl Rusijos karinių pajėgų Padniestrėje vykdomų daugybės karinių pratybų ir ragina Rusijos Federaciją besąlygiškai ir tvarkingai išvesti visas savo karines pajėgas ir atitraukti ginkluotę iš Padniestrės, atsižvelgiant į pakartotinius Moldovos valdžios institucijų prašymus ir paisant Moldovos suvereniteto ir teritorinio vientisumo;

32. išreiškia susirūpinimą dėl pablogėjusios žmogaus teisių padėties Padniestrėje, ypač dėl asmenų, kritikuojančių *de facto* administraciją ir Rusijos kariuomenės dislokavimą, persekiojimo ir viešųjų susirinkimų ir vietos NVO veiklos apribojimų; primena Rusijos Federacijai jos atsakomybę paisyti žmogaus teisių Padniestrėje, kaip patvirtinta ne viename Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) sprendime; ragina Rusijos valdžios institucijas vykdyti visus EŽTT sprendimus dėl žmogaus teisių ir teisės į laisvę ir saugumą Padniestrėje pažeidimų;

33. giria Moldovos valdžios institucijas už pagalbą, pasiūlytą Padniestrei per COVID-19 pandemiją, be kita ko, dovanojant 10 proc. turimų vakcinų atsargų, mokant medicinos srities personalą ir atliekant COVID-19 tyrimus;

34. palankiai vertina Tarybos sprendimą pagal Europos taikos priemonę Moldovos ginkluotosioms pajėgoms skirti 7 mln. EUR paramą medicininei ir sprogmenų nukensminimui skirtai įrangai įsigyti; ragina EIVT ir Tarybą toliau plėsti bendradarbiavimo su Moldova sritis ir remti gynybos sektoriaus pajėgumų stiprinimą taikant pagalbos priemones pagal šią priemonę;

35. ragina Moldovos valdžios institucijas tolesnėse metinėse programose daugiau naudotis galima Europos taikos priemonės parama siekiant sustiprinti savo gebėjimus kovoti su kibernetinėmis ir hibridinėmis grėsmėmis; ragina ES institucijas įtraukti Moldovą į naujų formų bendradarbiavimą kibernetinio saugumo, kovos su hibridinėmis grėsmėmis ir kibernetinių nusikaltimų tyrimų klausimais, be kita ko, į šias pastangas įtraukiant naują Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centrą;

Teisinė valstybė ir geras valdymas

36. dar kartą pabrėžia didžiulę teisingumo sektoriaus reformos, visų pirma stiprinant teismų nepriklausomumą ir kompetenciją, ir kovos su korupcija svarbą; pripažįsta problemas, su kuria susiduria valdžios institucijos, mastą ir ragina jas sutelkti dėmesį į nustatytus prioritetus; atkreipia dėmesį į Prezidentės Maios Sandu ir Natalios Gavriličos vyriausybės įsipareigojimus savo politiką grįsti Moldovos Konstitucinio Teismo nutarimais; ragina paspartinti vykdomą teisingumo sektoriaus reformą, be kita ko, įgyvendinant Konstitucijos pataisus teisingumo srityje, dėl kurių Parlamentas balsavo 2021 m. rugsėjo 23 d., ir 2022–2025 m. teisingumo sektoriaus nepriklausomumo ir sąžiningumo užtikrinimo strategiją;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

37. pabrėžia, kad ES turi pasiūlyti daugiau paramos, įskaitant didesnius finansinius asignavimus, sudėtingai Moldovos teisingumo sistemos reformai įgyvendinti; pripažįsta, kad reikia nuodugnai reformuoti teismų sistemą, siekiant efektyvumo, visiško ir tikro teismų nepriklausomumo, atgauti visuomenės pasitikėjimą teismais ir viešojo administravimo sistema, nutraukti ryšius su pokomunistiniais neoficialiais tinklais ir oligarchais ir kovoti su korupcija ir pinigų plovimu taip pat aukščiausiam politiniame ir verslo lygmenyse; tvirtai remia tikslą pašalinti iš teisingumo sistemos abejotino sąžiningumo asmenis ir įgyvendinti visapusiškus pokyčius, kurie padėtų sukurti tvirtus teisinės valstybės pagrindus šalyje;

38. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti pasiekimais grindžiamą ir skaidrų atrankos procesą skiriant teisėjus; ragina Moldovos valdžios institucijas toliau bendradarbiauti su Europos Taryba ir Europos Sąjunga teisingumo sistemos reformos srityje, įskaitant iniciatyvas, susijusias su nepaprastu teisėjų ir prokurorų vertinimu (tinkamumo eiti pareigas tikrinimas) ir kandidatų į Vyriausiosios teismų tarybos ir Aukščiausiosios prokurorų tarybos narių pozicijas skaidrumą (išankstinis tikrinimas); primena, kaip svarbu konsultuotis su Venecijos komisija ir įgyvendinti jos rekomendacijas vykdant teismų sistemos reformos procesą;

39. yra įsitikinęs, kad didelio masto korupcija yra viena iš pagrindinių problemų, trukdančių Moldovos pažangai; ragina Moldovos vyriausybę didinti teisinės ir institucinės kovos su korupcija infrastruktūros veiksmingumą; palankiai vertina Nepriklausomo kovos su korupcija konsultacinio komiteto, kuris tirs korupcijos atvejus šalies finansų ir bankų sektoriuose ir valstybės institucijose, sukūrimą;

40. ragina Moldovos vyriausybę didinti skaidrumą, demokratinę priežiūrą ir atskaitomybę priimant sprendimus ir glaudžiai bendradarbiauti su pilietine visuomene, kad būtų užtikrinta tinkama visuomenės kontrolė ir įtraukus indėlis į šiuos procesus; pakartoja, kad svarbu užtikrinti tvarų pilietinės visuomenės finansavimą, ypač atsižvelgiant į didelį biudžeto sumažinimą per pandemiją; pabrėžia bendrą aktyvaus atviro vyriausybės dialogo su pilietinės visuomenės organizacijomis, profesinėmis sąjungomis, verslo asociacijomis ir parlamentine ir neparlamentine opozicija svarbą siekiant užtikrinti įtraukų ir dalyvaujamąjį sprendimų priėmimo procesą;

41. atkreipia dėmesį į veiksmus, kurių ėmėsi valdžios institucijos, ir primygtinai ragina jas toliau dėti pastangas sprendžiant nepagrįstų prieglobsčio prašymų klausimą ir derinant Moldovos vizų politiką su ES nepriklausančių šalių, kurioms reikia vizų, ES sąrašais;

42. ragina Moldovos vyriausybę toliau siekti depolitizuoti teisėsaugos institucijas ir valstybės kovos su korupcija institucijas ir investuoti į didesnio piliečių ir teisėsaugos institucijų tarpusavio pasitikėjimo kūrimą;

43. ragina ryžtingai įgyvendinti policijos reformą; palankiai vertina tai, kad policijos pajėgose daugėja moterų; ragina stiprinti Moldovos ir valstybių narių teisminių ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą, kad būtų sumažintas tarpvalstybinis nusikalstamumas, visų pirma prekyba neteisėtomis narkotinėmis medžiagomis ir žmonėmis, nes Moldova, deja, tebėra prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo ir darbo tikslais, kurią vykdo Moldovos ir tarptautiniai nusikaltėlių tinklai, šaltinis; palankiai vertina tai, kad pasirašytas ES ir Moldovos susitarimas dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX) Moldovoje vykdomos operatyvinės veiklos ir dislokuoti FRONTEX darbuotojai siekiant padėti Moldovos valdžios institucijoms vykdyti sienų valdymo veiklą; ragina tvirtiau bendradarbiauti su Europolu, Interpolu ir tokiomis muitų organizacijomis kaip Pasaulio muitinių organizacija (PMO) ir EBPO kovos su korupcija tinklai;

44. ragina Komisiją ir Moldovos valdžios institucijas bendradarbiauti, koordinuoti veiksmus ir imtis skubių priemonių siekiant apsaugoti Moldovoje apgyvendintus ar per ją tranzitu vykstančius pabėgėlius iš Ukrainos, ypač moteris ir vaikus, kuriems gresia prekyba žmonėmis ir kurie sudaro daugumą pabėgėlių iš Ukrainos;

45. ragina valdžios institucijas užtikrinti teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir pagarbą žmogaus teisėms sulaikymo įstaigose, kartu sprendžiant nepakankamų sveikatos priežiūros nuostatų klausimą, taip pat vengti vykdyti selektyvų ir politiškai motyvuotą teisingumą; pabrėžia, kad reikia panaikinti kankinimus ir netinkamą elgesį ir įtarimus dėl policijos ir kitų teisėsaugos pareigūnų įvykdytų kankinimų ir kitų žmogaus teisių pažeidimų;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

46. pabrėžia, kad svarbu kovoti su finansiniu sukčiavimu, pinigų plovimu ir organizuotu nusikalstamumu priimant išsamius teisės aktus ir veiksmingai juos įgyvendinant; palankiai vertina planus Moldovos parlamente priimti teisinius pakeitimus, kuriais būtų siekiama pagerinti teisinę sistemą, kad būtų galima įgyvendinti išplėstinio korupcijos būdu įgyto turto konfiskavimo mechanizmą;

47. ragina taikyti aiškią ir veiksmingą politiką pasisavintų lėšų ir apgaule gauto turto susigrąžinimo srityse užmezgant tarptautinį bendradarbiavimą, daugiausia dėmesio skiriant geresniam ryšiui su Europolu ir Eurojustu; ragina Moldovos valdžios institucijas sukurti strateginio bendradarbiavimo su Europos prokuratūra sistemą siekiant geriau administruoti sukčiavimo ir kovos su korupcija atvejų tyrimus;

48. skatina nuolatinį ir glaudų Kišiniovo generalinės prokuratūros ir Eurojusto biuro bendradarbiavimą, įskaitant reguliarių Moldovos atstovų komandiravimą į Eurojusto biurą, kaip parengiamąją priemonę kuriant darbo grupę, skirtą pasisavintoms lėšoms ir apgaulės būdu gautam turtui susigrąžinti;

49. pabrėžia, kad reikia skubiai paspartinti 2014 m. atskleisto sukčiavimo bankuose tyrimą, kuris vis dar nedavė reikšmingų rezultatų, t. y. nepasiekta, kad sukčiavimą vykdę asmenys būtų patraukti atsakomybėn, o prarastas turtas susigrąžintas; pabrėžia, kad šis pažangos trūkumas turi didelį neigiamą poveikį Moldovos reputacijai tarptautiniu mastu, ypač teisingumo sistemos patikimumui ne tik Moldovos gyventojų, bet ir tarptautinių partnerių akyse; ragina intensyvinti baudžiamųjų bylų prieš asmenis, dalyvavusius vadinamojoje Rusijos pinigų plovykloje ir sukčiavime bankuose, užbaigimo procesą; šiuo klausimu ragina ES valstybes nares ir Moldovos valdžios institucijas glaudžiau bendradarbiauti tiriant sukčiavimo bankuose atvejus, siekiant užtikrinti, kad pavogtas turtas būtų susigrąžintas laiku;

50. pakartoja savo raginimą išplėsti ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą (ES Magnitskio aktą) ir jį kaip nusikalstamą veiką įtraukti korupciją, nes tai leistų nubausti asmenis, vykdžiusius 2014 m. sukčiavimą bankuose, ir atgrasyti nuo panašių korupcinių nusikaltimų;

Žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės

51. palankiai vertina tai, kad 2021 m. spalio 14 d. Moldovos parlamentas ratifikavo Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvenciją); pažymi tai, kad 2021 m. gruodžio 10–11 d. Moldovos Konstitucinio Teismo prašymu Venecijos komisija paskelbė teisinį pranešimą apie Stambulo konvencijos ratifikavimo konstitucinį poveikį; ragina užtikrinti veiksmingą Stambulo konvencijos įgyvendinimą visais lygmenimis siekiant pagerinti moterų ir mergaičių padėtį ir toliau dėti pastangas siekiant lyčių lygybės, visų pirma gerinant moterų galimybes patekti į darbo rinką, kovojant su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu, diskriminavimu amžiaus požiūriu ir siekiant moterų atstovavimo ir užtikrinant vienodą požiūrį visuose politinio ir visuomeninio gyvenimo lygmenyse;

52. pabrėžia, kad svarbu toliau stiprinti lygybės ir nediskriminavimo teisinę sistemą, visų pirma panaikinant esamas teisės aktų spragas, kad būtų sprendžiama diskriminacijos užimtumo srityje problema, veiksmingai kovojama su neapykantos nusikaltimais ir neapykantos kalba ir labiau apsaugomos mažumų, įskaitant romus, LGBTI asmenis ir imigrantus, teisės; ragina Moldovą panaikinti nuo 1994 m. galiojantį konstitucinį draudimą tos pačios lyties asmenų santuokoms ir nustatyti kovos su diskriminacija prieš LGBTI asmenis priemones;

53. prašo Komisijos ir EIVT į visas su Moldova susijusias politines priemones, programas ir veiklą integruoti lyčių lygybės aspektą; ragina Moldovos vyriausybę paspartinti žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija teisės aktų, suderintų su ES standartais, priėmimą ir įgyvendinimą ir sudaryti sąlygas įgyvendinti šias teises pasitelkiant tinkamai veikiančius ir nepriklausomus teismus;

54. ragina Moldovos vyriausybę, reaguojant į COVID-19 pandemiją, ypatingą dėmesį skirti kovai su lyčių nelygybe, smurtu dėl lyties ir marginalizuotų grupių diskriminacija, kurias dar paaštrino pandemija; primygtinai ragina valdžios institucijas spręsti dėl COVID-19 pandemijos didėjančio smurto prieš vaikus ir vaikų skurdo problemas bei apsvarstyti priemones, kurių imtasi joms suvaldyti;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Prekyba ir ekonominis bendradarbiavimas

55. pakartoja, kad svarbu veiksmingai įgyvendinti reformas, kurių reikia norint visapusiškai pasinaudoti IVLPE, siekti tolesnės ekonominės integracijos į ES vidaus rinką pažangos ir padidinti Moldovos ekonomikos, ypač pridėtinės vertės prekių, įvairinimą ir konkurencingumą; ragina Moldovą visiškai įgyvendinti išsamaus ir visapusiško LPS darnaus vystymosi skyrių ir laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų, ypač Paryžiaus susitarimo ir Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklių; ragina pataisyti vidaus prekybos įstatymą, nes jis prieštarauja Moldovos įsipareigojimams pagal išsamų ir visapusišką LPS ir PPO nuostatomis;

56. pabrėžia teigiamą ES ir Moldovos išsamaus ir visapusiško LPS poveikį prekybai tarp abiejų šalių, nes 2015–2020 m. bendra prekyba išaugo daugiau nei 33 proc., daugiau kaip 61 proc. Moldovos eksporto keliaujant į ES rinką, ir daugiau kaip 70 proc. Moldovos įmonių, vykdančių eksporto veiklą, eksportuojant į ES rinką; pažymi, kad ES rinka Moldovai neišvengiamai taps dar svarbesnė dėl prekybos sutrikimų, kuriuos sukėlė Rusijos karas prieš Ukrainą; palankiai vertina tai, kad Sąjunga yra didžiausia investuotoja šalyje; skatina siekti tolesnės pažangos tokiose srityse kaip muitinės kodeksas, intelektinės nuosavybės teisių apsauga, sanitarinių ir fitosanitarinių standartų gerinimas, rinkos sąlygų gerinimas energetikos srityje, viešieji pirkimai ir MVĮ galimybes gauti finansavimą;

57. pabrėžia, kad Moldovos eksportas galėtų padidėti išplėtus gamybą, iš naujo nustatant eksporto prioritetus ir pakoregavus kokybės standartus; pakartoja, kad pagrindinės eksportuojamų prekių kategorijos išlieka gyvūniniai ir augaliniai produktai – mažiausiai pelno atnešantys produktai, kuriuos Moldova gali pasiūlyti valstybėms narėms; ragina Komisiją remti Moldovą siekiant įvairinti jos eksportą į ES, be kita ko, geriau įgyvendinant didelio pelno gaminių tarifines kvotas;

58. ragina Komisiją pradėti Rytų partnerystės šalių integravimo į Europos bendrąją rinką procesą, žengiant pirmąjį žingsnį analizuojant jų suderinimą teisiniu, ekonominiu ir techniniu požiūriais ir rengiant reglamentus bei standartus, skirtus šalims partnerėms pasirengti ekonominei integracijai į bendrąją rinką;

59. pažymi didesnę Kinijos susidomėjimą investuoti į Moldovos ekonomiką, *inter alia*, į energetikos, telekomunikacijų ir farmacijos sektorius; primena Kinijos ketinimą Moldovoje sukurti didelę transporto infrastruktūrą kaip jos iniciatyvos „Viena juosta, vienas kelias“ dalį; pakartoja, kad iniciatyva „Viena juosta, vienas kelias“ yra Kinijos užsienio politikos pagrindas ir kad tai yra geopolitinis projektas;

60. palankiai vertina Moldovos vyriausybės jau įgyvendintas prodemokratinės reformas; ragina Komisiją ir valstybes nares numatyti ir skatinti didesnes ES investicijas Moldovoje remiantis principu „parama pagal pažangą“ ir skatinti Moldovą imtis iniciatyvos ir kreiptis į ES ir Europos finansų įstaigas;

61. ragina dėti tolesnes pastangas kuriant tikrą skaitmeninę rinkos ekonomiką, įskaitant pažangą, susijusią su atvirųjų duomenų plėtra, prieigos prie skaitmeninės televizijos ir virtualiojo tinklo paslaugų sąlyginės prieigos sistemų išplėtimą, elektroninių ryšių paslaugų piliečiams ir viešiesiems registrams skaičiaus didinimą; remia ekonominių procesų skaitmeninimo procesą ir specialių mechanizmų, skirtų IT įmonėms, ypač inovacijų įmonėms ir startuoliams, kuriems sunku rasti finansavimo šaltinių ir dėl to jiems nepavyksta palaikyti savo perėjimo ir augimo procesų, kūrimą; pabrėžia, kad reikia toliau dirbti siekiant užtikrinti, kad būtų apsaugotos Moldovos piliečių, kurie naudoja internetu, teisės ir poreikiai, ir visapusiškai įgyvendinti bendrosios skaitmeninės rinkos reikalavimus;

62. palankiai vertina tai, kad iš 681 ES *acquis* aktų 499 (iš jų 152 iš dalies) suderinti su Moldovos nacionaliniais teisės aktais, kaip buvo numatyta pagal asociacijos susitarimą bei išsamų ir visapusišką LPS, ir pabrėžia, jog svarbu tęsti reformas viešojo administravimo ir bankų sistemos srityse bei užtikrinti teismų nepriklausomumą; ragina Moldovą tęsti reglamentavimo derinimą su ES *acquis*; ragina Komisiją ir valstybes nares remti Moldovos institucijas ir viešojo administravimo tarnybas teikiant reikalingas ekspertines žinias, techninę ir finansinę pagalbą; ragina Moldovos valdžios institucijas daryti spartesnę pažangą derinant prieš asociacijos susitarimo ir išsamaus ir visapusiško LPS;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

63. skatina suderinti nacionalinius kokybės standartus su ES kokybės standartais; pabrėžia, kad Moldovos verslininkai ir įmonės yra nepalankioje padėtyje dėl daugybės skirtingų standartų, kuriuos jie turi atitikti eksportuodami į valstybes nares, ir pabrėžia, kad reikia laikytis politikos, pagal kurią neištraukiami standartai, kurie nėra suderinti su Europos standartais arba tiesiogiai jiems prieštarauja;

64. mano, kad užtikrinant vakariniame Dniestro krante registruotoms Padniestrės verslo įmonėms, kurių prekėms taikomos Moldovos pareigūnų atliekamos muitinės patikros, patekima į ES rinkas be muitų tarifų, IVLPE smarkiai pakeitė prekybos kryptį iš Eurazijos ekonominės sąjungos į ES; ragina Moldovos valdžios institucijas toliau plėtoti prekybą ir bendradarbiavimą, orientuotus į ES rinkas, kad būtų pagerintas patekimas į rinką, skaidrumas ir gera verslo praktika, ir apriboti oligarchų galimybes manipuluoti rinka ir ją monopolizuoti;

65. palankiai vertina ES paramą labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MMVĮ) ekonominiam gaivinimui; ragina atsakingas ES ir Moldovos institucijas užtikrinti, kad ši techninė ir finansinė parama būtų pritaikyta Moldovos MMVĮ poreikiams, būtų taikoma visoje šalyje, įskaitant Padniestrės regioną, ir sustiprintų MMVĮ pajėgumus ir jų dalyvavimą ES vidaus rinkoje;

66. palankiai vertina naujas taisykles viešųjų pirkimų srityje, tačiau pabrėžia viešos viešųjų pirkimų procesų stebėsenos poreikį ir aiškesnių bei nuolatinių ataskaitų plačiam visuomenei svarbą; ragina supaprastinti mechanizmus, pagal kuriuos pilietinės visuomenės atstovai gali dalyvauti viešųjų pirkimų procesuose, ir pabrėžia, kad biurokratinis procesas reikia pakeisti skaidriais, kurie pašalintų kliūtis ir atkurtų pasitikėjimą viešųjų biudžetų paskirstymu ir naudojimu;

67. pripažįsta Moldovos išpareigojimą toliau derinti teisės aktus su ES žemės ūkio teisės aktais, siekiant padidinti eksportą į ES ir atverti naujų komercinių galimybių vietas bendruomenėms; ragina Moldovos valdžios institucijas daryti spartesnę pažangą prisitaikant prie asociacijos susitarimo ir išsamaus ir visapusiško LPS reikalavimų gyvūnų sveikatos ir maisto saugos srityse;

68. pabrėžia, kad svarbu modernizuoti nacionalines laboratorijas, atsakingas už sanitarinius ir fitosanitarinius reikalavimus, sudaryti sąlygas eksportuoti gyvūninius produktus ir panaikinti kvalifikuotų laboratorijų darbuotojų trūkumą;

69. pabrėžia, kad reikia didesnio skaidrumo, susijusio su Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato audito misijų rezultatais, ir akcentuoja, kad reikia plėsti ir stiprinti sanitarinės ir fitosanitarinės analizės laboratorijų tinklą, kartu intensyvinant šiose laboratorijose dirbančių inspektorių ir specialistų mokymą siekiant geriau įgyvendinti fitosanitarijos ir maisto saugos sričių reglamentus;

70. ragina Moldovą visapusiškai išnaudoti lengvatinio eksporto į ES galimybes veiksmingiau ir tvariau dirbant žemės ūkio paskirties žemę, taip pat suteikiant demokratiškesnę prieigą prie žemės ir žemės naudojimą, taip gaminant žemės ūkio produktus, kurie sustiprina Moldovos santykinius žemės ūkio pranašumus;

71. primygtinai ragina Moldovą stiprinti bendradarbiavimą infrastruktūros srityje su ES ir regiono šalimis ir įgyvendinti išsamias struktūrines energetikos sektoriaus reformas, įskaitant energijos tiekimo įvairinimą, energijos vartojimo efektyvumo didinimą, investicijų į atsinaujinančiųjų išteklių energiją pritraukimą ir junglumo gerinimą, kartu užtikrinant aplinkos tvarumą; ragina Moldovą visapusiškai įgyvendinti savo išpareigojimus pagal Energijos bendrijos sutartį;

72. ragina ES institucijas teikti konkrečią paramą Moldovai, kad ji atitiktų visus būtinus prisijungimo prie bendros mokėjimų eurais erdvės reikalavimus;

73. ragina Moldovos vyriausybę taip pat atkreipti dėmesį į prekybos socialinį aspektą ir darnų vystymąsi, laikantis darbo standartų ir juos įgyvendinant, ratifikuojant ir visapusiškai įgyvendinant Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos bei šalinant likusius darbo inspekcijų sistemos trūkumus;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

74. atkreipia dėmesį į biomasės ir hidroenergijos naudojimą Moldovos energijos tiekimo įvairinimo pastangose, tačiau primena, kad reikia užtikrinti jų tvarumą, veiksmingumą ir atitiktį atitinkamiems aplinkosaugos reikalavimams; pabrėžia, kad atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtra – nepaprastai svarbus pastangų siekiant pereiti prie švarios energijos ir didinti energetinę nepriklausomybę, kartu prisidedant prie darbo vietų kūrimo vietoje, oro kokybės ir piliečių sveikatos, elementas;

75. pabrėžia svarbų regioninio bendradarbiavimo vaidmenį modernizuojant šalį ir didinant asociacijos susitarimo įgyvendinimo pastangas; ragina stiprinti regioninį bendradarbiavimą tiek tarp skirtingų Moldovos regionų, tiek tarp Moldovos regionų ir ES regionų; ragina Komisiją ir atitinkamas ES agentūras palengvinti šį procesą glaudžiai bendradarbiaujant su Moldovos vyriausybe;

76. palankiai vertina 2022–2028 m. nacionalinės regioninės plėtros strategijos patvirtinimą ir ragina vykdyti administracinę ir teritorinę reformą, orientuotą į konkurencingumo ir darnaus vystymosi didinimą; pabrėžia, kad reikia subalansuoto socialinio ir ekonomikos augimo visuose Moldovos regionuose ir tai, kad reikia veiksmingai įgyvendinti nacionalinę regioninės plėtros politiką;

77. ragina Moldovos valdžios institucijas laikytis vietos demokratijos ir vietos autonomijos principų pagal Europos vietos savivaldos chartiją, suteikiant vietos valdžios institucijoms tinkamus įgaliojimus ir pakankamą finansavimą bei užtikrinant veiksmingą jų veikimą, be kita ko, toliau gerinant teisinės valstybės principų paisymą ir įgyvendinant gero valdymo principą visais lygmenimis;

78. ragina Moldovos valdžios institucijas dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad asociacijos susitarimo ir IVLPE teikiamos galimybės ir ES parama bei programos būtų pasiekiamos vietos lygmeniu, taip pat atokiuose šalies regionuose ir ypač kaimo vietovėse, kad gyventojai galėtų pasiekti teigiamų pokyčių savo bendruomenėse; ragina didinti ES paramą plėtros projektams Gagauzijos autonominiame teritorijos vietoje ir geriau apie ją informuoti;

Sektorių bendradarbiavimas

79. džiaugiasi Moldovos prisijungimu prie 2021–2027 m. prie ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“, kuri atveria naujų galimybių jos mokslo ir inovacijų bendruomenei užmegzti partnerystes su kolegomis ES, taip pat Moldovos dalyvavimu įgyvendinant Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą;

80. ragina ES institucijas, valstybes nares ir Moldovos valdžios institucijas geriau bendradarbiauti, kai Moldovos piliečiams pranešama apie asociacijos susitarimo ir IVLPE bei ES teikiamos paramos naudą; pabrėžia institucinės sistemos ir nuoseklaus viešosios politikos priemonių rinkinio svarbą siekiant kovoti su dezinformacija, įskaitant prieš ES nukreiptą dezinformaciją, manipuliavimu informacija, melagingomis naujienomis ir propaganda, taip pat su bet koku piktavališku užsienio kišimusi, visų pirma pasitelkiant strateginę komunikaciją ir atsparumą vietos ir užsienio subjektų skleidžiamai dezinformacijai ir vykdomam manipuliavimui informacija tiek internete, tiek ne internete; ragina Moldovos valdžios institucijas ir Komisiją bendradarbiauti vykdant programas ir reformas, kuriomis skatinamas gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir informacinis raštingumas, atsižvelgiant į dabartinių skaitmeninių amžių, taip pat gerinti sektorių bendradarbiavimą skaitmeninės ekonomikos srityje;

81. pakartoja, kad žiniasklaidos pliuralizmo ir jos nepriklausomumo stiprinimas turėtų būti Sąjungos ir Moldovos prioritetas; ragina Komisiją didinti paramą nepriklausomai žiniasklaidai, taip pat ir už sostinės ribų, ir dėti daugiau pastangų siekiant teikti patikimą informaciją Moldovos piliečiams visose šalies dalyse; ragina Europos demokratijos fondą toliau remti tokias pastangas;

82. primygtinai ragina Moldovą toliau remti laisvą ir nepriklausomą žiniasklaidą kuriant nacionalinę žiniasklaidos plėtros programą, kuria siekiama atlikti teisinės sistemos peržiūrą sprendžiant žiniasklaidos nuosavybės sutelkimo, reklamos rinkos monopolizavimo, redakcinės nepriklausomybės stokos ir ūkio subjektų ir politinių grupių vykdomos žiniasklaidos kontrolės, kliūčių gauti prieigą prie informacijos, taip pat išpuolių prieš žurnalistus ir jų bauginimo problemas;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

83. ragina Komisiją atidžiai stebėti žiniasklaidos sektorių Moldovoje; tikisi, kad atkurta Televizijos ir radijo transliavimo taryba veiksmingai vykdys savo, kaip nepriklausomos žiniasklaidos sergėtojos, užduotis ir spręs ilgalaikes žiniasklaidos padėties problemas, įskaitant visuomeninio transliuotojo politinio nepriklausomumo klausimą; pakartoja, kad svarbu užtikrinti visapusį Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų kodekso įgyvendinimą;

Institucinės nuostatos

84. palankiai vertina tai, kad 2021 m. lapkričio 29 d. pasirašytas Europos Parlamento ir Moldovos parlamento susitarimo memorandumas dėl bendros paramos parlamentinei demokratijai sistemos, kuris atveria galimybes stiprinti institucijos pajėgumą, taigi ir parlamentinę demokratiją Moldovoje palaikant glaudesnius dvišalius institucijų ryšius;

85. ragina Moldovos parlamentą įgyvendinti visą jam prieinamą paramos demokratijai veiklą, įskaitant Jeano Monnet dialogą ir Simone Veil programą, remiantis abipusiai sutartu veiksmų planu;

86. atkreipia dėmesį į svarbų ES ir Moldovos Respublikos parlamentinio asociacijos komiteto ir EURONEST parlamentinės asamblėjos vaidmenį skatinant dvišalį ir regioninį bendradarbiavimą su ES, taip pat keitimąsi patirtimi ir gerąja praktika su Moldovos parlamentarais; ragina stiprinti struktūrinį Europos Parlamento narių ir Moldovos parlamento narių bendradarbiavimą siekiant kartu remti reformas ir stebėti jų įgyvendinimą;

87. pakartoja, kad remia pilietinės visuomenės, įskaitant profesines sąjungas, įtraukimą į sprendimų priėmimo procesus, siekiant padidinti visuomenės kontrolę dėl reformų ir skatinti jų skaidrumą ir socialinį priimtumą; pabrėžia įvairių organizacijų teikiamą pridėtinę vertę svarbiais viešojo intereso klausimais Moldovoje; yra susirūpinęs dėl palyginti silpno valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimo, nepaisant to, kad parengta pilietinės visuomenės plėtros strategija ir veiksmų planas; taip pat nerimauja dėl 17 proc. sumažėjusių subsidijų, skiriamų pilietinės visuomenės organizacijoms;

88. ragina ES ir Moldovą toliau gerinti žmonių tarpusavio ryšius ir mainus, kad vykdant bendrus pilietinės visuomenės lygmens projektus, be kita ko, remiant jaunos studentus ir specialistus, kad jie galėtų dalyvauti ES švietimo ir mokymo programose, pvz., „Erasmus+“, būtų kuriamas abipusiškai teigiamas jų gyventojų įvaizdis; prašo Komisijos išnagrinėti galimybę išplėsti tam tikras ES programas įtraukiant Moldovos ir kitų Rytų partnerystės šalių piliečius; pabrėžia, kad tokių programų kaip „DiscoverEU“ išplėtimas į Moldovą galėtų dar labiau sustiprinti proeuropietiškas nuotaikas šalyje;

Socialinės teisės

89. pažymi, kad Moldovoje vis dar didelis nepakankamo užimtumo ir mažų garantijų darbo lygis, kad darbingo amžiaus gyventojai yra pažeidžiami ekonominių sukrėtimų; ragina priimti gyventojų poreikius atitinkančią ekonomikos gaivinimo strategiją, kurioje būtų atsižvelgiama į žaliąją pertvarką ir darnų vystymąsi;

90. yra susirūpinęs dėl dideliu mastu vykstančios Moldovos piliečių emigracijos, kuri pabrėžia neigiamas demografines tendencijas ir kelia rimtą grėsmę Moldovos ateičiai; ragina Moldovos vyriausybę imtis tolesnių priemonių siekiant užkirsti kelią šiam reiškiniiui ir su juo kovoti, visų pirma suteikiant galimybių ir gerinant sąlygas bei darbo užmokestį jauniems darbuotojams;

91. prašo vyriausybės kuo daugiau dėmesio skirti Moldovos ombudsmeno prašymams gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, užtikrinti teisę dirbti, judėjimo ir saviraiškos laisvę;

92. ragina Moldovos vyriausybę stiprinti sveikatos priežiūros sistemą, spręsti darbo jėgos trūkumo problemą, dėl kurios ši sistema silpėja, ir gerinti sanitarijos standartus, ypač ligoninėse; primygtinai ragina Komisiją, valstybes nares bei Moldovą plėsti bendradarbiavimą visuomenės sveikatos atsparumo srityje, keistis geriausia patirtimi ir dirbti kartu su pilietine visuomene kuriant labiausiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms skirtas epidemijų valdymo strategijas;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

93. remia tęsiamą Moldovos ir ES bendradarbiavimą sprendžiant klausimus, susijusius su COVID-19 pandemija ir jos padariniais, taip pat stiprinant ilgalaikį bendradarbiavimą visuomenės sveikatos srityje; primygtinai ragina Moldovos valdžios institucijas pasinaudoti galimybe ir panaudoti ekonomikos gaivinimo po COVID-19 lėšas ligoninėms modernizuoti ir medicinos paslaugų kokybei bei prieinamumui gerinti, ypač regionuose;
94. palankiai vertina tai, kad Komisija priėmė sprendimą dėl Moldovos išduotų COVID-19 pažymėjimų lygiavertiškumo ES skaitmeniniam COVID pažymėjimui, ir ragina valstybes nares toliau užtikrinti jo taikymą;
95. pažymi, kad dėl darbo teisės trūkumų atsiranda piktnaudžiavimo atvejų, visų pirma susijusių su kartais pernelyg ilgomis darbo valandomis, mažu darbo užmokesčiu ir iš dalies neįformintais darbo santykiais; yra susirūpinęs dėl dalinio taisyklių, kuriomis siekiama užkirsti kelią tokiai praktikai, taikymo;
96. pažymi, kad pastaraisiais metais socialinis dialogas suprastėjo ir per COVID-19 pandemiją buvo visiškai sustabdytas; prašo vyriausybės užtikrinti, kad būtų pradėtas tikras socialinis dialogas ir kad visi socialiniai partneriai dalyvautų gaivinimo po pandemijos procese;
97. palankiai vertina Moldovos padarytą pažangą vaikų priežiūros sistemos deinstucionalizavimo procese ir veiksmus, kurių buvo imtasi kuriant naują 2022–2026 m. vaiko apsaugos programą ir veiksmų planą;
98. palankiai vertina Moldovos išpareigojimus aplinkos ir klimato kaitos srityje; ragina Moldovą aktyviau dalyvauti kovojant su klimato kaita ir ragina Komisiją sudaryti geresnes sąlygas Moldovai dalyvauti Europos žaliajame kurse bei užtikrinti, kad išsamus ir visapusiškas LPS neprieštarautų pagal šį kursą nustatytiems aplinkos tikslams ir iniciatyvoms;
99. remia geresnę aplinkos politikos integravimo į įvairius ekonomikos sektorius politiką ir aktyvesnę piliečių dalyvavimą rengiant aplinkos apsaugos politiką; ragina laikytis intensyvesnio požiūrio į partnerystę su pilietine visuomene siekiant užtikrinti geriau veikiančią atliekų surinkimo ir perdirbimo veiklą, taip pat daugiau dėmesio skirti žemės apželdinimui mišku, dirvožemio degradacijos mažinimui ir vandens kokybės gerinimui;

o

o o

100. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Moldovos Respublikos prezidentei, vyriausybei ir parlamentui.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0212

Komisijos 2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos 2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos (2021/2180(INI))

(2022/C 479/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač į jos 2 straipsnį, 3 straipsnio 1 dalį, 3 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, 4 straipsnio 3 dalį ir 5, 6, 7, 11 ir 49 straipsnius,
- atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į straipsnius, susijusius su pagarba demokratijai, teisei valstybei ir pagrindinėms teisėms, jų apsauga ir skatinimu Sąjungoje, įskaitant 70, 258, 259, 260, 263, 265 ir 267 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktiką, ypač sprendimus bylose C-156/21 Vengrija prieš Europos Parlamentą ir Europos Sąjungos Tarybą ⁽¹⁾ ir C-157/21 Lenkija prieš Europos Parlamentą ir Europos Sąjungos Tarybą ⁽²⁾ dėl Sąjungos biudžeto apsaugos priemonių,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 20 d. Komisijos komunikatą „2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2021)0700),
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB ⁽³⁾ (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo ⁽⁴⁾ (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo ⁽⁵⁾ (Teisinės valstybės sąlygų reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/692, kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013 ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014 ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į JT dokumentus dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos ir JT visuotinio periodinio vertinimo rekomendacijas ir ataskaitas, taip pat į JT sutartimis įsteigtų organų teisinę praktiką ir Žmogaus teisių tarybos specialiąsias procedūras,

⁽¹⁾ 2022 m. vasario 16 d. sprendimas, Vengrija prieš Europos Parlamentą ir Europos Sąjungos Tarybą, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97.

⁽²⁾ 2022 m. vasario 16 d. sprendimas, Lenkija prieš Europos Parlamentą ir Europos Sąjungos Tarybą, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.

⁽³⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 303, 2018 11 28, p. 69.

⁽⁵⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 156, 2021 5 5, p. 1.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro, Vyriausiojo tautinių mažumų reikalų komisaro, atstovo žiniasklaidos laisvės klausimais bei kitų Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) organų rekomendacijas ir ataskaitas,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, Europos socialinę chartiją, Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką ir Europos socialinių teisių komiteto išaiškinimus, taip pat Parlamentinės Asamblėjos, Ministrų Komiteto, žmogaus teisių komisaro, Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija, Kovos su diskriminacija, įvairovės ir įtraukties iniciatyvinio komiteto, Venecijos komisijos bei kitų Europos Tarybos organų konvencijas, rekomendacijas, rezolucijas, nuomones ir ataskaitas,
- atsižvelgdamas į 2007 m. gegužės 23 d. Europos Tarybos ir Europos Sąjungos susitarimo memorandumą bei 2020 m. liepos 8 d. Tarybos išvadas dėl ES bendradarbiavimo su Europos Taryba 2020–2022 m. prioritetų,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 20 d. Komisijos pagrįstą pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl aiškaus pavojaus, kad Lenkijos Respublika gali šiurkščiai pažeisti teisinės valstybės principą, nustatymo, parengtą vadovaujantis ES sutarties 7 straipsnio 1 dalimi (COM(2017)0835),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. pradėtą vykdyti 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planą „Lygybės sąjunga“ (COM(2020)0565),
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 9 d. ES pagrindinių teisių agentūros ataskaitą „Antisemitizmas: 2010–2020 m. Europos Sąjungoje užregistruotų antisemitinių incidentų apžvalga“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 22 d. ES pagrindinių teisių agentūros ataskaitą „Pilietinės erdvės apsauga ES“ (angl. „Protecting civic space in the EU“) ir kitas jos ataskaitas, duomenis ir priemones, visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių informacinę sistemą (EFRIS),
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. spalio 25 d. rezoluciją su rekomendacijomis Komisijai dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. kovo 1 d. rezoluciją dėl Komisijos sprendimo pasinaudoti ES sutarties 7 straipsnio 1 dalimi dėl padėties Lenkijoje ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. balandžio 19 d. rezoluciją dėl poreikio parengti Europos vertybių priemonę siekiant remti pilietinės visuomenės organizacijas, propaguojančias pagrindines vertybes Europos Sąjungoje vietos ir nacionaliniu lygmenimis ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoluciją dėl pasiūlymo, kuriuo pagal Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnio 1 dalį Taryba raginama nustatyti, ar esama aiškaus pavojaus, kad Vengrija šiurkščiai pažeidžia vertybes, kuriomis grindžiama Sąjunga ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 14 d. rezoluciją dėl poreikio sukurti visapusišką ES mechanizmą, skirtą demokratijai, teisei valstybei ir pagrindinėms teisėms apsaugoti ⁽¹¹⁾,

⁽⁷⁾ OL C 215, 2018 6 19, p. 162.

⁽⁸⁾ OL C 129, 2019 4 5, p. 13.

⁽⁹⁾ OL C 390, 2019 11 18, p. 117.

⁽¹⁰⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 66.

⁽¹¹⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 45.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalį vykstančių klausymų dėl Lenkijos ir Vengrijos ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 8 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės principo taikymo ir pagrindinių teisių padėties Bulgarijoje ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 7 d. rezoliuciją dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 13 d. rezoliuciją dėl COVID-19 priemonių poveikio demokratijai, teisinės valstybės principui ir pagrindinėms teisėms ⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl 2018–2019 m. metinio pranešimo dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje ⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją dėl Komisijos 2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos ⁽¹⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo taikymo gairių parengimo ⁽¹⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl ES teisės ir LGBTIQ piliečių teisių pažeidimų Vengrijoje dėl Vengrijos Nacionalinėje Asamblėjoje priimtų teisės aktų pakeitimų ⁽¹⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl LGBTIQ asmenų teisių ES ⁽²⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją dėl žiniasklaidos laisvės ir toliau blogėjančios teisinės valstybės padėties Lenkijoje ⁽²¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 20 d. rezoliuciją „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“ ⁽²²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 21 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės krizės Lenkijoje ir ES teisės viršenybės ⁽²³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. lapkričio 11 d. rezoliuciją „Demokratijos ir žiniasklaidos laisvės bei pliuralizmo stiprinimas ES: netinkamas civilinės ir baudžiamosios teisės veiksnių naudojimas siekiant užtildyti žurnalistus, NVO ir pilietinę visuomenę“ ⁽²⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. lapkričio 11 d. rezoliuciją dėl pirmųjų *de facto* abortų uždraudimo Lenkijoje metinių ⁽²⁵⁾,

⁽¹²⁾ OL C 270, 2021 7 7, p. 91.

⁽¹³⁾ OL C 395, 2021 9 29, p. 63.

⁽¹⁴⁾ OL C 395, 2021 9 29, p. 2.

⁽¹⁵⁾ OL C 415, 2021 10 13, p. 36.

⁽¹⁶⁾ OL C 425, 2021 10 20, p. 107.

⁽¹⁷⁾ OL C 81, 2022 2 18, p. 27.

⁽¹⁸⁾ OL C 99, 2022 3 1, p. 146.

⁽¹⁹⁾ OL C 99, 2022 3 1, p. 218.

⁽²⁰⁾ OL C 99, 2022 3 1, p. 218.

⁽²¹⁾ OL C 117, 2022 3 11, p. 151.

⁽²²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0428.

⁽²³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0439.

⁽²⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0451.

⁽²⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0455.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl prevencinių priemonių, kuriomis siekiama išvengti korupcijos, neteisėtų išlaidų ir netinkamo ES ir nacionalinių lėšų naudojimo neatidėliotinos pagalbos fondų ir su krize susijusių išlaidų srityse, vertinimo ⁽²⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją dėl pagrindinių teisių ir teisės viršenybės Slovėnijoje, ypač delsimo skirti prokurorus į Europos prokuratūrą ⁽²⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją ⁽²⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 3 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 09/2021 „Dezinformacija, daranti poveikį ES: pažabota, bet neįveikta“,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 10 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 01/2022 „ES parama teisei valstybei Vakarų Balkanuose: nepaisant pastangų, esminės problemos neišspręstos“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto, Teisės reikalų komiteto, Biudžeto komiteto, Konstitucinių reikalų komiteto ir Peticijų komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0139/2022),
- A. kadangi Sąjunga grindžiama ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintomis bendromis pagarbos žmogaus orumui, laisvės, demokratijos, lygybės, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, vertybėmis, kurios yra bendros ES valstybėms narėms ir kuriomis norėdamos įstoti į Sąjungą turi vadovautis šalys kandidatės, nes tai yra Kopenhagos kriterijai, kurių įstojus negalima nepaisyti ar aiškinti kitaip; kadangi demokratija, teisinės valstybės principas ir pagrindinės teisės yra viena kitą sutvirtinančios vertybės, kurias pamynus Sąjungai ir jos piliečių teisėms bei laisvėms gali kilti sisteminė grėsmė; kadangi reikalavimas laikytis teisinės valstybės principo visai Sąjungai ir jos valstybėms narėms keliamas visais valdymo lygmenimis, įskaitant žemesnio nei nacionalinis lygmens subjektus;
- B. kadangi pagal ES sutarties 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą lojalaus bendradarbiavimo principą Sąjunga ir valstybės narės įpareigojamos viena kitai padėti vykdyti iš Sutarčių kylančius išipareigojimus visapusiškai gerbdamos viena kitą, o valstybės narės – imtis visų reikiamų bendrų ar individualių priemonių, kad užtikrintų iš Sutarčių ar Sąjungos institucijų aktų kylančių pareigų vykdymą;
- C. kadangi kasmetinis teisinės valstybės principo taikymo peržiūros ciklas puikiai papildo ES sutarties 2 straipsnio vertybes saugančias turimas priemones, nes ataskaitoje, remiantis keturiais tiesiogiai su pagarba teisinės valstybės principui susijusiais ramsčiais, vertinama padėtis visose ES valstybėse narėse;
- D. kadangi nepateikus konkrečių rekomendacijų ir nenumačius efektyvių tolesnių veiksmų, teisinės valstybės principo taikymo ataskaita gali nepadėti užkirsti kelio sisteminiams problemoms ir teisinės valstybės padėties blogėjimui, kuris pastaraisiais metais stebimas ne vienoje ES valstybėje narėje, šių problemų aptikti ar jų spręsti iš tiesų ir laiku;
- E. kadangi valstybės narės ėmėsi neatidėliotinių priemonių reaguodamos į COVID-19 pandemiją; kadangi tam, kad jos būtų teisėtos, ribojant pagrindines teises ar pagrindines laisves būtina laikytis būtinumo ir proporcingumo principų; kadangi kai kuriose valstybėse narėse pastebėta neigiama su teisinės valstybės principu susijusi tendencija, nes vyriausybės taikė nepaprastąsias priemones kaip pretekstą demokratinei stabdžių ir atsvarų sistemai silpninti;

⁽²⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0502.

⁽²⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0512.

⁽²⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0064.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- F. kadangi būtina stiprinti ir racionalizuoti esamus mechanizmus ir sukurti bendrą visapusišką veiksmingo ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių apsaugos mechanizmą ir užtikrinti, kad ES sutarties 2 straipsnio vertybių būtų laikomasi visoje Sąjungoje ir jų laikytųsi ir šalys kandidatės, nors ir taikant skirtingus stebėsenos režimus, kad valstybėms narėms būtų užkirstas kelias plėtoti nacionalinę teisę, prieštaraujančią ES sutarties 2 straipsnyje numatyta apsaugai;
- G. kadangi teisės į saviraiškos laisvę, informaciją ir teisė į visuomenės dalyvavimą yra tarp demokratijos kertinių akmenų;
- H. kadangi Europos Tarybos Kovos su neapykantos retorika ekspertų komitetas parengė Ministrų Komiteto rekomendacijos dėl kovos su neapykantos retorika projektą, kuriame pateikiamos neprivalomos gairės, kaip kovoti su šiuo reiškiniu, ir kuris turėtų būti priimtas 2022 m. ⁽²⁹⁾; kadangi naujai įsteigtas Kovos su neapykantos retorika komitetas yra įpareigotas iki 2023 m. pabaigos parengti Ministrų Komiteto rekomendacijos dėl neapykantos retorikos nusikaltimo projektą;
- I. kadangi Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa suteikia galimybę teikti tiesioginę lanksčią paramą pilietinės visuomenės veikėjams, skatinantiems ir ginantiems ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis;

2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita: bendrosios pastabos

1. teigiamai vertina Komisijos antrąją metinę teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą; pažymi, kad Parlamentas nuolat naudoja šia metine ataskaita kaip informacijos ir duomenų šaltiniu, kai diskutuojama apie teisinės valstybės padėtį konkrečioje valstybėje narėje; apgailestauja dėl to, kad Komisija nevisiškai atsižvelgė į 2021 m. birželio 24 d. Parlamento rezoliucijoje dėl Komisijos 2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos pateiktas rekomendacijas, visų pirma dėl ataskaitos aprėpties išplėtimo, kad ji apimtų visas ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes, dėl sisteminių ir pavienių pažeidimų atskyrimo ir išsamesnio, skaidresnio vertinimo, įskaitant veiksmus, kuriais reaguojama į pažeidimus; mano, kad šios rekomendacijos tebegalioja, ir pakartoja jas;
2. palankiai vertina tai, kad į Komisijos metinę ataskaitą įtrauktas ir teisingumo sistemų veikimas, ir kovos su korupcija sistema, ir žiniasklaidos pliuralizmas, ir tam tikri su stabdžių ir atsvarų sistema susiję instituciniai klausimai, įskaitant – tam tikru mastu – pilietinę erdvę; vis dėlto apgailestauja, kad 2021 m. ataskaitoje ne visos teisinės valstybės principo taikymo problemos buvo pakankamai išsamiai ar plačiai aprašytos; siūlo, kad Komisija išanalizuotų teisinės valstybės principo taikymo problemas kiekviename ramstyje visų vertybių, kurios yra įtvirtintos ES sutarties 2 straipsnyje, ir visų pagrindinių teisių, aprašytų Chartijoje, atžvilgiu; ragina į metinę ataskaitą įtraukti kitus svarbius Venecijos komisijos 2016 m. teisinės valstybės kontrolinio sąrašo elementus, pvz., piktnaudžiavimo įgaliojimais prevenciją, lygybę prieš įstatymą ir nediskriminavimą bei teisę kreiptis į teismą, įskaitant teisės į teisingą bylos nagrinėjimą aspektus; pakartoja savo raginimą Komisijai į būsimas ataskaitas įtraukti kalnimo sąlygų vertinimą;
3. labai gerai vertina tai, kad į ataskaitą įtraukti konkrečioms šalims skirti skyriai; puikiai vertina Komisijos pastangas bendradarbiauti su nacionalinėmis vyriausybėmis, nacionaliniais parlamentais ir Europos Parlamentu, taip pat pilietine visuomene ir kitais nacionaliniais subjektais; ragina valstybes aktyviai bendradarbiauti su Komisija ir viešai skelbti savo rašytinius pareiškimus, kad nepriklausomi ekspertai ir pilietinės visuomenės grupės galėtų patikrinti juose nurodytus faktus ir reaguoti į juos bei užtikrinti visišką skaidrumą; ragina Komisiją toliau gilinti analizę, taip pat ragina Komisiją tam užtikrinti tinkamus išteklius, įskaitant žmogiškuosius išteklius, kad būtų pasiektas platus įvairių suinteresuotųjų subjektų ratas; mano, kad reikėtų skirti daugiau laiko ir svarbos Komisijos vizitams į šalis, ypač vietoje; ragina Komisiją išsamiau informuoti visuomenę apie šiuos vizitus, kad teisinės valstybės kultūra būtų puoselėjama nacionaliniu lygmeniu; palankiai vertina Komisijos atstovų apsilankymus nacionaliniuose parlamentuose siekiant pristatyti šios ataskaitos išvadas;

⁽²⁹⁾ Ministrų Komiteto rekomendacijos dėl kovos su neapykantos retorika projektas, su kuriuo galima susipažinti svetainėje <https://rm.coe.int/draft-recommendation-on-combating-hate-speech-public-consultation-v-18/native/1680a2ef25> Naujienos skelbiamos: <https://www.coe.int/en/web/committee-antidiscrimination-diversity-inclusion/-/the-cdadi-finalised-important-deliverables-at-its-fourth-plenary-meeting>.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Metodika

4. pabrėžia, kad visos valstybės narės tikrinamos taikant tuos pačius rodiklius ir metodiką ir jokia valstybė narė nėra diskriminuojama; ragina Komisiją patikslinti, kokie rodikliai naudojami vertinant teisinės valstybės principo taikymo padėtį valstybėse narėse; ragina Komisiją kiekvienų metų rugsėjo mėn. paskelbti ES vertybių savaitę, per kurią Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams ataskaita būtų pateikiama tuo pačiu metu ir būtų geriau integruota į ES teisingumo rezultatų suvestinę, ES pagrindinių teisių agentūros Pagrindinių teisių ataskaitą ir Žiniasklaidos pliuralizmo observatorijos ataskaitą; laikosi nuomonės, kad šiuo metu teisinės valstybės principo taikymo ataskaita naudojama kaip padėties valstybėse narėse aprašomieji dokumentai, bet ji turėtų būti analitinė ir nurodomoji priemonė, kad būtų vykdomi jos prevenciniai ir žalos mažinimo tikslai; pabrėžia, kad, norint išsamiai išanalizuoti padėtį valstybėje narėje, būtina bendrai išanalizuoti ir įvertinti teisinės valstybės principo taikymą valstybėse narėse; pabrėžia, kad, vienodai pristatant skirtingo pobūdžio ar intensyvumo nusižengimus ar pažeidimus, rizikuojama sumenkinti pačius šturkščiausius teisinės valstybės principo pažeidimus; primygtinai ragina Komisiją savo ataskaitose aiškiau ir suprantamiau atskirti ir nurodyti, kurie teisinės valstybės principo pažeidimai yra sisteminiai ir tyčiniai, o kurie pavieniai;

5. apgailestauja dėl to, kad ataskaitoje aiškiai nepripažįstamas lėtas teisinės valstybės padėties blogėjimas valstybėse, kurių atžvilgiu vykdomos ES sutarties 7 straipsnio 1 dalyje numatytos procedūros, o būtent Lenkijoje ir Vengrijoje, ir nenustatomi teisinės valstybės principo taikymo trūkumai kai kuriose valstybėse narėse; ragina Komisiją paaiškinti, kad tada, kai tam tikrą laiką sistemingai, tyčia, sunkiai ir nuolat pažeidžiamos ES sutarties 2 straipsnyje išvardytos vertybės, galėtų būti laikoma, jog valstybės narės nebeatitinka visų demokratiją apibrėžiančių kriterijų ir tampa autoritariniais režimais;

6. apgailestauja dėl to, kad Komisija apibendrinamojoje ataskaitoje kai kurias valstybes nares, visų pirma Vengriją ir Lenkiją, keletą kartų paminėjo kaip valstybes nares, dėl kurių kyla susirūpinimas, bet po šios ataskaitos paskelbimo padėtis nepagerėjo; primena, kad nuo 2021 m. birželio mėn. Parlamentas savo plenarinių posėdžių rezoliucijose taip pat aptarė teisinės valstybės padėtį Vengrijoje, Lenkijoje ir Slovėnijoje; be to, primena, kad Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto Demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių stebėsenos grupė ir Biudžeto kontrolės komitetas taip pat svarstė keliose kitose valstybėse narėse kylančias problemas; pabrėžia, kad po kelių *ad hoc* delegacijų komandiruočių į kai kurias iš šių valstybių narių, tapo aišku, kad teisinės valstybės principo, demokratijos ir pagrindinių teisių padėtis šiose valstybėse narėse yra gerokai blogesnė, nei Komisija aprašė savo ataskaitoje; mano, kad siekiant geriau atpažinti šalis, kuriose padėtis prastėja, Komisija turėtų atlikti išsamesnį tų pačių elementų vertinimą visuose šalims skirtuose skyriuose;

7. ragina Komisiją kiekvieną tam tikrai šaliai skirtą skyrių pabaigti valstybių narių veiklos rezultatų įvertinimu atskirų ataskaitos ramsčių atžvilgiu, nurodant, koku mastu buvo įvykdytos Teisinės valstybės sąlygų reglamento sąlygos; todėl ragina Komisiją, be kokybinio vertinimo, parengti teisinės valstybės principo taikymo indeksą įvairiems ramsčiams, grindžiamą objektyvia, prieinama, skaidria, aiškia ir nediskriminacine pateikimo ir lyginamosios analizės sistema, šią analizę turėtų atlikti nepriklausomi ekspertai ir ji turėtų parodyti, koks yra teisinės valstybės principo laikymosi lygis valstybėse narėse;

8. laikosi nuomonės, kad metinėje ataskaitoje reikėtų įvardinti kompleksines ES lygmens tendencijas, įskaitant galimus sisteminius trūkumus; prašo Komisijos nustatyti atvejus, kai priemonės ar praktika, kuria kenkiama teisinės valstybės principui vienoje valstybėje narėje, tampa arba gali tapti pavyzdžiu kitoms valstybėms narėms; pabrėžia, kad sąmoningas mažumų grupių teisių puolimas kai kuriose valstybėse narėse paskatino ir įtvirtino tokią judėjimą ir kitur, o tai rodo pradedamos varžyti moterų, LGBTIQ asmenų ir kitų mažumų grupių teisės; be to, ragina Komisiją pabrėžti neigiamą poveikį, kurį teisinės valstybės principo pažeidimai gali turėti visai Sąjungai;

9. mano, kad ataskaitoje neturėtų būti apsiribota metine rodiklių suvestine ir turėtų būti nurodyta, kaip teisinės valstybės principo taikymas ar šio principo atsisakymas vystėsi ir keitėsi visų valstybių narių teisingumo sistemose; palankiai vertina tai, kad 2021 m. ataskaitoje buvo stengtasi palyginti padėtį su 2020 m. ataskaitoje apžvelgta padėtimi; mano, kad būtina aiškiai nustatyti teigiamas ir neigiamas teisinės valstybės principo padėties tendencijas ir pateikti pagrindinių jų priežasčių analizę;

10. mano, kad reikėtų naujo atskiro skyriaus dėl Sąjungos institucijų, kuriame būtų vertinama su galių atskyrimu, atskaitomybe ir stabdžių ir atsvarų sistema susijusi padėtis;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Vertinimas ir rekomendacijos

11. mano, kad į 2021 m. ataskaitą buvo galima įtraukti aiškesnių vertinimų ir nurodyti, ar kiekvieno ramsčio, kurie buvo nagrinėjami kiekvienai šaliai skirtuose skyriuose, atveju buvo trūkumų, ar buvo iškilusi šiuurkštaus ES sutarties 2 straipsnio vertybių pažeidimo rizika ir ar jos buvo faktiškai pažeistos; ragina Komisiją įtraukti visų ankstesniais metais įgyvendintų teisinės valstybės priemonių vertinimą ir pridėti jų veiksmingumo analizę bei galimus tobulinimo būdus; ragina atlikti labiau integruotą analizę, susijusią su keturių ramsčių tarpusavio sąsajomis ir tuo, kaip bendri trūkumai gali pasiekti lygmenį, kai jie būti laikomi ES sutarties 2 straipsnyje nurodytų vertybių pažeidimais arba pažeidimų rizika; pakartoja, kad svarbu kalbėti atvirai ir nedviprasmiškai ir aiškiai pabrėžti svarstomą problemą bei Komisijos poziciją;

12. palankiai vertina Komisijos ketinimą į 2022 m. ataskaitą įtraukti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas; ragina Komisiją kartu su šiomis rekomendacijomis nurodyti įgyvendinimo terminus, tikslus ir konkrečius veiksmus, kurių reikia imtis; ragina Komisiją į paskesnes ataskaitas įtraukti informaciją apie pažangą, padarytą įgyvendinant jos rekomendacijas, taip pat įtraukti šią informaciją į struktūrinį dialogą su Parlamentu visus metus; ragina Komisiją užtikrinti, kad jos metinėse ataskaitose didelis dėmesys taip pat būtų skiriamas aktualioms konkrečioms šalims skirtoms rekomendacijoms pagal Europos semestrą, visų pirma susijusioms su teisminių institucijų ir prokuratūrų nepriklausomumu ir kova su korupcija bei skaidrumo ir sąžiningumo užtikrinimu;

13. rekomenduoja Komisijai kartu su kiekviena savo rekomendacija nurodyti nebaigtinį sąrašą tinkamų priemonių, kurias galėtų naudoti ES institucijos, jei trūkumai nebūtų pašalinti; ragina Komisiją nedelsti ir pasinaudoti šiomis priemonėmis nelaukiant kito metinio ataskaitų teikimo ciklo, ypač tais atvejais, kai nesitikima, jog rekomendacijos bus sparčiai įgyvendinamos arba esama tolesnio padėties blogėjimo rizikos;

Ataskaitos aprėptis

14. apgailestauja dėl to, kad abi, 2020 m. ir 2021 m., ataskaitos neapėmia visų ES sutarties 2 straipsnio demokratijos ir pagrindinių teisių vertybių, kurioms poveikis daromas iš karto, kai tik šalyse teisinės valstybės principo taikymo padėtis pradeda blogėti; primena, kad teisinės valstybės principas, demokratija ir pagrindinės teisės yra glaudžiai tarpusavyje susiję;

Teisingumo sistemos

15. pabrėžia, kad teismų atskaitomybė, baudžiamojo persekiojimo ir teismų nepriklausomumas bei teismo sprendimų vykdymo užtikrinimas yra esminiai teisinės valstybės elementai; apgailestauja dėl rimtų ir struktūrinių problemų, susijusių su teisminių institucijų nepriklausomumu tam tikrose valstybėse narėse; pabrėžia esminį teisininkų vaidmenį užtikrinant pagrindinių teisių apsaugą ir stiprinant teisinę valstybę; ragina valstybes nares apsaugoti teisėjus ir prokurorus nuo politinių išpuolių ir spaudimo, kuriais siekiama pakenkti jų darbui, ir primygtinai reikalauja, kad valstybės narės visapusiškai laikytųsi Sąjungos ir tarptautinių teisės aktų dėl teisminių institucijų nepriklausomumo; ragina Komisiją į savo 2022 m. ataskaitą įtraukti konkrečias rekomendacijas, kad būtų užtikrintas teisminių institucijų nepriklausomumas visose valstybėse narėse, taip pat į metinę ataskaitą įtraukti teisininkų ir advokatų asociacijų nepriklausomumą, nes tai labai svarbu nepriklausomoms teisingumo sistemoms;

16. primena, kad Sąjungos teisė yra viršesnė už nacionalinę teisę, nepaisant to, kaip organizuotos nacionalinės teisingumo sistemos; ragina Komisiją atidžiai stebėti nacionalinių teismų sprendimus dėl ES teisės viršenybės nacionalinių įstatymų atžvilgiu ir visų pirma tam tikrų Sutarčių straipsnių nesuderinamumą su nacionalinėmis konstitucijomis; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti konkretų, skubų ir tinkamą atsaką į atsisakymą vykdyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus ar jų laikytis ir informuoti Parlamentą apie veiksmus, kurių ji ėmėsi šiuo klausimu;

17. pabrėžia svarbų teisminių institucijų tarybų vaidmenį saugant teismų nepriklausomumą; pažymi, kad keliose valstybėse narėse esama įsisenėjusių problemų dėl teisminių institucijų tarybos sudėties ir teisėjų, kurie yra kartais pažeidžiami dėl nederamo politinio kišimosi, skyrimo; ragina valstybes nares sistemingai prašyti Venecijos komisijos nuomonės, jei ji siekia pritaikyti šių organų sudėtį ir veikimą, ir imtis tolesnių veiksmų dėl šių rekomendacijų; mano, kad Komisija turi įvertinti tokius tolesnius veiksmus metinėje ataskaitoje;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

18. atkreipia dėmesį į tai, kad prokuratūra yra svarbus elementas kovojant su nusikalstamumu, korupcija ir piktnaudžiavimu valdžia; pabrėžia kad būtina parengti apsaugos priemonės, kurios padėtų išsaugoti prokuratūrą ir atskirų prokurorų nepriklausomumą, kad jie nepatirtų nederamo politinio spaudimo, visų pirma iš vyriausybės, sykiu laikantis būtinų atskaitomybės sąlygų, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui ar aplaidumui; išreiškia visišką solidarumą ir visapusišką paramą visoms nusikaltimų aukoms;

19. atkreipia dėmesį į tai, kad strateginiais ieškiniais dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP) ne tik labai pažeidžiama nuo SLAPP nukentėjusių asmenų veiksminga teisė kreiptis į teismą, taigi ir teisinės valstybės principas, bet šie ieškiniai taip pat yra piktnaudžiavimas valstybių narių teisingumo ir teisinėmis sistemomis, visų pirma kenkiant valstybių narių gebėjimui sėkmingai spręsti esamas problemas, pvz., proceso trukmės ir teisingumo sistemų kokybės, taip pat darbo krūvio dėl bylų skaičiaus valdymo ir susikauptusių neišnagrinėtų bylų skaičiaus problemas;

Kovos su korupcija sistema

20. pakartoja savo nuomonę, kad korupcija kelia didelę grėsmę demokratijai, Europos lėšoms ir teisinės valstybės principui; yra giliai susirūpinęs dėl didėjančio korupcijos lygio ir padėties šioje srityje blogėjimo tam tikrose valstybėse narėse, dėl nuolat išskylančių korupcijos atvejų, susijusių su aukšto lygio pareigūnais ir politikais, ir dėl į ekonomiką ir viešąjį sektorių besiskverbiančio organizuoto nusikalstamumo; palankiai vertina 2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktą informaciją šiuo klausimu ir ragina būsimose ataskaitose pateikti daugiau paaiškinimų dėl to, ar buvo padarytas poveikis ES lėšoms;

21. primygtinai ragina Komisiją atnaujinti ir stiprinti Sąjungos kovos su korupcija politiką ir priemones, be kita ko, numatant vienodą korupcijos nusikaltimo apibrėžtį ir nustatant bendrus standartus bei kriterijus ir užtikrinant tinkamą jų įgyvendinimą ir vykdymą; primena, kad valstybėms narėms svarbu bendradarbiauti su Europos prokuratūra ir aktyviai remti jos užduotis; ragina visas valstybes nares, kurios dar nėra įsitraukusios į Europos prokuratūros veiklą, tai padaryti; palankiai vertina tai, kad Komisija išsiuntė oficialius išpėjimus beveik visoms valstybėms narėms dėl to, kad į nacionalinę teisę neperkelta Pranešėjų apsaugos direktyva⁽³⁰⁾;

Saviraiškos ir informacijos laisvė, žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas

22. primena, kad žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas, įskaitant aukštos kokybės, tvariai ir skaidriai finansuojamą ir nepriklausomą naujienų žiniasklaidą, tiek tradicinę, tiek skaitmeninę, nepriklausomus žurnalistus, faktų tikrintojus ir tyrėjus, taip pat stiprią visuomeninę žiniasklaidą, yra labai svarbūs demokratijai, užtikrina, kad nebūtų piktnaudžiaujama valdžia, ir yra geriausias dezinformacijos priešnuodis; reiškia susirūpinimą dėl žiniasklaidos politinio nepriklausomumo kai kuriose valstybėse narėse, nes redakcijos pozicija atspindi didelę politinės aplinkos poliarizaciją;

23. yra sunerimęs dėl vis labiau priešiškos aplinkos, kurioje žurnalistai ir žiniasklaidos subjektai veikia daugelyje valstybių narių, ypač kai šių žurnalistų ir žiniasklaidos subjektų darbe daugiausia dėmesio skiriama piktnaudžiavimui valdžia, korupcijai, pagrindinių teisių pažeidimams ir nusikalstamai veiklai; primena, kad kai kuriose valstybėse narėse žurnalistai ir žiniasklaidos priemonės vis dažniau bauginami, jiems grasinama (be kita ko, socialinėje žiniasklaidoje), pateikiami baudžiamieji kaltinimai, vykdomi fiziniai išpuoliai, smurtiniai incidentai ir nužudymai; smerkia kai kurių valstybių narių vyriausybių taikomas represines strategijas, pvz., keliamus strateginius ieškinius dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP) ir šmeižto kampanijas, taip pat valstybės vykdomą visuomeninės žiniasklaidos, pilietinės visuomenės ir akademinė institucijų kontrolę, dėl kurios atsiranda savicenzūra ir vis labiau blogėja žiniasklaidos ir akademinės laisvės padėtis; primena, kad tuo metu, kai buvo nužudyta tiriamosios žurnalistikos atstovė Daphne Caruana Galizia, jai buvo iškelti 47 civiliniai ir baudžiamieji ieškiniai dėl garbės ir orumo įžeidimo, kurių daugelis tebėra iškelti jos šeimai; perspėja, kad šie nepriimtini veiksmai gali turėti neigiamą poveikį žodžio ir spaudos laisvei, ir neturėtų būti leidžiama, kad tai taptų precedentu tiek Sąjungoje, tiek Sąjungos šalyse kandidatėse bei potencialiose šalyse kandidatėse;

24. apgailėstauja, kad 2021 m. ataskaitoje nėra atspindėta, kiek pavojingos yra šios tendencijos, visų pirma susijusios su valstybės kontrole, strateginiu bylinėjimusi ir šmeižto kampanijomis tam tikrose valstybėse narėse; primygtinai ragina Komisiją šiuo atžvilgiu patobulinti su žiniasklaida susijusius skyrius, pateikiant nacionalinių žiniasklaidos laisvės, žiniasklaidos pliuralizmo bei žiniasklaidos nuosavybės skaidrumo apsaugos sistemų efektyvumo ir veiksmingumo

⁽³⁰⁾ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

vertinimą, priimti minimalius standartus nustatančius Sąjungos teisės aktus, kad nebūtų naudojamosi strateginiais ieškiniais dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP), ir būsime Žiniasklaidos laisvės akte pateikti plataus užmojo teisinę sistemą, kuri trukdytų vis labiau politizuoti žiniasklaidą tam tikrose valstybėse narėse; pabrėžia, kad ataskaitoje turėtų būti kruopščiai įvertintas valstybių narių audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų, kurie pagal Sąjungos teisę turi būti nepriklausomi nuo atitinkamų vyriausybių, nepriklausomumas; ragina Komisiją užtikrinti papildomą ir lankstesnę finansavimą nepriklausomai tiriamajai žurnalistikai Sąjungoje;

25. pabrėžia, koks svarbus redakcinis visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumas, kad ji galėtų kokybiškai, nešališkai ir laisvai informuoti apie viešuosius reikalus, visų pirma rinkimų metu; ragina valstybes nares užtikrinti stabilų, atvirą, skaidrų, tvarų ir tinkamą daugiametį visuomeninės žiniasklaidos finansavimą, kad būtų garantuota jos kokybė ir nepriklausomumas nuo valdžios sektoriaus, politinio, ekonominio ir kitokio spaudimo; apgailestauja, kad į metinę ataskaitą nėra įtraukta visuomeninė žiniasklaida; ragina Komisiją būsimoje ataskaitose kruopščiai apžvelgti visuomeninę žiniasklaidą;

26. pažymi, kad melagingos naujienos ir dėl jų atsirandanti klaidinga informacija, orientuota į ES piliečius, kelia grėsmę Sąjungos demokratijai ir teisei valstybei, nes skleidžiant dezinformaciją poliarizuojama ir silpninama mūsų demokratija; palankiai vertina tai, kad Komisija metinėje ataskaitoje nurodė politinį spaudimą ir įtaką žiniasklaidai, ir ragina Komisiją aiškiau apibūdinti sistemingas dezinformacijos ir užsienio kišimosi kampanijas, kuriomis siekiama sumažinti visuomenės pasitikėjimą valstybės institucijomis ir nepriklausoma žiniasklaida; pripažįsta, kad pasaulinės interneto platformos gali turėti didžiulį ardomąjį poveikį žiniasklaidos sektoriui; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad dabartiniais teisės aktais nevisiškai užtikrinama teisinga aplinka skaitmeninėje ekosistemoje, pvz., kovojant su dezinformacija ir siekiant atskaitomybės algoritmų srityje; mano, kad susijusių teisės aktų, visų pirma Skaitmeninių paslaugų akto ir Skaitmeninių rinkų akto, priėmimas buvo žingsnis tinkama linkme, bet būtina daugiau nuveikti dėl Europos žiniasklaidos akto siekiant sukurti teisingas sąlygas atsižvelgiant į žiniasklaidos sektoriaus skaitmeninę pertvarką ir interneto platformų plitimą;

27. pabrėžia, kad žiniasklaidos laisvė yra glaudžiai susijusi su menine ir akademinė laisve; apgailestauja dėl to, kad kai kuriose valstybėse narėse labai varžomos ir ribojamos žodžio laisvė, menų laisvė ir susirinkimų laisvė; pabrėžia, kad kyla pavojus švietimo sistemų nepriklausomumui, jei nėra apsaugota jų institucijų savarankiška organizacinė struktūra; ragina Komisiją į savo teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą įtraukti visus saviraiškos laisvės aspektus;

Demokratija bei stabdžių ir atsvarų sistema

28. palaiko poziciją, kad valdžių padalijimo principas yra nepaprastai svarbus siekiant veiksmingo valstybės veikimo, be kita ko, veiksmingo, nepriklausomo, nešališko ir efektyvaus teisingumo sistemų veikimo visoje Sąjungoje, ir kad šiuo tikslu būtina, kad institucijos, visų pirma politinio ir ekonominio lygmens, nedarytų jokio spaudimo teisėjams ir prokurorams;

29. pabrėžia, kad sąžiningi ir laisvi rinkimai yra vienas iš besąlygiškų būtiniausių veikiančios demokratijos standartų ir kad visi rinkimų procesai Sąjungoje turėtų vykti be nederamo poveikio ir pažeidimų; pabrėžia, kad tuo atveju, jei ESBO pastebėtų, kad rinkimai vyko nesąžiningai ir nelaisvai, turi būti imamasi konkrečių veiksmų, be kita ko, pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalies procedūrą; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų būtinų priemonių, kai tik nustatoma, jog valstybėje narėje kyla pavojus, kad valstybiniai, užsienio arba privatus subjektai gali manipuliuoti rinkimais;

30. primena, kad naudojimas pagrindinėmis teisėmis, įskaitant teisę viešai reikšti kritiką, yra pagrindinė laisvos ir demokratinės visuomenės dalis; reiškia susirūpinimą dėl įvairiose valstybėse narėse mažėjančios pilietinės erdvės, kaip matyti iš strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP) naudojimo prieš žiniasklaidą ir žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus, pilietinės visuomenės veikėjus ir aktyvistus, taip pat politinius oponentus ir jų sekimo; palankiai vertina Komisijos išpareigojimą pasiūlyti direktyvą dėl kovos su piktnaudžiavimu bylinėjimusi, nukreiptu prieš žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus, ir pabrėžia, kad jos taikymo sritis turi būti pakankamai išsami, kad apimtų visus teisių gynėjus, įskaitant pavienius aktyvistus;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

31. pabrėžia, kad neteisėtas programos „Pegasus“ ir lygiaverčių šnipinėjimo programų naudojimas valstybėse narėse prieš žurnalistus, teisininkus, opozicijos politikus ir kitus asmenis kelia tiesioginę grėsmę demokratijai, teisinei valstybei ir žmogaus teisėms; ragina Komisiją įvertinti piktnaudžiavimą sekimo priemonių naudojimu ir jo poveikį demokratiniams procesams Sąjungoje bei galimus ES sutarties 2 straipsnio vertybių ir Chartijos pažeidimus;

32. mano, kad pilietinės erdvės padėčiai valstybėse narėse turėtų būti skirtas atskiras ataskaitos skyrius ir turėtų būti sukurtas Europos pilietinės erdvės indeksas, atsižvelgiant esminių pilietinės visuomenės vaidmenį siekiant išsaugoti visiškai demokratinę ir įtraukią visuomenę, grindžiamą pagarba žmogaus teisėms, ir atsižvelgiant į iššūkius, su kuriais susiduria pilietinė visuomenė įvairiose valstybėse narėse, įskaitant teisėkūros ir administracines priemones, ribotas galimybes gauti finansavimą ir šmeižto kampanijas;

33. rekomenduoja Komisijai metinės ataskaitos ketvirtąjį ramstį dėl su stabdžių ir atsvarų sistema susijusių kitų institucinių klausimų paversti demokratijos bei stabdžių ir atsvarų sistemos ramsčiu, įvertinant tokius elementus kaip potenciali grėsmė demokratiniams procesams Sąjungoje ir valstybėse narėse, įskaitant manipuliavimą rinkimais;

COVID-19 priemonių poveikis demokratijai, teisinės valstybės principui ir pagrindinėms teisėms

34. primena, kad su COVID-19 pandemija susijusios priemonės, įskaitant nepaprastosios padėties režimus ir dekretinius įstatymus, turėjo stiprų poveikį demokratijai, teisinės valstybės principui ir pagrindinėms teisėms Sąjungoje, visų pirma teisingumo, žiniasklaidos laisvės ir kovos su korupcija srityse;

35. apgailestauja dėl neatidėliotinių priemonių pobūdžio ir perdėto naudojimo COVID-19 pandemijos metu, taip pat kai kurių nacionalinių parlamentų neatliekamos tokių priemonių *ex post* kontrolės ar net daugelyje valstybių narių nutrauktos parlamentų veiklos, nes tai padidino vyriausybių galią ir lėmė vykdomosios valdžios atskaitomybės ir skaidrumo stoką;

36. primena, kad COVID-19 pandemija neigiamai paveikė tiek teisę kreiptis į teismą, tiek nacionalinių teismų veiksmingumą, įskaitant tai, kad nacionaliniai teismai iš dalies neveikė; pabrėžia, kad dėl pandemijos susidariusi ypatinga padėtis parodė, jog reikia skubiai modernizuoti teisingumo procedūras ir įdiegti skaitmeninius elementus, kad būtų padidintas teisingumo sistemų efektyvumas ir palengvinta prieiga prie teisinės pagalbos bei informacijos;

37. palankiai vertina tai, kad į ataskaitą įtrauktas skirsnis dėl COVID-19 pandemijos poveikio teisinės valstybės principo taikymui; pabrėžia, kad šių priemonių naudojimo ir proporcingumo stebėsenai turėtų būti tęsiama tol, kol be išimties bus panaikintos visos šios priemonės; šiuo atžvilgiu pažymi, kad yra rizika, jog bus netinkamai panaudotos ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos; pakartoja, kad šios lėšos gali būti paskirstytos tik tada, kai bus visiškai išspręsti šie susirūpinimą keliantys klausimai; primygtinai ragina Komisiją atėjus laikui įvertinti, ar priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės, iš tikrųjų buvo ribotos trukmės, būtinos bei proporcingos ir taikomos pagal stabdžių ir atsvarų sistemą; ragina Komisiją pateikti rekomendacijas, kurios padėtų valstybėms narėms sumažinti neigiamą pandemijos poveikį teisingumo, kovos su korupcija ir žiniasklaidos laisvės srityse;

Pagrindinės teisės ir lygybė

38. susirūpinęs pabrėžia, kad visoje Sąjungoje ir toliau nevisapusiškai gerbiamos moterų ir pažeidžiamoje padėtyje atsidūrusių asmenų, įskaitant neįgaliuosius, vaikus, religines mažumas (ypač šiuo metu, kai Europoje daugėja antisemitizmo, priešiško romams ir islamofobijos atvejų), romus, iš Afrikos ir Azijos kilusius asmenis ir kitus etninėms bei kalbinėms mažumoms priklausančius asmenis, migrantus, prieglobsčio prašytojus, pabėgėlius, LGBTIQ asmenis ir vyresnio amžiaus asmenis, ypač marginalizuotoje aplinkoje gyvenančius žmones, teisės ir jų atžvilgiu toliau taikoma diskriminacinė praktika; akcentuoja akivaizdų ryšį tarp blogėjančių teisinės valstybės standartų ir pagrindinių teisių bei mažumų teisių pažeidimų, pvz., teisėsaugos institucijų pernelyg didelės jėgos naudojimo per protestus ir prie Sąjungos sienų; primena, kad tam tikromis aplinkybėmis valstybės narės tyčia renkasi taikyti priemones, kurios yra abejotinos atsižvelgiant į teisinės valstybės principą, pvz., taikant paspartintas procedūras ir be viešų konsultacijų priimti teisės aktus ar net išimtiniais atvejais konstitucijos pakeitimus, taip siekdamas įteisinti diskriminacinę politiką, kurios antraip nebūtų galima įteisinti, pvz., nuostatas, kurios yra konkrečiai nukreiptos prieš LGBTIQ asmenis, arba beveik visišką aborto draudimą; primena, kad valstybės narės yra atsakingos už pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis ir kad jos turėtų užtikrinti jiems saugumą ir apsaugą nuo diskriminacijos; tvirtai pakartoja savo raginimą Komisijai į būsimų ataskaitų

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

apreptį įtraukti išsamų pagrindinių teisių nuolatinių pažeidimų visoje Sąjungoje vertinimą, be kita ko, atsižvelgiant į mažumoms priklausančių asmenų lygybę ir teises; ragina Sąjungos institucijas skaityti metines teisinės valstybės principo taikymo ataskaitas atsižvelgiant į ES pagrindinių teisių agentūros paskelbtas ataskaitas dėl pagrindinių teisių;

39. apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės nevisiškai ir neteisingai į nacionalinę teisę įtraukė Tarybos pamatinį sprendimą dėl rasizmo ir ksenofobijos⁽³¹⁾ ir kad Rasinės lygybės direktyvos⁽³²⁾ nuostatos vis dar nėra iki galo įgyvendintos visose valstybėse narėse; atsižvelgdamas į 2020 m. Parlamento priimtą George'o Floydo rezoliuciją⁽³³⁾, rekomenduoja daugiau dėmesio skirti neapykantą mažumoms skatinančiam politiniam ir žiniasklaidos diskursui bei tiesioginiam jo poveikiui priimant diskriminacinius teisės aktus ar praktiką, kurie silpnina teisinę valstybę visiems, be kita ko, kovos su terorizmu ir saugumo politiko srityje;

40. ypač yra susirūpinęs dėl moterų lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių padėties prastėjimo kai kuriose valstybėse narėse, be kita ko, priėmus labai abortus apribojančius teisės aktus, ir dėl nuolatinių bei sistemingų išpuolių prieš LGBTIQ asmenų pagrindines teises, kuriuos dar labiau sustiprino blogėjanti teisinės valstybės padėtis keliose valstybėse narėse; apgailestauja, kad šie įvykiai nėra nuosekliai atspindėti Komisijos teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje; ragina Komisiją sistemingai nagrinėti šiuos klausimus visose atitinkamose šalių ataskaitose ir apibendrinamojoje ataskaitoje;

41. palankiai vertina Komisijos pradėtas pažeidimo nagrinėjimo procedūras dėl Vengrijos ir Lenkijos įgyvendinant 2021 m. liepos mėn. pažeidimų dokumentų rinkinį dėl pagarbos LGBTIQ asmenų žmogaus teisėms ir Sąjungos teisės pažeidimų; pažymi, kad tai pirmas kartas, kai Komisija pradėjo konkrečias pažeidimo nagrinėjimo procedūras, kad apsaugotų LGBTIQ asmenų teises;

42. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad yra daug pranešimų apie reikšmingus ir sistemingus migrantų bei prieglobsčio prašytojų pagrindinių teisių pažeidimus visoje Sąjungoje ir visų pirma prie jos išorės sienų; apgailestauja dėl to, kad kelios valstybės narės priėmė nacionalinius teisės aktus, kuriais stipriai apribojamos prieglobsčio prašytojų teisės ir kai kuriais atvejais netgi kyla grėsmė, kad nebus laikomasi negražinimo principo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą; apgailestauja dėl to, kad, nepaisant Parlamento raginimų, Komisija nebaigė savo vertinimo dėl kelių nacionalinių teisėkūros priemonių prieglobsčio ir migracijos srityje suderinamumo su Sąjungos teise; pakartoja, kad pagarba pagrindinėms teisėms, pvz., teisėi į prieglobstį ir veiksmingą teisinę gynybą, yra neatskiriama tinkamo teisinės valstybės principo taikymo dalis;

Šaltiniai

43. ragina Komisiją toliau stiprinti reguliarų, įtraukų ir struktūrinį dialogą su vyriausybėmis ir nacionaliniais parlamentais, NVO, nacionalinėmis žmogaus teisių institucijomis, ombudsmenais, lygybės įstaigomis, profesinėmis asociacijomis bei kitais suinteresuotaisiais subjektais ir pateikti skaidresnę informaciją apie kriterijus, taikomus siekiant atrinkti informaciją iš šių suinteresuotųjų subjektų savo metinių ataskaitų rengimo proceso metu; mano, kad pilietinės visuomenės organizacijos turėtų aktyviai dalyvauti visais peržiūros ciklo etapais įgyvendinant skaidrų procesą, grindžiamą aiškiais kriterijais; pabrėžia, kad teminės struktūrinės konsultacijos padidintų proceso efektyvumą ir vertingų atsiliepimų kiekį; palankiai vertina tai, kad konsultacijų klausimynas dabar suteikia galimybę suinteresuotiesiems subjektams pranešti apie aspektus, nepatenkančius į Komisijos numatytą apreptį, ir ragina Komisiją, jei reikia, pritaikyti nacionalinių ataskaitų struktūrą; ragina Komisiją peržiūrėti ir patobulinti internetines priemones suinteresuotųjų subjektų informacijai teikti ir būti lanksčiai turimos erdvės apribojimų klausimu;

⁽³¹⁾ 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 328, 2008 12 6, p. 55).

⁽³²⁾ 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, 2000 7 19, p. 22).

⁽³³⁾ 2020 m. birželio 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl antirasistinių protestų po George'o Floydo mirties (OL C 362, 2021 9 8, p. 63).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

44. laikosi nuomonės, kad konsultacijų su pilietine visuomene laikotarpiai anksčiau buvo per trumpi ar numatyti netinkamu laiku ir turėtų būti deramai pritaikyti bei lankstūs, taip siekiant užtikrinti išsamų ir visapusišką indėlį; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl to suinteresuotiesiems subjektams buvo sudėtinga parengti ir planuoti savo indėlį bei informuotumo didinimo veiklą, atsižvelgiant į savo pajėgumų ir finansinių išteklių apribojimus, visų pirma atvejais, kai konsultacijos sutapdavo su metinėmis atostogomis; ragina Komisiją suteikti galimybę konsultuotis su pilietine visuomene visus metus, o ne visų pirma kviešti teikti informaciją ribotą laiką; teigiamai vertina tai, kad Komisija sudaro galimybę teikti daugiakalbę informaciją visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis; ragina Komisiją apibrėžti ir iš anksto paskelbti būsimos ataskaitos tvarkaraštį nustatant kelių proceso etapų datas, įskaitant lankymosi šalyse kalendorių ir ataskaitos paskelbimo datą pažymi, kad konsultacijos gali būti dar labiau pagrįstos, ir ragina Komisiją, bendradarbiaujant su pilietinės visuomenės veikėjais, imtis tolesnių veiksmų dėl jų pateiktos informacijos;

45. ragina Komisiją, rengiant metinę ataskaitą, užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus, susijusius su peticijomis ir kitais atskirų piliečių susirūpinimo pareiškimais ir liudijimais apie teisinės valstybės principo taikymo trūkumus; mano, kad, siekiant stiprinti teisinės valstybės kultūrą ir ES institucijų bendradarbiavimą su piliečiais, turėtų būti sukurti dalyvaujantieji forumai ir struktūros, kad būtų galima nustatyti tendencijas ir užtikrinti didesnę ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms vertybėms kylančių grėsmių ir šių vertybių trūkumų bei pažeidimų matomumą visoje Sąjungoje;

46. primena, kad Komisija turėtų ir toliau atsižvelgti į atitinkamą informaciją, sistemingai gautą iš susijusių šaltinių ir pripažintų institucijų; primena, kad reikėtų atsižvelgti į atitinkamų tarptautinių organų, pvz., JT, ESBO ir Europos Tarybos prižiūrimų organų, nustatytus faktus; ragina Komisiją geriau atsižvelgti į atitinkamų indeksų, pvz., pasaulinių valdymo rodiklių projekto, Pasaulio teisingumo projekto, teisinės valstybės indekso arba Demokratijos įvairovės (V-DEM) projekto, duomenis ir nustatytus faktus;

47. palankiai vertina Tarybos susitarimą iš dalies pakeisti ES pagrindinių teisių agentūros (FRA) įgaliojimus, nes tai yra žingsnis į priekį; ragina Komisiją pasinaudoti šiuo postūmiu ir paraginti FRA teikti ne tik informaciją, kurią agentūra jau teikia, pavyzdžiui, per sistemą EFRIS ir savo ataskaitose dėl pilietinės erdvės, bet ir metodines konsultacijas bei atlikti lyginamuosius tyrimus, taip pagrindines metines ataskaitos sritis papildant išsamia informacija, atsižvelgiant į tai, kad teisė į teisingą bylos nagrinėjimą, saviraiškos laisvė ir kitos pagrindinės teisės yra neatsiejamai susijusios su teisinės valstybės principu;

48. mano, kad, siekiant Europos Sąjungoje stiprinti demokratiją, teisinės valstybės principo laikymąsi ir pagrindines teises, ypač svarbu bendradarbiauti su Europos Taryba ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis; ragina Komisiją sistemingai nagrinėti duomenis apie Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų ir JT sutarčių stebėsenos organų nuomonių dėl atskirų pranešimų nesilaikymą;

Demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių laisvių mechanizmas

49. apgailėstauja, kad Komisija ir Taryba teigiamai nesureagavo į 2020 m. spalio 7 d. Parlamento rezoliucijoje išreikštą raginimą sukurti bendrą ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmą, kuris apimtų visas ES sutarties 2 straipsnio vertybes; dar kartą ragina Komisiją ir Tarybą nedelsiant pradėti derybas su Parlamentu dėl tarpinstitucinio susitarimo;

50. primena savo poziciją dėl nepriklausomų ekspertų grupės, kuri, glaudžiai bendradarbiaudama su FRA, konsultuotų tris institucijas, dalyvavimo; prašo Biuro, atsižvelgiant į tai, kad Komisija ir Taryba vengia to imtis, surengti viešųjų pirkimų procedūrą, kad būtų galima sukurti tokią grupę, kurią globotų Parlamentas, laikantis jo 2021 m. birželio 24 d. rezoliucijoje priimto įsipareigojimo dėl 2020 m. Komisijos teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos, taip siekiant teikti Parlamentui konsultacijas dėl ES sutarties 2 straipsnio vertybių laikymosi įvairiose valstybėse narėse ir parodyti pavyzdį, kaip tokia grupė galėtų veikti praktikoje;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

51. pakartoja savo raginimą Komisijai apsvarstyti galimybę atlikti išsamesnę ir platesnio užmojo FRA reglamento peržiūrą⁽³⁴⁾; todėl ragina Komisiją ilguoju laikotarpiu išnagrinėti visas FRA plėtojimo galimybes laikantis principų, susijusių su nacionalinių žmogaus teisių apsaugos ir skatinimo institucijų statusu ir veikimu (Paryžiaus principai), kad ji taptų visapusiškai nepriklausoma įstaiga, teikiančia nešališkas ir viešai prieinamas pozicijas dėl konkrečių šalių padėties demokratijos, teisinės valstybės principo taikymo ir pagrindinių teisių srityje; pabrėžia, kad ši agentūra turėtų būti plėtojama sykiu didinant turimus išteklius;

Papildomumas kitų teisinės valstybės principo taikymo priemonių atžvilgiu

52. pakartoja, kad ši metinė ataskaita turėtų būti svarbus šaltinis ir informacinis dokumentas sprendžiant, ar pradėti taikyti vieną ar kelias atitinkamas priemones, pvz., ES sutarties 7 straipsnį, Teisinės valstybės sąlygų reglamentą, kitas ES finansų teisės aktuose numatytas priemones ir taikytinas konkrečias sektorines ir finansines taisykles, kuriomis veiksmingai apsaugomas ES biudžetas, teisinės valstybės priemonės ar pažeidimų nagrinėjimo procedūras, įskaitant pagreitintas procedūras, prašymus ESTT taikyti laikinąsias priemones ir veiksmus dėl ESTT sprendimų nevykdymo; ragina Komisiją aiškiai susieti šias priemones su ataskaitoje nustatytomis ar galimomis teisinės valstybės principo taikymo problemomis; ragina institucijas nedelsiant pradėti taikyti tokias priemones ir instrumentus, įskaitant teisinės valstybės sąlygų mechanizmą, siekiant proaktyviai remti teisinės valstybės principo taikymą ir kovoti su demokratijos nuosmukiu Sąjungoje, nes Komisijos 2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateikiama daug išsamių teisinės valstybės principo pažeidimų, patenkančių į Sąlygų reglamento taikymo sritį, pavyzdžių; pakartoja savo raginimą Komisijai tiesiogiai susieti metinę teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą ir kitus teisinės valstybės principo taikymo šaltinius su teisinės valstybės sąlygų mechanizmu;

53. primena, kad pažeidimo nagrinėjimo procedūros yra pagrindinė ES teisės ir ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų bendrų vertybių apsaugos ir gynimo priemonė; susirūpinęs pažymi, kad Komisijos pradėtų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų skaičius nuo 2004 m. staiga sumažėjo; yra nustebęs dėl to, kad pažeidimo nagrinėjimo procedūros nepradedamos sistemingai, bent iš karto, kai tik atitinkamas pažeidimas patvirtinamas metinėje ataskaitoje; apgailestauja dėl Komisijos nenoro aktyviai ir sistemingai stebėti ES teisės įgyvendinimą ir išnaudoti pažeidimų nagrinėjimo procedūrų prieš valstybes nares galimybes, nes tai yra labiausiai pritaikyta priemonė siekiant efektyviai ir nedelsiant išspręsti problemas; pažymi, kad dėl šio nenoro valstybės narės buvo paragintos inicijuoti tarpvalstybines bylas pagal SESV 259 straipsnį; yra susirūpinęs dėl to, kad sistemingai ir laiku netaikant pažeidimų nagrinėjimo procedūrų mažėja prevencinis šių procedūrų pajėgumas; ragina į ataskaitą įtraukti visų vykdymo užtikrinimo veiksmų, kurių ėmėsi Komisija dėl kiekvienos valstybės narės, įskaitant dar nebaigtas pažeidimo nagrinėjimo procedūras, apžvalgą, taip pat informaciją apie ESTT ir EŽTT laikinųjų priemonių ir sprendimų laikymosi padėtį, kuriomis būtų grindžiamas visapusiškas ES teisingumo rezultatų suvestinės taikymas;

54. primena prejudicinių sprendimų dėl teisinės valstybės svarbą; mano, kad atitinkama ESTT praktika padėjo toliau apibrėžti teisinės valstybės principą ir galėtų padėti Komisijai toliau tobulinti savo kriterijus, pagal kuriuos būtų galima įvertinti teisinės valstybės padėtį valstybėse narėse;

55. yra susirūpinęs dėl to, kad kai kurios valstybės narės, įskaitant Vengriją ir Lenkiją, nuolat neįgyvendina nacionalinių, ESTT ir EŽTT sprendimų, o tai silpnina teisinę valstybę; pabrėžia, kad dėl teismo sprendimų neįgyvendinimo gali nebelikti teisių gynimo priemonių žmogaus teisių pažeidimų atveju; pabrėžia, kad dėl to gali susidaryti visuomenės suvokimas, jog teismo sprendimų galima nepaisyti, o tai pakenktų teisminių institucijų nepriklausomumui ir bendram pasitikėjimui sąžiningo sprendimų priėmimo galia; ragina Komisiją tais atvejais, kai sprendimai įgyvendinami tik iš dalies arba nėra įgyvendinami, atitinkamos šalies skyriuose toliau pateikti informaciją apie sprendimų įgyvendinimą valstybėse narėse; ragina Komisiją bendradarbiauti su valdžios institucijomis, kad būtų rasti tinkami sprendimai siekiant visapusiško įgyvendinimo, ir kasmet atnaujinti informaciją; primena, kad neįgyvendinus ESTT sprendimo Comano ir Hamiltono byloje⁽³⁵⁾, ieškovams teko dėl teisių gynimo kreiptis į EŽTT;

⁽³⁴⁾ 2021 m. kovo 25 d. preliminarus pranešimas dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 168/2007, įsteigiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą (COM(2020)0225).

⁽³⁵⁾ 2018 m. birželio 5 d. sprendimas byloje *Relu Adrian Coman ir kt. prieš Inspectoratul General pentru Imigrări ir Ministerul Afacerilor Interne*, C-673/16, ECLI:EU:C:2018:385.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

56. primena Teisinės valstybės sąlygų reglamento svarbą tais atvejais, kai teisinės valstybės principų pažeidimai daro poveikį patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui arba Sąjungos finansinių interesų apsaugai arba kelia didelę riziką, kad toks poveikis bus daromas; teigiamai vertina 2022 m. vasario 16 d. ESTT sprendimus ir išvadas, kad Sąjunga išties turi kompetencijų, susijusių su teisinės valstybės principu valstybėse narėse, kad Teisinės valstybės sąlygų reglamentas atitinka Sąjungos teisę, ir kuriais atmetami Vengrijos bei Lenkijos iškelti ieškiniai prieš Teisinės valstybės sąlygų reglamentą; pakartoja savo raginimą Komisijai nedelsiant imtis veiksmų pagal reglamentą – nuo 2021 m. sausio mėn. galiojančią priemonę;

57. mano, kad metinė ataskaita yra tinkamiausia priemonė, kurioje būtų galima parengti skirsnį, skirtą atitinkamai analizei pagal Teisinės valstybės sąlygų reglamentą atlikti; atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. balandžio 27 d. Komisija, išsiuntusi rašytinį pranešimą, galiausiai pradėjo oficialią procedūrą prieš Vengriją pagal Teisinės valstybės sąlygų reglamentą; primygtinai ragina Komisiją pradėti šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje numatytą procedūrą ir bent Lenkijos atveju; primena, kad reglamento taikymas, tikslas ir taikymo sritis yra aiškiai apibrėžti ir nėra būtina jų papildomai aiškinti; smerkia Komisijos sprendimą toliau rengti rekomendacijas net po to, kai ESTT sprendimu buvo patvirtintas reglamento teisėtumas ir galiojimas; ragina Komisiją užtikrinti, galbūt pateikiant pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad Teisinės valstybės sąlygų reglamento 6 straipsnio taikymas neturėtų tiesioginio ar netiesioginio poveikio piliečiams, atsižvelgiant į tai, kad už teisinės valstybės principo pažeidimus atsakingi asmenys yra vyriausybės atstovai arba valstybių vadovai, ir užtikrinti, kad konsoliduotame Sąjungos biudžete likusias lėšas galėtų tiesiogiai gauti vietos viešosios institucijos arba privatūs subjektai; ragina Komisiją griežčiau taikyti Bendrųjų nuostatų reglamentą ir Finansinių reglamentą siekiant kovoti su diskriminaciniu ES lėšų naudojimu, visų pirma bet koku politiška motyvuotu naudojimu, ir išnagrinėti visą šių priemonių ir Teisinės valstybės sąlygų reglamento potencialą siekiant apsaugoti demokratiją, teisinę valstybę ir pagrindines teises, taip užtikrinant, kad Sąjungos lėšos nebūtų naudojamos iniciatyvoms, kurios neatitinka ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų Sąjungos vertybių, kartu atsižvelgiant į galutinių naudos gavėjų, kurie nėra valdžios subjektai, interesus;

58. yra susirūpinęs dėl Komisijos 2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos išvadų, kad kai kuriose šalyse valstybės remiamas priekabiavimas prie LGBTIQ organizacijų ir jų bauginimas daro poveikį jų galimybei gauti finansavimą; ragina Komisiją atidžiau įvertinti šią problemą ir reikiamomis priemonėmis užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų visapusiškai laikomasi nediskriminavimo principo, reglamentuojančio galimybes naudotis Sąjungos lėšomis; mano, kad šios išvados patvirtina ilgalaikę Parlamento poziciją, jog reikėtų išplėsti teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos aprėptį, kad ji apimtų visas ES sutarties 2 straipsnyje išvardytas vertybes;

59. labai apgailestauja dėl to, kad Taryba nesugebėjo pasiekti reikšmingos pažangos pagal vykdomas ES sutarties 7 straipsnio 1 dalies procedūras; primygtinai ragina Tarybą užtikrinti, kad klausymai vyktų bent kartą per pirmininkavimo Tarybai laikotarpį per vykdomas 7 straipsnio procedūras, taip pat atsižvelgti į naujus įvykius, kurie daro poveikį teisei valstybei, demokratijai ir pagrindinėms teisėms; pabrėžia, kad Taryboje nebūtinas vieningas balsavimas siekiant nustatyti, ar iškilo aiškus šurkštaus Sąjungos vertybių pažeidimo pavojus pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalį, ir norint pateikti konkrečias rekomendacijas atitinkamoms valstybėms narėms bei nurodyti šių rekomendacijų įgyvendinimo terminus; pakartoja savo raginimą Tarybai imtis nurodytų veiksmų ir pabrėžia, kad bet koks tolesnis tokių veiksmų vilkinimas reikštų, jog pati Taryba pažeistų teisinės valstybės principą; reikalauja, kad būtų gerbiamas Parlamento vaidmuo ir kompetencija;

60. atkreipia dėmesį į diskusijas dėl konkrečių šalių, kurios vyko Bendrųjų reikalų taryboje remiantis Komisijos metinėmis teisinės valstybės principo taikymo ataskaitomis, vykstant Tarybos metiniam dialogui teisinės valstybės klausimais; siūlo šiose diskusijose daugiausia dėmesio skirti toms valstybėms narėms, kuriose pirmiausia yra opiausių teisinės valstybės principo taikymo problemų, sykiu išlaikant abėcėlės tvarkos praktiką; pabrėžia, kad didesnis skaidrumas sustiprintų dialogą teisinės valstybės klausimais Sąjungoje, ir todėl ragina Tarybą užtikrinti, kad šios diskusijos dėl konkrečių šalių būtų viešos, įskaitant išsamias viešas išvadas;

61. griežtai smerkia valstybių narių valdžios institucijas, kurios atsisako dalyvauti Komisijos metiniame dialoge teisinės valstybės klausimais; mano, kad bet koks toks atsisakymas yra pakankamas pagrindas, kad Komisija paspartintų ir papildomai patobulintų teisinės valstybės padėties atitinkamose šalyse nagrinėjimą; yra tvirtai įsitikinęs, kad teisinės valstybės ciklas gali būti veiksmingas tik tuo atveju, jei Europos institucijos ir valstybės narės vienodai laikysis ES sutarties 4 straipsnio 3 dalyje nustatyto lojalaus bendradarbiavimo principo ir jį vienodai taikys;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

62. primygtinai ragina Komisiją aktyviai dalyvauti viešuose debatuose vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis ir daugiau investuoti į informuotumo apie Sąjungos vertybes, įtvirtintas ES sutarties 2 straipsnyje, bei taikomas priemones, įskaitant metinę ataskaitą, didinimą, visų pirma tose šalyse, kuriose yra didelių problemų; pabrėžia, kokia svarbi yra strateginė komunikacija siekiant kovoti su prieš demokratiją nukreiptais naratyvais ir kaip svarbu spręsti šių naratyvų klausimą geriau paaiškinant Sąjungos veiksmus; todėl ragina Komisiją organizuoti komunikacijos kampanijas apie teisinės valstybės principo laikymosi svarbą; ragina Komisiją pradėti vykdyti specialią programą, kuria būtų remiamos novatoriškos iniciatyvos, skirtos formaliajam švietimui skatinti, visų pirma tarp teisininkų, taip pat savišvietai skatinti teisinės valstybės principo ir demokratinių institucijų srityje tarp visų amžiaus grupių ES piliečių;

63. įsipareigoja dalyvauti reguliariose konsultacijose su valstybių narių vyriausybėmis ir parlamentais dėl metinės ataskaitos išvadų; ragina valstybes nares užtikrinti, kad, keičiantis informacija su Parlamentu dėl teisinės valstybės principo taikymo, dalyvautų kuo aukštesnio lygmens jų atstovai; labai apgailestauja dėl Lenkijos Seimo atsisakymo 2022 m. vasario mėn. susitikti su Europos Parlamento tarpkomitetine misija ir dėl to, kad nebuvo atsakyta į oficialų kvietimą, o tai tiesiogiai prieštarauja ES sutarčių Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 9 straipsniui;

64. pabrėžia, kad teisinės valstybės principo taikymo šalies viduje trūkumai gali turėti neigiamą poveikį Sąjungos užsienio politikos patikimumui, visų pirma artimiausių kaimynių ir Sąjungos narystės siekiančių šalių kandidačių bei potencialių šalių kandidačių atžvilgiu;

65. pabrėžia, kad Sąjungos lygmens stabdžių ir atsvarų sistema taip pat turėtų būti nepriklausomai įvertinta; šiuo tikslu įsipareigoja paprašyti Venecijos komisijos atlikti tyrimą dėl pagrindinių Sąjungos valdymo srities demokratijos principų, visų pirma valdžių padalijimo, atskaitomybės ir stabdžių bei atsvarų sistemos;

o

o o

66. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrai, Europos Tarybai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0213

2021 m. ataskaita dėl Šiaurės Makedonijos**2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2021 m. Komisijos ataskaitos dėl Šiaurės Makedonijos (2021/2248(INI))**

(2022/C 479/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Šiaurės Makedonijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2004 m. kovo 22 d. Šiaurės Makedonijos paraišką dėl narystės Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas ir Salonikų darbotvarkę Vakarų Balkanų valstybėms,
- atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 16 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą suteikti Šiaurės Makedonijai ES narystės siekiančios šalies kandidatės statusą,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 17–18 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2017 m. rugpjūčio 1 d. pasirašytą ir 2018 m. sausio mėn. ratifikuotą Bulgarijos ir Šiaurės Makedonijos draugystės, geros kaimynystės ir bendradarbiavimo sutartį,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 17 d. Galutinį susitarimą dėl nesutarimų sprendimo, aprašyto JT Saugumo Tarybos rezoliucijose Nr. 817 (1993) ir 845 (1993), 1995 m. laikinojo susitarimo galiojimo pabaigos ir strateginės Graikijos ir Šiaurės Makedonijos partnerystės sukūrimo, dar vadinamą Prespos susitarimu,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 5 d. Tarybos išvadas dėl bendradarbiavimo su Vakarų Balkanų partneriais migracijos ir saugumo srityje stiprinimo,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 18 d., 2020 m. kovo 25 d. ir 2021 m. gruodžio 14 d. Tarybos išvadas dėl plėtros ir stabilizacijos bei asociacijos proceso,
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalims“ (COM(2020)0057),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatą „Parama Vakarų Balkanų šalims kovoti su COVID-19 ir atsigauti po pandemijos“ (COM(2020)0315),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 24 d. Komisijos komunikatą „2020–2025 m. ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais veiksmų planas“ (COM(2020)0608),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 6 d. Komisijos komunikatą „Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planas“ (COM(2020)0641),

⁽¹⁾ OL L 84, 2004 3 20, p. 13.

⁽²⁾ OL L 330, 2021 9 20, p. 1.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 14 d. Komisijos komunikatą „2021–2025 m. ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategija“ (COM(2021)0170),
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą „2021 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2021)0644) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2021 m. ataskaita dėl Šiaurės Makedonijos“ (SWD(2021)0294),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimo, paieškos, arešto ir konfiskavimo bei terorizmo finansavimo,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 2 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) rinkimų stebėjimo misijos Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) galutinę ataskaitą dėl 2020 m. liepos 15 d. Šiaurės Makedonijos išankstinių parlamento rinkimų ir į 2022 m. kovo 25 d. galutinę ataskaitą dėl 2021 m. spalio 17 ir 31 d. vietos rinkimų,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 18 d. Venecijos komisijos nuomonę dėl įstatymo dėl nepaprastosios padėties projekto ir į ankstesnes nuomones,
- atsižvelgdamas į 2018, 2020 ir 2021 m. Sofijoje, Zagrebe ir Brdo pri Kranju vykusius ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimus ir atitinkamas jų deklaracijas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 10 d. Sofijos aukščiausiojo lygio susitikimą, įskaitant Deklaraciją dėl bendros regioninės rinkos ir Deklaraciją dėl Vakarų Balkanų žaliosios darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 17 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime paskelbtą Sofijos deklaraciją ir prie jos pridėtą Sofijos prioritetų darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 5 d. 8-ąjį Berlyno proceso aukščiausiojo lygio susitikimą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 1 d. 8-ojo Vakarų Balkanų pilietinės visuomenės forumo galutinę deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 10 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 01/2022 „ES parama teisei valstybei Vakarų Balkanuose: nepaisant pastangų, esminės problemos neišspręstos“,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. spalio 24 d. rezoliuciją dėl stojimo derybų su Šiaurės Makedonija ir Albanija pradžios ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 19 d. Europos Parlamento rekomendacijas Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Vakarų Balkanų po 2020 m. aukščiausiojo lygio susitikimo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją „Žiniasklaidos laisvės stiprinimas: žurnalistų apsauga Europoje, neapykantos retorika, dezinformacija ir platformų vaidmuo“ ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl bendradarbiavimo kovos su organizuotu nusikalstamumu Vakarų Balkanuose srityje ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją ⁽⁷⁾,

⁽³⁾ OL C 202, 2021 5 28, p. 86.

⁽⁴⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 129.

⁽⁵⁾ OL C 425, 2021 10 20, p. 28.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0506.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0064.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Šiaurės Makedonijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0133/2022),
- A. kadangi ES integracija – tai Šiaurės Makedonijos piliečių siekis kurti demokratiją ir gerovę ir stiprus stimulus vykdyti reformas, kurios padėtų gerinti gyvenimo kokybę ir valstybės institucijų veiklą bei prisidėtų prie ekonomikos augimo ir regioninio bendradarbiavimo; kadangi Šiaurės Makedonijos nuopelnais grindžiamos narystės ES perspektyva atitinka pačios Sąjungos politinius, saugumo ir ekonominius interesus;
- B. kadangi Šiaurės Makedonija yra patikima partnerė, kuri be paliovos darė pažangą siekdama tapti ES nare, įvykdyti reikalavimus bei laikytis sąlygų, būtinų stojimo deryboms pradėti, sykiu taip pat visiškai prisijungdama prie ES užsienio ir saugumo politikos, įskaitant sankcijas Rusijai;
- C. kadangi ES turi suteikti aiškų kelią šalims, siekiančioms įstoti į ES;
- D. kadangi nuo 2005 m. Šiaurės Makedonija yra šalis kandidatė; kadangi Komisija nuo 2009 m. nuolat rekomenduodavo pradėti stojimo derybas ir valstybė, siekdama narystės ES, parodė konkretų įsipareigojimą, todėl 2020 m. kovo 26 d. Taryba priėmė sprendimą pradėti stojimo derybas;
- E. kadangi Prespos susitarimas ir Sutartis dėl draugystės, gerų kaimyninių santykių ir bendradarbiavimo yra istoriniai susitarimai, kurie yra stabilumo ir susitaikymo visame Vakarų Balkanų regione pavyzdys ir kuriais pagerinta gerų kaimyninių santykių bei regioninio bendradarbiavimo padėtis;
- F. kadangi Šiaurės Makedonija išlaikė nuoseklų ir ryžtingą ES reformų įgyvendinimo tempą, daugiausia dėmesio skirdama pagrindiniams principams, ir turėtų ir toliau išlaikyti reformų pagreitį ir pasiekti geriausių demokratinės pertvarkos rezultatų visame Vakarų Balkanų regione;
- G. kadangi piktnaudžiavimas stojimo procesu siekiant išspręsti kultūrinius ir istorinius ginčus yra pavojingas precedentas būsimiems stojimo procesams ir kelia pavojų Sąjungos patikimumui, poveikiui ir pertvarką skatinančiai galiai;
- H. kadangi narystė NATO yra aiškus žingsnis didesnio stabilumo, sąveikumo ir gynybos integracijos į euroatlantinę bendruomenę linkme;
- I. kadangi ES tebėra visapusiškai įsipareigojusi remti Šiaurės Makedonijos strateginę integracijos į ES tikslą, grindžiamą teisinės valstybės principu ir gerais kaimyniniais santykiais, ir iki šiol tebėra didžiausia Šiaurės Makedonijos prekybos ir investicijų partnerė ir didžiausia finansinės paramos teikėja, visų pirma pagal PNPP III, Ekonomikos ir investicijų planą Vakarų Balkanams ir makrofinansinės pagalbos priemonę, įskaitant didelę paramą kovai su COVID-19 pandemija;
- J. kadangi Europos integracija yra viena iš veiksmingų užsienio politikos priemonių, padedančių skatinti taiką ir skleisti tokias ES pagrindines vertybes kaip pagarba demokratijai, žmogaus teisėms, teisinės valstybės principui ir saviraiškos laisvei;
- K. kadangi piktybiniu tiesioginiu ir netiesioginiu užsienio kišimusi ir dezinformacija siekiama kurstyti nesantaiką, kurstyti smurtą ir įtampą tarp etninių grupių bei destabilizuoti visą regioną;
1. pakartoja, kad aiškiai remia Šiaurės Makedonijos įsipareigojimus siekti demokratijos ir teisinės valstybės, grindžiamus jos strategine europine orientacija, tvirtu įsipareigojimu laikytis Europos vertybių ir ES integracijos proceso, taip pat gerų kaimyninių santykių ir įtraukaus regioninio bendradarbiavimo;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

2. apgailestauja, kad Taryba oficialiai nepradėjo labai uždelstų stojimo derybų su Šiaurės Makedonija ir Albanija; pabrėžia visišką solidarumą su šių šalių piliečiais ir simpatijas jiems ir mano, kad ši nesėkmė, kuri blogina visuomenės požiūrį į ES ir kelia rimtą pavojų visai ES plėtros politikai, kenkia ES, kaip patikimos partnerės ir rimtos geopolitinės veikėjos, reputacijai; ragina Bulgariją ir Šiaurės Makedoniją išspręsti savo kultūrinį ir istorinį ginčą, atsiejant jį nuo Šiaurės Makedonijos stojimo proceso, ir nedelsiant leisti surengti pirmąją tarpvyriausybę konferenciją, nes Šiaurės Makedonija atitinka visus oficialius kriterijus;

3. dar kartą patvirtina Šiaurės Makedonijos ir viso Vakarų Balkanų regiono geostrateginę svarbą ir jų, kaip ES dalies, ateitį; primena valstybėms narėms, kad plėtros politika turi būti grindžiama objektyviais kriterijais; pakartoja, kad ES plėtros politika yra veiksmingiausia Sąjungos užsienio politikos priemonė ir kad visapusiška Vakarų Balkanų integracija, kaip geostrateginė investicija į stabilią ir klestinčią Sąjungą, atitinka ES politinius, saugumo ir ekonominius interesus; pabrėžia, kad oficiali stojimo derybų pradžia bus investicija į ES patikimumą, taip pat į stabilumą, gerovę ir vykstančius susitaikymo procesus šiame regione;

4. ragina ES imtis konkrečių veiksmų siekiant integruoti Vakarų Balkanus į platesnį strateginį ir saugumo kontekstą, įskaitant Rusijos agresijos prieš Ukrainą poveikį saugumui, galimą Rusijos įtaką regione ir piktavališką veiklą, kuria siekiama pakenkti Vakarų Balkanų šalių politiniam stabilumui ir ES integracijai; primena pokyčius skatinantį stojimo derybų, kurios turi būti vedamos pagal persvarstytą plėtros metodiką, pobūdį;

5. primena, kad ES grindžiama siekiu išspręsti regioninius ginčus ir pamiršti sudėtingą praeitį, kad būtų galima kurti geresnę, taikią ir klestinčią ateitį; ragina Bulgariją ir Šiaurės Makedoniją skubiai pasiekti susitarimą, kuriuo būtų išspręsti dvišaliai klausimai, kad būtų išvengta tolesnio vilkinimo ir kliūčių stojimo pažangai;

6. ragina Tarybą parodyti visapusišką politinį išpareigojimą siekti plėtros ir paspartinti ES integracijos tempą bei padidinti jos patikimumą kuo greičiau oficialiai pradedant stojimo derybas su Albanija ir Šiaurės Makedonija, visų pirma turint mintyje geostrategines santykių su Rusija aplinkybes ir Rusijos agresiją prieš Ukrainą, atsižvelgiant į tai, kad Albanija ir Šiaurės Makedonija įvykdė būtinas sąlygas ir pasiekė tvarių rezultatų, be kita ko, pagrindinių principų srityse;

7. giria Šiaurės Makedoniją už nuolat daromą pažangą siekiant narystės ES, išpareigojimą įgyvendinti Ochridų pagrindų susitarimą užtikrinant daugiakultūriškumą ir etninių grupių sutarimą, taip pat vertina šalies nenutrūkstamas teigiamas ir nuoseklias pastangas išspręsti likusius dvišalius klausimus; palankiai vertina strateginį požiūrį į su ES susijusias reformas, be kita ko, išdėstytą darbotvarkėje „Europa namuose“ (angl. Europe at Home) ir Nacionaliniame *acquis* priėmimo plane;

8. pabrėžia, kad stojimo į ES tempas turėtų priklausyti nuo pažangos tinkamo demokratiškos institucijų veikimo, grindžiamo teisinės valstybės, gero valdymo ir pagrindinių teisių principais, srityje; giria Šiaurės Makedoniją už jos nuolatinės pastangos stiprinti teisinę valstybę, teismų nepriklausomumą ir mažumų teises, kovoti su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, reformuoti viešąjį administravimą ir stiprinti žiniasklaidos laisvę; ragina šalį išlaikyti ir stiprinti šias pastangas;

Demokratiškos institucijų veikimas

9. palankiai vertina tai, kad Šiaurės Makedonija ir toliau demonstruoja geriausius perėjimo prie demokratijos rezultatus visame Vakarų Balkanų regione, ji pastebimai pagerino skaidrumą, politinį dialogą ir rinkimų konkurencingumą;

10. palankiai vertina dedamas pastangas mažinti poliarizaciją ir stiprinti konstruktyvų politinį dialogą ir primygtinai ragina politines partijas šioje srityje atlikti konstruktyvesnį vaidmenį, nes tai padeda stiprinti demokratiškas institucijas dar labiau gerinant jų valdymą, sąžiningumą ir atskaitomybę;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

11. dar kartą patvirtina, kad reikia išlaikyti konstruktyvų vyriausybės ir opozicijos bendradarbiavimą ir platų visų partijų konsensuą dėl reformų, susijusių su ES, toliau stiprinant Šiaurės Makedonijos Asamblėjos (Sobranie) teisėkūros, priežiūros ir biudžetinių pajėgumą; palankiai vertina Šiaurės Makedonijos visų partijų politinį išsipareigojimą Žano Monė (Jean Monnet) dialogo procesui, stiprinant politinių lyderių gebėjimus plėtoti tikrą įvairių partijų dialogą ir pasiekti konsensuą, būtiną pasitikėjimui užtikrinti ir demokratinei parlamentinei kultūrai plėtoti; primygtinai ragina teisės aktų leidėjus skubiai įgyvendinti pagal Žano Monė dialogą prisiimtą išsipareigojimą persvarstyti savo darbo tvarkos taisykles ir intensyvinti dialogą su Europos Parlamentu ir nacionaliniais parlamentais;
12. palankiai vertina didėjančią Sobranie skaidrumą ir atskaitomybę ir primygtinai ragina gerinti teisės aktų kokybę, be kita ko, surengiant tinkamas konsultacijas dėl pagrindinių teisės aktų ir atliekant jų poveikio vertinimus, ir apriboti sprendimų priėmimą skubos tvarka, taip pat griežtai kiek įmanoma sumažinti poliarizaciją parlamente; palankiai vertina tai, kad įvairios partijos palaikė pasiūlymus priimti teisės aktus dėl diskriminacijos prevencijos ir apsaugos nuo diskriminacijos, dėl smurto prieš moteris ir šeimoje prevencijos ir apsaugos nuo jo ir Vaiko teisių įstatymo pakeitimus;
13. pabrėžia, kad reikia laiku, skaidriai ir įtraukiai užbaigti rinkimų reformas, laikantis likusių ESBO Demokratiųjų institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) ir Venecijos komisijos rekomendacijų; džiaugiasi, kad 2021 m. spalio 17 ir 31 d. surengti laisvi ir sąžiningi vietos rinkimai vyko sklandžiai ir laikantis rungtyniavimo principo;
14. ragina Šiaurės Makedonijos politines partijas didinti partijų finansavimo skaidrumą ir stiprinti konkurencinę partijos vidaus demokratiją ir sąžiningumą;
15. ragina toliau vykdyti reformą siekiant sukurti nuopelnais grindžiamo atskaitingo viešojo administravimo sistemą, pagal kurią būtų taikoma didesnė profesinė nepriklausomybė ir aiškiau apibrėžta atskaitomybė, taip pat racionalizuoti institucinę sistemą ir veiksmų, susijusių su ES integracija ir susijusiomis reformomis, koordinavimą tarp tarnybų, supaprastinti administracines procedūras ir gerinti vietos valdymą; pripažįsta, kad imtasi veiksmų, kuriais siekiama didinti paslaugų veiksmingumą ir gerinti jų kokybę bei panaikinti korupciją, šiuo tikslu pereinant prie skaitmeninių technologijų;
16. palankiai vertina tai, kad laikantis atitinkamų JT standartų ir ES statistikos teisės aktų buvo surengtas 2021 m. gyventojų surašymas, kuris turėtų padėti geriau priimti įrodymais pagrįstus sprendimus; palankiai vertina tai, kad paskelbti jo rezultatai, ir tikisi, kad jie bus panaudoti formuojant politiką;
17. ragina imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti sisteminę viešųjų institucijų atskaitomybę rengiant prasmingas viešas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais ir palankiai vertina iki šiol šioje srityje padarytą pažangą;
18. primygtinai ragina Šiaurės Makedonijos vyriausybę užtikrinti nepriklausomų įstaigų ir agentūrų, pvz., Ombudsmeno, tinkamą finansavimą ir nuoseklų sprendimų bei rekomendacijų įgyvendinimą;
19. palankiai vertina tai, kad buvo sudaryta Diskriminacijos prevencijos ir apsaugos nuo diskriminacijos komisija, ir jos vykdomą darbą; primygtinai ragina vyriausybę skirti reikiamų išteklių, kad ši komisija taptų visapusiškai veikiančiu organu;

Žiniasklaida ir pilietinė visuomenė

20. primena, kad reikia bendradarbiaujant su profesinėmis asociacijomis, pilietine visuomene ir ekspertais toliau įtraukiai ir skaidriai suderinti internetinės ir neinternetinės žiniasklaidos teisinę sistemą su ES *acquis* ir ES standartais, siekiant sustiprinti žiniasklaidos nepriklausomumą nuo politinio, privačiojo ir kitokio kišimosi iš išorės, užtikrinant nuosavybės skaidrumą, finansinį tvarumą ir savireguliaciją; ragina Šiaurės Makedonijos vyriausybę skirti pakankamai išteklių visuomeninio transliuotojo profesionalizavimui ir nepriklausomumui užtikrinti;
21. pakartoja savo raginimą persvarstyti taisykles, kuriomis reglamentuojamas valstybės finansavimas ir politinių partijų reklama žiniasklaidoje, siekiant užtikrinti konkurencingą ir teisingą viešojo finansavimo paskirstymą ir užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir redakcinę nepriklausomybę;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

22. ragina skubiai imtis priemonių siekiant padidinti visuomeninių transliuotojų ir žiniasklaidos reguliavimo institucijų redakcinį ir finansinį nepriklausomumą, nešališkumą ir profesionalumą ir palankiai vertina vykdomą šių dviejų institucijų modernizavimą;

23. ragina įgyvendinti priemones, kuriomis didinamas žiniasklaidos specialistų saugumas ir kovojama su mėginimais juos įbauginti; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, kad būtų vadovaujamas požiūriu, pagal kurį visiškai netoleruojamas žurnalistų bauginimas, grasinimai jiems ir prieš juos nukreipti smurtiniai veiksmai; pažymi, kad norint užtikrinti kokybišką žurnalistiką reikia tirti visus tokius mėginimus ir už juos persekioti baudžiamąja tvarka bei gerinti žurnalistų darbo sąlygas;

24. primena, kad reikia stiprinti nepriklausomą tiriamąją žurnalistiką, nešališką faktų tikrinimą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis kaip kovos su neapykantos retorika, dezinformacija ir užsienio šalių kišimosi kampanijomis, kurios sustiprėjo per COVID-19 sukeltą ekstremaliąją situaciją ir Rusijos karą prieš Ukrainą, priemones; pabrėžia institucinio bendradarbiavimo svarbą kuriant veiksmingą kovos su manipuliacine dezinformacija sistemą; ragina dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti žiniasklaidos pliuralizmą ir nepriklausomumą ir skatinti žiniasklaidos aplinką, kurioje nebūtų išorės įtakos ir kuri būtų palanki profesionaliam žiniasklaidos elgesiui Šiaurės Makedonijoje; reiškia paramą žiniasklaidos ir kultūros pliuralizmo skatinimui, kad būtų skatinamas kultūrinis sąmoningumas ir mainai bei gerinamas tarpusavio supratimas;

25. palankiai vertina vyriausybės pastangas gerinti bendradarbiavimą su pilietine visuomene ir ragina sukurti sistemą, kuria būtų užtikrintas pilietinės visuomenės organizacijų, įskaitant įvairių etninių bendruomenių teisių gynėjams atstovaujančias organizacijas, finansinis tvarumas; primena, kad šiuo atžvilgiu reikia toliau stengtis užtikrinti laiku rengiamas, prasmingesnes ir skaidresnes konsultacijas su pilietine visuomene; palankiai vertina teigiamus pilietinės visuomenės ir institucijų sinergijos pavyzdžius, pvz., tarppartinės parlamentinės grupės LGBTI+ asmenų teisių klausimais sukūrimą;

Pagrindinės teisės

26. atkreipia dėmesį į pažangą, padarytą užtikrinant moterų teises ir politiką, kuria atsižvelgiama į lyčių aspektą; palankiai vertina tai, kad priimtas įstatymas, kuriuo siekiama pažaboti smurtą prieš moteris ir smurtą šeimoje, ir ragina šalį aktyviau įgyvendinti nacionalinį veiksmų planą, kuriuo įgyvendinamos Stambulo konvencijos nuostatos; ragina Šiaurės Makedoniją toliau dėti visas pastangas siekiant užtikrinti lyčių lygybę ir moterų teises, be kita ko, pirmenybę teikiant lyčių aspekto integravimui ir aktyvesniam bendradarbiavimui su pilietine visuomene, ypač su moterų organizacijomis;

27. ragina Šiaurės Makedoniją imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad einant visas su sprendimų priėmimu susijusias pareigas būtų tinkamai atstovaujama moterims, ir toliau spręsti problemas, susijusias su nepakankamu moterų darbuotojų teisių įgyvendinimu, taip pat lyčių stereotipais, nepakankama lyčių pusiausvyra ir vyrų bei moterų darbo užmokesčio skirtumu; atkreipia dėmesį į didelius vyrų ir moterų dalyvavimo darbo rinkoje ir darbo kokybės skirtumus, nepakankamus veiksmus kovojant su seksualiniu priekabiavimu darbo vietoje, teisinėmis nuostatomis, susijusiomis su motinystės atostogomis, įtvirtintą diskriminaciją ir nepakankamus vaikų priežiūros ir ikimokyklinio ugdymo pajėgumus; pripažįsta, kad priimti Vaiko teisių įstatymo pakeitimai ir užbaigtas deinstitutionalizavimo procesas;

28. ragina vykdyti nuolatinius veiksmus siekiant toliau didinti bendruomenių tarpusavio pasitikėjimą ir stiprinti daugiatautės visuomenės bei demokratijos veikimą, kartu primindamas, kad svarbu puoselėti visų bendruomenių teises ir veiksmingai kovoti su visais diskriminacijos atvejais; ragina vyriausybę užtikrinti vienodą konstitucinę visų etninių bendruomenių teisių apsaugą, prireikus priimant teisės aktų pakeitimus, ir apsaugoti bei propaguoti tų bendruomenių kultūros paveldą, kalbas ir tradicijas suteikiant vienodas, įtraukias ir nediskriminacines galimybes gauti išsilavinimą ir naudotis žiniasklaidos priemonėmis;

29. ragina valdžios institucijas parengti naują strategiją, skirtą problemoms, su kuriomis susiduria romų bendruomenė, spręsti, pakeičiant ankstesnę strategiją, kuri baigė galioti 2020 m., ir persvarstyti sprendimą sumažinti romų įtraukčiai skirtą biudžetą, kuris iš tiesų turėtų būti padidintas;

30. palankiai vertina 2021 m. sėkmingai surengtas antrąsias Skopjės LGBTI asmenų eitynes; ragina Šiaurės Makedonijos parlamentą skubiai priimti LGBTI+ asmenų klausimams skirtą nacionalinį veiksmų planą ir užtikrinti, kad jam įgyvendinti būtų skirta pakankamai išteklių; primygtinai ragina visus politinius veikėjus iš dalies pakeisti Civilinės metrikacijos įstatymą ir užtikrinti greitą ir nekludomą apsisprendimu grindžiamą teisinį lyties pripažinimą;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

31. ragina dar geriau įgyvendinti mažumoms priklausančių asmenų teises, įskaitant teisę į tapatybės pasirinkimą ir įtraukų tarpkultūrinį švietimą; pabrėžia, kad svarbu atnaujinti ir priimti su Diskriminacijos prevencijos ir apsaugos nuo diskriminacijos įstatymu suderintus švietimo įstatymus, kuriais būtų pašalintas diskriminacinis ir stigmatizuojantis turinys;

32. pabrėžia, kad reikia daryti tolesnę pažangą siekiant užtikrinti neįgaliųjų teisių paisymą; palankiai vertina tai, kad Ombudsmeno tarnyboje sukurtas Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėsenos mechanizmas; pabrėžia, kad reikia kovoti su tiesiogine ir netiesiogine neįgaliųjų diskriminacija, kurią jie patiria dėl su infrastruktūra susijusių kliūčių, informacijos ir paslaugų trūkumo, diskriminacinio požiūrio ir socialinės atskirties; primygtinai ragina valdžios institucijas skubiai užbaigti deinstitucionalizavimo procesą; pabrėžia, kad būtina neįgaliųjų socialinei apsaugai išsaugoti ir deramoms jų gyvenimo sąlygoms užtikrinti Šiaurės Makedonijoje reikalingi atitinkami ištekliai ir infrastruktūra;

33. primygtinai ragina atitinkamas institucijas proaktyviai užkirsti kelią visiems neapykantos retorikos, neapykantos nusikaltimų ir bauginimo atvejams ir sistemingai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos, nuodugnai ištirti susijusius išpuolius ir užtikrinti jų taikinių, pvz., žurnalistų, mažumoms priklausančių asmenų ir kitų pažeidžiamų grupių, saugą ir saugumą; pakartoja savo raginimą atitinkamoms valdžios institucijoms gerinti institucinius gebėjimus užkirsti kelią neapykantos retorikai, neapykantos nusikaltimams ir diskriminacijai bet koku pagrindu ir su jais kovoti laikantis tarptautinių standartų;

34. primygtinai ragina visus politinius veikėjus sustabdyti ir pasmerkti prieš nepriklausomas pilietinės visuomenės organizacijas nukreiptą neapykantos retoriką, jų šmeižto kampanijas bei priekabiavimą prie jų ir ragina kompetentingas valdžios institucijas užtikrinti žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų bauginimo, jiems skirtų grasinimų ir prieš juos nukreiptų smurtinių veiksmų visiško netoleravimo požiūrio laikymąsi ir užtikrinti, kad nusikaltimų vykdytojais būtų patraukti atsakomybėn;

35. yra susirūpinęs dėl to, kad žiniasklaidoje ir politiniame diskurse smarkiai padaugėjo klaidingos informacijos apie LGBTI+ asmenis ir žmogaus teisių gynėjus ir prieš juos nukreiptų diskriminacinių kalbų; smerkia prieš LGBTI+ asmenis ir žmogaus teisių gynėjus nukreiptą priekabiavimą, neapykantos retoriką, neapykantos nusikaltimus ir grasinimus mirtimi ir primygtinai ragina visapusiškai ištirti šiuos incidentus ir už juos paskirti įstatymais numatytas bausmes;

36. primena, kad reikia stiprinti nepriklausomą policijos priežiūrą, užkirsti kelią policijos nebaudžiamumui marginalizuotų bendruomenių, pvz., romų, atžvilgiu, ir užtikrinti atskaitomybę už jį, taip pat gerinti elgesį su sulaukytaisiais ir kalinimo sąlygas visapusiškai įgyvendinant atitinkamas rekomendacijas;

37. palankiai vertina Bulgarijos ir Šiaurės Makedonijos valdžios institucijų dedamas pastangas kurti pagarbius santykius, grindžiamus tarpusavio pasitikėjimu, suartėjimu ir glaudesniais žmonių tarpusavio ryšiais; griežtai smerkia kurstomąją retoriką ir primygtinai ragina stiprinti bendras pastangas siekiant užkirsti kelią visiems neapykantos retorikos ir neapykantos nusikaltimų, grindžiamų nacionaline ar etnine kilme, atvejams ir patraukti už juos baudžiamojon atsakomybėn;

38. palankiai vertina Šiaurės Makedonijos narystę Tarptautiniame Holokausto aukų atminimo aljanse;

39. primena, kad reikia atverti Jugoslavijos slaptųjų tarnybų (UDBA) ir Jugoslavijos liaudies armijos slaptųjų tarnybų (KOS) archyvus visame regione siekiant nuodugnai ištirti komunistų eros nusikaltimus ir nusikalstamas organizacijas ir imtis veiksmų dėl jų; mano, kad skaidrus totalitarinio režimo nusikaltimų nagrinėjimas, įskaitant minėtų archyvų atvėrimą, yra žingsnis tolesnės demokratizacijos, atskaitomybės ir stiprių institucijų link;

40. ragina ES didinti savo paramą humanitarinei pagalbai ir sienų valdymui regione, kurie turi būti vykdomi visapusiškai gerbiant pagrindines teises; teigiamai vertina Šiaurės Makedonijos pastangas priimti pabėgėlius ir nuolat atliekamą konstruktyvų šalies vaidmenį valdant neteisėtą migraciją; pakartoja savo raginimą šaliai pagerinti galimybes naudotis prieglobsčio ir priėmimo priemonėmis ir sukurti tinkamą migracijos valdymo bei registracijos sistemą; primena, kad reikia laikytis sistemingo požiūrio kovojant su neteisėtu žmonių gabenimu ir sprendžiant neteisėtos migracijos problemą, palankiai vertina tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje ir pažymi, kad susitarimas dėl statuso su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (*Frontex*) dar nepasirašytas dėl neišspręstų dvišalių klausimų;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Teisinė valstybė

41. pripažįsta padarytą pažangą, tačiau pabrėžia, kad reikia skatinti teisinės valstybės reformą, nes tai yra demokratinės pertvarkos pagrindas, taip užtikrinant teisinį tikrumą, skaidrumą, teisę kreiptis į teismą ir nediskriminavimą;
42. primygtinai ragina Komisiją įgyvendinti Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 01/2022 pateiktas rekomendacijas, siekiant užtikrinti veiksmingą finansinės paramos poveikį teisei valstybei Vakarų Balkanuose, įskaitant Šiaurės Makedoniją;
43. palankiai vertina tolesnius veiksmus sutvirtinant rezultatus tokiose srityse kaip korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo bylų tyrimas, baudžiamasis persekiojimas ir nagrinėjimas teismuose, be kita ko, aukštu lygiu, ir stiprinant nepriklausomas priežiūros institucijas bei teismų sistemas;
44. primena, kad baudžiamojo kodekso atnaujinimas turėtų apimti, *inter alia*, nuostatas dėl smurto prieš moteris, ekonominių nusikaltimų, pinigų plovimo, korupcijos, turto konfiskavimo ir dezinformacijos sklaidos, ir turėtų suintensyvinti kovą su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant neteisėtą medienos kirtimą;
45. pabrėžia, kad reikia toliau skatinti teismų reformą, ja stiprinant teismų institucinį nepriklausomumą, finansavimą, kokybę, veiklos koordinavimą ir skaidrumą ir savivaldos įstaigų veikimą; primygtinai ragina politines jėgas skubiai susitarti dėl Konstitucinio Teismo teisėjų paskyrimo, kad būtų užtikrintas tinkamas šio teismo veikimas;
46. palankiai vertina padarytą didelę pažangą ir remia priemones, kurių imtasi kovojant su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, pavyzdžiui, pagal Kovos su korupcija planą „21 veiksmas“, be kita ko, vykdant proaktyvius Valstybinės korupcijos prevencijos komisijos bei Kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija prokuroro tyrimus, kuriais pirmenybė buvo teikiama apkaltinamiesiems nuosprendžiams ir nusikalstamu būdu įgyto turto konfiskavimui aukšto lygio bylose; ragina valstybes nars stiprinti tarpvalstybinį teisminį bendradarbiavimą su Vakarų Balkanų šalimis baudžiamosiose bylose visapusiškai laikantis ES duomenų apsaugos *acquis*;
47. ragina užbaigti įgyvendinti saugumo ir žvalgybos sektoriaus reformos priemones užtikrinant sektoriaus nepriklausomumą ir prasmingą parlamentinę peržiūrą; ragina atnaujinti informatorių apsaugos mechanizmą, pagerinant suderinimą su ES pranešėjų apsaugos direktyva⁽⁸⁾ ir Europos Tarybos rekomendacija CM/Rec(2014)7 dėl informatorių apsaugos bei jų įgyvendinimą, taip pat užtikrinant veiksmingą neseniai iš dalies pakeisto lobistinės veiklos įstatymo įgyvendinimą;
48. pabrėžia, kad svarbu ir toliau užtikrinti teisinę atskaitomybę, be kita ko, visose svarbiose su piktnaudžiavimu tarnyba, policijos nebaudžiamumu, korupcija, 2017 m. išpuoliais Šiaurės Makedonijos Parlamente, neteisėtu slapto pokalbių klausymusi ir turto prievartavimu susijusiose bylose;
49. pabrėžia, kad svarbu vykdyti nuoseklius ir proaktyvius tyrimus, baudžiamąjį persekiojimą ir priimti galutinius apkaltinamuosius nuosprendžius aukšto lygio korupcijos bylose;
50. ragina imtis ryžtingų kovos su pinigų plovimu ir finansiniais nusikaltimais veiksmų stiprinant koordinavimą, be kita ko, su Europolu, kartu visapusiškai suderinant teisės aktus su ES duomenų *acquis* ir jo laikantis; primygtinai ragina stiprinti teisėsaugos institucijų pajėgumą kovoti su organizuotu nusikalstamumu, terorizmu ir radikalizacija; ragina valdžios institucijas priimti ir įgyvendinti būtinus teisės aktus, kuriais būtų reguliuojama turto susigrąžinimo tarnybos veikla ir didinamas nacionalinės turto susigrąžinimo sistemos veiksmingumas;
51. palankiai vertina iki šiol padarytą tvarią pažangą, kuri turėtų sistemingai gerinti kovą su neteisėta prekyba žmonėmis, narkotikais, šaunamaisiais ginklais ir prekėmis, taip pat kibernetiniais nusikaltimais ir sekimu, smurtiniais nusikaltimais, ekstremizmu ir terorizmo grėsmėmis; teigiamai vertina tarptautinių nusikaltėlių tinklų tyrimus ir palaikomą dvišalį bei tarptautinį bendradarbiavimą siekiant šiuos tinklus išardyti, be kita ko, su tarptautinėmis ir ES teisingumo ir

⁽⁸⁾ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

vidaus reikalų agentūromis, pavyzdžiui, Eurojustu, Europolu bei *Frontex*, nes jais buvo suintensyvinti kovos su prekyba žmonėmis, narkotikais ir neteisėtais ginklais bei radikalizacijos grėsmė veiksmi; atkreipia dėmesį į Šiaurės Makedonijos politinę, operatyvinę ir logistinę paramą *Frontex* ir valstybių narių sienų ir pakrančių apsaugos tarnyboms; primygtinai ragina Šiaurės Makedoniją stiprinti savo atsparumą hibridinėms grėsmėms, dezinformacijai ir melagingoms naujienoms; apgailestauja dėl kibernetinių išpuolių, vykdomų prieš šalies institucijas;

Socialinės ir ekonominės reformos

52. atkreipia dėmesį į didelį ekonominį ir socialinį COVID-19 krizės poveikį ir reiškia paramą įvairioms priemonėms, kurių valdžios institucijos ėmėsi siekdamas apsaugoti visuomenės sveikatą ir sušvelninti socialinį ir ekonominį krizės poveikį, be kita ko, tinkamai panaudodamos didelę ES skirtą paramą, t. y. finansinę pagalbą, medicinos reikmenis ir vakcinas; džiaugiasi spartesniu negu tikėtasi Šiaurės Makedonijos ekonomikos atsigavimu 2021 m. ir padidėjusiu ekonomikos augimu;

53. rekomenduoja Šiaurės Makedonijai, greta trumpalaikių priemonių, kuriomis švelninamas pandemijos ir didėjančių energijos bei maisto kainų poveikis, toliau imtis veiksmų siekiant gerinti verslo aplinką ir infrastruktūrą pagal Augimo spartinimo finansavimo planą, kovoti su mokesčių slėpimu, modernizuoti švietimą, išplėsti socialinės apsaugos aprėptį ir paspartinti skaitmeninę transformaciją bei pertvarkyti energetikos ir transporto rinkas;

54. palankiai vertina veiksmus, kurių imtasi siekiant sukurti tiesioginio asmenų apmokestinimo sistemą, grindžiamą progresiniais tarifais; atkreipia dėmesį į tai, kad grįžtama prie vienodo tarifo mokesčių modelio; ragina vyriausybę modernizuoti mokesčių kodeksą daugiau dėmesio skiriant progresiniams pajamų mokesčio tarifams, turto ir aplinkos veiksmų apmokestinimui, siekiant sukurti pakankamą vertę, kad būtų galima įgyvendinti socialines reformas bei kovoti su nelygybe;

55. ragina valdžios institucijas sumažinti skurdą ir socialinę atskirtį gerinant visuotinę prieigą prie socialinių, švietimo ir sveikatos priežiūros paslaugų, ypač palankių sąlygų neturintiems gyventojams bei pažeidžiamoms grupėms;

56. ragina Šiaurės Makedoniją toliau daryti pažangą įgyvendinant su jaunimu ir švietimu susijusias reformas; ragina įtraukiai peržiūrėti Vidurinio ugdymo įstatymą, į šį procesą įtraukiant ekspertus, specialistus ir pilietinę visuomenę, itin daug dėmesio skiriant neįgalių moksleivių teisėms;

57. ragina Šiaurės Makedoniją toliau naudotis skaitmeninio teikiamomis galimybėmis siekiant modernizuoti administracinius, rinkimų, teismų, socialinius, sveikatos priežiūros, fiskalinius ir ekonominius procesus, didinti skaidrumą bei atskaitomybę ir kovoti su korupcija bei neformalia ekonomika, laikantis ES *acquis*; pabrėžia, kad reikia didinti ES paramą teisei valstybei, tvariam ekologiškam augimui, biologinei įvairovei, inovacijoms, konkurencingumui, nuosavybės teisėms ir protų grįžimui bei demografinio nuosmukio mažinimui; pabrėžia, kad reikia didinti jaunimo ugdymo įgalėjimą ir įtraukti skatinančias investicijas ir imtis priemonių, skirtų aukštam jaunimo nedarbo lygiui mažinti;

58. palankiai vertina tai, kad Šiaurės Makedonijoje, kaip jaunimo nedarbo mažinimo programa, įgyvendinama Jaunimo garantijų iniciatyva, ypač atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos sukeltą ekonominį netikrumą ir sumažėjusias jaunimo įsidarbinimo galimybes; dar kartą atkreipia dėmesį į tai, kokios svarbios yra lėšos, pagal Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planą skirtos tokiems pavyzdiniams projektams kaip Šiaurės Makedonijoje įgyvendinama Jaunimo garantijų iniciatyva;

59. primena, kad ES finansavimas pagal Parlamento palankiai vertinamas priemones – Pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP III) ir Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planą – grindžiamas griežtomis sąlygomis; pabrėžia, kad pagal PNPP III numatyta, jog finansavimas turi būti pakoreguotas arba net sustabdytas, jei labai sumažės pažanga arba jos nuolat trūks sprendžiant pagrindinius klausimus, visų pirma teisinės valstybės ir pagrindinių teisių srityje, įskaitant kovą su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, taip pat žiniasklaidos laisvę; pabrėžia, kad pačios ES saugumo interesai ir jos pareiga – užtikrinti, kad ES lėšomis nebūtų prisidedama prie korupcijos; atsižvelgdamas į tai, ragina ES ir Vakarų Balkanų

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

šalis stiprinti tarpvalstybinį teisminį bendradarbiavimą ir sukurti veiksmingo bendradarbiavimo su Europos prokuratūra sistemą, ypač PNPP III lėšų srityje; pabrėžia, kad reikia didinti ES finansavimo matomumą ir užtikrinti, kad visos investicijos atitiktų Paryžiaus susitarimo tikslus ir ES priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus;

60. palankiai vertina priimtą Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planą ir žaliąją darbotvarkę, kuriais siekiama paspartinti ilgalaikį šio regiono ekonomikos atsigavimą, remti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, skatinti regiono junglumą ir integraciją bei konvergenciją su Europos Sąjunga; primena apie europinio bendradarbiavimo tokiose srityse, kaip vandentvarka, nuotekų ir atliekų apdorojimo technologijos, atsinaujinančiųjų išteklių energija, žemės ūkio ir maisto perdirbimo technologijos, informacinės ir ryšių technologijos (IRT), vaistai bei medicinos reikmenys, potencialą; pabrėžia, kad kovojant su klimato kaita ir siekiant darnaus vystymosi tikslų svarbu tvirčiau koordinuoti veiksmus su tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų aplinkos programa;

Aplinka, energetika ir transportas

61. primygtinai ragina vyriausybę gerokai išplėsti savo užmojus ir padidinti politinę valią įgyvendinti praėjusių metų rekomendacijas dėl perėjimo prie žaliosios ekonomikos, visų pirma atsižvelgiant į Vakarų Balkanų žaliąją darbotvarkę, šiuo atžvilgiu išnaudojant Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų plano potencialą;

62. palankiai vertina atnaujintą Šiaurės Makedonijos išpareigojimą klimato srityje iki 2030 m. sumažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 82 proc. ir ragina įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, be kita ko, priimant visapusišką klimato strategiją ir įstatymą, atitinkančius ES 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją; primena, kad reikia papildomų pastangų, kad būtų pasiekti energijos vartojimo efektyvumo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, tiekimo saugumo ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslai; primygtinai ragina ES didinti savo paramą, kad, vykstant pasaulinei energijos krizei, būtų galima pasipriešinti siekiui sustabdyti perėjimą nuo anglių prie tvirtų energijos išteklių ir laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro energijos šaltinių; primygtinai ragina valdžios institucijas suderinti aplinkos ir klimato kaitos teisės aktus su ES *acquis* ir užtikrinti jų vykdymą;

63. pabrėžia, kad reikia skubiai gerinti oro kokybę, ypač miestų vietovėse; primygtinai ragina valdžios institucijas sustiprinti biologinės įvairovės, vandens, oro ir klimato apsaugos, perdirbimo ir regioninio atliekų tvarkymo priemones, be kita ko, atliekant išsamius poveikio vertinimus, rengiant tinkamas viešas konsultacijas, gerinant tarpsektorinį veiksmų koordinavimą, didinant finansinius išteklius ir griežtai vykdant baudžiamąjį persekiojimą už nusikaltimus aplinkai;

64. primygtinai ragina valdžios institucijas, siekiant veiksmingai užkirsti kelią neigiamam poveikiui aplinkai, taip pat išnaikinti korupciją šiame sektoriuje, iš esmės pagerinti savo strateginių poveikio aplinkai vertinimų (SPAV) kokybę ir įgyvendinti SPAV direktyvą⁽⁹⁾ bei užtikrinti jos vykdymą; ragina valdžios institucijas visapusiškai atsižvelgti į aplinkosaugos organizacijų ir nepriklausomų ekspertų rekomendacijas dėl siūlomų urbanizacijos įstatymo pakeitimų;

65. ragina Komisiją, siekiant didinti atsparumą ir energetinį saugumą, taip pat sudaryti sąlygas Šiaurės Makedonijai pasiekti ES poveikio klimatui neutralumo tikslus, teikti Šiaurės Makedonijai visapusišką paramą jai rengiant ir įgyvendinant veiksmų planą, skirtą priklausomybei nuo iš Rusijos importuojamų energijos išteklių mažinti; pripažįsta, kad šalies teisės aktai yra vis labiau suderinami su ES trečiuoju energetikos teisės aktų rinkiniu, ir primygtinai ragina užbaigti dujų perdavimo atsiejimo projektą ir įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo teisės aktus;

66. primygtinai ragina šalį dėti daugiau pastangų siekiant atnaujinti transporto ir energetikos infrastruktūrą, taip pat regionines jungtis; pakartoja, kad svarbu greitai užbaigti pagrindinius regioninius infrastruktūros projektus, įskaitant VIII-ąjį ir X-ąjį geležinkelio ir greitkelių koridorius, jungiamuosius dujotiekius su Bulgarija, Graikija, Kosovu ir Serbija ir elektros energijos jungtį su Albanija, tuo pačiu metu visapusiškai laikantis tinkamų išsamaus poveikio vertinimo, kurį reikalaujama atlikti, procedūrų;

⁽⁹⁾ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

67. palankiai vertina tai, kad pradėjo veikti oro jungtis tarp Skopjės ir Sofijos, ir ragina gerinti kitas transporto jungtis ir atverti naujus pasienio kontrolės punktus prie kaimyninių šalių sienų;

68. palankiai vertina tai, kad nuo 2021 m. liepos 1 d. panaikinti tarptinklinio ryšio mokesčiai tarp Šiaurės Makedonijos ir kitų penkių Vakarų Balkanų valstybių; šiuo požiūriu primygtinai ragina skubos tvarka parengti veiksmų gaires, kaip sumažinti ir panaikinti tarptinklinio ryšio mokesčius visose valstybėse narėse;

Regioninis bendradarbiavimas ir užsienio politika

69. ragina ES kritiškai įvertinti istoriškai svarbią saugumo reikšmę stabilumui ir vienybei Europos žemyne ir Vakarų Balkanuose Rusijos agresijos prieš Ukrainą aplinkybėmis; primygtinai ragina valstybes nares parodyti Europos vienybę oficialiai pradėdant stojimo derybas su Šiaurės Makedonija ir Albanija, atsižvelgiant ir į geopolitinę reikšmę, ir į atitiktį oficialiems kriterijams, nes tai būtų investicija į pasitikėjimą, stabilumą, gerovę ir tolesnį susitaikymo procesą regione;

70. palankiai vertina Šiaurės Makedonijos išpareigojimą siekti solidarumo, daugiašališkumo ir gerų kaimyninių santykių; reiškia pritarimą ES integracijai ir tolesniems veiksams, kuriais skatinami žmonių tarpusavio ryšiai Pietryčių Europoje ir įtrauki regioninė integracija, nes taip, plėtojant bendrą regioninę rinką, visas regionas priartinamas prie ES; reiškia pritarimą įtraukaus regioninio ekonominio bendradarbiavimo programoms, kuriomis nustatomas visų šešių šalių bendradarbiavimas vienodomis sąlygomis, stiprinamas derinimas su ES standartais ir ES *acquis* ir prisidedama prie ES integracijos procesų;

71. laukia Šiaurės Makedonijos pirmininkavimo ESBO 2023 m., nes tai yra jos, kaip NATO narės ir būsimos ES valstybės narės, tarptautinės atsakomybės ir patikimumo įrodymas, taip pat indėlis propaguojant pagrindinius ESBO principus saugumo, žmogaus teisių ir demokratijos srityje; palankiai vertina pavyzdinčiai greitą Šiaurės Makedonijos integraciją į NATO struktūras, išryškinančią jos strateginius saugumo sprendimus, taip prisidedant prie Vakarų Balkanų šalių stabilumo ir jį užtikrinant;

72. palankiai vertina nuolatinį Šiaurės Makedonijos išpareigojimą laikytis euroatlantinio saugumo sistemos; teigiamai vertina visapusišką šalies susiderinimą su ES bendra užsienio, saugumo ir gynybos politika; palankiai vertina nuolatinį šalies indėlį į ES krizių valdymo misijas ir NATO vadovaujamas operacijas; palankiai vertina greitą suderinimą su sankcijomis, nustatytomis dėl Rusijos agresijos, kuria siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui ir suverenitetui, taip padidinant šalies užsienio politikos suderinimą iki 100 proc.;

73. atkreipia dėmesį į didėjančios ekonominės ir energetinės priklausomybės nuo Kinijos ir Rusijos riziką visame regione; yra susirūpinęs dėl pažeidžiamumo ir priklausomybės, atsirandančių dėl Kinijos finansuojamų investicinių paskolų; palankiai vertina Šiaurės Makedonijos išpareigojimą užtikrinti sienų saugumą, taip pat duomenų privatumą ir saugumą pagal iniciatyvą „Švarus tinklas“;

74. palankiai vertina vykstantį gerų kaimyninių santykių su kaimyninėmis šalimis ir tvirtesnio regioninio bendradarbiavimo stiprinimo procesą, įtvirtintą Prespos susitarimu su Graikija ir Draugystės, geros kaimynystės ir bendradarbiavimo sutartimi su Bulgarija; ragina visas šalis tęsti konstruktyvų dialogą, kad būtų užtikrintas visapusiškas ir nuoseklus jų įgyvendinimas gera valia, kartu susilaikant nuo veiksmų, kurie galėtų pakenkti ES integracijai ir platesniems ES interesams užsienio kišimosi aplinkybėmis; ragina Komisiją dėti daugiau pastangų siekiant palengvinti dialogą ir taip sudaryti sąlygas perspektyviam ir tvariam susitarimui;

75. ragina Bulgariją ir Šiaurės Makedoniją rasti abiem pusėms priimtina neįsprendžtų dvišalių klausimų sprendimą; labai palankiai vertina politinį postūmį siekti plataus masto konstruktyvaus abiejų šalių bendradarbiavimo ir ieškoti naujo bendro pagrindo įvairiose abiem šalims svarbiose srityse, užuot toliau brėžus pasidalijimo ribas; ragina partneres gera valia ir laikantis Draugystės, geros kaimynystės ir bendradarbiavimo sutarties paspartinti šį bendradarbiavimą ir pradėti stojimo derybas, kartu sprendžiant neįsprendžtus dvišalius klausimus, įtrauktus į priemonės „4+1“, kurie turi būti tinkamai

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

įgyvendinti ir išspręsti per ES integracijos procesą; primygtinai ragina partneres nuoširdžiai stengtis kuo greičiau rasti abiem šalims priimtinus, subalansuotus ir tvarius neišspręstų dvišalių klausimų sprendimus; palankiai vertina tai, kad atnaujintas Bulgarijos ir Šiaurės Makedonijos jungtinės tarpdisciplininės ekspertų komisijos istoriniais ir švietimo klausimais darbas, taip suartinant visuomenes ir sudarant sąlygas bendrai ateičiai Europos Sąjungoje, sykiu nedarant poveikio Šiaurės Makedonijos stojimo procesui;

76. pakartoja savo raginimą siekti istorinio susitaikymo remiantis apibrėžta bendra istorija, kaip nustatyta Draugystės, geros kaimynystės ir bendradarbiavimo sutartyje;

77. pakartoja, kad visapusiškai remia nuoseklų ir spartesnį abipusį Prespos susitarimo su Graikija įgyvendinimą, nes jis yra svarbi dvišalių santykių dalis, įskaitant būsimą abiejų šalių pasirašytų memorandumų ratifikavimą;

78. sveikina Šiaurės Makedoniją pradėjus Prespos forumo dialogą – regioninę platformą, skirtą dialogui, susitaikymui, geriems kaimyniniams santykiams ir regioniniam bendradarbiavimui įkvėpti ir skatinti vadovaujantis ES integracijos dvasia;

79. dar kartą ragina visus regiono politinius lyderius sudaryti Regioninę faktų apie karo nusikaltimus ir kitus sunkius žmogaus teisių pažeidimus, įvykdytus buvusios Jugoslavijos teritorijoje, nustatymo komisiją (RECOM), remiantis dideliu RECOM koalicijos atliktu darbu;

80. primygtinai ragina Bulgarijoje ir Šiaurės Makedonijoje atnaujinti darbą, susijusį su mokyklų istorijos vadovėliais; pabrėžia, kad šiuose tekstuose turėtų būti atsižvelgiama į abiejų tautų bendros istorijos faktų ir skaičių aiškinimą, grindžiamą autentiškais istoriniais dokumentais ir (arba) šaltiniais; mano, kad tai yra pagrindas, kuriuo remdamosi abi šalys turėtų plėtoti savo santykius, ir kad Šiaurės Makedonijos ir Bulgarijos ateities kartų santykiai bus švietimo procesų abiejose šalyse atspindys;

81. smerkia bet kokius mėginimus pakeisti istorinius paminklus ir (arba) artefaktus, įskaitant autentiško kultūros paveldo naikinimą, ir bet kokius mėginimus perrašyti istoriją; pabrėžia, kad tokie incidentai kelia didelį susirūpinimą, be kita ko, atsižvelgiant į nepakankamą 2017 m. Draugystės, geros kaimynystės ir bendradarbiavimo sutarties įgyvendinimą;

o

o o

82. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Šiaurės Makedonijos Respublikos prezidentui, vyriausybei ir asamblėjai.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0214

2021 m. ataskaita dėl Albanijos**2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2021 m. Komisijos ataskaitos dėl Albanijos (2021/2244(INI))**

(2022/C 479/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Albanijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 24 d. Albanijos paraišką dėl narystės Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas ir Salonikų darbotvarkę Vakarų Balkanų valstybėms,
- atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 26–27 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, į kurias įtrauktas sprendimas suteikti Albanijai ES narystės siekiančios šalies kandidatės statusą,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 17–18 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 18 d., 2020 m. kovo 25 d. ir 2021 m. gruodžio 14 d. Tarybos išvadas dėl plėtros ir stabilizacijos bei asociacijos proceso,
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalims“ (COM(2020)0057),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatą „Parama Vakarų Balkanų šalims kovoti su COVID-19 ir atsigausti po pandemijos“ (COM(2020)0315),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 24 d. Komisijos komunikatą „2020–2025 m. ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais veiksmų planas“ (COM(2020)0608),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 6 d. Komisijos komunikatą „Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planas“ (COM(2020)0641),
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 14 d. Komisijos komunikatą „2021–2025 m. ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategija“ (COM(2021)0170),
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą „2021 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2021)0644) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2021 m. ataskaita dėl Albanijos“ (SWD(2021)0289),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimo, paieškos, arešto ir konfiskavimo bei terorizmo finansavimo,

⁽¹⁾ OL L 107, 2009 4 28, p. 166.

⁽²⁾ OL L 330, 2021 9 20, p. 1.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio mėn. Europos Tarybos pranešimą „Beyond Definitions: a call for action against hate speech in Albania – a comprehensive study“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 26 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) rinkimų stebėjimo misijos galutinę ataskaitą dėl 2021 m. balandžio 25 d. Albanijoje įvykusių parlamento rinkimų,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 14 d. Venecijos komisijos nuomonę dėl pereinamojo laikotarpio institucijų, atsakingų už pakartotinį teisėjų ir prokurorų vertinimą, kadencijos pratęsimo,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 11 d. Venecijos komisijos ir ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro bendrą nuomonę dėl 2020 m. liepos 30 d. Albanijos Konstitucijos pataisų ir 2020 m. spalio 5 d. Rinkimų kodekso pakeitimų,
- atsižvelgdamas į visas kitas Venecijos komisijos nuomones dėl Albanijos,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 10 d. Sofijoje įvykusių aukščiausiojo lygio susitikimą ir į Deklaraciją dėl bendros regioninės rinkos bei Deklaraciją dėl Vakarų Balkanų žaliosios darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 17 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo Sofijos deklaraciją ir Sofijos prioritetų darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 6 d. Zagrebe vykusį ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimą ir deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 6 d. Brdo pri Kranju vykusį ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimą ir deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 5 d. vykusį 8-ąjį Berlyno proceso aukščiausiojo lygio susitikimą,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 1–3 d. Brdo pri Kranju vykusį ES ir Vakarų Balkanų ministrų forumą teisingumo ir vidaus reikalų klausimais ir jo bendrą pareiškimą spaudai,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 1 d. 8-ojo Vakarų Balkanų pilietinės visuomenės forumo galutinę deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 10 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 01/2022 „ES parama teisei valstybei Vakarų Balkanuose: nepaisant pastangų, esminės problemos neišspręstos“,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. spalio 24 d. rezoliuciją dėl stojimo derybų su Šiaurės Makedonija ir Albanija pradžios ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 19 d. Europos Parlamento rekomendacijas Tarybai, Komisijai ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui dėl Vakarų Balkanų po 2020 m. aukščiausiojo lygio susitikimo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją „Žiniasklaidos laisvės stiprinimas: žurnalistų apsauga Europoje, neapykantos retorika, dezinformacija ir platformų vaidmuo“ ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl bendradarbiavimo kovos su organizuoju nusiakstamumu Vakarų Balkanuose srityje ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją ⁽⁷⁾,

⁽³⁾ OL C 202, 2021 5 28, p. 86.

⁽⁴⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 129.

⁽⁵⁾ OL C 425, 2021 10 20, p. 28.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0506.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0064.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Albanijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0131/2022),
- A. kadangi plėtra yra viena iš veiksmingiausių ES užsienio politikos priemonių, nes ja padedama plėsti pagrindinių Sąjungos vertybių – laisvės, demokratijos, teisinės valstybės, taikos kūrimo ir pagarbos žmogaus teisėms bei orumui – taikymo erdvę;
- B. kadangi Europos integracija atitinka Albanijos piliečių siekį kurti demokratiją ir gerovę ir yra stiprus stimulus vykdyti reformas, dėl kurių pagerėtų valstybės institucijų veikimas ir gyvenimo kokybė;
- C. kadangi Albanijos nuopelnais grindžiamos narystės ES perspektyva atitinka pačios Sąjungos politinius, saugumo ir ekonominius interesus;
- D. kadangi Albanija yra šalis kandidatė nuo 2014 m. ir Komisija nuo 2018 m. rekomendavo pradėti stojimo derybas ir galiausiai 2020 m. liepos 1 d. pateikė derybų programos projektą;
- E. kadangi ES turi nurodyti aiškų ir patikimą kelią šalims, siekiančioms įstoti į ES; kadangi šalies būtinų reformų kokybė turėtų lemti stojimo tvarkaraštį; kadangi Albanija dėjo daugiau pastangų ir pasiekė apčiuopiamų ir tvarių rezultatų svarbiausiose srityse, kurias Taryba nurodė kaip būtinas derybų programai patvirtinti rengiantis pirmajai tarpvyriausybinei konferencijai;
- F. kadangi Albanija privalo toliau ryžtingai siekti stiprinti demokratiją, teisinę valstybę ir žmogaus teises, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų apsaugą, ir sykiu kovoti su korupcija, nes tai yra pagrindiniai kriterijai, pagal kuriuos vertinama pažanga siekiant narystės ES;
- G. kadangi ES tebėra visapusiškai įsipareigojusi remti Albanijos strateginį sprendimą dėl integracijos į ES, grindžiamą gerais kaimyniniais santykiais, ir tebėra didžiausia Albanijos prekybos ir investicijų partnerė bei didžiausia finansinės paramos teikėja, kadangi nuo 2007 m. šalis pasinaudojo 1,24 mlrd. EUR ES pasirengimo narystei finansavimu pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP) I ir PNPP II;
- H. kadangi ES parodė savo įsipareigojimą atsižvelgti į Vakarų Balkanų šalių europinę perspektyvą ir sutelkė 3,3 mlrd. EUR skubiai sveikatos krizei įveikti ir COVID-19 pandemijos sukeltiems ekonominiams ir socialiniams padariniams sušvelninti;
- I. kadangi piktavališku tiesioginiu ir netiesioginiu užsienio kišimusi ir dezinformacija siekiama paskleisti nesutarimus, smurtą ir įtampą tarp etninių grupių bei destabilizuoti visą regioną;
- J. kadangi Albanija tebėra svarbi geopolitinė sąjungininkė ir patikima užsienio politikos partnerė, nes visapusiškai laikosi bendros užsienio ir saugumo politikos ir stengiasi skatinti regioninį bendradarbiavimą ir gerus kaimyninius santykius;
- K. kadangi Albanija prisidėjo prie ES pastangų remti Ukrainą taikydama sankcijas Rusijai, balsuodama taip, kaip ES valstybės narės, JT Generalinėje Asamblėjoje ir veikdama kaip JT Saugumo Tarybos narė;
- L. kadangi Albanija įdėjo daug pastangų, kad įvykdytų visas pirmosios tarpvyriausybės konferencijos rengimo datos nustatymo sąlygas, kaip jau patvirtinta Parlamento pranešime dėl 2019–2020 m. Komisijos ataskaitos dėl Albanijos, ir daro pažangą stojimo procese;
- M. kadangi Albanijos piliečiai nuo 2010 m. gruodžio mėn. gali keliauti po Šengeno erdvę be vizų ir nuo 2015 m. gali dalyvauti studentų, akademinuose ir jaunimo mainuose pagal programą „Erasmus“;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

1. pakartoja, kad aiškiai remia Albanijos demokratinius pokyčius, grindžiamus jos strategine orientacija ir tvirtu įsipareigojimu siekti Europos integracijos, gerais kaimyniniais santykiais ir įtraukiu regioniniu bendradarbiavimu; dar kartą patvirtina, kad Albanijos ir viso Vakarų Balkanų regiono ateitis yra ES;
2. apgailestauja, kad nebuvo pradėtos labai uždelstos stojimo derybos su Albanija ir Šiaurės Makedonija; pabrėžia visišką solidarumą su šių šalių piliečiais ir simpatijas jiems ir mano, kad ši nesėkmė, kuri kenkia visuomenės požiūriui į ES, kelia rimtą pavojų visai ES plėtros politikai ir kenkia ES, kaip patikimos partnerės ir rimtos geopolitinės veikėjos, reputacijai;
3. primygtinai ragina Tarybą išlaikyti Europos integracijos patikimumą ir nedelsiant pradėti stojimo derybas su Albanija ir Šiaurės Makedonija, kaip visą laiką rekomendavo Komisija, atsižvelgiant į tai, kad abi šalys įvykdė būtinas sąlygas, nustatytas Europos Vadovų Tarybos, o jų rezultatai pagrindinėse srityse ir toliau yra tvarūs; ragina valstybes nares parodyti visapusišką politinį įsipareigojimą siekti plėtros ir įtikimai paskatinti kitas plėtros šalis vykdyti reformas pradėdant stojimo derybas su Albanija ir Šiaurės Makedonija;
4. pripažįsta pokyčius skatinantį stojimo derybų, kurios turi būti vedamos pagal persvarstytą plėtros metodiką, pobūdį, atsižvelgiant į platesnį geostrateginį kontekstą, įskaitant piktavališką veiklą, kuria siekiama pakenkti Vakarų Balkanų šalių integracijai į ES ir jų politiniam stabilumui;
5. primena, kad galutinis Albanijos įstojimas į ES priklauso nuo ilgalaikių, nuodugnių ir negrįžtamų reformų pagrindinėse srityse, pradėdant teisine valstybe ir demokratinėmis institucijomis veikimu; pabrėžia, kad nuo nuopelnų priklausantis stojimo į ES tempas turėtų būti nulemtas visų institucijų tinkamo veikimo pažangos ir būti grindžiamas teisinės valstybės, gero valdymo ir pagrindinių teisių principais; primygtinai ragina Albaniją toliau ir aktyviau dėti pastangas siekiant stiprinti teisminių institucijų veikimą, demokratiją, teisinę valstybę ir ekonomiką, įgalinti pilietinę visuomenę, kovoti su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, užtikrinti žiniasklaidos laisvę ir mažumą, įskaitant LGBTI+ bendruomenę, teisių apsaugą; primena, kad vykstant stojimo deryboms šalyse kandidatėse vyksta esminiai pokyčiai, kad jos atitiktų narystės kriterijus, ir tai trunka tiek, kiek reikia būtinoms reformoms įgyvendinti;

Demokratinės institucijos, žiniasklaida ir pilietinė visuomenė

6. dar kartą patvirtina bendrą Albanijos politinių jėgų atsakomybę stiprinti konstruktyvų politinį dialogą ir bendradarbiavimą, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingam šalies demokratinėmis institucijomis veikimui toliau gerinant valdymą, didinant skaidrumą ir pliuralizmą ir sudarant sąlygas aktyviai pilietinės visuomenės dalyvavimui; reiškia didelį susirūpinimą dėl poliarizuotos politinės aplinkos ir tvaraus partijų bendradarbiavimo trūkumo, nes tai ir toliau trukdo demokratiniam procesui; primena, kad svarbu pasiekti būtiną visų politinių veikėjų sutarimą siekiant stiprinti Albanijos demokratinę parlamentinę kultūrą, konstruktyvią parlamentinę tradiciją, pasitikėjimą ir tikrą partijų tarpusavio dialogą; ragina šiam tikslui pasinaudoti Žano Monė dialogu;
7. palankiai vertina visas pastangas sumažinti poliarizaciją prieš 2021 m. visuotinius rinkimus, dėl kurių opozicinės partijos vėl pradėjo dalyvauti politiniame procese parlamente; apgailestauja, kad prieš visuotinius rinkimus valdančioji dauguma be konsensuso pakeitė konstituciją ir rinkimų įstatymą; kviečia Albanijos politines partijas pademonstruoti politinę brandą sprendžiant viešojo intereso klausimus ir stiprinti konkurencingą demokratiją ir sąžiningumą partijų viduje, nes tai yra žingsnis pliuralizmo ir demokratinės pertvarkos link;
8. primena, kad likus pakankamai laiko iki kitų visuotinių rinkimų reikia šalinti likusius rinkimų trūkumus, laikantis ESBO Demokratinės institucijų ir žmogaus teisių biuro ir Venecijos komisijos rekomendacijų, toliau gerinant rinkimų prieinamumą ir sąžiningumą ir užkertant kelią balsų pirkimui ir netinkamam administracinių išteklių naudojimui, be kita ko, pasitelkiant skaitmeninį skaidrumą, duomenų apsaugą, vienodas galimybes naudotis žiniasklaida ir persvarstytus teisės aktus bei taisykles dėl politinių partijų finansavimo ir veikimo; pažymi, kad, nepaisant šių trūkumų ir problemų,

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

2021 m. parlamento rinkimai iš esmės buvo gerai organizuoti ir vykdyti konkurencijos pagrindu; apgailėstauja, kad nepriimta galutinių apkaltinamųjų nuosprendžių aukšto lygio balsų pirkimo byloje; siūlo prieš kitus parlamento rinkimus nusiųsti ES rinkimų stebėjimo misiją į Albaniją;

9. reiškia susirūpinimą dėl ilgalaikės nesantaiką kurstančios retorikos, įskaitant aukšto lygio politikų, valstybės pareigūnų ir kitų visuomenės veikėjų retoriką, kuria skatinama bauginimo, šmeižto kampanijų, smurto ir riaušių kultūra; primygtinai ragina politinius veikėjus rodyti pavyzdį skatinant visuomenės dialogą ir ragina užtikrinti, kad būtų priimti galutiniai apkaltinamieji nuosprendžiai prieš žurnalistus puolančius asmenis;

10. pabrėžia, kad Albanijos parlamentas (Kuvendi) turi aktyviau dalyvauti ES integracijos procese, kad toliau darytų pažangą teisėkūros, priežiūros ir biudžeto gebėjimų srityje; primygtinai ragina Kuvendi daryti pažangą rinkimų ir teritorinių reformų srityje ir palankiai vertina tai, kad įsteigti atitinkami parlamentiniai komitetai;

11. ragina vyriausybę paspartinti administracinę pasirengimą būsimoms stojimo deryboms ir kuo geriau pasinaudoti ES valstybių narių teikiama atitinkama pagalba ir praktine patirtimi; pabrėžia, kad svarbu turėti suderintas ir veiksmingas valdymo struktūras, kad būtų galima veiksmingai koordinuoti ES integracijos klausimus įtraukiant pilietinę visuomenę ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus ir sykiu užtikrinti skaidrumą plačiai visuomenei;

12. pabrėžia, kad reikia gerinti tarpžinybinį koordinavimą, su ES susijusių reformų vertinimą ir stebėseną, skatinti decentralizaciją, visos šalies masto valstybės tarnybos modernizavimą ir depolitizavimą ir sudaryti sąlygas tam, kad būsimas gyventojų surašymas vyktų laikantis tarptautinių skaidrumo ir konfidencialumo standartų, siekiant tiksliai ir nebijant bauginimų suskaičiuoti visas nacionalines mažumas; pakartoja, kad reikia toliau konsoliduoti teritorinę administracinę reformą kaip platesnės decentralizacijos darbotvarkės dalį, kad būtų užtikrintas vietos fiskalinis savarankiškumas ir savivaldybėms suteikta galimybė teikti geros kokybės viešąsias paslaugas;

13. primena nacionalinėms ir vietos valdžios institucijoms tenkančią atsakomybę didinti skaidrumą, atskaitomybę ir įtraukumą rengiant išankstines, prasmingas ir reguliarias viešas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais ir didinant Nacionalinės pilietinės visuomenės tarybos gebėjimą išsakyti pilietinės visuomenės organizacijų prioritetus; ragina pradėti tinkamas viešas konsultacijas ir dialogą su visuomene, įskaitant jaunimą ir mažumas, be kita ko, aplinkosaugos, rekonstrukcijos ir urbanizacijos projektų klausimais; pabrėžia, kad reikia stiprinti dalyvaujamąją demokratiją, be kita ko, priimant subalansuotą referendumo įstatymą; primygtinai ragina valdžios institucijas užtikrinti tinkamą nepriklausomų įstaigų ir agentūrų finansavimą ir veiksmingą bei nešališką jų veikimą, ir nuoseklų jų sprendimų ir rekomendacijų įgyvendinimą;

14. pakartoja, kad reikia skatinti atskaitomybės kultūrą, nešališką prieigą prie viešosios informacijos ir viešųjų institucijų tikrinimą, visų pirma sukuriant palankią fiskalinę ir saugumo aplinką ir bendradarbiaujant su žiniasklaida ir pilietine visuomene; ragina toliau daryti apčiuopiamą pažangą gerinant nevyriausybinių ir žiniasklaidos, įskaitant internetinę žiniasklaidą, sektorių teisinį ir finansinį tvarumą bei savireguliaciją;

15. pažymi, kad reikia skubiai didinti žodžio laisvę, žiniasklaidos nepriklausomumą ir pliuralizmą, ir yra susirūpinęs dėl to, kad šioje srityje pažangos nepadaryta, nes Albanija organizacijos „Žurnalistai be sienų“ pasaulio spaudos laisvės indekse nuo 2018 m. nukrito aštuoniais punktais;

16. prašo valdžios institucijų įgyvendinti visiško netoleravimo politiką ir imtis ryžtingų veiksmų prieš nepriklausomų žiniasklaidos priemonių ir žurnalistų marginalizaciją, bauginimą ir smurtą prieš juos, imantis veiksmų prieš strateginius ieškinius, kuriais siekiama sutrukdyti visuomenės dalyvavimui, prieš šmeižto kampanijas ir netiesioginį politinį ir finansinį spaudimą, dėl kurio itin slopinama žiniasklaidos laisvė, skatinama vidinė cenzūra ir labai kenkiama pastangoms atskleisti

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

nusikaltimus ir korupciją bei nepriklausomai teikti ataskaitas; primygtinai ragina politinius veikėjus nutraukti žodinius išpuolius, šmeižto kampanijas ir bauginimo veiksmus, pvz., prieš žurnalistus nukreiptus ieškinius dėl garbės ir orumo įžeidimo, kuriais siekiama sumenkinti arba diskredituoti žurnalistikos ir žiniasklaidos nepriklausomumo svarbą;

17. pakartoja savo raginimą gerinti žurnalistų darbo sąlygas stiprinant Albanijos žurnalistų darbo ir socialinių teisių apsaugą ir priimti reglamentuojamuosius aktus, kuriais būtų didinamas skaidrumas ir viešas žiniasklaidos priemonių nuosavybės, finansavimo šaltinių ir viešosios reklamos atskleidimas;

18. primena, kad bet kokia Kuvendi vykdoma žiniasklaidos įstatymų peržiūra turėtų atitikti Venecijos komisijos rekomendacijas ir turėtų būti atliekama skaidriai ir įtraukiai, konsultuojantis su žiniasklaidos organizacijomis, siekiant padidinti žiniasklaidos laisvę ir savireguliaciją, sumažinti žiniasklaidos koncentraciją, piktnaudžiavimą ja, išorės kišimąsi ir vidinę cenzūrą; pakartoja, kad yra labai susirūpinęs dėl anksčiau pasiūlyto vadinamojo kovos su šmeižtu dokumentų rinkinio, ir palankiai vertina tai, kad Kuvendi pradėjo dabartinių įstatymų, susijusių su kovos su šmeižtu sistema, peržiūros procesą;

19. primena, kad reikia stiprinti tiriamąją žurnalistiką, faktų tikrinimą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis kaip kovos su neapykantą kurstančiomis kalbomis, dezinformacija ir melagingomis naujienomis priemonėmis; ragina remti žiniasklaidos savireguliacijos mechanizmą ir pabrėžia, kad reikia užtikrinti nešališką Audiovizualinės žiniasklaidos tarnybos veiklą reguliavimo srityje; ragina reformuoti visuomeninį transliuotoją, kad būtų padidintas jo redakcinis ir finansinis nepriklausomumas, nešališkumas ir profesionalumas;

20. pabrėžia, kad naujai įsteigta Žiniasklaidos ir informacijos agentūra turėtų padidinti skaidrumą ir decentralizaciją ir privalo jokia būdu netrukdyti žurnalistams vienodomis sąlygomis gauti informaciją iš vyriausybės šaltinių; ragina vyriausybę sudaryti geresnes galimybes gauti informacijos apie jos darbą ir jį tikrinti oficialiais ir formaliais kanalais, pvz., per spaudos konferencijas ir pokalbius;

21. ragina Europos išorės veiksnių tarnybą ir Komisiją pagerinti koordinavimą ir šalinti dezinformaciją bei hibridines grėsmes, kuriomis siekiama pakenkti ES perspektyvai, strateginiu požiūriu labiau pabrėžiant, kad ES yra svarbi Vakarų Balkanų žmonėms;

Pagrindinės teisės

22. primygtinai ragina atitinkamas įstaigas sistemingai ir aktyviai užkirsti kelią visiems neinternetinių ir internetinių neapykantą kurstančių kalbų, neapykantos nusikaltimų, žodinių ir fizinių išpuolių ir bauginimo atvejams, be kita ko, prieš žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus ir pažeidžiamoms bei mažumų grupėms priklausančius asmenis, pvz., LGBTI+ asmenis ar romus, greitai ir kruopščiai ištirti šiuos atvejus ir patraukti už juos baudžiamojon atsakomybėn, kad būtų užtikrinta minėtų asmenų sauga ir saugumas; ragina Apsaugos nuo diskriminacijos komisaro biurą aktyviau kovoti su diskriminacinėmis neapykantą kurstančiomis kalbomis, ypač prieš LGBTI+ asmenis, ir plėtoti suskirstytų duomenų rinkimą šioje srityje; ragina vyriausybę apsvarstyti galimybę baudžiamajame kodekse apibrėžti, kas yra neapykantą kurstanti kalba;

23. palankiai vertina pažangą, padarytą užtikrinant lygias galimybes, ir ragina toliau gerinti lyčių lygybės, nuosavybės teisių, duomenų apsaugos, neigiamųjų teisių ir mažumų teisių užtikrinimą švietimo, kalbų, tapatybės pasirinkimo ir kultūros paveldo apsaugos srityse; ragina valdžios institucijas užtikrinti vienodą požiūrį į LGBTI+ ir romų mažumas ir kovoti su sąveikine diskriminacija, su kuria susiduria šios grupės, taikant sisteminių ir veiksmingą institucinį požiūrį; palankiai vertina tai, kad priimtas poįstatyminis aktas dėl mažumų švietimo, ir ragina vyriausybę skubiai priimti likusius įgyvendinamuosius teisės aktus, susijusius su 2017 m. pagrindų įstatymu dėl tautinių mažumų apsaugos, be kita ko, dėl tapatybės pasirinkimo ir mažumų kalbų vartojimo; primygtinai ragina valdžios institucijas užtikrinti nediskriminacines galimybes gauti išsilavinimą, taip pat ragina Albaniją užtikrinti veiksmingą visų etninių ir tautinių mažumų nuosavybės teisių ir kultūros paveldo apsaugą ir užtikrinti, kad mažumų grupėms būtų užtikrintos lygios galimybės ir tinkamas atstovavimas politiniame ir kultūriniame gyvenime, viešojoje žiniasklaidoje, administravimo ir teisminėse institucijose;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

24. ragina toliau dėti pastangas, kad būtų užtikrintas ir apsaugotas visų neigaliųjų – vienu iš labiausiai nuo COVID-19 pandemijos nukentėjusių asmenų – visapusiškas naudojimas visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis; apgailestauja, kad per 2021 m. balandžio mėn. rinkimus neigalieji susidūrė su kliūtimis balsuoti; ragina toliau dėti pastangas siekiant spręsti smurto prieš neigaliuosius problemą, gerinti bendrą prieinamumą (įskaitant paslaugas ir informaciją) ir skatinti užimtumą; atkreipia dėmesį į tai, kad neigalių vaikų, ypač kurčiųjų, švietimo kokybė tebekelia susirūpinimą; pažymi, kad Albanija neratifikavo Neigaliųjų teisių konvencijos fakultatyvaus protokolo;

25. mano, kad labai didelį susirūpinimą kelia tai, jog nuo praėjusių metų ŽIV infekcijų, apie kurias pranešta, skaičius padvigubėjo; primena, kad nacionalinės strategijos dėl ŽIV užsikrėtusių asmenų galiojimo laikas baigėsi 2020 m.; ragina vyriausybę, bendradarbiaujant su pilietine visuomene, imtis tinkamų priemonių, kad būtų sprendžiama didėjančio ŽIV užsikrėtusiųjų skaičiaus problema ir užtikrinta galimybė pažeidžiamiausiems asmenims gauti sveikatos priežiūros paslaugas;

26. palankiai vertina tai, kad priimtas naujas 2021–2027 m. nacionalinis veiksmų planas, skirtas LGBTI+ asmenims, ir ragina jį visapusiškai įgyvendinti ir tinkamai sudaryti jo biudžetą pasitelkiant koordinavimo ir stebėsenos įstaigą, kuri jį prižiūrėtų; primena, kad reikia panaikinti plačiai paplitusią diskriminaciją, agresiją ir neapykantos retoriką ir užtikrinti lygias LGBTI+ asmenų teises, ypač susijusias su galimybe naudotis sveikatos priežiūros, švietimo, teisingumo, užimtumo ir būsto paslaugomis;

27. ragina Albaniją visapusiškai įgyvendinti Venecijos komisijos rekomendacijas ir paspartinti visapusišką žemės sektoriaus reformą skaidriai konsoliduojant nuosavybės registraciją ir kompensacijas;

28. reiškia rimtą susirūpinimą dėl didelio masto asmens duomenų nutekėjimo; ragina Albanijos valdžios institucijas stiprinti prevenciją, užtikrinti atskaitomybę už netinkamą duomenų naudojimą ir paspartinti derinimą su ES asmens duomenų apsaugos taisyklėmis;

29. pripažįsta pažangą, padarytą įgyvendinant Stambulo konvenciją; ragina valdžios institucijas stiprinti smurto dėl lyties ir moterų žudymo dėl lyties prevenciją ir reagavimą į juos, didinti finansinę, reintegracijos ir teisinę paramą išgyvenusiems asmenims ir padidinti finansavimą atitinkamoms nevyriausybinėms moterų organizacijoms; pabrėžia, kad reikia paspartinti baudžiamąjį persekiojimą priekabiavimo, smurto šeimoje ir smurto prieš vaikus atvejais, be kita ko, didinant tinkamai parengtų teisėsaugos pareigūnų ir teisėjų, kurie atsižvelgia į lyčių aspektą, skaičių; primygtinai ragina valdžios institucijas imtis veiksmų prieš bet kokią seksualinę prievartą, visų pirma vaikų, ypač itin pažeidžiamų pabėgėlių ir migrantų vaikų bei neigalių vaikų atžvilgiu, nes dauguma visų seksualinės prievartos atvejų Albanijoje yra seksualinės prievartos prieš mergaites atvejai; taip pat primygtinai ragina valdžios institucijas stiprinti vaikų darbo ir kitų formų išnaudojimo stebėsenos ir kovos su jais sistemą; pažymi, kad reikia toliau gerinti moterų atstovavimą viešosiose įstaigose;

30. primena, kad reikia veiksmingai užtikrinti teisę į taikių susirinkimų laisvę be savavališkų ar diskriminacinių priemonių, ir pažymi, kad svarbu nagrinėti įtarimus dėl policijos netinkamo elgesio ir tirti neproporcingo jėgos naudojimo atvejus bei patraukti baudžiamojon atsakomybėn už tokių jėgos naudojimą; pritaria nepriklausomam aukštų pareigūnų patikrinimui ir siūlo, kad Albanija taikytų reguliarius policijos pareigūnų sąžiningumo patikrinimus; ragina daryti pažangą vykdant kalinimo įstaigų reformą siekiant toliau gerinti kalinimo sąlygas ir elgesį su kaliniiais, laikantis Europos komiteto prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą rekomendacijų; primena, kad reikia kovoti su komunistų eros nusikaltimais, tirti priverstinius asmenų dingimus, patraukti baudžiamojon atsakomybėn už tai atsakingus asmenis ir teikti kompensacijas tai išgyvenusiems asmenims ir jų šeimoms;

31. palankiai vertina ilgalaikį Albanijos išpareigojimą priimti pabėgėlius; primena valdžios institucijų pareigą užtikrinti tinkamą prieglobsčio procesą ir atsižvelgti į pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir migrantų poreikius; ragina ES didinti savo paramą humanitarinei pagalbai ir migracijos valdymui regione; palankiai vertina Albanijos sprendimą laikinai priimti prieglobsčio ieškančius Afganistano ir Ukrainos piliečius po to, kai jie išvyko iš savo šalies;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Teisinė valstybė

32. pabrėžia, kad teisinė valstybė ir teismų reformos yra demokratinių pokyčių pagrindas ir užtikrina teisinį tikrumą, skaidrumą, teisę kreiptis į teismą ir nediskriminavimą; primygtinai ragina Komisiją įgyvendinti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 01/2022 rekomendacijas užtikrinant, kad ES lėšomis būtų spartinama teisinės valstybės pažanga Vakarų Balkanuose, įskaitant Albaniją;

33. pabrėžia Albanijos valdžios institucijų išpareigojimą toliau naikinti korupciją ir nusikalstamą veiką visose viešojo gyvenimo srityse, įskaitant viešųjų pirkimų procedūras ir politinių partijų finansavimą; pažymi, kad Albanija nuo 2016 m. pagal organizacijos „Transparency International“ korupcijos suvokimo indeksą 2021 m. nukrito 27 vietomis; reiškia susirūpinimą, kad pandemijos metu susilpnėjo viešųjų pirkimų ir užsienio pagalbos išlaidų priežiūra ir atskaitomybė už juos, ir primygtinai ragina skubiai ištaisyti trūkumus;

34. palankiai vertina nuolatinę pažangą įgyvendinant visapusišką teisingumo reformą, grindžiamą sustiprinta teisine sistema ir precedento neturintiu tikrinimo procesu, kuris ir toliau duoda apčiuopiamų rezultatų; palankiai vertina įvairių partijų paramą, kuria sudaromos sąlygos pagal Kuvendi sprendimą pratęsti tikrinimo įstaigų įgaliojimus iki 2024 m. gruodžio 31 d., ir primygtinai ragina visas šalis paspartinti tikrinimo proceso užbaigimą; pabrėžia, kad reikia imtis būtinų priemonių siekiant pašalinti šalutinį tikrinimo poveikį, pvz., ilgai trunkančias procedūras, mažą bylų išnagrinėjimo rodiklį ir didelį neišnagrinėtų bylų skaičių; palankiai vertina atkurtas Konstitucinio Teismo ir Aukštojo teismo funkcijas, nes tai turėtų pagerinti piliečių galimybes kreiptis į teismą ir paspartinti teismo procesus;

35. primena, kad itin svarbu toliau daryti pažangą ir stiprinti teismų sistemos pajėgumus, kad būtų sudarytos galimybės negrįžtamai pereiti prie atskaitingų, nepriklausomų ir veikiančių teisminių ir valdžios institucijų; pabrėžia, kad reikia užtikrinti pakankamus finansinius, techninius ir žmogiškuosius išteklius, taip pat teisminių ir teisėsaugos institucijų finansinį ir veiklos nepriklausomumą; palankiai vertina pažangą gerinant teismų profesionalumą, nešališkumą ir atskaitomybę, kuriais siekiama užtikrinti jų nepriklausomumą nuo neteisėtos įtakos ir išspręsti didėjančio neišnagrinėtų bylų skaičiaus problemą; primena pareigą užtikrinti veiksmingą teisminių savivaldos institucijų veikimą;

36. palankiai vertina Specializuotos kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu struktūros ir jos teismų darbą kovojant su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu; pažymi, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant toliau didinti nusikalstamu būdu gauto turto, susijusio su korupcija, areštavimą ir konfiskavimą bei pasiekti rezultatų aukšto lygio bylose; apgailestauja dėl to, kad apkaltinamieji nuosprendžiai bylose, kuriose dalyvauja aukšto lygio pareigūnai, vis dar yra riboti, o tai skatina nebaudžiamumo kultūrą;

37. palankiai vertina tai, kad priimta 10 įstatymų, kuriais siekiama toliau stiprinti teismų sistemos veiksmingumą, ir pabrėžia papildomų priemonių, pvz., teismų žemėlapio įdiegimo, naujos integruotos bylų valdymo sistemos ir sustiprintos teisinio švietimo sistemos, svarbą; pabrėžia, kad vykdant teismų sistemos reformą pagal naują teisminių institucijų žemėlapi reikėtų atsižvelgti į suinteresuotųjų subjektų nuomones ir pažeidžiamų grupių socialines ir ekonomines sąlygas bei pagerinti galimybes kreiptis į teismą ir tinkamo teismo proceso galimybes;

38. pabrėžia, kad svarbu imtis ryžtingų kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu veiksmų užtikrinant nuoseklius iniciatyvių tyrimų, baudžiamojo persekiojimo ir galutinių apkaltinamųjų nuosprendžių dėl aukšto lygio korupcijos ir nusikalstamu būdu įgyto turto konfiskavimo rezultatus; ragina skubiai pašalinti Finansinių veiksmų darbo grupės veiksmų plano ir MONEYVAL rekomendacijų įgyvendinimo trūkumus ir visapusiškai įgyvendinti neseniai iš dalies pakeistus teisės aktus, suderinamus su atitinkamomis ES taisyklėmis;

39. primena didžiulį skaitmeninimo potencialą siekiant užtikrinti teisingumą, panaikinti nusikalstamą veiką ir interesų konfliktus atskleidžiant turtą ir interesus ir juos tikrinant; ragina vyriausybę, kai įmanoma, įgyvendinti priemones, kuriomis siekiama mažinti šešėlinę ekonomiką;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

40. ragina Albaniją susilaikyti nuo pilietybės suteikimo už investavimą sistemos, kuri galėtų kelti didelę saugumo, pinigų plovimo, korupcijos ir mokesčių slėpimo riziką;

41. palankiai vertina atnaujintus konstruktyvius JAV veiksmus Vakarų Balkanuose, įskaitant JAV dėmesį kovai su korupcija; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į JAV vykdomąjį įsakymą, pagal kurį taikomos sankcijos asmenims, prisidedantiems prie padėties Vakarų Balkanuose destabilizavimo, taip pat į JAV veiksmus, nukreiptus prieš asmenis ir subjektus dėl jų didelio masto korupcinių veiksmų; ragina ES nuodugniai įvertinti galimybę prisidėti prie tokių veiksmų;

42. palankiai vertina dedamas pastangas, kuriomis turėtų būti sistemingai didinamas efektyvumas kovojant su organizuoju nusikalstamumu, įskaitant prekybą žmonėmis, narkotikais, šaunamaisiais ginklais ir kultūrinėmis bei kitomis prekėmis, taip pat kibernetinius nusikaltimus, smurtinius nusikaltimus, ekstremizmą ir terorizmo grėsmes; palankiai vertina vykstantį dvišalį, regioninį ir tarptautinį bendradarbiavimą, be kita ko, su ES teisingumo ir vidaus reikalų agentūromis, pvz., Europolu, Eurojustu ir FRONTEX, siekiant išardyti tarptautinius nusikaltėlių tinklus, įskaitant intensyvesnius veiksmus prieš narkotikų, nelegalių ginklų gamybą ir organizuotą prekybą jais bei žmonėmis;

43. pabrėžia, kad Albanija yra vienintelė šalis iš regiono, pasirašiusi bendradarbiavimo susitarimus su visomis ES teisingumo ir vidaus reikalų agentūromis, ir kad 2019 m. gegužės mėn. prie Graikijos ir Albanijos sienos buvo dislokuota pirmoji visavertė bendra operacija su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX) už ES ribų; palankiai vertina tai, kad Albanija leido ES valstybių narių teisėsaugos tarnyboms vykdyti stebėseną iš oro siekiant nustatyti narkotinių medžiagų gamybos vietas; rekomenduoja Albanijai atnaujinti teisės aktus dėl narkotinių medžiagų pirmtakų (prekursorių);

44. reiškia susirūpinimą dėl Albanijoje labai paplitusių šaunamųjų ginklų; pabrėžia, kad reikia tobulinti standartines procedūras ir mechanizmus, skirtus kovoti su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, ir paspartinti jų prekybos tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą;

45. pabrėžia esminį Albanijos indėlį į Sąjungos išorės sienų valdymą ir tarpvalstybinio nusikalstamumo prevenciją ir kad tai ir toliau turi išlikti prioritetu ir turi būti vykdoma visapusiškai laikantis pagrindinių teisių, įtvirtintų taikomuose tarptautiniuose ir regioniniuose įstatymuose ir principuose;

46. pažymi, kad Vakarų Balkanų šalys ir toliau yra migracijos tranzito maršrutas ir kad dėl didelio pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir migrantų judėjimo regione ir ES valstybėse narėse kyla didelių problemų; pažymi, kad Albanijoje ir toliau daugėja atvykstančiųjų, daugiausia tranzitu vykstančių neteisėtų migrantų; ragina dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti pažeidžiamus migrantus, be kita ko, sprendžiant neteisėto žmonių, ypač nelydimų nepilnamečių, gabenimo problemą; atkreipia dėmesį į tai, kad ir toliau mažėja Albanijos piliečių pateiktų nepagrįstų prieglobsčio prašymų, o tam vis dar reikia tolesnių Albanijos institucijų pastangų, ir pažymi, kad laikomasi vizų režimo liberalizavimo kriterijų;

Socialinės ir ekonominės reformos

47. atkreipia dėmesį į ES finansavimą tvariam atsigavimui po žemės drebinimo ir po pandemijos ir remia dedamas pastangas siekiant Albanijos demokratinės, žaliosios ir skaitmeninės transformacijos; palankiai vertina ES paramą atstatymui, įskaitant mokyklų ir vaikų darželių bei kultūros paveldo objektų atstatymą, teikiamą po įvykusios paramos teikimo konferencijos „Together4Albania“, surengtos po pragaištingo 2019 m. lapkričio mėn. įvykusio žemės drebinimo; pabrėžia, kad reikia didinti ES paramą ir finansavimą teisinei valstybei gerinti bei skatinti tvarų ekologišką augimą, biologinę įvairovę, inovacijas, konkurencingumą, nuosavybės teises ir stabdyti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendenciją;

48. pabrėžia, kad mokesčių sistemos supaprastinimas ir modernizavimas bei geresnis mokesčių surinkimas palengvintų valstybės išlaidų ir deficito valdymą didėjant energijos ir maisto kainoms;

49. pabrėžia, kad geresnis valdymas, skaidrumas, teisinis tikrumas, įtrauktis ir socialinis dialogas yra esminiai veiksniai, skatinantys tiesiogines užsienio investicijas ir kvalifikuotų darbuotojų išlaikymą; ragina į diskusijas dėl politinių veiksmų prasmingai įtraukti pilietinę visuomenę ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

50. pabrėžia, kad svarbu suteikti galių jaunimui, ir palankiai vertina tai, kad Tirana paskelbta 2022 m. Europos jaunimo sostine; pabrėžia programos Vakarų Balkanuose svarbą, nes tai galimybė skatinti Europos integracijos ir gerų kaimyninių santykių vertybes tarp jaunimo iš visos Europos, kartu skatinant kultūrinę ir kalbinę įvairovę;

51. ragina Albanijos valdžios institucijas sumažinti skurdo ir socialinės atskirties riziką gerinant galimybes naudotis socialinėmis, švietimo ir sveikatos priežiūros paslaugomis, ypač palankių sąlygų neturintiems gyventojams, pavyzdžiui, romų ar egiptiečių bendruomenėms, mažumų grupėms, žmonėms su negalia bei skurstantiems; primygtinai ragina patvirtinti minimalų gyvenimo lygį, kaip priemonę skurdo rizikai sumažinti; apgailestauja, kad 2021 m. biudžete švietimui skirta tik 2,7 proc. Albanijos BVP; ragina daugiau investuoti į švietimo sistemos modernizavimą siekiant užtikrinti jos kokybę ir įtraukumą;

52. primygtinai ragina Albaniją didinti pastangas, kuriomis siekiama užtikrinti lyčių lygybę ir moterų teises, be kita ko, pirmenybę teikiant lyčių aspekto integravimui ir aktyvesniam bendradarbiavimui su pilietine visuomene, visų pirma su moterų organizacijomis; ragina Albanijos teisės aktų leidėjus imtis veiksmų siekiant užtikrinti tinkamą moterų atstovavimą visose su sprendimų priėmimu susijusiose pareigose ir toliau spręsti nepakankamo darbuotojų moterų teisių įgyvendinimo, lyčių stereotipų kūrimo, lyčių disbalanso bei vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo problemas; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina dabartinės vyriausybės – pirmosios moterų daugumos – kabinetą; atkreipia dėmesį į dalyvavimo ir darbo kokybės skirtumus pagal lytis, nepakankamus veiksmus kovojant su seksualiniu priekabiavimu darbo vietoje, teisinėmis nuostatomis, susijusiomis su motinystės atostogomis, įtvirtintą diskriminaciją ir vaikų priežiūros ir ikimokyklinio ugdymo pajėgumų trūkumą;

53. pripažįsta PNPP III ir Ekonomikos ir investicijų plano Vakarų Balkanams svarbą remiant reformų procesą, tvarų sujungiamumą, žmogiškąjį kapitalą, konkurencingumą ir įtraukų ekonomikos augimą, taip pat stiprinant regionų ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo priemonę; pabrėžia, kad visos investicijos turi atitikti Paryžiaus susitarimo tikslus ir ES priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus;

54. prabrėžia, kad pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP III) yra numatytos griežtos sąlygos, pagal kurias finansavimas turi būti pakoreguotas arba sustabdytas, jei labai sumažės arba nuolat trūks pažangos sprendžiant vadinamuosius pagrindinius klausimus, visų pirma teisinės valstybės ir pagrindinių teisių srityje, įskaitant kovą su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, taip pat žiniasklaidos laisvę; pabrėžia, kad pačios ES saugumo interesai ir jos pareiga – užtikrinti, kad ES lėšomis nebūtų prisidedama prie korupcijos; atsižvelgdamas į tai, ragina ES ir Vakarų Balkanų šalis stiprinti tarpvalstybinį teisminių bendradarbiavimą ir sukurti veiksmingo bendradarbiavimo su Europos prokuratūra sistemą, ypač PNPP III lėšų srityje;

55. pabrėžia, kad Albanijoje reikia didinti ES finansavimo matomumą ir informavimą apie jį; atsižvelgdamas į tai, primena didelę paramą, kurią ES suteikė Vakarų Balkanų šalims kovai su COVID-19 pandemija ir su tuo susijusiems ekonominiams padariniams suvaldyti;

Aplinka, energetika ir transportas

56. primygtinai ragina valdžios institucijas sustiprinti biologinės įvairovės, vandens, oro, klimato apsaugos ir regioninio atliekų tvarkymo priemones, be kita ko, atliekant išsamius poveikio aplinkai ir strateginius vertinimus, rengiant tinkamas viešas konsultacijas, užtikrinant skaidrias procedūras ekologiniu požiūriu jautriuose sektoriuose ir griežtai vykdant baudžiamąjį persekiojimą už nusikaltimus aplinkai;

57. palankiai vertina Vjosos upės paskelbimą gamtos parku⁽⁸⁾, sykiu ragindamas Albanijos valdžios institucijas kuo greičiau įsteigti Vjosos nacionalinį parką⁽⁹⁾, kuris apimtų visą upės ilgį, įskaitant laisvai tekančius jos intakus;

⁽⁸⁾ Priskiriama IV kategorijai: Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos (IUCN) buveinių ir (arba) rūšių valdymo teritorija.

⁽⁹⁾ IUCN II kategorija: nacionalinis parkas.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

58. reišia susirūpinimą dėl saugomų teritorijų tinklo žemėlapio peržiūros, kuri neturėtų prisidėti prie aplinkos būklės blogėjimo pasižyminčių turtinga biologine įvairove Albanijos pakrančių ir pelkių teritorijose, kurioms gresia pavojus;

59. ragina valdžios institucijas teikti pirmenybę oro taršos, triukšmo taršos ir paviršinio vandens kokybės stebėsenai ir metinėms ataskaitoms; pažymi, kad būtina reguliariai informuoti gyventojus apie aplinkos taršos būklę;

60. ragina peržiūrėti 2018–2035 m. nacionalinę atliekų tvarkymo strategiją, daugiausia dėmesio skiriant pažangiausiems antrinio perdirbimo metodams, atitinkantiems ES standartus; pabrėžia, kad reikia naudoti šiuolaikišką atliekų deginimo įrenginių filtravimo technologiją, kol bus įgyvendinta visiška antrinio perdirbimo strategija, siekiant sumažinti pavojus žmogaus sveikatai ir aplinkai;

61. ragina toliau dėti pastangas žemės ūkio ir kaimo plėtros srityje, be kita ko, sukuriant tvirtą konsultacijų su įvairiomis kaimo vietovių interesų grupėmis sistemą; pabrėžia, kad reikia parengti šiuolaikišką, ekologišką, klimatui palankų mažo ir vidutinio masto žemės ūkio sektorių, kuriame būtų užtikrintas ūkininkų pragyvenimas ir Albanijos gamtos išteklių bei biologinės įvairovės apsauga;

62. primygtinai ragina Albanijos valdžios institucijas paspartinti Vakarų Balkanų žaliosios darbotvarkės, kurioje atsispindi Europos žaliojo kurso prioritetai ir Brdo deklaracija, priimta 2021 m. spalio 6 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime Brdo pri Kranju, įgyvendinimą;

63. primena, kad reikia dėti daug pastangų siekiant įgyvendinti energijos tiekimo ir transporto efektyvumo, saugumo, įvairinimo ir žalinimo tikslus, įgyvendinant Europos Klimato teisės aktą⁽¹⁰⁾, kuriant anglies dioksido kainų nustatymo priemones ir sprendžiant energijos nepritekliaus problemą; primena, kad būtina didinti hidroenergijos aplinkosauginį tvarumą, kuo labiau sumažinti jos neigiamą poveikį ir sustabdyti jos plėtrą saugomose teritorijose;

64. palankiai vertina tai, kad pagal ES ekonomikos ir investicijų planą Vakarų Balkanams pradėtas įgyvendinti 3,2 mlrd. EUR investicijų paketas, ir atkreipia dėmesį į šių investicijų transformacinį vaidmenį; su pasitenkinimu pažymi, kad vienas iš finansuojamų projektų bus pirmoji plūduriuojanti saulės jėgainė Albanijoje Vau i Dejės rezervuare; dar kartą patvirtina būsimo geležinkelio linijos Tirana–Podgorica, Elbasano–Bitolos elektros jungiamosios linijos ir Fier–Vlora dujotiekio vaidmenį stiprinant regionų ir transeuropinį sujungiamumą; palankiai vertina Šiaurės Makedonijos ir Albanijos elektros perdavimo sistemų sujungimo darbų pradžią; primena, kad infrastruktūros projektai, įskaitant Durrės uosto infrastruktūros projektus, turi atitikti Stabilizacijos ir asociacijos susitarime nustatytus ES viešųjų pirkimų standartus;

65. palankiai vertina panaikintus tarptinklinio ryšio mokesčius tarp šešių Vakarų Balkanų valstybių; primygtinai ragina visas susijusias šalis derėtis dėl plano, pagal kurį galiausiai būtų panaikinti tarptinklinio ryšio mokesčiai tarp Albanijos ir ES valstybių narių;

Užsienio politika ir saugumas

66. palankiai vertina tai, kad Albanija tebėra patikima ir įsipareigojusi išorės politikos partnerė, visapusiškai prisijungusi prie ES užsienio, saugumo ir gynybos politikos ir aktyviai prisidedanti prie ES krizių valdymo misijų ir operacijų;

67. palankiai vertina tvirtą Albanijos reakciją ir greitą suderinimą su ES taikant sankcijas Rusijos Federacijai ir jos politinei vadovybei už agresiją prieš Ukrainą, įskaitant draudimą patekti į Albanijos oro erdvę; palankiai vertina tai, kad Albanija ir toliau visiškai derina savo elgesį su ES ribojamosiomis priemonėmis;

⁽¹⁰⁾ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

68. pabrėžia, kad Albanijos, kaip NATO valstybės narės, indėlis į ES išorės sienos apsaugą yra itin svarbus, ir ragina ES stiprinti savo paramą sienų apsaugai regione;

69. palankiai vertina šalies išpareigojimą siekti solidarumo ir daugiašališkumo, be kita ko, naudojantis savo naryste JT Saugumo Taryboje 2022–2023 m.;

70. ragina ES kritiškai įvertinti istoriškai svarbią saugumo reikšmę stabilumui ir vienybei Europos žemyne ir Vakarų Balkanuose Rusijos agresijos prieš Ukrainą aplinkybėmis; primygtinai ragina valstybes nares parodyti Europos vienybę oficialiai pradėdant stojimo į ES derybas su Šiaurės Makedonija ir Albanija, atsižvelgiant į jų geopolitinį išitraukimą ir atitiktą oficialiems kriterijams;

71. primena, kad piktavališki užsienio subjektai linkę išnaudoti etninę įtampą Vakarų Balkanuose, įskaitant Albaniją, be kita ko, bandydami manipuliavimo informacija ir hibridinio karo metodus, kuriais siekiama pakenkti ES; rekomenduoja ES ir Albanijai toliau keistis geriausia patirtimi ir koordinuoti veiksmus, susijusius su užsienio šalių kišimusi ir dezinformacija; pabrėžia, kad ES ir Jungtinės Valstijos turi stiprinti savo partnerystę ir koordinavimą Vakarų Balkanuose;

72. ragina Albanijos vyriausybę toliau skatinti gerus kaimyninius santykius ir didinti įtraukią regioninę integraciją, kuria užtikrinamas vienodas visų šešių šalių bendradarbiavimas, sykiu toliau stiprinant derinimą su ES standartais ir *acquis* įgyvendinant ir plėtojant bendrą regioninę rinką, taip remiantis regioninės ekonominės erdvės pasiekimais stiprinant regionų sujungiamumą ir integraciją; palankiai vertina tai, kad Albanija priėmė papildomus Vidurio Europos laisvosios prekybos susitarimo protokolus;

o

o o

73. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Albanijos Respublikos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0215

Opozicijos persekiojimas ir profesinių sąjungų vadovų sulaikymai Baltarusijoje**2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl opozicijos persekiojimo ir profesinių sąjungų vadovų sulaikymų Baltarusijoje (2022/2664(RSP))**

(2022/C 479/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezolucijas dėl Baltarusijos,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai naujausius pareiškimus dėl Baltarusijos, t. y. 2021 m. lapkričio 10 d. pareiškimą dėl padėties prie Europos Sąjungos sienų ir 2022 m. vasario 28 d. pareiškimą dėl referendumo dėl Konstitucijos,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 4 d. JT žmogaus teisių tarybos pranešimą dėl žmogaus teisių padėties Baltarusijoje rengiantis 2020 m. prezidento rinkimams ir po jų,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir visas žmogaus teisių konvencijas, kurias Baltarusija yra pasirašiusi,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konstitucijos preambulę, kurioje nurodyta būtinybė pripažinti asociacijų laisvės principą, TDO konvenciją dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo ir TDO konvenciją dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas,
 - atsižvelgdamas į Baltarusijos Respublikos Konstitucijos 36 ir 41 straipsnius dėl asociacijų laisvės ir teisės steigti profesines sąjungas,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 29 d. Europos išorės veikslių tarnybos (EIVT) atstovo spaudai pareiškimą dėl naujų represinių priemonių Baltarusijoje ir mirties bausmės taikymo srities išplėtimo,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 4 d. JT specialiosios pranešėjos žmogaus teisių padėties Baltarusijoje klausimais Anais Marin pranešimą JT žmogaus teisių tarybai,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 14 d. Didžiojo septyneto pareiškimą dėl Rusijos karo prieš Ukrainą,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi A. Lukašenkos režimas Baltarusijoje tiesiogiai sudaro sąlygas Rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą, nes, be kita ko, suteikia galimybes Rusijai pulti Ukrainą, be kita ko, paleidžiant balistines raketas iš Baltarusijos teritorijos, taip pat suteikia galimybę dislokuoti ir transportuoti Rusijos karinį personalą, saugoti ir transportuoti karinę įrangą ir ginklus, įskaitant sunkiuosius ginklus, leidžia Rusijos kariniams orlaiviams skristi virš Baltarusijos oro erdvės į Ukrainą ir aprūpina degalų papildymo punktais;
- B. kadangi 2022 m. vasario 27 d. represijų atmosferoje Baltarusija surengė vadinamąjį referendumą, kuriame buvo patvirtinta nauja Konstitucija, pakeitusi šalies neutralumo statusą, panaikinanti šalies nebranduolinį statusą, o prezidentui numatytas visą gyvenimą trunkantis imunitetas nuo baudžiamojo persekiojimo jam nustojus eiti pareigas;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- C. 2021 m. gruodžio 2 d. ES priėmė penktąjį Baltarusijai skirtą sankcijų rinkinį dėl nuolatinių žmogaus teisių pažeidimų ir naudojimosi migrantais kaip priemone;
- D. kadangi 2022 m. ES, reaguodama į Baltarusijos dalyvavimą Rusijos agresiniame kare prieš Ukrainą, kuris yra neišprovokuotas, nepagrįstas ir neteisėtas, priėmė įvairias priemones, įskaitant individualias ir ekonomines sankcijas;
- E. kadangi kaimyninės valstybės narės Lenkija, Latvija ir Lietuva patiria tam tikrą hibridinį karą dėl Baltarusijos valstybės remiamo neteisėto ES išorės sienų kirtimo, kuriuo siekiama dar labiau įbauginti ir destabilizuoti ES;
- F. kadangi 2022 m. gegužės 4 d. Respublikos Taryba patvirtino Baudžiamojo kodekso 289 straipsnio pakeitimą, kuriuo įvedama mirties bausmė už „bandymus vykdyti teroro aktus“, šis veiksmas prieštarauja pasaulinei tendencijai atsisakyti mirties bausmės, ir tuo tarpu daugiau kaip 30 politinių kalinių buvo apkaltinti arba nuteisti ilgai kalėti pagal tą pačią Baudžiamojo kodekso nuostatą, o kiti demokratinės opozicijos atstovai ar politiniai aktyvistai ieškomi dėl kaltinimų „terorizmu“; kadangi Baltarusija yra vienintelė Europos valstybė, kurioje vis dar taikoma mirties bausmė;
- G. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos uždarė mažiausiai 275 pilietinės visuomenės ir žmogaus teisių organizacijas ir užblokavo kelias nepriklausomas žiniasklaidos priemones dėl pranešimų apie karą, nurodydamos kaip priežastį „ekstremistinės medžiagos“ ir „klaidingos informacijos“ sklaidą; kadangi 2022 m. balandžio 5 d. Baltarusijos generalinis prokuroras paskelbė, kad organizacijos „Human Rights Watch“ interneto svetainė užblokuota; kadangi Aliaksandras Lukašenka išplėtė savo kampaniją prieš žmogaus teisių aktyvistus ir žurnalistus – įkalintas garsus žurnalistas ir lenkų mažumos aktyvistas Andrzej Poczobut, tapęs propagandos kampanijos, grindžiamos melagingais istoriniais naratyvais, auka; kadangi daugiau kaip 60 žiniasklaidos atstovų yra patraukti baudžiamojon atsakomybėn; kadangi 26 yra laikomi kalėjime;
- H. kadangi 2021 m. liepos 6 d. kandidatas į prezidentus Viktoras Babaryka buvo nuteistas kalėti 14 metų, o jo prezidentinės kampanijos vadovė ir 2020 m. Europos Parlamento Sacharovo premijos už minties laisvę laureatė Maryja Kalesnikava ir jos advokatas Maksimas Znakas buvo nuteisti atitinkamai kalėti 11 ir 10 metų;
- I. kadangi 2021 m. gruodžio 14 d. Baltarusijos opozicijos lyderiai Sjarhejus Cichanouskis ir Mikalajus Statkevičius, 2020 m. Europos Parlamento Sacharovo premijos už minties laisvę laureatai, Iharis Losikas, Arciomas Sakavas, Vladimiras Cyhanovičius ir Dzmitryjus Papovas buvo nuteisti ilgomis laisvės atėmimo bausmėmis dėl suklastotų kaltinimų bandymu perimti valdžią, neapykantos kurstymu, socialinių neramumų kurstymu ir ekstremizmu; kadangi Sjarhejus Cichanouskis 2020 m. gegužės mėn. buvo suimtas po to, kai pranešė apie savo ketinimą kandidatuoti į prezidento postą ir varžytis su ilgalaikiu Baltarusijos diktatoriumi Aliaksandru Lukašenka, ir nuo to laiko tebėra kalinamas, jam paskirta 18 metų kalėjimo bausmė; kadangi Mikalajus Statkevičius, politikas veteranas, vadovaujantis neregistruotai politinei partijai „Narodnaya Hramada“ ir dalyvavęs 2010 m. prezidento rinkimuose, buvo nuteistas 14 metų laisvės atėmimo bausme, o Ihariui Losikui, Arciomui Sakavui, Vladimirui Cyhanovičiui ir Dzmitryjui Papovui buvo paskirtos atitinkamai 15, 16, 15 ir 16 metų laisvės atėmimo bausmės už panašius suklastotus kaltinimus;
- J. kadangi profesinės sąjungos atlieka esminį vaidmenį užtikrinant tinkamą demokratijos veikimą, atstovavimą piliečiams ir darbuotojams ir jų teisių gynimą;
- K. kadangi mažiausiai 18 profesinių sąjungų vadovų ir Baltarusijos nepriklausomo profesinių sąjungų judėjimo atstovų buvo suimti 2022 m. balandžio 19 d. ir jiems pagal Baudžiamojo kodekso 342 straipsnį pateikti kaltinimai ryšium su veiksmais, kuriais šiurkščiai pažeidžiama viešoji tvarka, arba aktyviu dalyvavimu tokiuose veiksmuose, jų organizavimu ir rengimu, už tai numatomas areštas, laisvės atėmimo nuo dvejų iki penkerių metų arba kalėjimo iki ketverių metų bausmės; kadangi tarp suimtųjų yra Baltarusijos demokratinė profesinių sąjungų kongreso (BKDP) prezidentas Aliaksandras Jarašukas, kuris taip pat yra Tarptautinės profesinių sąjungų konfederacijos pirmininko pavaduotojas ir TDO valdybos narys, BKDP pirmininko pavaduotojas Sjarhejus Antusevičius, BKDP tarptautinis sekretorius Alehas Padalinskis, BKDP teisininkė Alena Jaskova ir Baltarusijos laisvosios prekybos sąjungos pirmininkas Mikalajus Šarachas;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- L. kadangi per pastaruosius du mėnesius suintensyvėjo išpuoliai prieš profesinių sąjungų aktyvistus ir vadovus, visų pirma dėl to, kad daugelis jų pasisakė prieš Baltarusijos paramą Rusijos agresiniam karui prieš Ukrainą, taip pat dėl jų ilgalaikės paramos demokratijai ir opozicijos A. Lukašenkos režimui; kadangi naujausias išpuolis prieš nepriklausomą profesinių sąjungų judėjimą įvykdytas 2022 m. balandžio 19 d.; kadangi BKDP biure ir jo padaliniuose – Baltarusijos laisvosios profesinės sąjungos, Laisvosios metalo pramonės darbuotojų profesinės sąjungos ir Baltarusijos radijo ir elektronikos pramonės darbuotojų profesinės sąjungos – biuruose Minske ir aplinkiniuose regionuose, taip pat profesinių sąjungų vadovų ir aktyvistų namuose buvo atliktos kratos;
- M. kadangi 2022 m. gegužės 17 d. Baltarusijos valdžios institucijos suėmė Maksimą Pazniakovą; kadangi 2022 m. gegužės 13 d. BKDP atstovų taryba išrinko Baltarusijos nepriklausomos kalnakasių ir chemijos pramonės darbuotojų profesinės sąjungos pirmininką Maksimą Pazniakovą BKDP pirmininko pavaduotoju ir pagal įstatymą jis tapo laikinai einančiu BKDP pirmininko pareigas; kadangi 2022 m. gegužės 13 d. BKDP taryba parengė viešą pareiškimą, kuriame dar kartą pasmerkė savo draugų areštus, ir pareiškime, kurį pasirašė Maksimas Pazniakovas ir kuris buvo paskelbtas 2022 m. gegužės 16 d., paskelbė, kad, nepaisant šių areštų, tęs BKDP darbą;
- N. kadangi pastarojo meto nepriklausomų profesinių sąjungų ir profesinių sąjungų vadovų persekiojimas yra sisteminio pobūdžio ir yra Baltarusijoje šiuo metu vykdomos prieš profesines sąjungas nukreiptos kampanijos išraiška, kaip savo 2021 m. spalio 7 d. rezoliucijoje pabrėžė ir Parlamentas;
- O. kadangi keli profesinių sąjungų nariai, įskaitant pagrindinės nepriklausomos profesinių sąjungų konfederacijos BKDP pirmininką ir pirmininko pavaduotoją, tebėra sulaikyti, jie gali naudotis tik ribota teisine apsauga ir nesuteikiama galimybės jiems susisiekti su šeimos nariais ar kolegomis iš profesinių sąjungų; kadangi sulaikyti asmenys negali matytis su savo šeimomis ar kolegomis iš profesinių sąjungų, jų saugumas, sveikata ir psichologinė gerovė tebekelia didelį susirūpinimą;
- P. kadangi Baltarusijos nepriklausomas profesinių sąjungų judėjimas jau daugelį metų aktyviai puolamas; kadangi profesinių sąjungų patalpos stebimos, darbuotojų teisių aktyvistai persekiojami, neteisėtai atleidžiami iš darbo ir suimami, o profesinių sąjungų nariai įbauginti verčiami atsistatydinti; privačiuose vadovų ir narių namuose buvo atlikta krata, o kai kurias sąjungas neseniai KGB (*Komitet Gosudarstvennoy Bezopasnosti* – Baltarusijos valstybės saugumo komitetas) pavadino „ekstremistų grupėmis“, įskaitant Baltarusijos radijo ir elektronikos pramonės darbuotojų profesinės sąjungą 2022 m. balandžio 7 d.;
- Q. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos panaikino Baltarusijos nepriklausomos profesinės sąjungos (BKDP narė) organizacijų, veikusių naftos perdirbimo įmonėse „Grodno Azot“, „Naftan“ ir „Mozyr“, teisinį statusą, ir taip atėmė darbuotojams galimybės būti atstovaujamiems ir jų teisių gynimo galimybes; kadangi naftos perdirbimo gamyklos „OLSC Naftan“ nepriklausomos profesinės sąjungos pirmininkė Olga Britikova buvo nuteista penktą kartą iš eilės;
- R. kadangi Baltarusijos nepriklausomų profesinių sąjungų judėjimas ilgą laiką buvo kovos už demokratiją ir dialogą Baltarusijoje priešakyje; kadangi profesinių sąjungų vadovų sulaikymas turės įtakos naudojimuisi profesinių sąjungų teisėmis Baltarusijoje ir turės atgrasomąjį poveikį darbuotojams;
- S. kadangi režimas Minske nuolat persekioja piliečius dėl politinių priežasčių, be kita ko dėl antikarinių protestų, ir kadangi toliau tęsiasi taikių protestuotojų sulaikymai, žmonės taip pat yra nepagrįstai sulaikomi už demonstruojamus baltos–raudonos–baltos spalvų simbolius, įskaitant atvejus, kai šie simboliai demonstruojami namuose ir privačiose teritorijose; kadangi, remiantis žmogaus teisių centro „Viasna“ duomenimis, nuo 2022 m. gegužės mėn. Baltarusijoje politiniais kaliniais yra laikomi apie 1 200 žmonių; kadangi nuo 2020 m. rugpjūčio mėn. sulaikyta daugiau nei 40 000 asmenų, Baltarusijos piliečiams pateikta daugiau kaip 5 500 baudžiamųjų kaltinimų, tačiau nepradėta nė viena byla prieš asmenis, atsakingus už sistemingus žmogaus teisių pažeidimus arba prisidėjusius juos vykdančius;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- T. kadangi baudžiamasis persekiojimas yra viena iš sunkių represijos formų ir yra toliau nepagrįstai ir plačiai vykdomas Baltarusijoje; kadangi teisminės institucijos tapo veiksmingu teisių ir laisvių slopinimo Baltarusijoje įrankiu, o teisėjai aktyviai dalyvauja vykdamas represijas; kadangi suklastoti įrodymai nėra objektyviai ir kritiškai vertinami, nedemokratiniai teisės aktai yra taikomi aklaui, o atsakovams selektyviai skiriamos griežčiausios galimos bausmės; kadangi plačiai paplitęs nebaudžiamumas už žmogaus teisių pažeidimus blogina desperatišką Baltarusijos žmonių padėtį;
- U. kadangi per JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro atliktą tyrimą nustatyta, kad prieš asmenis nuolat nukreipiama ir be reikalo arba neproporcingai naudojama jėga, jie areštuojami, sulaikomi, įskaitant kalinimą neleidžiant susisiekti su išoriniu pasauliu, kankinami, prievartaujami, su jais netinkamai elgiamasi, prieš juos naudojamas seksualinis smurtas arba smurtas dėl lyties, jiems sistemiskai neleidžiama naudotis tinkamu teisiniu procesu ir teisėmis į sąžiningą bylos nagrinėjimą; kadangi tūkstančiai Baltarusijos gyventojų buvo tiesiogiai ar netiesiogiai priversti palikti savo tėvynę ir ieškoti saugumo užsienyje;
- V. kadangi 2022 m. gegužės 6 d. Baltarusijos teismas už socialinės neapykantos kurstymą šešeriems metams nelaisvės nuteisė Europos humanitarinio universiteto studentę ir Rusijos pilietę Sofiją Sapegą, kuri buvo suimta Baltarusijoje priverstinai nutupdžius komercinį skrydį iš vienos ES sostinės į kitą vykdžiusį lėktuvą;
- W. kadangi Baltarusija pradėjo komercinį Baltarusijos Astravo atominės elektrinės (AE) eksploatavimą, neatsižvelgusi į visas saugos rekomendacijas, pateiktas 2018 m. ES testavimo nepalankiausiomis sąlygomis ataskaitoje; kadangi Baltarusija veikia neskaidriai ir AE interneto svetainėje neteikia patikimos informacijos apie įvykius AE teritorijoje, o tai dar kartą patvirtina, kad Baltarusijos AE yra nesaugi ir kelia didelę su branduoline sauga susijusią grėsmę Baltarusijos, kaimyninių šalių ir visos Europos žmonėms;
1. dar kartą išreiškia savo solidarumą su Baltarusijos žmonėmis, kurie toliau kovoja už suverenią, laisvą ir demokratišką Baltarusiją rizikuodami savo laisve ir vis dažniau taip pat ir gyvybe, ir reikalauja nedelsiant ir be sąlygų paleisti visus politinius kalinius ir visus savavališkai sulaikytus, areštuotus ar nuteistus asmenis dėl politinių motyvų, panaikinti visus jiems iškeltus kaltinimus, visiškai juos reabilituoti ir skirti finansinę kompensaciją už dėl neteisėto sulaikymo patirtą žalą; reikalauja nutraukti valstybės remiamą smurtą;
 2. smerkia prieš civilius gyventojus A. Lukašenkos režimo sistemingai vykdomas represijas, dėl kurių nuo suklastotų 2020 m. rugpjūčio 9 d. rinkimų šalių buvo priversti palikti tūkstančiai baltarusių; pakartoja, kad tebevykstančios sistemingos represijos ir priverstinis civilių perkėlimas – tai šurkštūs žmogaus teisių pažeidimai;
 3. ragina surengti naujus laisvus ir sąžiningus rinkimus, per kuriuos būtų vykdoma tarptautinis stebėjimas pasitelkiant Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biurą; primena, kad Europos Sąjunga ir jos valstybės narės nepripažino 2020 m. prezidento rinkimų rezultatų, nes jie buvo masiškai klastojami ir fabrikuojami, taip pat nepripažįsta Aliksandro Lukašenkos kaip Baltarusijos prezidento;
 4. primena Baltarusijai jos išpareigojimus pagal tarptautines teisės normas dėl žmogaus teisių ir primygtinai reikalauja užtikrinti pagrindines laisves ir žmogaus teises, teisinės valstybės principo laikymąsi ir Baltarusijos teisminių institucijų nepriklausomumą; primygtinai ragina Baltarusijos valdžios institucijas visapusiškai bendradarbiauti su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, pvz., JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuru, ESBO ir TDO, be kita ko, suteikiant nevaržomą prieigą ir įgyvendinant rekomendacijas, taip pat laikytis savo išpareigojimų pagal nacionalinę ir tarptautinę teisę; primygtinai pabrėžia, kad reikia nutraukti bet kokias represijas, persekiojimą, netinkamą elgesį, seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, priverstinius dingimus ir kankinimus; ragina nutraukti moterų ir pažeidžiamų grupių, įskaitant neigaliuosius ir LGBTQI asmenis, diskriminaciją;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

5. smerkia politiškai motyvuotus teismo procesus, vykdomus už uždarytų durų, nesilaikant tinkamo teisinio proceso normų, taigi taip pažeidžiant šalies tarptautinius įsipareigojimus ir prievoles, to pasekmė – opozicijos vadovams, visų pirma, Sjarhejui Cichanouskiui, Mikalajui Statkevičiui, Viktorui Babarykai, Maryjai Kalesnikavai, Maksimui Znaku, Ihariui Losikui, Arciomui Sakavui, Vladzimirui Cyhanovičiui ir Dzmitryjui Papovui paskirtos griežtos ir nepagrįstos bausmės; atkreipia dėmesį į Baltarusijos sulaikymo įstaigose tvyrančias nežmoniškas sąlygas, įskaitant fizinį ir psichologinį smurtą, perpildytas ir nehigieniškas kameras;

6. ragina Komisiją ir valstybes nares teikti paramą ir apsaugą žmogaus teisių gynėjams ir pilietinei visuomenei Baltarusijoje, kadangi jiems bus taikomos griežtos represijos, be kita ko, prireikus išduoti skubias vizas išvykti iš Baltarusijos;

7. ragina Baltarusijos valdžios institucijas nedelsiant ir be jokių sąlygų paleisti visus sulaikytus profesinių sąjungų vadovus ir atstovus ir panaikinti visus jiems pareikštus kaltinimus; reikalauja nustoti bauginti nepriklausomų profesinių sąjungų vadovus ir aktyvistus ir nebetrikdyti profesinių sąjungų veiklos Baltarusijoje; primygtinai reikalauja, kad Baltarusijos valdžios institucijos pašalintų visas teisinio ir praktinio pobūdžio kliūtis, trukdančias organizuoti nepriklausomas profesines sąjungas ir dalyvauti jų veikloje; ragina Baltarusijos valdžios institucijas suderinti šalies teisės aktus su savo tarptautiniais įsipareigojimais darbo teisės srityje, atitinkamomis TDO Ekspertų komiteto konvencijų taikymo klausimais ir TDO Asociacijų laisvės komiteto išvadomis ir bendradarbiauti su TDO tyrimo komisijos rekomendacijų visapusiško ir neatidėliotino įgyvendinimo srityje;

8. smerkia Baltarusijos valdžios institucijų neseniai įvykdytus profesinių sąjungų vadovų ir atstovų areštus ir sulaikymus, taip pat tai, kad šie veiksmai yra išpuolis tiek prieš žmogaus teises, tiek prieš tarptautinėse konvencijose, įskaitant TDO konvencijas dėl darbuotojų teisių burtis į organizacijas ir dalyvauti viešose akcijose, įtvirtintas pagrindines teises;

9. ragina Baltarusijos valdžios institucijas aiškiai informuoti apie sulaikytų asmenų, kurie buvo areštuoti dėl politinių priežasčių, buvimo vietą ir sveikatos būklę ir juos nedelsiant paleisti į laisvę bei užtikrinti jų teisę kreiptis į nepriklausomus teismus;

10. pakartoja, kad teisė rengti demonstracijas ir streikuoti yra viena iš pagrindinių teisių, ir ragina Baltarusiją panaikinti visus teisinius ir praktinius apribojimus, kurie trukdo naudotis šiomis laisvėmis, nedelsiant atkurti neseniai panaikintą keliose įmonėse, tarp jų – įmonėse „Grodno Azot“, „Naftan“ ir „Mozyr“, veikusių nepriklausomų profesinių sąjungų teisinį statusą ir panaikinti sprendimą REP paskelbti ekstremistine organizacija;

11. ragina visų valstybių narių profesines sąjungas toliau stiprinti ryšius su atitinkamomis Baltarusijos profesinėmis sąjungomis, keistis informacija apie Baltarusijos profesinių sąjungų aktyvistų padėties pokyčius ir apie režimo vykdomas represijas prieš juos, sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimui ir teikti jiems materialinę ir psichologinę pagalbą;

12. ragina Komisiją padidinti paramą Baltarusijos nepriklausomų profesinių sąjungų, laisvos žiniasklaidos, pilietinės visuomenės ir demokratiją palaikančių aktyvistų gebėjimų stiprinimui tiek Baltarusijoje, tiek išsvijoje;

13. pabrėžia, kad Baltarusijos valdžios institucijų veiksmais, nukreiptais prieš nepriklausomas profesines sąjungas, pažeidžiami šalies nacionalinės teisės aktai ir tarptautiniai įsipareigojimai; ragina TDO sustabdyti Baltarusijos vyriausybę palaikančių profesinių sąjungų narystę, nes jos nei yra nepriklausomos darbuotojų atstovės, nei saugo darbuotojų teises;

14. pabrėžia svarbų BKDP tenkantį koordinatoriaus vaidmenį atstovaujant nepriklausomų Baltarusijos profesinių sąjungų nariams nacionalinėse ir tarptautinėse institucijose ir ragina Baltarusijos valdžios institucijas nutraukti represijas ir užmegzti darbo santykius su demokratinėmis ir nepriklausomomis profesinėmis sąjungomis, grindžiamus socialiniu dialogu, nes tai yra būdas valdžioms institucijoms, valstybės institucijoms, darbdaviams, darbuotojams ir apskritai pilietinei visuomenei atkurti dialogą;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

15. reiškia didelį susirūpinimą dėl pavojų, kurių kyla Baltarusijai atsisakius neutralios šalies statuso, savo teritorijoje priėmus Rusijos ginkluotąsias pajėgas ir vykdant bendras karines pratybas; pažymi, kad Rusijos vaidmuo, įskaitant jos finansinę įtaką, Baltarusijoje auga, o tai kelia didelį abejonių dėl Baltarusijos galimybių priimti savarankiškus sprendimus;

16. baisesi parama, kurią A. Lukašenkos režimas teikia neišprovokuotam Rusijos karui Ukrainoje, kuri pasireiškė ne tik vadinamuoju referendumu, pagal kurį atkurtas šalies kaip branduolinės valstybės statusas, bet ir tuo, kad per šalį leidžiama judėti kariuomenei ir ginklams, leidžiama naudoti šalies oro erdvę, pasipildyti kuro ir saugoti karinę amuniciją;

17. griežtai smerkia tai, kad Rusijos kariuomenė naudojami Baltarusijos teritorija; smerkia Baltarusijos ir jos ginkluotųjų pajėgų bei slaptųjų tarnybų paramą Rusijai pradėdant neteisėtą, nepagrįstą ir neišprovokuotą agresijos karą prieš Ukrainą; mano, kad Baltarusija taip pat yra atsakinga už šį puolimą, todėl jai turėtų kilti visos pagal tarptautinę teisę atsirandančios teisinės pasekmės;

18. pabrėžia, kad 2022 m. vasario 27 d. konstitucinis referendumas, kurį neteisėtos Baltarusijos valdžios institucijos surengė plačiai paplitusių žmogaus teisių pažeidimų, žiaurių represijų ir sąmoningo dezinformacijos naudojimo sąlygomis, negali būti laikomas teisėta demokratine Baltarusijos žmonių valios išraiška ir negali legitimuoti Aliksandro Lukašenkos tolesnio neteisėto prezidentavimo; ragina Baltarusijos valdžios institucijas įgyvendinti nepriklausomų ekspertų misijos pagal Maskvos mechanizmą rekomendacijas;

19. smerkia dezinformacijos kampanijas ir Kremliaus karo propagandos sklaidą Baltarusijoje;

20. ragina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti, kad būtų imtasi visų reikiamų priemonių siekiant sustiprinti atsparumą bet kokiam galimam A. Lukašenkos režimo kišimuisi, įskaitant, be kita ko, kibernetines atakas ir dezinformaciją dabartinės Rusijos agresijos prieš Ukrainą aplinkybėmis;

21. susirūpinęs pažymi, kad tolesnė Rusijos ir Baltarusijos integracija įvairiose srityse, ypač laipsniškas Baltarusijos ir apskritai regiono militarizavimas kelia iššūkių Europos žemyno saugumui ir stabilumui, visų pirma ES rytinių kaimyninių šalių, su kuriomis Rusija jau konfliktuoja, saugumui ir stabilumui;

22. reiškia padėką ir paramą Baltarusijos piliečiams, kurie, rizikuodami savo pačių saugumu, išėjo į gatves pasmerkti Rusijos Federacijos pradėtą ir neteisėtą Baltarusijos diktatoriaus palaikomą karą, taip pat tiems, kurie vykdė sabotažo operacijas siekdami užkirsti kelią Rusijos kariuomenės logistikai Baltarusijos teritorijoje ir ją sutrikdyti;

23. apgailestauja, kad Baltarusija šiuo metu yra vienintelė Europos valstybė, kurioje tebetaikoma mirties bausmė, ir kad Baltarusija išplėtė šios bausmės taikymo sritį; smerkia Baltarusijos baudžiamojo kodekso pataisą, kuria nustatyta mirties bausmė už „mėginimą įvykdyti teroristinį išpuolį“; mano, kad režimui bus paprasta piktnaudžiauti šia bausme siekiant likviduoti savo politinius oponentus; primena, kad daugeliui politinių kalinių buvo pateikti kaltinimai arba jie jau buvo nuteisti ilgomis laisvės atėmimo bausmėmis pagal Baltarusijos baudžiamojo kodekso nuostatas dėl terorizmo; ragina Baltarusijos valdžios institucijas nedelsiant ir visam laikui panaikinti mirties bausmę;

24. pabrėžia, kad svarbu reaguoti į su branduoline sauga susijusias grėsmes, kurias kelia Baltarusijos atominė elektrinė Astrave; primygtinai reikalauja, kad Baltarusija išpareigotų visapusiškai skaidriai užtikrinti Baltarusijos atominės elektrinės branduolinę saugą ir išpareigotų visapusiškai įgyvendinti rekomendacijas, kurias elektrinės vertinime pateikė Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupė; pritaria tam, kad iki tol būtų uždraustas Baltarusijos atominės elektrinės pagamintos energijos importas į ES rinką ir kad ši pozicija būtų atspindėta ES pasienio anglies dioksido korekciname mechanizme; ragina nustatyti veiksmingas apsaugos priemones, užkertančias kelią tiesioginiam ar netiesioginiam Baltarusijos elektros, pagamintos Astravo atominėje elektrinėje, pardavimui ES rinkoms, taip pat sustabdyti ES valstybių narių investicijas į Baltarusijos energetikos infrastruktūros projektus;

25. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl šešto sankcijų Rusijai ir Baltarusijai paketo ir ragina Tarybą užtikrinti visapusišką ir greitą jo įgyvendinimą; ragina visas Rusijai skirtas sankcijas, įskaitant būsimus sankcijų paketus, griežtai taikyti ir tinkamai įgyvendinti ir Baltarusijos atžvilgiu;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

26. pabrėžia, kad būtina nuodugniai ištirti A. Lukašenkos režimo padarytus nusikaltimus prieš Baltarusijos žmones; ragina valstybes nares aktyviai taikyti universaliosios jurisdikcijos principą ir parengti teismo bylas Baltarusijos pareigūnams, atsakingiems už smurtą ir represijas arba prie jų prisidėjusiems, įskaitant Aliaksandrą Lukašenką;

27. ragina Komisiją, valstybes nares ir EIVT bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais, pvz., ESBO Maskvos mechanizmu ir Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryba, taip pat remti žmogaus teisių gynėjus ir pilietinę visuomenę vietoje, kad būtų užtikrinama, kad žmogaus teisių pažeidimai būtų stebimi, fiksuojami dokumentais ir apie šiuos pažeidimus būtų pranešama, o vėliau už juos būtų traukiama atsakomybė ir užtikrinamas teisingumas nukentėjusiems;

28. ragina ES institucijas imtis visų reikiamų veiksmų tarptautinėse institucijose ir procesuose, taip pat Tarptautiniame baudžiamajame teisme (TBT) ir kituose atitinkamuose tarptautiniuose tribunoluose ar teismuose, kuriais būtų padedama atlikti su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą susijusių Baltarusijos pareigūnų, kuriems tenka politinė atsakomybė, visų pirma Aliaksandro Lukašenkos, veiksmų tyrimą ir už juos patraukti atsakomybėn kaip už karo nusikaltimus bei nusikaltimus žmoniškumui;

29. giria sistemingą ir nuoseklų Baltarusijos demokratinį jėgų Baltarusijoje ir išeivijoje, ypač demokratinės opozicijos lyderės Svatlanos Cichanouskajos, Koordinacinės tarybos ir Nacionalinės kovos su krizėmis valdybos darbą; pakartoja, kad reikia skubiai palaikyti ir plėsti ryšius ir bendradarbiavimą su šiomis pajėgomis; ragina ES ir jos valstybes nares remti Baltarusijos demokratinę politinę opoziciją teikiant reikiamą pagalbą jų pajėgumams stiprinti;

30. apgailėstauja dėl to, kad valstybės nares, atšaukdamos savo diplomatinis atstovus iš Baltarusijos, veikė nevieningai ir nekoordinuotai;

31. primygtinai ragina Komisiją, EIVT ir ES valstybes nares didinti tiesioginę paramą Baltarusijos opozicijai, pilietinei visuomenei, žmogaus teisių gynėjams, profesinių sąjungų atstovams ir nepriklausomoms žiniasklaidos organizacijoms Baltarusijoje ir už jos ribų; pabrėžia, kad yra svarbu toliau palaikyti santykius su šiais asmenimis, stebėti atskirų politinių kalinių padėtį ir teismo procesą vietoje, supaprastinti vizų reikalavimus, pagerinti prieglobsčio suteikimo procesą ir suteikti laikiną prieglobstį ES valstybėse narėse pabėgėliams iš Baltarusijos; įsipareigoja stiprinti savo paramos demokratijai veiklą; pakartoja raginimą įgyvendinti tikslią ES paramos programą, kuria padedama pilietinei visuomenei, nepriklausomai žiniasklaidai, akademinėi bendruomenei, be kita ko, teikiant nuolatinę pagalbą Europos humanitariniam universitetui – Baltarusijos studentų ir Baltarusijos opozicijos išeivijoje švietimo bazei, taip pat nuo politinių represijų ir milicijos smurto nukentėjusiems asmenims ir asmenims, bėgantiems nuo priespaudos režimo;

32. remia pasirengimą ES vadovaujamai tarptautinių donorų konferencijai, kuria siekiama padėti Baltarusijos demokratinėms jėgoms; ragina ES veiklos lygmeniu bendradarbiauti su Baltarusijos demokratinį jėgų atstovais, kad būtų galima užbaigti darbus, susijusius su veiksnių gairių, kuriomis siekiama įgyvendinti 3 mlrd. EUR vertės ekonominių ir investicinių priemonių paketą, kurį Komisija jau numatė kaip vieną iš būdų paremti Baltarusijos žmonių demokratijos siekius, priėmimu; ragina ES ir Baltarusijos demokratinės jėgos plėtoti politinį dialogą siekiant sutarti dėl bendros vizijos minėto paramos plano atžvilgiu; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina skatinti visuomenės diskusijas esminiais klausimais, siekiant stiprinti visuomenės paramą aktyviam ES dalyvavimui sprendžiant šiuos klausimus;

33. pabrėžia didžiulę Baltarusijos tautos ambasadų visame pasaulyje steigimo svarbą ir primygtinai ragina Komisiją bei valstybes nares toliau teikti paramą, pvz., ieškant būdų finansuoti Baltarusijos tautos ambasadas, siekiant apsaugoti Baltarusijos piliečių teises ir interesus užsienyje ir demokratinės Baltarusijos interesus;

34. ragina valstybes nares gerinti bendradarbiavimą sienų valdymo, kovos su prekyba žmonėmis ir kitais saugumo iššūkiais, kuriuos sukėlė ar padidino Baltarusijos režimas, srityje;

35. ragina Komisiją, Tarybą, Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai bei ES valstybes nares ir toliau kelti klausimą dėl padėties Baltarusijoje visose atitinkamose Europos ir tarptautinėse organizacijose, ypač ESBO, Jungtinėse Tautose bei jų specializuotuose organuose ir TDO, siekiant sustiprinti tarptautinę žmogaus teisių pažeidimų kontrolę, sustiprinti tarptautinius veiksmus dėl padėties Baltarusijoje ir įveikti Rusijos ir kitų šalių keliamas kliūtis galimybei imtis tokių veiksmų;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

36. ragina ES institucijas ir valstybes nares reguliariai rengti aukščiausiojo lygio susitikimus su Baltarusijos demokratinių jėgų aukšto lygio atstovais; mano, kad tai padės priimti bendras politikos gaires dėl ES santykių su demokratine Baltarusija ateities;

37. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, Baltarusijos Respublikos valdžios institucijoms ir Baltarusijos demokratinės opozicijos atstovams.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0217

Europos švietimo erdvės sukūrimas iki 2025 m. Mikrokredencialai, individualiosios mokymosi sąskaitos ir mokymasis siekiant tvarios aplinkos**2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m. Mikrokredencialai, individualiosios mokymosi sąskaitos ir mokymasis siekiant tvarios aplinkos (2022/2568(RSP))**

(2022/C 479/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalį ir į prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 2 dėl subsidarumo ir proporcingumo principų taikymo,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 14 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl tarpinstitucinės deklaracijos dėl Europos socialinių teisių ramsčio ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (COM(2020)0274),
 - atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
 - atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 17 d. Komisijos komunikatą dėl skaitmeninio švietimo veiksmų plano (COM(2018)0022),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio mėn. galutinę Komisijos ataskaitą „Europos požiūris į mikrokredencialus. Mikrokredencialų rezultatai, aukštojo mokslo konsultacinė grupė“,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. lapkričio 11 d. rezoliuciją „Europos mokslinių tyrimų erdvė. bendras holistinis požiūris“ ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į klausimus Komisijai ir Tarybai dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m.: mikrokredencialai, individualiosios mokymosi sąskaitos ir mokymasis siekiant tvarios aplinkos (O-000011/2022 – B9-0013/2022 ir O-000012/2022 – B9-0014/2022),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi pagal Europos socialinių teisių ramsčių galimybė naudotis kokybiško ir įtraukaus švietimo paslaugomis ir mokytis visą gyvenimą yra viena iš pagrindinių žmogaus teisių, kuri labai svarbi norint įgyti įgūdžių ir juos išlaikyti, taip pat visapusiškai ir aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir veiksmingai patekti į besikeičiančią darbo rinką;
- B. kadangi Komisija siekia iki 2025 m. sukurti Europos švietimo erdvę;
- C. kadangi dėl pokyčių darbo rinkoje įgūdžiai sparčiai sensta ir išaugo lanksčiojo mokymosi galimybių paklausa; kadangi motyvacija, laikas ir finansavimas yra pagrindiniai įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo veiksniai;

⁽¹⁾ OL C 428, 2017 12 13, p. 10.⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0452.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

1. palankiai vertina Komisijos pasiūlymus iki 2025 m., kaip Europos švietimo erdvės dalį, nustatyti Europos požiūrį į mikrokredencialus, individualiąsias mokymosi sąskaitas ir mokymąsi siekiant tvarios aplinkos, kuris padėtų padaryti mokymosi kelius lankstesnius, išplėsti mokymosi galimybes, gilinti abipusį pripažinimą, sukurti ryšius su skaitmenine ir žaliaja pertvarkomis ir sustiprinti aukštojo mokslo ir profesinio mokymo įstaigų vaidmenį mokantis visą gyvenimą;
2. pabrėžia, kad mikrokredencialai ir individualiosios mokymosi sąskaitos gali būti svarbios žmonėms, norintiems tobulinti įgūdžius, vykdyti perkvalifikavimą ir įgyti oficialiai pripažintas kvalifikacijas, kad galėtų neatsilikti nuo sparčių pokyčių visuomenėje ir vis labiau skaitmenizuojamos darbo rinkos, taip pat pakeisti karjeros kryptį dėl asmeninio tobulėjimo arba į viršų nukreipto judumo;
3. ragina Tarybą patvirtinti bendrą Europos švietimo erdvės mikrokredencialų ir bendrų standartų apibrėžtį, kuri būtų kokybės užtikrinimo, pripažinimo, skaidrumo ir perkeliavimo pagrindas;
4. ragina Komisiją parengti tvirtą priemonę, kuri paskatintų valstybes nares įgyvendinti mikrokredencialus ir kuri turėtų likti savanoriška; pažymi, kad šiuo metu to nėra pasiūlyme dėl Tarybos rekomendacijos, ir šiuo atžvilgiu pabrėžia sėkmingą Europos universitetų tinklų iniciatyvos pavyzdį;
5. pabrėžia, kad svarbu teikti patogius naudoti ir reguliariai atnaujinamus nacionalinius registrus, kurie turėtų būti matomi ir lengvai pasiekiami per ES portalą, kad būtų užtikrinta mikrokredencialų kokybė ir kad mikrokredencialai būtų prieinami skaitmeniniu formatu norint tobulinti įgūdžius, vykdyti perkvalifikavimą ir įgyti naujų kompetencijų, didinti skaidrumą ir gerinti tarpvalstybinį ir tarptautinį judumą, mainus ir bendradarbiavimą;
6. pabrėžia, kad Europos mikrokredencialai ypač reikalingi trumpesnio mokymosi laikotarpių tarpsektoriniam ir tarpvalstybiniam pripažinimui, o tai yra būtina siekiant skatinti didesnę judumą visoje Europoje; prašo Komisijos įvertinti mikrokredencialų naudojimą pripažįstant įgūdžius ir kompetencijas, įgytus per Europos mokymosi mobilumo iniciatyvas ir pilietinį dalyvavimą pagal programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programą, ir pranešti apie tai;
7. pabrėžia, kad mikrokredencialai turėtų atlikti pagalbinį vaidmenį susiejant savaiminį ir neformalųjį mokymąsi su formalioju švietimu; ragina sukurti ir įgyvendinti bendrą sistemą, skirtą pripažinti įgūdžius, gebėjimus ir metodikas, įgytus savaiminio ir neformaliojo mokymosi metu;
8. ragina Komisiją pasiūlyti bendrą požiūrį į psichosocialinius ir socialinius emocinius įgūdžius, atitinkantį Pasaulio sveikatos organizacijos ir UNESCO priimtas apibrėžtis; pabrėžia, kad šis požiūris turėtų būti įkvėptas dabartinių iniciatyvų ir projektų, finansuojamų pagal ES programas, ir Komisijos Jungtinio tyrimų centro politikos ataskaitos dėl viso gyvenimo kompetencijų ⁽³⁾, taip pat turėtų būti parengtas konsultuojantis su valstybėmis narėmis, švietimo įstaigomis, mokytojais ir darbo rinkos dalyviais, *inter alia*, siekiant spręsti praktinius įgyvendinimo aspektus;
9. pažymi, kad automatinis abipusis mikrokredencialų pripažinimas Europos švietimo erdvėje galėtų būti žingsnis siekiant palengvinti automatinę kvalifikacijų pripažinimą apskritai; mano, kad nuoseklios Europos mikrokredencialų sistemos sukūrimas, įtraukiant atitinkamas suinteresuotąsias šalis, būtų žingsnis į priekį stiprinant Europos švietimo galią ir pasaulinį konkurencingumą;
10. primena valdžios institucijoms apie jų esminį vaidmenį užtikrinant suaugusiems siūlomų įgūdžių mokymo pusiausvyrą ir visų pirma pažymi, kad pagrindiniai, universalieji, psichosocialiniai ir socialiniai emociniai įgūdžiai yra tokie pat svarbūs žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms, kaip ir techniniai įgūdžiai;

⁽³⁾ Jungtinis tyrimų centras, Mokslo politikos ataskaita, „LifeComp“: pagrindinių Europos asmeninių, socialinių ir mokymosi mokytis kompetencijų sistema, Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2020 m.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

11. ragina aukštąsias mokyklas parengti mikrokredencialus, kad besimokantiems asmenims būtų suteikta socialiai įtrauki, kokybiška ir įtraukianti patirtis, įskaitant savanorišką veiklą, kuravimą ir jaunimo darbą studijų metu;
12. pabrėžia, kad svarbu teikti išteklius orientavimo ir konsultavimo paslaugoms, siekiant padėti suaugusiems ir jauniems žmonėms nustatyti ir patvirtinti įgūdžius bei kompetencijas, kuriuos jie jau įgijo per neformalųjį mokymąsi, ir padėti jiems atrasti galimybes toliau tobulinti savo įgūdžių rinkinius, kad mikrokredencialai taptų įrankiais siekiant įtraukti, o ne išsaugoti ar įtvirtinti esamą nelygybę, susijusią su galimybe tobulinti įgūdžius ir vykdyti profesinį perkvalifikavimą; primygtinai reikalauja, kad mikrokredencialai būtų naudojami pirmosios pakopos studijų lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad pagrindiniai naudos gavėjai nebūtų besimokantys asmenys, priklausantys grupėms, kurios jau turi pranašumų išsilavinimo ir profesinio statuso požiūriu;
13. palankiai vertina tai, kad individualiosios mokymosi sąskaitos, kaip ir mikrokredencialai, sukurtos taip, kad mokymasis visą gyvenimą būtų įtraukėsnis, prieinamesnis ir įperkamesnis; primena, kad šios iniciatyvos skirtos visiems, nepaisant amžiaus, lyties, užimtumo statuso, pajamų ar išsilavinimo lygio; pabrėžia, kad reikia skatinti jaunų žmonių mokymosi visą gyvenimą mąstyseną;
14. primygtinai reikalauja, kad pasirinkimo galimybės per individualiąsias mokymosi sąskaitas nebūtų pernelyg siaurai apribotos darbo rinkos poreikiais, o turėtų padėti piliečiams įgalinti asmeninius pasirinkimus ir atverti galimybes savarankiškam darbui ir verslui;
15. ragina valstybes nares naudojantis individualiosiomis mokymosi sąskaitomis pirmiausia suteikti teisę mokytis žemesnės kvalifikacijos suaugusiems, neįgaliesiems, palankių sąlygų neturintiems besimokantiems asmenims, pažeidžiamoms arba marginalizuotoms grupėms priklausantiems asmenims, pabėgėliams ir atokiose arba kaimo vietovėse gyvenantiems asmenims, ir nustatyti aiškius tų teisių paskirstymo kriterijus;
16. išpėja, kad mikrokredencialų ir individualiųjų mokymosi sąskaitų įdiegimas neturėtų sukelti nenumatytų kliūčių besimokantiems suaugusiems, kuriems reikia padengti ilgesnės trukmės ir (arba) formaliojo švietimo programų išlaidas;
17. mano, kad mokymasis siekiant tvarios aplinkos turėtų būti įtrauktas į mokymo programas visoje ES atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą, įskaitant Europos ir pasaulio pilietiškumo ugdymą, siekiant suteikti besimokantiems asmenims galimybę tapti aktyviais įtraukėsnės ir tvaresnės visuomenės šalininkais;
18. pabrėžia galimą įvairiapusę visų trijų iniciatyvų naudą, nes didesnis dalyvavimas suaugusiųjų mokymosi programose yra susijęs su aplinkosauginio sąmoningumo gerėjimu, aktyvesniu pilietiniu dalyvavimu ir geresniu santykiu su aplinka, gerovės jausmu ir pasitenkinimu gyvenimu;
19. pabrėžia kultūros ir kūrybos sektorių įtraukimo svarbą skatinant mąstyseną, orientuotą į darnų vystymąsi atkuriant ekonominę tikrovę, kaip rodo tam tikrų Europos kultūros sostinių ir naujų galimybių, kurias suteikia naujasis europinis bauhausas, pavyzdžiai;
20. primygtinai reikalauja, kad šios iniciatyvos būtų gerai matomos nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, įskaitant jų europinį aspektą ir pridėtinę vertę, kad europiečiai galėtų aiškiai nustatyti galimą naudą ir suvokti Europos švietimo erdvės pranašumus;
21. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0218

Kova su nebaudžiamumu už karo nusikaltimus Ukrainoje

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kovos su nebaudžiamumu už karo nusikaltimus Ukrainoje (2022/2655(RSP))

(2022/C 479/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas ir ataskaitas dėl Ukrainos ir Rusijos,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją,
- atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus,
- atsižvelgdamas į 1899 m. ir 1907 m. Hagos konvencijas,
- atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 9 d. JT konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį ir jos papildomus protokolus,
- atsižvelgdamas į 1998 m. liepos 17 d. Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą ir 2010 m. Kampalos pakeitimus dėl agresijos nusikaltimų,
- atsižvelgdamas į tarptautinės teisės principus, pripažintus Niurnbergo tribunolo chartijoje ir tribunolo sprendime (Niurnbergo principai), kuriuos parengė JT Tarptautinės teisės komisija ir pagal kuriuos apibrėžiama, kas yra karo nusikaltimas,
- atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1820 (2008) dėl seksualinio smurto kaip karo ginklo ir rezoliuciją 1888 (2009), kuria įsteigiama specialiojo įgaliotinio seksualinio smurto konfliktų metu klausimais pareigybė,
- atsižvelgdamas į išprievartavimo karo metu apibrėžtį, kurią 1998 m. nustatė Tarptautinis baudžiamasis tribunolas Ruandai ir Tarptautinis baudžiamasis tribunolas Jugoslavijai,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 2 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą ir 2022 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl agresijos prieš Ukrainą humanitarinių pasekmių,
- atsižvelgdamas į JT rezoliuciją dėl žmogaus teisių padėties Ukrainoje, kurią 2022 m. kovo 4 d. dėl Rusijos agresijos priėmė Žmogaus teisių taryba ir kurioje taryba nusprendė įsteigti nepriklausomą tarptautinę tyrimo komisiją,
- atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 28 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją „Rusijos Federacijos agresija prieš Ukrainą: atskaitomybės už sunkius tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus ir kitus tarptautinius nusikaltimus užtikrinimas“,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 11 d. Versalio deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Parlamento pirmininkės R. Metsolos 2022 m. balandžio 1 d. vizitą į Ukrainą ir jos pareiškimą dėl Ukrainoje vykdomų tarptautinių karo nusikaltimų,
- atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 4 d. Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai deklaraciją ES vardu dėl Rusijos žiaurių nusikaltimų, įvykdytų Buchoje ir kituose Ukrainos miestuose,

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuroro Karimo A. A. Khano 2022 m. kovo 2 d. pareiškimą „Padėtis Ukrainoje: 39 valstybių, kurios yra Tarptautinio baudžiamojo teismo šalys, prašymų gavimas ir tyrimo pradėjimas“,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 13 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) ataskaitą dėl tarptautinės humanitarinės ir žmogaus teisių teisės pažeidimų, karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui Ukrainoje nuo 2022 m. vasario 24 d.,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. Tarptautinio baudžiamojo teismo ir Europos Sąjungos bendradarbiavimo ir pagalbos susitarimą,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 13 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/638, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/486/BUSP dėl Europos Sąjungos patariamąsios misijos civilinės saugumo sektoriaus reformos srityje Ukrainoje (EUAM Ukraine)⁽¹⁾, kuriuo iš dalies pakeisti misijos EUAM Ukraine įgaliojimai teikti paramą Ukrainos valdžios institucijoms ir palengvinti tarptautinių nusikaltimų, įvykdytų vykdant Rusijos agresiją prieš Ukrainą, tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą už juos,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1727 dėl Eurojusto vykdomo įrodymų, susijusių su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui ir karo nusikaltimais, rinkimo, išsaugojimo ir analizės (COM(2022)0187),
 - atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 3 ir 21 d. organizacijos „Human Rights Watch“ ataskaitas dėl Ukrainos ir 2022 m. gegužės 6 d. organizacijos „Amnesty International“ ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi nuo 2022 m. vasario 24 d., kai Rusija pradėjo naują neteisėtą, neišprovokuotą ir nepateisinamą agresijos karą prieš Ukrainą etapą, jos karinės pajėgos ir su ja susijusios grupuotės rengia išpuolius be atrankos prieš civilius, įskaitant pagrobimus, neteismines egzekucijas ir kankinimus tiek naujai, tiek jau anksčiau okupuotose Ukrainos teritorijose;
- B. kadangi tūkstančiai žmonių žuvo arba buvo sužeisti, apie 7,7 mln. Ukrainos piliečių buvo perkelti šalies viduje ir beveik 6 mln. pabėgo į kaimynines šalis; kadangi, pasak Ukrainos Parlamento žmogaus teisių komisaro, nuo 2022 m. vasario 24 d. iš Ukrainos į Rusijos Federaciją buvo priverstinai deportuota 400 000 Ukrainos civilių gyventojų, įskaitant daugiau nei 200 000 vaikų; kadangi Rusijos pajėgos ir su ja susijusios grupuotės ne kartą neleido nutiesti humanitarinių koridorių ir taip blokavo civilių gyventojų evakuaciją iš apgultų teritorijų arba jai trukdė;
- C. kadangi Rusijos kariuomenės su ja susijusių grupuočių vykdomi žiaurūs nusikaltimai pasiekė dar baisesnę nei iki šiol regėtą lygį, kai 2022 m. balandžio 3 d., sekmadienį, buvo aptikti civilių gyventojų lavonai, beveik mėnesį gulėję Ukrainos kariuomenei neprieinamame Bučos mieste; kadangi iš daugelio anksčiau okupuotų Ukrainos miestų, įskaitant Bučą, Irpinę, Hostomelį, Ivankivą ir kitas vietas, kurios šiuo metu yra išlaisvintos Ukrainos ginkluotųjų pajėgų, gaunama pranešimų apie masines šimtų žmonių kapavietes ir apie gatvėse rastus civilių gyventojų kūnus, įskaitant moterų, vaikų ir pagyvenusių žmonių, kai kurie iš jų su surištomis rankomis už nugaros; kadangi labai tikėtina, kad žiaurūs nusikaltimai, panašūs į pirmiau minėtus atvejus, yra vykdomi daugelyje Ukrainos miestų ir kaimų, į kuriuos įsiveržė ir kuriuos okupavo Rusija ir su ja susijusios grupuotės, taigi tikrasis karo nusikaltimų mastas gali būti daug didesnis, nei iki šiol užfiksuota dokumentais;
- D. kadangi daugybėje pranešimų, prie kurių pridedamos nuotraukos ir vaizdo įrašai, užfiksuota, kad Rusijai okupavus kaimus ir miestus buvo vykdomos neteisminės egzekucijos, civiliai gyventojai buvo suimti be tinkamos procedūros ir su jais buvo netinkamai elgiamasi, kas prilygsta kankinimams, Rusijos ginkluotosios pajėgos ir su ja susijusios grupuotės prievartavo civilius gyventojus, įskaitant vaikus, ir per Rusijos išpuolius apgyvendintose vietovėse buvo naudojama nevaldomoji artilerija, kasetiniai šaudmenys ir priešpėstinės minos; kadangi Rusija, siekdama palaužti ukrainiečių ryžtą seksualinį smurtą naudoja kaip karinį ginklą ir kaip vieną iš kankinimo būdų, kad išgautų prisipažinimą prievartaudami, prievarta apnuogindami ir grasindami seksualiniu smurtu prieš vaikus, moteris ir vyrus ar jų artimuosius; kadangi

⁽¹⁾ OL L 117, 2022 4 19, p. 38.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

išžaginimą, kaip karo nusikaltimą, sunkiausia dokumentuoti taip, kad jį būtų galima pateikti teismui ir kad jis būtų įrodytas teisme; kadangi seksualinių karo nusikaltimų aukos gali patirti ne tik fizinę žalą, bet ir susidurti su daugybe diskriminacijos ir stigmatizavimo pavojų; kadangi laikas yra itin svarbus renkant įrodymus ir liudijimus ir teikiant medicininę ir psichologinę pagalbą seksualinio smurto aukoms;

- E. kadangi Rusijos ginkluotosios pajėgos ir su ja susijusios grupuotės sulaikė, grobė, pagrobė žurnalistus, merus ir žmogaus teisių gynėjus, vykdė išpuolius prieš juos ir juos žudė; kadangi žurnalistus ir žiniasklaidos darbuotojus pagal tarptautinę humanitarinę teisę saugo Ženevos konvencijų I papildomo protokolo 79 straipsnis; kadangi Europos Tarybos žurnalistikos apsaugos ir žurnalistų saugumo platformos duomenimis, žuvo mažiausiai 10 Ukrainos ir tarptautinės žiniasklaidos darbuotojų ir daug jų buvo sužeista;
- F. kadangi yra įrodymų, kad Rusijos ginkluotosios pajėgos ir su ja susijusios grupuotės plėšia civilių turtą, įskaitant maistą, drabužius, buitinę techniką, malkas ir didelius kiekius grūdų, ir niokoja civilinę infrastruktūrą, įskaitant pažeidžiamų socialinių grupių poreikiams tenkinti skirtus pastatus, gyvenamuosius namus, mokyklas, darželius ir ligonines; kadangi Rusijos Federacijos ginkluotosios pajėgos ir su ja susijusios grupuotės sistemingai grobia meno kūrinius, artefaktus ir kitus didelės kultūrinės vertės objektus; kadangi Ukraina apkaltino Rusiją pavogus kelis šimtus tūkstančių tonų grūdų, o JT patvirtino, kad esama vis daugiau įrodymų, jog Rusijos kariuomenė plėšė Ukrainos grūdų atsargas ir naikino grūdų saugyklas, o tai padidino pasaulinę maisto krizę ir prisideda prie galimo bado Ukrainoje; kadangi dėl Rusijos sunaikintos logistinės infrastruktūros ir jūrų blokados beveik 25 mln. tonų grūdų tebėra užstrigę Ukrainoje; kadangi karo poveikis aplinkai ir sveikatai taip pat bus pražūtingas ir ilgalaikis;
- G. kadangi keturiose Ženevos konvencijose ir I papildomame protokole, kurių šalys yra Ukraina ir Rusijos Federacija, nustatyta, kad šiurkštūs tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimai ir sunkūs pažeidimai yra karo nusikaltimai; kadangi už karo nusikaltimus atsako visi asmenys, duodantys įsakymą vykdyti tokius veiksmus, sąmoningai juos vykdytys arba prisidedantys prie jų vykdymo;
- H. kadangi 2016 m. lapkričio mėn. Rusija atšaukė savo parašą po Romos statutu; kadangi Ukraina nėra Romos statuto šalis, tačiau du kartus pasinaudojo savo prerogatyvomis pripažinti TBT jurisdikciją dėl įtariamų nusikaltimų pagal Romos statutą jos teritorijoje pagal šio statuto 12 straipsnio 3 dalį;
- I. kadangi 2022 m. kovo 2 d. TBT prokuroras paskelbė, kad, remdamasis iš sutarties šalių gautais prašymais, pradėjo padėties Ukrainoje tyrimą^(?);
- J. kadangi 2022 m. kovo 3 d. Ukraina, remiama 45 dalyvaujančių valstybių, pasinaudojo ESBO Maskvos mechanizmu, kad būtų sprendžiami žmogaus teisių pažeidimų ir Rusijos invazijos į Ukrainą humanitarinio poveikio klausimai;
- K. kadangi per pirmuosius tris karo mėnesius Ukrainos generalinis prokuroras pradėjo ne mažiau kaip 9 300 tyrimų ir nustatė šimtus įtariamųjų iš Rusijos, kurie įtariamai padarė karo nusikaltimus, įskaitant plėšimą, nužudymą, kankinimą ir išprievartavimą;

(?) 2022 m. kovo 1 d. jo biuras gavo TBT šalies Lietuvos Respublikos prašymą pradėti tyrimą. 2022 m. kovo 2 d. bendrą prašymą pradėti tyrimą pateikė ši koordinuota TBT šalių grupė: Albanijos Respublika, Australijos Sandrauga, Austrijos Respublika, Belgijos Karalystė, Bulgarijos Respublika, Kanada, Kolumbijos Respublika, Kosta Rikos Respublika, Kroatijos Respublika, Kipro Respublika, Čekijos Respublika, Danijos Karalystė, Estijos Respublika, Suomijos Respublika, Prancūzijos Respublika, Gruzija, Vokietijos Federacinė Respublika, Graikijos Respublika, Vengrija, Islandija, Airija, Italijos Respublika, Latvijos Respublika, Lichtenšteino Kunigaikštystė, Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, Maltos Respublika, Naujoji Zelandija, Norvegijos Karalystė, Nyderlandų Karalystė, Lenkijos Respublika, Portugalijos Respublika, Rumunija, Slovakijos Respublika, Slovėnijos Respublika, Ispanijos Karalystė, Švedijos Karalystė, Šveicarijos Konfederacija ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- L. kadangi vyriausybės ir tarptautinės teisminės institucijos ėmėsi įvairių atsakomybės užtikrinimo priemonių, įskaitant TBT pradėtą oficialų tyrimą, taip pat Prancūzijos, Vokietijos, Lietuvos ir Švedijos pradėtus baudžiamuosius tyrimus pagal universalios jurisdikcijos principą;
- M. kadangi 2022 m. kovo 4 d. JT Žmogaus teisių taryba balsavo už tai, kad būtų sudaryta Tarptautinė tyrimo komisija dėl Ukrainos, įgaliota tirti žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, susijusius su 2022 m. Rusijos invazija į Ukrainą; kadangi JT Saugumo Tarybos veikla dėl padėties Ukrainoje yra paralyžiuota, nes Rusija turi teisę vetuoti bet kokius esminius veiksmus;
- N. kadangi 2022 m. kovo 25 d. Lenkija, Lietuva ir Ukraina paskelbė, kad sukurs jungtinę tyrimo grupę, kuri rinks įrodymus ir tirs karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui, remiant Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūrai (Eurojustui) ir dalyvaujant TBT prokuratūrai, kaip paskelbta 2022 m. balandžio 25 d.; kadangi labai svarbu koordinuoti TBT ir vyriausybinių institucijų ir kitų mechanizmų atliekamus tyrimus, kad teisingumas būtų įgyvendintas greitai;
- O. kadangi šiuo atveju TBT neturi jurisdikcijos nagrinėti agresijos nusikaltimo, nes nei Ukraina, nei Rusijos Federacija nėra ratifikavusios Romos statuto ir jo pakeitimų, susijusių su agresijos nusikaltimu; kadangi šią spragą reikėtų panaikinti įsteigiant specialų tarptautinį teismą, kuris būtų įgaliotas tirti įtariamus Rusijos ir jos sąjungininkų politinių lyderių ir karinės vadovybės prieš Ukrainą įvykdytus agresijos nusikaltimus ir patraukti už juos baudžiamojon atsakomybėn;
1. pakartoja, kad kuo griežčiausiai smerkia Rusijos neišprovokuotą, neteisėtą ir nepateisinamą agresijos karą prieš Ukrainą ir invaziją į ją ir reikalauja, kad Rusija nedelsdama nutrauktų visus karinius veiksmus Ukrainoje ir besąlygiškai išvestų visas pajėgas ir karinę techniką iš visos tarptautiniu mastu pripažintos Ukrainos teritorijos, kaip 2022 m. kovo 16 d. nurodė Tarptautinis Teisingumo Teismas;
 2. yra šokiruotas ir pasipiktinęs dėl žiaurių nusikaltimų, apie kuriuos pranešama, be kita ko, beatodairišką miestų ir miestelių apšaudymą, priverstinį deportavimą, draudžiamų šaudmenų naudojimą, išpuolius prieš civilius gyventojus, bandančius bėgti iš konflikto zonų per iš anksto sutartus humanitarinius koridorius, civilių gyventojų egzekucijas, seksualinį smurtą, priverstinį perkėlimą ir tyčinį gyvenamųjų rajonų ir civilinės infrastruktūros pvz., ligoninių, medicinos įstaigų, mokyklų, slėptuvių ir greitosios pagalbos automobilių, plėšimą ir apšaudymą – sunkius tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kurie gali būti laikomi Rusijos Federacijos ir su ja susijusių grupuočių Ukrainoje vykdomais karo nusikaltimais, dėl kurių kol kas nepersekiojama ir dėl jų niekas nenubaustas;
 3. griežtai smerkia tai, kad Rusijos ginkluotosios pajėgos ir su ja susijusios grupuotės žiauriai bei sistemingai naudoja seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties kaip karo ginklą, ir, primindamas JT rezoliuciją Nr. 1820 (2008) dėl seksualinio smurto kaip karo ginklo, patvirtina, kad išžaginimas ir kitų formų seksualinis smurtas gali būti laikomi karo nusikaltimais, nusikaltimais žmoniškumui ar su genocidu susijusia nusikalstama veikla ir todėl turėtų būti traukiami baudžiamojon atsakomybėn pagal tarptautinės teisės nuostatas ir TBT Romos statutą, ypač jo 7 ir 8 straipsnius; apgailestauja dėl ribotos pažangos, kurią TBT padarė siekdamas veiksmingai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už seksualinio smurto ir smurto dėl lyties nusikaltimus; mano, kad šiuo požiūriu precedentu galėtų tapti neteisėtos invazijos į Ukrainą aukų bylos; ragina ES ir jos valstybes nares remti lyčių aspekto integravimą visuose vykstančiuose ir būsimuose tyrimuose;
 4. visapusiškai remia TBT prokuroro pradėtą įtariamų karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui ir genocido nusikaltimų, padarytų Ukrainoje, tyrimą, JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro tyrimo komisijos darbą ir nepriklausomų pilietinės visuomenės organizacijų, kurios renka ir išsaugo karo nusikaltimų įrodymus, pastangas; pabrėžia, kad svarbu skubiai dirbti ir daryti pažangą siekiant gauti reikiamus įrodymus ir užtikrinti, kad visi asmenys, atsakingi už karo nusikaltimų ir kitų žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų leidimą, vykdymą ir nuslėpimą, būtų tiriami ir traukiami baudžiamojon atsakomybėn; pabrėžia didžiulį pavojų, kurį kelia tai, kad dėl tebesitęsiančių karo

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

veiksmų su karo nusikaltimais susiję įrodymai yra sunaikinami ir negali būti surinkti bei saugiai saugomi karo nusikaltimų Ukrainoje tyrimų tikslais; mano, kad labai svarbu greitai veikti, kad būtų imtasi visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, jog tie, kurie pažeidė žmogaus teises ir įvykdė karo nusikaltimus Ukrainoje, būtų patraukti atsakomybėn;

5. ragina teikti paramą TBT prokurorui, kad tiriant įtariamuosius dėl karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui ir galimo genocido bei vykdant jų baudžiamąjį persekiojimą jam būtų suteikiama politinė parama, galimybė susipažinti su visais turimais įrodymais, įskaitant atvirųjų šaltinių žvalgybos informaciją ir duomenis, palydovines nuotraukas ir pasiklausymo būdu gautą informaciją, taip pat būtų skiriama pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių TBT bendrajam biudžetui, kad būtų visiškai apsaugotas jo nepriklausomumas ir nešališkumas;

6. palankiai vertina ir visapusiškai remia Ukrainos prokurorų ir tyrėjų pastangas patraukti atsakomybėn asmenis, atsakingus už karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui, ir ragina ES valstybes nares, tarptautinę bendruomenę bei atitinkamas institucijas visapusiškai padėti Ukrainos valdžios institucijoms šiame procese;

7. ragina valstybes nares ir Komisiją suteikti visą reikiamą pagalbą, kad būtų sustiprinti Ukrainos teisminiai pajėgumai ir išteklių, reikalingi karo nusikaltimams veiksmingai tirti ir už juos teisti; ragina Komisiją ir valstybes nares teikti paramą Ukrainos valdžios institucijoms siekiant įgyvendinti pagrindinius kriterijus, kad būtų kovojama su nebaudžiamumu už sunkius tarptautinius nusikaltimus, įskaitant karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui, nacionaliniu lygmeniu;

8. ragina ES institucijas ir valstybes nares imtis visų būtinų veiksmų tarptautinėse institucijose ir teismuose, taip pat TBT arba kituose atitinkamuose tarptautiniuose tribunoluose ar teismuose, siekiant remti Rusijos ir Baltarusijos režimų baudžiamąjį persekiojimą už karo nusikaltimus, nusikaltimus žmoniškumui, genocido ir agresijos nusikaltimus; be to, ragina šiuos tyrimus ir su jais susijusį baudžiamąjį persekiojimą taip pat taikyti visiems Rusijos ginkluotųjų pajėgų darbuotojams ir vyriausybės pareigūnams, susijusiems su karo nusikaltimais; todėl palankiai vertina kelių valstybių narių pagal visuotinės jurisdikcijos principą pradėtus patikrinimus ir tyrimus, kuriais remiamas TBT atliktas darbas; taip pat palankiai vertina iš dalies pakeistus EUAM Ukraine įgaliojimus, kurie suteiks galimybę remti Ukrainos valdžios institucijas tiriant bet kokius tarptautinius nusikaltimus, įvykdytus dėl Rusijos invazijos į Ukrainą, ir patraukiant baudžiamojon atsakomybėn už juos;

9. ragina Rusijos valdžios institucijas nedelsiant nutraukti prievartinį Ukrainos piliečių perkėlimą ir leisti Ukrainos piliečiams, kurie buvo prievarta perkelti į Rusijos Federacijos teritoriją, saugiai grįžti į Ukrainą;

10. ragina valstybes nares rinkti įrodymus ir remti TBT prokuroro atliekamą tyrimą, kad būtų nustatyta, ar Rusijos pajėgų ir jų įgaliotinių Ukrainoje įvykdyti karo nusikaltimai ir nusikaltimai žmoniškumui prilygsta genocidui;

11. primygtinai tvirtina, kad reikia geriau koordinuoti įvairius kovos su nebaudžiamumu už karo nusikaltimus Ukrainoje mechanizmus, be kita ko, rengiant tarptautinį susitikimą, kurio tikslas – koordinuoti įrodymų rinkimą ir taip pagerinti atskaitomybės procesų veiksmingumą; ragina ES institucijas remti šias koordinavimo pastangas;

12. ragina ES institucijas, ypač Komisiją, padedant įsteigtiems daugiašaliams forumams, pavyzdžiui, JT ir Europos Tarybai, remti pastangas nedelsiant sukurti tinkamą teisinį pagrindą, kad būtų galima įsteigti specialų tarptautinį tribunolą, kuriame būtų baudžiama už Rusijos ir jos sąjungininkų politinių lyderių ir karinių vadų prieš Ukrainą įvykdytą agresijos nusikaltimą; ragina ES institucijas, ypač Komisiją, kuo greičiau suteikti visus būtinus žmogiškuosius ir biudžeto išteklius bei administracinę, tiriamąją ir logistinę pagalbą šiam tribunolui įsteigti;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

13. ragina ES institucijas, ypač Komisiją, siekti politinės paramos iš panašių pažiūrų tarptautinių partnerių ir organizacijų, ypač JT Generalinės Asamblėjos, kad būtų įsteigtas šis teismas;

14. palankiai vertina tai, kad Lietuva, Lenkija ir Ukraina įsteigė jungtinę tyrimo grupę, kurią koordinuoja Eurojustas ir kurioje TBT prokuratūra dalyvaus pirmą kartą, kad palengvintų tyrimus ir baudžiamojo persekiojimo vykdymą šiose dalyvaujančiose valstybėse, taip pat tuos tyrimus ir persekiojimą, kurie galėtų būti perduoti TBT; ragina valstybes nares prisijungti prie šios jungtinės tyrimo grupės;

15. palankiai vertina 2022 m. balandžio 25 d. Komisijos pasiūlymą išplėsti Eurojusto įgaliojimus ir operatyvines funkcijas, susijusias su įrodymų analize, išsaugojimu ir dalijimusi jais, siekiant paremti pagrindinių tarptautinių nusikaltimų, visų pirma genocido, nusikaltimų žmoniškumui, karo nusikaltimų ir susijusių nusikalstamų veikų, tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą⁽³⁾; ragina Eurojustą pasinaudoti šiais naujais įgaliojimais siekiant padėti valstybių narių kompetentingoms institucijoms analizuoti įrodymus, siekiant padėti užtikrinti tolesnį tokių įrodymų priimtinumą nacionaliniuose ar tarptautiniuose teismuose arba lygiaverčiuose mechanizmuose; pabrėžia, kad įgaliojimų išplėtimas turėtų būti derinamas su tinkamu Eurojusto finansavimo padidinimu;

16. pabrėžia, kad ES ir jos valstybės narės turi visapusiškai pasinaudoti savo pajėgumais ir turimomis teisinėmis priemonėmis, kad karo nusikaltimų vykdytojai būtų patraukti atsakomybėn; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Europolo pasirengimą remti jungtinę tyrimo grupę ir ragina agentūrą glaudžiai bendradarbiauti su Eurojustu, jei to paprašys;

17. primena, kad visuotinės jurisdikcijos principu siekiama išvengti karo nusikaltėlių nebaudžiamumo, suteikiant galimybę visoms valstybėms vykdyti savo pareigą patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir nubausti kaltininkus; mano, kad svarbu valstybių narių teisėsaugos ir teisminės institucijoms suteikti tinkamas priemones, kad jos galėtų veiksmingai rinkti įrodymus, reikalingus karo nusikaltėliams nuteisti; ragina valstybes nares veiksmingai naudotis visuotinės jurisdikcijos principu tiriant karo nusikaltimus Ukrainoje ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą už juos, taip pat stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą, pavedant Komisijai atlikti koordinatorės ir skatintojos vaidmenį;

18. pakartoja savo raginimą Komisijai pateikti ES veiksmų planą dėl nebaudžiamumo ir ragina įtraukti specialų skyrių apie Ukrainą;

19. ragina Komisiją glaudžiai bendradarbiauti su TBT ir Eurojustu pagal patikslintus įgaliojimus dokumentuojant karo metu Ukrainoje įvykdytus žaginimus, prievartą ir kitų formų seksualinį smurtą, be kita ko, renkant statistinius ar su tendencijomis susijusius įrodymus iš atitinkamų ekspertų ir medicininių bei farmacinių įrašų, taip pat ieškant ir dokumentuojant internete, spaudoje ir socialinėje žiniasklaidoje pasirodžiusius pranešimus apie karo metu Ukrainoje įvykdytus žaginimus, kurie gali padėti tyrėjams surasti išžaginimo ir seksualinio smurto aukas; ragina šį darbą papildyti panašiomis pastangomis pabėgėlių stovyklose ir, kai tik įmanoma, pačioje Ukrainoje; ragina ES ir priimančiąsias bei tranzito šalis užtikrinti galimybę naudotis paslaugomis, susijusiomis su lytine ir reprodukcine sveikata bei teisėmis, visų pirma skubiosios kontracepcijos priemonėmis, poekspozicine profilaktika ir nėštumo nutraukimo priežiūra, be kita ko, išžaginimo aukoms;

20. ragina tarptautinę bendruomenę taip pat griežtai tirti ir bausti už nusikaltimus aplinkai, ypač didžiulę aplinkos taršą, įskaitant tarpvalstybinę žalą aplinkai, nes Rusija ir toliau atakuoja pramoninius ir kuro įrenginius, elektros energijos tiekimo, vandens tiekimo, nuotekų surinkimo sistemas ir kitus objektus, sukeldama visuotinę taršą, taip pat niokoja pelkes, miškus, nacionalinius parkus, saugomas teritorijas, įskaitant Černobylio 30 km draudžiamą zoną, ir nykstančių rūšių arba rūšių, kurioms gresia išnykimas, buveines, o tai daro didelį ilgalaikį poveikį;

21. primygtinai ragina ištirti įtariamą Rusijos pajėgų ir jų įgaliotinių vykdytą maisto sandėlių plėšimą ir naikinimą, taip pat pagrįstai įvertinti jų poveikį pasauliniu mastu, ypač maistą importuojančioms besivystančioms šalims;

⁽³⁾ Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Eurojusto vykdomo įrodymų, susijusių su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui ir karo nusikaltimais, rinkimo, išsaugojimo ir analizės iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 (COM(2022)0187).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

22. pabrėžia didelės apimties ES IT sistemų svarbą siekiant užtikrinti, kad karo nusikaltėliai negalėtų pasislėpti ir nepastebėti patekti į ES teritoriją; yra įsitikinęs, kad vykdant ES teisinės sistemos, susijusios su teisėsaugos institucijų keitimusi informacija, reformą bus paspartintas atitinkamos informacijos apie karo nusikaltėlius rinkimas įvairių valstybių narių policijos duomenų bazėse;
23. apgailestauja, kad Interpolo konstitucijoje nenumatyta galimybė sustabdyti narystę, ir ragina Interpolą bent jau sustabdyti Rusijos nacionalinio centrinio biuro prieigą prie Interpolo duomenų bazių;
24. ragina Komisiją ir valstybes nares remti veiklą, padedančią žmogaus teisių gynėjams, taip pat teisėjams ir prokurorams rengti mokymus ir didinti informuotumą apie skaitmeninius įrodymus ir skaitmeninį žmogaus teisių pažeidimų registravimą, kad būtų aiškiau nustatyti priimtino kriterijai nacionaliniuose ir tarptautiniuose teismuose;
25. palankiai vertina tai, kad Aukščiausioji Rada priėmė įstatymo projektą Nr. 7304, kuriuo numatoma leisti TBT dirbti Ukrainoje, ir ragina Ukrainos valdžios institucijas paremti pastangas užtikrinti atskaitomybę už sunkius tarptautinius nusikaltimus, tuo tikslu skubiai ratifikuojant TBT Romos statutą ir oficialiai tampant TBT nare; ragina Ukrainos valdžios institucijas suderinti Ukrainos nacionalinės teisės aktus ir procedūras su tarptautine teise, taip sustiprinant vidaus teisinius mechanizmus, skirtus kovoti su nebaudžiamumu už nusikaltimus, suderinti vidaus teisės aktus, visų pirma Baudžiamąjį kodeksą, su tarptautine baudžiamąja teise ir tarptautine humanitarine teise ir parengti aiškią bei praktinę bendradarbiavimo su TBT ir kitomis įstaigomis, tiriančiomis Ukrainoje įvykdytus nusikaltimus; primena, kad visos konflikto šalys turi griežtai laikytis tarptautinės humanitarinės teisės;
26. ragina Komisiją, valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę skirti daugiau finansinių išteklių ir techninę pagalbą, kad būtų galima rinkti ir saugoti daugybę įrodymų, susijusių su tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimais, karo nusikaltimais ir nusikaltimais žmoniškumui Ukrainoje; atsižvelgdamas į tai, ragina ES remti šį procesą skiriant daugiau lėšų pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“;
27. palankiai vertina sankcijų Rusijai paketą ir pabrėžia, kad visų ES valstybių ir ES tarptautinių sąjungininkių vykdomas visapusiškas ir veiksmingas tų sankcijų įgyvendinimas dabar turi būti prioritetas; ragina skubiai patvirtinti šeštąjį sankcijų paketą; ragina Komisiją skubiai sukurti teisinę priemonę, kuri leistų konfiskuoti išaldytą Rusijos turtą ir lėšas, kad juos būtų galima panaudoti kaip reparacijas ir Ukrainos atstatymui;
28. reiškia didelę padėką ir pagarbą Ukrainos pilietinės visuomenės darbu ir atsidavimui, įskaitant jos darbą dokumentuojant Ukrainoje vykdomus pažeidimus ir propaguojant kovą su nebaudžiamumu Ukrainoje; pažymi, kad Ukrainos teritorijoje yra daug nevyriausybinė organizacijų, kurios deda pastangas dokumentuoti karo nusikaltimus, įskaitant masinio išžaginimo atvejus karo metu, ir kad šių organizacijų pastangas reikia remti ir stiprinti; ragina visus tarptautinius ir nacionalinius atskaitomybės subjektus glaudžiai bendradarbiauti su pilietine visuomene, kad būtų gaunama teisiniams procesams svarbi informacija, be kita ko, gerinant informacijos prieinamumą ir aukų bei nukentėjusių bendruomenių informavimą, užtikrinant viešumą, proceso skaidrumą ir pilietinės visuomenės dalyvavimą reaguojant į Rusijos Federacijos įvykdytus žiaurumus;
29. primygtinai ragina valstybes nares, be kita ko, joms dalyvaujant JT Generalinės Asamblėjos Penktajame komitete, ir JT užtikrinti, kad JT Žmogaus teisių tarybos tyrimo komisija turėtų pakankamai finansinių išteklių, leidžiančių nepriklausomai vykdyti visus jos įgaliojimų aspektus;
30. labai apgailestauja dėl sprendimo nebetęsti ESBO specialiosios stebėjimo misijos Ukrainoje veiklos po to, kai 2022 m. kovo 31 d. ESBO Nuolatinėje taryboje nebuvo pasiektas sutarimas dėl misijos įgaliojimų pratęsimo, ir primygtinai ragina valstybes nares išnagrinėti visas galimybes atkurti jos įgaliojimus;
31. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinėms Tautoms, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, Ukrainos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui, Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui ir Tarptautinio baudžiamojo teismo generaliniam prokurorui.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0219

Rusijos karo Ukrainoje socialinės ir ekonominės pasekmės ES. ES pajėgumo veikti stiprinimas**2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento rezoliucija „Rusijos karo Ukrainoje socialinės ir ekonominės pasekmės ES. ES pajėgumo veikti stiprinimas“ (2022/2653(RSP))**

(2022/C 479/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2022 m. balandžio 7 d. rezoliuciją dėl 2022 m. kovo 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadų, įskaitant naujausius pokyčius, susijusius su karu Ukrainoje ir ES sankcijomis Rusijai bei jų įgyvendinimu ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Tarybos išvadą,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatą „REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“ (COM(2022)0108),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Europos ekonomikos gaivinimo poreikių nustatymas“ (SWD(2020)0098),
 - atsižvelgdamas į Tarptautinio valiutos fondo (TVF) 2022 m. balandžio 22 d. regioninės ekonomikos perspektyvų ataskaitą „Europa: ekonomikos atsigavimą stabdo karas“,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl poreikio skubiai parengti ES veiksmų planą siekiant užtikrinti aprūpinimą maistu ES viduje ir už jos ribų, atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 5 d. rezoliuciją dėl karo prieš Ukrainą poveikio moterims ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl makroekonominės teisės aktų sistemos peržiūros siekiant geresnio poveikio Europos realiajai ekonomikai ir didesnio sprendimų priėmimo skaidrumo bei demokratinės atskaitomybės ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi nuo 2022 m. vasario 24 d. Rusija vykdo neteisėtą, neišprovokuotą ir nepateisinamą agresijos karą prieš Ukrainą;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0121.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0099.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0206.

⁽⁴⁾ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

⁽⁵⁾ OL C 99, 2022 3 1, p. 191.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- B. kadangi dėl Rusijos įsiveržimo į Ukrainą kilo didžiulė humanitarinė krizė, dėl kurios kenčia milijonai žmonių ir skaudų ekonominę šoką neišvengiamai patirs ES, tik neaišku, kuriam laikui ir koks bus jo mastas;
- C. kadangi skaudžiausi karo Ukrainoje padariniai – tai prarastos gyvybės ir humanitarinė krizė, kilusi daugybei žmonių atsidūrus apgultyje ir likus be namų; kadangi, JT vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro duomenimis, iki 2022 m. gegužės 5 d. iš Ukrainos buvo pabėgę per 5,7 mln. žmonių, o daugiau nei 85 proc. jų šiuo metu glaudžiasi vienoje iš ES valstybių; kadangi su humanitarine krize susijusi našta daugiausia tenka sieną su Ukraina turinčioms valstybėms narėms;
- D. kadangi konflikto, t. y. bombardavimų, naftos ar dujų nuotėkio ir incidentų chemijos fabrikuose bei branduolinėse elektrinėse, poveikis aplinkai kelia didžiulį nerimą tiek Ukrainos, tiek ES gyventojams; kadangi ES turi padėti apsaugoti nuo karo sukeltos žalos aplinkai ir ją atitaisyti bei taikyti sankcijas už nusikaltimus aplinkai, nes jų pasekmės bus neišvengiamai ilgalaikės;
- E. kadangi Rusija vienašališkai nusprendė nutraukti dujų tiekimą Bulgarijai ir Lenkijai; kadangi vis daugiau ES valstybių narių reiškia pritarimą visiško energijos embargo paskelbimui Rusijai, kad būtų užkirstas kelias jos šantažui;
- F. kadangi sankcijos daro didelį poveikį Rusijos ekonomikai (TVF prognozuoja, kad 2022 m. jos BVP susitrauks 8,5 proc., o infliacija pasieks 21,3 proc.); kadangi Europa, pirkdama iš Rusijos iškastinį kurą bei per dieną sumokėdama jai iki 800 mln. EUR už pristatymą, ir toliau aprūpina režimą ištekliais, kuriais naudodamasis jis gali finansuoti karą; kadangi Komisija yra pateikusi plataus užmojo planą uždrausti Rusijos naftos importą per šešis mėnesius, o perdirbtus produktus – iki metų pabaigos;
- G. kadangi ekonominis kontekstas kartu su būtinų sankcijų poveikiu turės rimtos įtakos socialinei ir ekonominei padėčiai, *inter alia*, ES darbo rinkoms ir gyvenimo sąlygoms; kadangi dėl karo sukeltos krizės gali nukentėti ekonomikos augimas ir užimtumas, – taip pat ir dėl pasekmių finansų rinkoms, energijos trūkumo ir tolesnio energijos kainų spaudimo, nuolatinių kliūčių tiekimo grandinėje bei poveikio pasitikėjimui;
- H. kadangi vartotojų kainų infliacija ES yra pakilusi iki aukštumų, daugelyje šalių neregėtų nuo praeito amžiaus 8 dešimtmečio, ir 2022 m. balandžio mėn. siekė 7,5 proc.: tai aukščiausias rodiklis nuo bendros valiutos įvedimo, o ši staigų kilimą greičiausiai paskatino iškastinio kuro kainų augimas; kadangi dėl to išaugo žemės ūkio produkcijos kainos; kadangi, remiantis naujausia ECB prognoze euro zonoje tikimasi, kad infliacijos lygis (pagal suderintą vartotojų kainų indeksą) sumažės nuo 5,1 proc. 2022 m. iki 2,1 proc. 2023 m. ir 1,9 proc. 2024 m.;
- I. kadangi dėl augančios infliacijos ir ypač dėl spartus maisto ir energijos kainų didėjimo visoje ES nukenčia pažeidžiamiausi gyventojai, dar labiau stiprėja nelygybė bei didėja skurdas ir energijos nepritekliai; kadangi prognozuojama, kad atlyginimai nedidės taip greitai, kaip infliacija, taigi mažėja darbuotojų perkamoji galia, o jų gyvenimo sąlygos per artimiausius keletą mėnesių gali pablogėti; kadangi dėl to didesnį spaudimą patirs ir socialinės politikos pajėgumas bei tokie automatiniai stabilizatoriai, kaip nacionalinės nedarbo sistemos; kadangi Komisijos patvirtinta Europos laikinos paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE) buvo sėkminga;
- J. kadangi TVF 2022 m. balandžio mėn. pasaulio ekonomikos perspektyvų ataskaitoje prognozuojama, kad pasaulinis ekonomikos augimas sulėtės nuo 6,1 proc. 2021 m. iki 3,6 proc. 2022 ir 2023 m., o tai 0,8 ir 0,2 procentinio punkto mažiau nei sausio mėn. pateiktose 2022 ir 2023 m. prognozėse; kadangi prognozuojama, kad ekonomikos augimas euro zonoje sumažės nuo 5,3 proc. 2021 m. iki 2,8 proc. 2022 m. ir 2,3 proc. 2023 m.;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- K. kadangi, remiantis Komisijos pasiūlymu dėl 2022 m. bendros užimtumo ataskaitos, pandemijos metu plačiai taikytos darbo vietos išsaugojimo schemos prisidėjo prie santykinai riboto nedarbo augimo 2021 m.: 2020 m. jis didėjo 6 proc., o 2021 m. – tik 0,4 proc.⁽⁶⁾;
- L. kadangi mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) sunkiau gauti finansavimą nei stambioms bendrovėms; kadangi dėl administracinių procedūrų MVĮ ypač sunku gauti viešąjį finansavimą; kadangi dėl to bet kuriose sąlygose, kuriomis MVĮ sudaroma galimybė gauti finansinę paramą, turėtų būti atsižvelgta į būtiną procedūrų supaprastinimą;
- M. kadangi Europa susiduria su tokiais naujais iššūkiais, kaip auganti kartų nelygybė, mažesnės galimybės ir išteklių socialinėje, sveikatos, ekonomikos ir aplinkos srityse, teritoriniai skirtumai ir nevienodos galimybės pagrindinių socialinių ir sveikatos paslaugų, darbo vietų ir verslo bei socialinės infrastruktūros požiūriais; kadangi 2020 m. 96,5 mln., t. y. 21,9 proc., ES gyventojų grėsė skurdas arba socialinė atskirtis; kadangi pastarąjį dešimtmetį skurdas ir socialinė atskirtis mažėjo; kadangi jie turi mažėti dar labiau; kadangi nelygybės mažinimas yra bendra ES ir valstybių narių atsakomybė; kadangi turėtume spręsti esminių ilgalaikio ekonominio ir socialinio disbalanso priežasčių klausimą;
- N. kadangi 2018 m. apie 34 mln. europiečių pranešė, kad nepajėgė deramai apšildyti namų, o 2019 m. surengus ES masto apklausą 6,9 proc. Sąjungos gyventojų pažymėjo, kad negali sau leisti pakankamai apšildyti namų;
- O. kadangi tvirtos socialinės apsaugos sistemos nepaprastai svarbios socialiniam atsparumui krizės metu užtikrinti; kadangi pagrindinė socialinė pasekmė Europoje yra pragyvenimo išlaidų augimas bei prekių ir paslaugų įperkamas, dėl kurių kyla rizika tokioms žmogaus teisėms, kaip maisto prieinamumas, būstas, galimybė apsirengti ir įgyti išsilavinimą, palankios darbo sąlygos, apsauga nuo nedarbo ir prieiga prie medicininės priežiūros;
- P. kadangi Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane ES iškeltas tikslas bent 15 mln. sumažinti asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičių ir patvirtinti įvairūs pasiūlymai, kad šis tikslas būtų pasiektas iki 2030 m.; kadangi dabartiniame kontekste pasiekti šį tikslą darosi sunkiau, atsižvelgiant į ateinančiais mėnesiais prognozuojamą skurdo ir nedarbo didėjimą; kadangi socialinės apsaugos sistemoms daromas didžiulis spaudimas, kad būtų sušvelnintas krizės socialinis poveikis, remiami pabėgėliai ir visiems būtų užtikrintos deramos gyvenimo sąlygos bei galimybės gauti tokias kokybiškas pagrindines paslaugas, kaip sveikatos priežiūra, švietimas ir būstas;
- Q. kadangi, remiantis Tarptautinės energetikos agentūros skaičiavimais, perviršinis pelnas 2022 m. sudaro 200 mlrd. EUR⁽⁷⁾; kadangi ji taip pat yra pažymėjusi, kad viešųjų pajamų tikslu nenumatytam pelnui galėtų būti pritaikytos laikinos fiskalinės priemonės, siekiant subalansuoti išaugusias energijos sąskaitas; kadangi Komisija 2022 m. kovo mėn. parengė laikinų mokestinių priemonių taikymo nenumatytam pelnui gaires⁽⁸⁾;
- R. kadangi Rusijos karas Ukrainoje parodė ES ryžtą, vienybę ir stiprybę ginant demokratines vertybes; kadangi jis taip pat parodė, kad, norint įveikti pasaulinius Rusijos karinės agresijos padarinius, būtinos ES ekonominės, socialinės ir institucinės reformos; kadangi absoliučiai būtina išsaugoti iki šiol išpūdingą Sąjungos vienybę ir solidarumą naudojantis visomis turimomis nekarinėmis priemonėmis, kad Rusijos agresija prieš Ukrainą būtų nutraukta, ir kolektyvinėmis priemonėmis sprendžiant tiesioginio poveikio ES viduje klausimą bei tęsiant šiuo metu įgyvendinamą teisėkūros darbotvarkę, kad būtų stiprinamas Sąjungos atsparumas socialinėje, ekonomikos ir aplinkos srityje, nepaisant V. Putino siekio mus skaldyti ir sužlugdyti šias pastangas;

⁽⁶⁾ 2021 m. lapkričio 24 d. Komisijos pasiūlymas dėl bendros užimtumo ataskaitos (COM(2021)0743).

⁽⁷⁾ <https://www.iea.org/reports/a-10-point-plan-to-reduce-the-european-unions-reliance-on-russian-natural-gas>

⁽⁸⁾ 2022 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatas „REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“ (COM(2022)0108).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

- S. kadangi būtina užtikrinti socialinės rinkos ekonomikos ir bendrosios rinkos veikimą, – taip pat ir krizės metu, – kad būtų panaudotas visas jų potencialas Europos vartotojų labai ir prisidėta prie Europos įmonių produktyvumo ir konkurencingumo bei darbo vietų kūrimo skatinimo;
- T. kadangi Komisija yra pristačiusi konkrečias plano „REPowerEU“ įgyvendinimo priemones;
- U. kadangi ES turi tapti tikra pasaulinės arenos jėga, galinčia savarankiškai veikti ir priimti sprendimus, ypač gynybos, energetikos, žemės ūkio, akvakultūros ir pramonės srityse;
- V. kadangi gauti paslaugas, susijusias su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis, vis sunkiau ir į ES atvykstantiems pabėgėliams; kadangi ES yra įsipareigojusi remti, saugoti ir užtikrinti kiekvieno asmens bei kiekvienos moters ir mergaitės teisę į visišką su jų seksualumu bei lytinėmis ir reprodukcinėmis teisėmis susijusių klausimų kontrolę bei laisvą ir atsakingą jų sprendimą nepatiriant diskriminacijos, prievartos ir smurto dėl lyties;

Bendrosios pastabos

1. solidarizuojasi su Ukrainos žmonėmis ir pripažįsta, kad vykstantis karas prie tiesioginių ES sienų turi sunkių socialinių ir ekonominių pasekmių Europai; puikiai supranta, kad demokratija ir laisvė negali būti išreiškiamos piniginiu ekvivalentu ar socialine gerove; pakartoja, kad kuo griežčiausiai smerkia neteisėtą, neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos Federacijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir įsiveržimą į ją bei Baltarusijos dalyvavimą vykdant šiuos veiksmus;
2. pabrėžia, kad Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą ir ES pagrįstos sankcijos Rusijai ir Baltarusijai daro poveikį ES ekonomikos atsigavimui po pandemijos ir kelia didelę grėsmę jos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo strategijai, taip pat bendrosios rinkos vientisumui;
3. pabrėžia, kad dabartinis karas prieš Ukrainą paaštrino jau ir taip didelę energijos kainų krizę visoje Europoje, kuri daro tiesioginį neigiamą poveikį visų ES piliečių perkamajai galiai ir MVĮ; primena, kad šiuo metu didelės dujų ir elektros energijos kainos neigiamai veikia daugumą valstybių narių, nors ir nevienodu mastu ir skirtingu laiku, ir kad dėl dabartinio kainų šuolio reikia imtis skubių intervencinių veiksmų, kad būtų galima identifikuoti socialines ir ekonomines pasekmes, jų išvengti ir užkirsti joms kelią taikant suderintą ekonominės ir socialinės politikos atsaką;
4. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti energetinį suverenumą ir nepriklausomybę nuo Rusijos tiekimo, taip pat didesnę strateginį savarankiškumą ir energetinį saugumą didinant ir užtikrinant pagrindines investicijas į ES energetikos infrastruktūrą, įskaitant atsinaujinančiosios energijos gamybos jungtis ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, ir į energijos vartojimo efektyvumą;
5. įsitikinęs, kad krizės metu reikia toliau stiprinti Sąjungos solidarumą; ragina Komisiją ir Tarybą būti pasirengusias tuo atveju, jei taikant esamas programas nebūtų galima tinkamai pašalinti neigiamo krizės poveikio, ir reaguoti ryžtingai, vieningai ir greitai bei solidarizuojantis su nuo šios naujos sunkios krizės nukentėjusiais asmenimis siekiant padėti namų ūkiams ir įmonėms, ypač MVĮ; pabrėžia, kad ryžtingas, koordinuotas ir solidarumu grindžiamas Europos atsakas yra labai svarbus siekiant apriboti krizės plitimą, todėl reikia identifikuoti krizės ekonominius ir socialinius padarinius, juos pažaboti ir švelninti, siekiant išlaikyti Europos piliečių paramą veiksams, kurių imamasi prieš Rusiją, ir veiksams, kurie būtini remiant ukrainiečių gynybą; ragina ES institucijas suteikti Ukrainai ES šalies kandidatės statusą pagal Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnį ir už nuopelnus;
6. pabrėžia, kad visapusiškai remia Ukrainą ir Ukrainos gyventojus; pabrėžia, kad svarbu, jog Europos Vadovų Taryba patvirtino penkis sankcijų Rusijai paketus, ir ragina juos greitai ir veiksmingai įgyvendinti; ragina valstybes nares skubiai patvirtinti šeštąjį sankcijų paketą, įskaitant Komisijos pasiūlytą Rusijos naftos importo embargą; dar kartą ragina nedelsiant taikyti visapusišką embargą naftos, anglies, branduolinio kuro ir dujų importui iš Rusijos ir visiškai atsisakyti tęsti „Nord Stream 1“ ir „Nord Stream 2“ projektus; ragina kuo skubiau priimti žalos dėl sankcijų kontrolės priemones, siekiant užtikrinti, kad darbuotojams ir namų ūkiams nebūtų perkelta šių politinių sprendimų našta;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

7. remia pasaulines pastangas remti Ukrainą, ypač per G 7, ir ragina sumažinti Ukrainos skolą; prašo Komisijos ir valstybių narių vadovauti darbui, susijusiam su Ukrainos solidarumo patikos fondu ir Ukrainos atkūrimo po karo strategija; primena savo ilgalaikę poziciją, kad Parlamentas turi visapusiškai dalyvauti steigiant ir prižiūrint ES patikos fondus ir priimant susijusius operatyvinius sprendimus;

8. ragina Tarybą išplėsti asmenų, kuriems tiesiogiai taikomos ES sankcijos, sąrašą, įskaitant Rusijos oligarchus, įtraukiant 6 000 asmenų, kuriuos pateikė Aleksejaus Navalno fondas; ragina išplėsti ES sankcijas su Rusija susijusiems žiniasklaidos subjektams, veikiantiems ES, ypač su GRU susijusiai naujienų agentūrai „InfoRos“;

9. pažymi, kad buvę politikai, pvz., Esko Aho, François Fillon ir Wolfgang Schäuble, neseniai atsistatydino iš savo pareigų Rusijos įmonėse, ir primygtinai reikalauja, kad tą patį padarytų ir kiti politikai, pvz., Karin Kneissl ir Gerhard Schröder; taip pat ragina Tarybą išplėsti asmenų, kuriems taikomos ES sankcijos, sąrašą ir į jį įtraukti didžiųjų Rusijos bendrovių valdybų narius iš Europos ir politikus, kurie ir toliau gauna Rusijos pinigų;

Koordinuotas ekonominės ir socialinės krizės sprendimas

10. įsitikinęs, kad veiksmingas atsakas trumpuoju laikotarpiu yra padėti sumažinti dideles energijos kainas namų ūkiams ir įmonėms ir išlaikyti perkamąją galią, kokybišką užimtumą ir viešąsias paslaugas, kartu toliau įgyvendinant Europos žaliąjį kursą ir teisingą, skaitmeninę ir žaliąją pertvarką, taip pat stiprinant Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą; ragina stiprinti energijos vidaus rinką, kad būtų panaikinta ES priklausomybė ir nesukurta nauja;

11. dar kartą pažymi, kad svarbu įvairinti energijos išteklius, technologijas ir tiekimo maršrutus vengiant susisaistymo, kartu parengiant didelio masto planą viešosioms ir privačiosioms investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančiųjų išteklių energija ir tvarias ilgalaikes investicijas kovojant su klimato kaita ir energijos tiekimo problemomis; todėl ragina Komisiją labiau koordinuoti energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos, būtent žaliojo vandenilio, planavimą ir finansavimą; ragina sparčiai laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui;

12. pakartoja Komisijos vertinimą, kad skaitmeninės transformacijos, žaliosios ir teisingos pertvarkos bei ekonominio socialinio atsigavimo iššūkiams įveikti ir galimybėmis pasinaudoti reikia papildomų metinių investicijų, skaičiuojamų triženkliais milijardais⁽⁹⁾; pabrėžia, kad tokias didesnes investicijas būtina stabilizuoti ir daugybę metų į ateitį būtina aukštynkryptę ekonominę ir socialinę konvergenciją;

13. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad viešosios investicijos ir finansinė parama, įskaitant viešąją finansinę paramą įmonėms, teikiama lanksčiai taikant valstybės pagalbos taisykles, priklausytų nuo atitinkamų reikalavimų, susijusių su viešosios politikos tikslais, visų pirma socialinių, aplinkosaugos ir finansinių reikalavimų, kurių paramos gavėjai turėtų laikytis tol, kol gauna viešąją paramą, kartu užtikrinant sąžiningą ir atvirą konkurenciją, vienodas sąlygas įmonėms ir pagrindinių principų, kuriais grindžiama bendroji rinka, laikymąsi;

14. pripažįsta, kad padidėjusių energijos kainų poveikio namų ūkiams mažinimas bus labai svarbus stabdant skurdą; ragina valstybes nares padidėjusių socialinių išlaidų srityje, įskaitant pajamų rėmimą, veikti veiksmingai ir tikslingai, siekiant sumažinti didėjančių energijos kainų poveikį, ypač mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, ir finansuoti viešąją politiką, siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir plėsti atsinaujinančiuosius energijos išteklius; pabrėžia, kad, siekiant išlaikyti namų ūkių perkamąją galią, darbo užmokestis turėtų būti didinamas atsižvelgiant į ilgalaikę infliaciją ir našumo augimą;

⁽⁹⁾ 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Europos ekonomikos gaivinimo poreikių nustatymas“ (SWD(2020)0098), p. 16ff.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

15. pakartoja Tarybos raginimą Komisijai pateikti pasiūlymų, kuriais būtų veiksmingai sprendžiama pernelyg didelių elektros energijos kainų problema, kartu išsaugant bendrosios rinkos vientisumą; primena dabartinės Komisijos pateiktas trumpalaikes galimybes (tiesioginė parama vartotojams kuponais, mokesčių lengvatos, taip pat telkėjo ir (arba) vienintelio pirkėjo modelis, valstybės pagalba, apmokestinimas, kainų viršutinės ribos ir reguliavimo priemonės, pvz., sutartys dėl kainų skirtumų) siekiant sumažinti itin didelių kainų poveikį piliečiams ir įmonėms, kartu sprendžiant neigiamo poveikio plitimo elektros energijos rinkose klausimą; yra susirūpinęs dėl galimo piktnaudžiavimo rinka; ragina Komisiją įvertinti dujų kainų poveikį elektros energijos rinkos veikimui, ypač dujų kainos nustatymo galutinės kainos atžvilgiu;

16. yra labai susirūpinęs dėl Rusijos karo prieš Ukrainą pasekmių ES apsirūpinimo maistu saugumui; pabrėžia, kad reikia skubiai daugiau dėmesio skirti ES požiūriui į apsirūpinimo maistu saugumą ir prireikus didinti tvarios gamybos pajėgumus, kad būtų sumažinta bendra ES maisto sistemos priklausomybė ir padidintas maisto tiekimo grandinės atsparumas; atkreipia dėmesį į smarkiai padidėjusių gamybos sąnaudų didžiulį poveikį žemės ūkio maisto produktų sektoriui, kaip nurodyta 2022 m. kovo 24 d. rezoliucijoje dėl poreikio skubiai parengti ES veiksmų planą siekiant užtikrinti aprūpinimą maistu ES viduje ir už jos ribų, atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą; išpėja, kad daugelio šalių paskelbti eksporto apribojimai gali lemti kainų didėjimą, destabilizuoti rinkas, prisidėti prie bado ir spekuliacinės praktikos;

Iš Ukrainos laikinai perkeltų asmenų integracija

17. pabrėžia, kad karas Ukrainoje ir dėl to padidėjusios pragyvenimo išlaidos bei nedarbo rizika gali dar labiau pabloginti šeimų, pabėgėlių, moterų, vaikų, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, arba asmenų, kuriems reikia kokybiškos priežiūros, padėtį, jei nebus įgyvendintos tinkamos papildomos apsaugos priemonės; ragina Komisiją ir valstybes nares savo pastangas orientuoti į Europos vaiko garantijų sistemos įgyvendinimą priimančiose šalyse užtikrinant iš Ukrainos bėgantiems vaikams vienodą prieigą prie nemokamų kokybiškų paslaugų, kuri suteikiama ir ES vaikams, taip pat skubiai padidinti Europos vaiko garantijų sistemos finansavimą skiriant tinkamą biudžetą;

18. mano, kad visose valstybėse narėse turi būti užtikrinama galimybė visiems, ypač nuo karo nusikaltimų nukentėjusioms moterims ir mergaitėms, kurios yra pabėgėlės ES, naudotis visomis sveikatos priežiūros paslaugomis; ragina valstybes nares padėti laikinai perkeltoms Ukrainos moterims, užtikrinant visuotinę galimybę naudotis kokybiškomis lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis be diskriminacijos, prievartos ir smurto, spręsti teisių gynimo priemonių klausimą ir neleisti kilti jas paveikiantiems žmogaus teisių pažeidimams; palankiai vertina Komisijos pranešimą apie 1,5 mln. EUR sumą, skiriamą specialiam projektui, kuriuo remiamas JT gyventojų fondas, skirtas padėti moterims ir mergaitėms Ukrainoje teikiant lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugas;

19. ragina Komisiją ir valstybes nares ypatingą dėmesį skirti nelydimų nepilnamečių, atskirtų vaikų ir vaikų iš institucinės globos įstaigų Ukrainoje padėčiai siekiant užtikrinti, kad būtų patenkinti jų neatidėliotini poreikiai, kad jie būtų tinkamai nustatyti ir sekami ir kad valstybės narės dalytųsi duomenimis siekdamas juos vėl sujungti su šeimomis arba vėl integruoti į Ukrainos visuomenę, kartu užtikrinant jų apsaugą nuo prievartos ar prekybos žmonėmis, ypač jaunų moterų ir mergaičių atveju;

20. atkreipia dėmesį į tai, kad per COVID-19 krizę paaiškėjo esminis migrantų darbuotojų indėlis remiant Europos ekonomiką; tačiau perspėja, kad labai dažnai migrantai darbuotojai susiduria su prastomis darbo ir gyvenimo sąlygomis, socialinės apsaugos nebuvimu, asociacijos laisvės ir darbuotojų teisių paneigimu, diskriminacija ir ksenofobija, taip pat reiškia susirūpinimą dėl pranešimų apie atvejus, kai iš Ukrainos atvykstantys žmonės patiria išnaudojimą darbe; ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti tokius atvejus ir užtikrinti, kad darbuotojų ukrainiečių teisės būtų apsaugotos ir kad jų integracija vyktų visapusiškai paisant teisės, lygybės ir nediskriminavimo; mano, kad reikia remti ES profesines sąjungas ir pilietinės visuomenės organizacijas, taip pat ir tuomet, kai jos imasi veiksmų, kad apsaugotų pabėgėlių pagrindines darbo ir socialines teises, organizuotų ir į profesines sąjungas suvienytų pabėgėlius darbuotojus ir juos įgalintų;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

21. ragina Komisiją taip pat teikti finansinę paramą teisės viršenybės principų besilaikančioms valstybėms narėms pabėgėlių priėmimui ir socialinei integracijai bei integracijai į darbo rinką, įskaitant priežiūros paslaugas, būstą, maistą, materialinę pagalbą, mokymo programas ir valstybines užimtumo tarnybas; pabrėžia, kad reikia teikti specialią apsaugą ir priežiūrą iš Ukrainos atvykstantiems neįgaliesiems; ragina valstybes nares remti nacionalines valdžios institucijas, priėmimo, švietimo ir užimtumo centrus, NVO ir labdaros organizacijas naudojantis trečiųjų šalių piliečių įgūdžių nustatymo ES šablonu;

22. atkreipia dėmesį į tai, kad Europos psichikos sveikatos sistemos turėtų būti geriau finansuojamos ir kad priežiūros paslaugos gali būti sunkiai prieinamos plačiajai visuomenei ir turėtų būti tobulinamos; pabrėžia, kad tokias paslaugas teikti pabėgėliams ir kitiems migrantams yra dar sudėtingiau; mano, kad bus labai svarbu gerokai padidinti finansavimą klinikinėms psichikos sveikatos paslaugoms, siekiant remti traumas besigydančius pabėgėlius, įskaitant neklinikinius metodus, taikomus bendradarbiaujant su mokyklomis, bendruomenės organizacijomis ir kitais subjektais;

Naujas Europos atsparumo didinimo dokumentų rinkinys

Žmonėms skirtas socialinio atsparumo didinimo dokumentų rinkinys

23. pabrėžia, kad prognozuojama, jog ekonominė ir socialinė padėtis ES ateinančiais mėnesiais ir toliau blogės ir blogės intensyviau dėl dar didesnių energijos kainų, todėl didės išlaidos šildymui ir bus didesnė kitų prekių ir paslaugų kainų infliacija; pakartoja, kad rizika sveikatai vis dar turėtų būti toliau stebima; mano, kad ES turėtų būti svarbu tai numatyti ir iki 2022 m. vasaros valstybėms narėms nustatyti politinę sistemą bei konkrečias iniciatyvas, tiesiogiai orientuotas į pažeidžiamiausių jų gyventojų grupių rėmimą; pritaria Tarybos raginimui, kad valstybes narės ir Komisija, rengiantis kitam žiemos sezonui, skubiai sukurtų būtinus solidarumo ir kompensavimo mechanizmus ir bendradarbiauti rengiant bendras priemones;

24. ragina parengti laikiną Europos socialinį atsparumo priemonių rinkinį, kuriuo būtų koordinuojamos ES socialinės gerovės ir socialinės apsaugos sistemų stiprinimo priemonės ir būdai, įskaitant priemonės SURE tęsimą ir refinansavimą tol, kol socialiniai ir ekonominiai karo padariniai toliau darys neigiamą poveikį darbo rinkai, ir sukurti socialinio gelbėjimo priemonę, pagal kurią būtų teikiama didesnė viešoji parama esamoms priemonėms, skirtoms neturtingiausiems mūsų visuomenės nariams; be to, ragina skubiai įsteigti Socialinį klimato fondą; ragina stiprinti investicijas į socialines klimato priemones; ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę prirėikus laikinai sustabdyti nacionalines nuomos indeksavimo sistemas;

25. ragina Komisiją surengti kitą aukščiausio lygio susitikimą po Porte vykusio socialinių reikalų aukščiausio lygio susitikimo, kuriame dalyvautų ES institucijos ir socialiniai partneriai, siekiant aptarti nepaprastosios padėties, su kuria susiduriame, uždavinius, įskaitant didėjančią infliaciją ir jos socialines pasekmes, visų pirma atsižvelgiant į gyvenimo sąlygas, sąžiningą turto paskirstymą įvairioms visuomenės grupėms ir deramą darbo užmokestį, ir dirbti siekiant atnaujinti Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą, siekiant užtikrinti, kad nustatyti tikslai būtų pasiekti, prirėikus priimant papildomus pasiūlymus ir (arba) finansines priemones;

26. pabrėžia, kad Komisija pateiks Tarybos rekomendaciją dėl minimalių pajamų sistemų, siekiant užtikrinti teisę į deramą gyvenimą, panaikinti skurdą ir spręsti atitinkamumo ir aprėpties klausimus, įskaitant nemažinimo sąlygą, kadangi šioje srityje būtina veikti skubiai; primena, kad Komisija savo konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose jau rekomenduoja nustatyti minimalaus darbo užmokesčio sistemas ir ji nurodo, kad ne visos valstybės narės nustatė tokių minimalių darbo užmokesčių, kuris būtų didesnis už skurdo ribą; be to, ragina patvirtinti išmokų kvalifikacijai įgyti sistemas, prieinamas nepasiturintiems asmenims, norintiems dalyvauti profesiniuose mokymuose arba įgyti tretinį išsilavinimą, kad būtų sumokėtos jų mokymosi ir esminių poreikių išlaidos;

27. primena, kad jaunimas ypač nukentėjo nuo COVID-19 krizės atsižvelgiant į užimtumą, išsilavinimą, mokymą ir psichinę gerovę; nerimauja, kad dabartinės Rusijos agresijos Ukrainoje sukeltos ekonominės pasekmės gali turėti įtakos daugybės jaunų žmonių nedarbiui Europoje, o tai sukels ilgalaikes socialines ir ekonomines pasekmes;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

28. primena, kad teisė į tinkamą gyvenimo lygį, įskaitant būstą, yra įtraukta į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją; įspėja, kad Europos būsto rinka patirs dar didesnę spaudimą, todėl ragina Komisiją ir valstybes nares stengtis užtikrinti galimybę visiems gauti deramą ir įperkamą būstą pagal nacionalinius įperkamo būsto planus, įtrauktus į nacionalines reformų programas; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Europos kovos su benamyste platformą;

29. įspėja dėl šiuo metu vykstančio karo poveikio pasaulinėms maisto tiekimo grandinėms ir maisto kainoms, taip pat dėl pasekmių perkamajai galiai; atsižvelgdamas į išaugusias maisto kainas, atkreipia dėmesį į padidintus minimaliuosius asignavimus iš naujojo „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) socialinės įtraukties priemonėms ir, be to, papildomai 3 proc. – toms Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) priemonėms, ir ragina valstybes nares skirti daugiau lėšų nei minimalios sumos, kurių reikalaujama pagal ESF+;

Verslui skirtas ekonominio atsparumo didinimo dokumentų rinkinys

30. pakartoja savo raginimą dėl suderinto ES veiksmo, skirto Rusijos karo prieš Ukrainą ir taikomų sankcijų ekonominiams ir socialiniams padariniams šalinti; siūlo sukurti įmonėms skirtą ekonominės paramos dokumentų rinkinį, įskaitant ekonominius, biudžeto ir teisės aktus, skirtus MVĮ ir viešosioms investicijoms, nepažeidžiant ES 2030 m. ir 2050 m. klimato tikslų; mano, kad toks dokumentų rinkinys turėtų bent jau apimti galimybes:

- a) Komisijai pateikti analizę, kurioje būtų nustatomi sektoriai, labiausiai paveikti kumuliacinio didesnių energijos ir žaliavų kainų ir karo poveikio, laikantis geresnio reglamentavimo tikslų;
- b) didinti pagalbą tokių sektorių įmonėms, užtikrinant lankstų valstybės pagalbos taisyklių taikymą ir kartu užtikrinant sąžiningą konkurenciją laikantis atitinkamų privalomų tvarumo reikalavimų, integruotų į įmonių verslo modelius, pvz., kolektyvinio atleidimo iš darbo draudimo, didesnio energijos vartojimo efektyvumo, papildomų atsinaujinančiosios energijos naudojimo ir pirminių žaliavų mažinimo tikslų;
- c) priimti įvairinimo strategiją, siekiant užtikrinti patikimą prekių ir svarbiausių žaliavų, pvz., retųjų žemių metalų, tiekimą, taip pat užtikrinti tvarias tiekimo grandines, laikantis Paryžiaus susitarimo nuostatų;
- d) užtikrinti energetinę nepriklausomybę nuo Rusijos tiekimo, taip pat didesnę strateginę savarankiškumą didinant ir užtikrinant pagrindines investicijas į ES energetikos infrastruktūrą, įskaitant atsinaujinančiosios energijos gamybos jungtis ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, ir į energijos vartojimo efektyvumą;
- e) padidinti ES garantijos lygį programoje „InvestEU“, siekiant skatinti investicijas, kuriomis remiamos Europos MVĮ, be kita ko, kapitalo paramos tikslais, ir pagal šią programą sukurti specialią galimybę įmonėms, nukentėjusioms nuo karo padarinių, ir projektams, susijusiems su energetine nepriklausomybe, remiant šios programos energetikos ir klimato tikslus, teikiant naują finansavimą;

31. atkreipia dėmesį į naujausias Tarybos išvadas, kuriose valstybės narės ir Komisija raginamos toliau kuo geriau pasinaudoti valstybės pagalbos priemonių rinkiniu, įskaitant naują laikinąją sistemą krizės sąlygomis; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad Komisijos pristatytoje valstybės pagalbos sistemoje nėra jokių tvarumo ir socialinių sąlygų; primygtinai ragina ES institucijas ir valstybes nares užtikrinti, kad įmonėms teikiama viešoji finansinė parama, skirta kovai su pandemijos ir karo ekonominiams padariniams, turi būti susieta su sąlyga, kad, kol įmonės gauna tokią paramą, lėšos bus naudojamos darbuotojams, o paramą gaunančios įmonės nenaudos jų tam, kad skirtų priedus vadovybei, mokesčių slėpimui, ar tam, kad išmokėtų dividendus ar siūlytų akcijų atpirkimo schemas;

32. palankiai vertina tai, kad Komisija netrukus priims bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo ekstremaliose situacijose priemonę; primygtinai ragina Komisiją į tokią teisės aktų sistemą įtraukti nuostatas, kuriomis būtų nustatytas įmonių atsparumo testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, panašus į finansų įstaigų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, ir kuriomis būtų nustatytas, įvertintas ir pateiktas galimas atsakas į jų tiekimo grandinių riziką, įskaitant išorinius veiksnius, taip pat socialinę, aplinkos ir politinę riziką;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

33. primena tinkamai veikiančios bendrosios rinkos, kaip ES ekonomikos pagrindo, svarbą; pabrėžia, kad Rusijos invazija į Ukrainą išryškino nemažai iššūkių, susijusių su ES paklausos ir pasiūlos atsparumu, kuris daro poveikį jos pramonei ir skaldo bendrąją rinką; prašo Komisijos pateikti naujų pasiūlymų, kuriais privatūs subjektai būtų skatinami investuoti ES, visų pirma stiprinti bendrąją paslaugų rinką, daryti pažangą kapitalo rinkų sąjungos ir bankų sąjungos srityse ir pasinaudoti naujomis viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės formomis, kuriose valstybė prisiima ribotą finansavimo riziką, kad pritrauktų daugiau privačiojo sektoriaus investicinės veiklos, pavyzdžiui, paramos MVĮ dėl COVID-19 schemų;

ES pajėgumo veikti stiprinimas

34. atkreipia dėmesį į tai, kad Europai reaguojant į COVID-19 krizę, Europos piliečiai jautė, kad ES juos saugo ir atveria naujas galimybes, visų pirma sukurdamą SURE programą ir iniciatyvą „NextGenerationEU“ (NGEU); pažymi, kad nei NGEU fondo Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės komponentas, nei dabartinėje 2021–2027 m. daugiamečio finansinėje programoje (DFP) numatyta lankstumo nuostata nėra pakankami visiems dėl karo Ukrainoje atsiradusiems poreikiams patenkinti; primena, kad šios priemonės nebuvo skirtos naujiems iššūkiams, atsižvelgiant į jų mastą, kylantiems dėl Rusijos agresijos ir invazijos, spręsti ir sykiu išlaikyti investicijas į ES programas ir politiką, įskaitant svarbius prioritetus, pvz., teisingą, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką;

35. pabrėžia, kad reikia optimaliai panaudoti dabartines finansavimo galimybes, lankstumo ir kitas nuostatas, išdėstytas DFP reglamente ir Finansiniame reglamente; vis dėlto yra įsitikinęs, kad ES biudžete reikia numatyti papildomą lankstumą, įskaitant visišką išpareigojimų panaikinimą, kad būtų galima reaguoti į nenumatytus ir skubius poreikius; ragina Komisiją atlikti išsamią dabartinės DFP veikimo peržiūrą ir pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl išsamios DFP peržiūros ir padaryti tai kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per pirmąjį 2023 m. ketvirtį; tikisi, kad atliekant tokią peržiūrą bus atsižvelgta į ilgalaikius karo Ukrainoje padarinius ir neatidėliotinas priemones, kurių buvo imtasi;

36. primena, kad yra pasirengęs sutelkti visas prieinamas ES biudžeto priemones, siekiant suteikti kuo tvirtesnę finansinę paramą dėl karo Ukrainoje bėgantiems žmonėms ir įspėja, kad toks sutelkimas neturėtų pakenkti esamoms programoms ir veiksams; ragina Komisiją nustatyti papildomus nepaskirstytus išteklius, visų pirma likusius įgyvendinus ankstesnes programas, kuriuos būtų galima sutelkti Ukrainai remti ir karo padariniams šalinti;

37. palankiai vertina Komisijos pagal naująją programą „REPowerEU“ parengtą planą, kuriuo siekiama, kad Europa gerokai iki 2030 m. taptų nepriklausoma nuo Rusijos iškastinio kuro, visų pirma dujų, atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą; ragina Komisiją išnagrinėti, kaip ši programa galėtų būti naudojama kartu su nacionaliniais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais siekiant paspartinti investicijas į energetikos pertvarką, be kita ko, finansuojant daugiašalius projektus energetinio saugumo srityje;

38. ragina skubiai įgyvendinti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, visų pirma energetikos srityje, tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu; yra tvirtai įsitikinęs, kad taip būtų padidintas ES strateginis savarankiškumas;

39. primena, kad nebuvo sudarytos sutartys dėl daugiau kaip 200 mlrd. EUR paskolų; todėl prašo valstybių narių panaudoti nepareikalautas EGADP paskolas dabartinėms neigiamoms ekonominėms ir socialinėms išlaidoms, atsiradusioms dėl karo, padengti, laikantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamento;

40. atkreipia dėmesį į TVF išvadas, kad fiskalinė politika yra tinkamesnė reaguoti į naujus sukrėtimus nei pinigų politika ir kad turėtų būti leidžiama laisvai veikti automatiniams fiskaliniams stabilizatoriams, o papildomos išlaidos yra skiriamos, be kita ko, humanitarinei paramai pabėgėliams ir pervedimams mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams bei tikslinei paramai pažeidžiamoms, bet perspektyvioms įmonėms;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

41. atkreipia dėmesį į Komisijos komunikatą dėl 2023 m. fiskalinės politikos gairių⁽¹⁰⁾ ir raginimą toliau laikytis remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties, kartu išlaikant parengtą reaguoti į besikeičiančią ekonominę ir socialinę padėtį; tikisi, kad Komisija, reaguodama į ekonominius sukrėtimus ir padidėjusį skurdo lygį, pateiks fiskalinių priemonių rinkinį; atsižvelgdamas į tai, taip pat tikisi, kad bendroji nukrypti leidžianti išlyga bus taikoma tol, kol bus jos taikymą pagrindžianti priežastis; mano, kad grįžimas prie fiskalinių taisyklių dabartinėmis aplinkybėmis gali turėti nenumatytų pasekmių ES ekonomikai ir valstybių narių gebėjimui įveikti dabartinę krizę;

42. naudojasi galimybe, atsižvelgdamas į pasaulines geopolitines problemas, pvz., COVID-19 pandemiją ir Rusijos invaziją į Ukrainą, permąstyti ES ekonomikos valdymą, kad būtų padidintas jos atsparumas sukrėtimams ir krizėms, taip pat stiprinamas jos socialinis ir energetikos aspektas; ragina Komisiją atnaujinti išsamų ekonominės politikos atsaką į dabartinę krizę, kad būtų galima veiksmingai spręsti ekonominės ir socialinės nelygybės problemą, atsižvelgiant į didžiulius investicijų poreikius;

43. ragina Komisiją pradėti ES fiskalinių taisyklių peržiūrą; pažymi, kad atliekant ekonomikos valdymo sistemos peržiūrą reikia atsižvelgti į pandemijos padarinius, karą ir poveikį energetikos pertvarkai;

44. ragina sukurti naują specialų Europos fondą (Europos strateginio savarankiškumo fondą) siekiant finansuoti tarpvalstybinę energetikos infrastruktūrą, vengiant iškastinio kuro susaistymo efekto, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir energijos vartojimo efektyvumą, ryžtingiau įgyvendinti Europos žaliąjį kursą, kibernetinį saugumą, pramonės konkurencingumą, žiedinę ekonomiką, apsirūpinimo maistu saugumą ir darnų vystymąsi, taip apsaugant Europos savarankiškumą ir kokybiškas viešąsias paslaugas per artimiausius dešimtmečius; primygtinai reikalauja, kad bet koks toks naujas fondas būtų įsteigtas pagal įprastą teisėkūros procedūrą, administruojamas visapusiškai prižiūrint Parlamentui ir tiesiogiai valdomas Komisijos; pabrėžia, kad bendra jo suma turėtų būti nustatyta remiantis aiškiu išlaidų ir investicijų trūkumo įvertinimu; prašo, kad visa jo veikla būtų grindžiama patirtimi, įgyta įgyvendinant NGEU;

45. pažymi, kad tuo pat metu yra būtini papildomi nauji ES nuosavi ištekliai, kad būtų galima bent padengti NGEU grąžinimo įmokų išlaidas (pagrindinę sumą ir palūkanas), užtikrinti ilgalaikį tvarų ES biudžeto finansavimą ir išvengti, kad nauji ES prioritetai nebūtų finansuojami pakenkiant dabartinėms ES programoms ir politikai; yra pasiryžęs nuo 2020 m. gruodžio mėn. atidžiai stebėti, kaip įgyvendinamos sutartos ir teisiškai privalomos nuosavų išteklių veiksmų gairės; primygtinai ragina Tarybą paspartinti derybas dėl ES nuosavų išteklių pirmojo krepšelio, kuris apima pajamas iš pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo, apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos ir didžiausių ir pelningiausių tarptautinių įmonių pelno dalies, kad susitarimas būtų pasiektas prieš užbaigiant 2023 m. biudžeto procedūrą; pakartoja savo reikalavimą ilgiau nedelsiant nustatyti antrąjį naujų nuosavų išteklių krepšelių, įskaitant finansinių sandorių mokesčių, ir primygtinai ragina Komisiją pateikti pasiūlymą iki 2023 m. gruodžio mėn.; pabrėžia, kad būtina imtis papildomų veiksmų, jei siūlomi nauji nuosavi ištekliai nebus patvirtinti arba nesukurs numatyto ES biudžeto pajamų lygio; šiame kontekste atkreipia dėmesį į reguliaraus trijų institucijų dialogo nuosavų išteklių srityje svarbą;

46. atkreipia dėmesį į tai, kad, kaip pabrėžė Europos Vadovų Taryba, nenumatyto pelno laikinas apmokestinimas arba reguliavimo intervencijos galėtų būti nacionalinio viešojo finansavimo šaltinis; ragina Komisiją ir valstybes nares koordinuoti nenumatyto pelno apmokestinimo sistemų ar kitų reguliavimo priemonių kūrimą, kad jomis būtų galima pasinaudoti siekiant sušvelninti socialines ir ekonomines karo Ukrainoje pasekmes ES;

47. atkreipia dėmesį į tai, kad būtina skubiai įgyvendinti EBPO 2 ramsčio susitarimą dėl būtinojo veiksmingo apmokestinimo, įskaitant 1 ramsčio įgyvendinimą, kuris yra orientuotas į sąžiningesnę pelno ir mokesčių teisių paskirstymą šalyse atsižvelgiant į didžiausias tarptautines įmones, įskaitant veikiančias skaitmeniniame sektoriuje⁽¹¹⁾;

⁽¹⁰⁾ 2022 m. kovo 2 d. Komisijos komunikatas dėl 2023 m. fiskalinės politikos gairių (COM(2022)0085).

⁽¹¹⁾ Žr. Komisijos nario P. Gentiloni 2022 m. vasario 15 d. atsakymą į klausimą, į kurį atsakoma raštu, Nr. E-005563/2021 dėl valstybių narių ir ES mokesčių pajamų pagal EBPO susitarimą.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

48. pakartoja, kad būtina skubiai kovoti su mokesčių slėpimu ir vengimu, ir agresyviu mokesčių planavimu šiuo tikslu tęsiant reformas, įskaitant įmonių apmokestinimo grupės parengtame elgesio kodekse pasiūlytas reformas, laikantis Parlamento rekomendacijų; ragina Tarybą susitarti dėl Komisijos pasiūlymų dėl Energijos mokesčių direktyvos ⁽¹²⁾ peržiūros ir dėl direktyvos, kuria nustatomos taisyklės siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui priedangos įmonėmis mokesčių tikslais ⁽¹³⁾, kai Parlamentas pateiks dėl jų savo nuomonę;

49. palankiai vertina Komisijos užsakytą galimybių studiją, susijusią su ES turto registru, atsižvelgiant į Parlamento pateiktą konkretų prašymą; pažymi, kad toks mechanizmas galėtų valdžios institucijoms laiku suteikti prieigą prie informacijos apie didelės vertės turto ir prekių savininkus visoje ES ir taip veiksmingai pažaboti pastangas apeiti tikslingas finansines sankcijas, taip pat kovoti su pinigų plovimu ir mokesčių slėpimu ir vengimu; be to, mano, jog Komisija turėtų prašyti, kad už ES ribų esančios jurisdikcijos atskleistų informaciją apie jų jurisdikcijai priklausančių asmenų ir subjektų, kuriems taikomos sankcijos, turto nuosavybę;

50. pakartoja savo raginimą pasinaudoti derybų dėl kovos su pinigų plovimu ir kovos su terorizmo finansavimu teisės aktų rinkinio sistema, kad būtų pašalintos esamos spragos, leidžiančios nuslėpti tikrosios nuosavybės struktūras, ir užtikrinti, kad visas atitinkamas į sąrašą įtrauktų Rusijos oligarchų turtas ES būtų konfiskuotas pagal ES teisinę sistemą; šiame kontekste pripažįsta Komisijos Turto išaldymo ir areštavimo darbo grupės darbą;

o

o o

51. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

⁽¹²⁾ 2021 m. liepos 14 d. Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria pakeičiama Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos mokesčių struktūra (COM(2021)0563).

⁽¹³⁾ 2021 m. gruodžio 22 d. Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui priedangos subjektais mokesčių tikslais (COM(2021)0565).

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2022)0208

Laikinas prekybos liberalizavimas papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal ES ir Ukrainos asociacijos susitarimą *I**

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl laikino prekybos liberalizavimo papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą (COM(2022)0195 – C9-0159/2022 – 2022/0138(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 479/09)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2022)0195),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 207 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0159/2022),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 13 d. laiškų Tarybos atstovo prisiimtą išipareigojimą pritarti Europos Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą (A9-0146/2022),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2022)0138

Europos Parlamento pozicija, priimta 2022 m. gegužės 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/... dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2022/870.)

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0209

Eurojusto vykdomas įrodymų, susijusių su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui, karo nusikaltimais ir susijusiomis nusikalstamomis veikomis, išsaugojimas, analizė ir saugojimas *I**

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Eurojusto vykdomo įrodymų, susijusių su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui ir karo nusikaltimais, rinkimo, išsaugojimo ir analizės iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 (COM(2022)0187 – C9-0155/2022 – 2022/0130(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 479/10)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2022)0187),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 85 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0155/2022),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 18 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 ir 163 straipsnius,
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2022)0130

Europos Parlamento pozicija, priimta 2022 m. gegužės 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/..., kuriuo dėl įrodymų, susijusių su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui, karo nusikaltimais ir susijusiomis nusikalstamomis veikomis, išsaugojimo, analizės ir laikymo Eurojuste iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1727

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2022/838.)

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0210

Reglamentas (ES) 2016/1628: įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus pratęsimas *I**

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Komisijos įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus pratęsimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1628 (COM(2022)0113 – C9-0119/2022 – 2022/0080(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2022/C 479/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2022)0113),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 114 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0119/2022),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 18 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 11 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 ir 163 straipsnius,
 1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2022)0080

Europos Parlamento pozicija, priimta 2022 m. gegužės 19 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/..., kuriuo dėl Komisijos įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus pratęsimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1628

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2022/992.)

⁽¹⁾ Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0216

Minimalus tarptautinių subjektų grupių apmokestinimo lygis *

2022 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl visuotinio minimalaus tarptautinių subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo Sąjungoje (COM(2021)0823 – C9-0040/2022 – 2021/0433(CNS))

(Speciali teisėkūros procedūra: konsultavimasis)

(2022/C 479/12)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2021)0823),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 115 straipsnį, pagal kurį Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C9-0040/2022),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 82 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0140/2022),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį;
 3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;
 5. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 1
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (6) GloBE pavyzdines taisykles, dėl kurių susitarė valstybės narės, būtina įgyvendinti taip, kad jos kuo labiau atitiktų visuotinį susitarimą. Ši direktyva **yra glaudžiai** susijusi su GloBE pavyzdinių taisyklių turiniu ir struktūra. Siekiant užtikrinti suderinamumą su pirmine Sąjungos teise ir tiksliau su įsisteigimo laisve, šios direktyvos taisyklės turėtų būti taikomos subjektams, kurie yra valstybės narės rezidentai, ir patronuojančiojo subjekto, esančio toje valstybėje narėje, subjektams nerezidentams. Ši direktyva taip pat turėtų būti taikoma labai didelėms išimtinai vietos subjektų grupėms. Tokiu būdu teisinė sistema būtų sukurta taip, kad būtų išvengta bet kokios tarpvalstybinių ir vidaus situacijų diskriminacijos rizikos. Papildinis mokestis būtų taikomas visiems subjektams, įskaitant PĮT taikantį patronuojantįjį subjektą, esantiems mažus mokesčius taikančioje valstybėje narėje. Papildinis mokestis taip pat būtų taikomas to paties patronuojančiojo subjekto į grupę įeinantiems subjektams, kurie yra kitoje mažus mokesčius taikančioje valstybėje narėje;

Pakeitimas

- (6) GloBE pavyzdines taisykles, dėl kurių susitarė valstybės narės, būtina įgyvendinti taip, kad jos kuo labiau atitiktų visuotinį susitarimą. **Susitarimo sėkmė priklausys tik nuo skaidraus ir nuoseklaus įgyvendinimo Sąjungoje ir pasaulyje.** Ši direktyva **iš esmės** susijusi su GloBE pavyzdinių taisyklių turiniu ir struktūra, **tačiau tam tikrais aspektais skiriasi, be kita ko, dėl tam tikrų taisyklių taikymo Sąjungoje.** Siekiant užtikrinti suderinamumą su pirmine Sąjungos teise ir tiksliau su įsisteigimo laisve, šios direktyvos taisyklės turėtų būti taikomos subjektams, kurie yra valstybės narės rezidentai, ir patronuojančiojo subjekto, esančio toje valstybėje narėje, subjektams nerezidentams. Ši direktyva taip pat turėtų būti taikoma labai didelėms išimtinai vietos subjektų grupėms. Tokiu būdu teisinė sistema būtų sukurta taip, kad būtų išvengta bet kokios tarpvalstybinių ir vidaus situacijų diskriminacijos rizikos. Papildinis mokestis būtų taikomas visiems subjektams, įskaitant PĮT taikantį patronuojantįjį subjektą, esantiems mažus mokesčius taikančioje valstybėje narėje. Papildinis mokestis taip pat būtų taikomas to paties patronuojančiojo subjekto į grupę įeinantiems subjektams, kurie yra kitoje mažus mokesčius taikančioje valstybėje narėje;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 2
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (7) nors būtina užtikrinti, kad nuo mokesčių vengimo praktikos būtų atgrasoma, reikėtų vengti neigiamo poveikio mažesniems tarptautiniams subjektams vidaus rinkoje. Šiuo tikslu ši direktyva turėtų būti taikoma tik Sąjungoje esantiems subjektams, kurie yra TSG arba didelių vietos subjektų grupių, kurios atitinka **bent 750 000 000 EUR konsoliduotųjų pajamų metinę ribą, nariai. Ši riba atitiktų galiojančiose tarptautinėse mokesčių taisyklėse, kaip antai ataskaitų pagal šalis teikimo taisyklėse, nustatytą ribą** ⁽⁹⁾. Subjektai, kuriems taikoma ši direktyva, vadinami į grupę įeinančiais subjektais. Tam tikri subjektai neturėtų patekti į taikymo sritį atsižvelgiant į jų konkrečią paskirtį ir statusą. Neįtraukti subjektai būtų tie, kurie nėra pelno siekiantys subjektai ir kurie vykdo visuotinės svarbos veiklą ir kurie dėl šių priežasčių valstybėje narėje, kurioje jie yra, greičiausiai nebūtų apmokestinami. Siekiant apsaugoti tuos konkrečius interesus, ši direktyva neturi būti taikoma vyriausybės subjektams, tarptautinėms organizacijoms, ne pelno organizacijoms ir pensijų fondams. Investiciniai fondai ir nekilnojamojo turto investavimo subjektai taip pat neturėtų būti įtraukiami į taikymo sritį, kai jie yra nuosavybės grandinės viršuje, nes tų vadinamųjų pereiginių subjektų gautos pajamos apmokestinamos savininkų lygmeniu;

⁽⁹⁾ 2016 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva (ES) 2016/881, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniiais apmokestinimo srities informacijos mainais (OL L 146, 2016 6 3, p. 8) [DAB 4].

Pakeitimas

- (7) nors būtina užtikrinti, kad nuo mokesčių vengimo praktikos būtų atgrasoma, reikėtų vengti neigiamo poveikio mažesniems tarptautiniams subjektams vidaus rinkoje. Šiuo tikslu ši direktyva turėtų būti taikoma tik Sąjungoje esantiems subjektams, kurie yra TSG arba didelių vietos subjektų grupių, kurios atitinka 750 000 000 EUR konsoliduotųjų pajamų metinę ribą, nariai. Ši riba atitiktų galiojančiose tarptautinėse mokesčių taisyklėse, kaip antai ataskaitų pagal šalis teikimo taisyklėse ⁽⁹⁾, nustatytą ribą, **todėl jos turėtų laikytis visos valstybės narės. Komisija turėtų stebėti, ar valstybės narės taiko GloBE pavyzdines taisykles mažesniems subjektams ir kokių mastu jos tai daro, ir imtis atitinkamų priemonių, jei jos jas taiko tokiu būdu, kuris prieštarauja Sąjungos teisės principams arba kenkia vidaus rinkos vientisumui.** Subjektai, kuriems taikoma ši direktyva, vadinami į grupę įeinančiais subjektais. Tam tikri subjektai neturėtų patekti į taikymo sritį atsižvelgiant į jų konkrečią paskirtį ir statusą. Neįtraukti subjektai būtų tie, kurie nėra pelno siekiantys subjektai ir kurie vykdo visuotinės svarbos veiklą ir kurie dėl šių priežasčių valstybėje narėje, kurioje jie yra, greičiausiai nebūtų apmokestinami. Siekiant apsaugoti tuos konkrečius interesus, ši direktyva neturi būti taikoma vyriausybės subjektams, tarptautinėms organizacijoms, ne pelno organizacijoms ir pensijų fondams. Investiciniai fondai ir nekilnojamojo turto investavimo subjektai taip pat neturėtų būti įtraukiami į taikymo sritį, kai jie yra nuosavybės grandinės viršuje, nes tų vadinamųjų pereiginių subjektų gautos pajamos apmokestinamos savininkų lygmeniu;

⁽⁹⁾ 2016 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva (ES) 2016/881, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniiais apmokestinimo srities informacijos mainais (OL L 146, 2016 6 3, p. 8) [DAB 4].

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl direktyvos
13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (13) kad valstybės narės galėtų surinkti papildinio mokesčio pajamas iš jų teritorijoje esančių mažus mokesčius mokančių į grupę įeinančių subjektų, jos turėtų turėti galimybę pasirinkti taikyti vietos papildinio mokesčio sistemą. Į TSG įeinantys subjektai, esantys valstybėje narėje, kuri pasirinko savo nacionalinėje mokesčių sistemoje įgyvendinti PĮT ir TNAM lygiavertes taisykles, turėtų mokėti šiai valstybei narei papildinį mokestį. Nors valstybėms narėms paliekama šiek tiek lankstumo techniškai įgyvendinant vietos **papildinio mokesčio sistemą, tokia sistema turėtų būti užtikrintas minimalus efektyvusis į grupę įeinančių subjektų reikalavimus atitinkancio pelno arba nuostolių apmokestinimas, kuris būtų toks pat arba lygiavertis šioje direktyvoje numatyto PĮT ir TNAM;**

Pakeitimas

- (13) kad valstybės narės galėtų surinkti papildinio mokesčio pajamas iš jų teritorijoje esančių mažus mokesčius mokančių į grupę įeinančių subjektų, jos turėtų turėti galimybę pasirinkti taikyti vietos papildinio mokesčio sistemą. Į TSG įeinantys subjektai, esantys valstybėje narėje, kuri pasirinko savo nacionalinėje mokesčių sistemoje įgyvendinti PĮT ir TNAM lygiavertes taisykles, turėtų mokėti šiai valstybei narei papildinį mokestį. Nors valstybėms narėms paliekama šiek tiek lankstumo techniškai įgyvendinant vietos **papildinį mokestį, Tarybos Elgesio kodekso grupė (verslo apmokestinimas) turėtų atidžiai stebėti, kaip tas mokestis taikomas. Komisija turėtų teikti paramą šioje srityje;**

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl direktyvos
14 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (14) siekiant užtikrinti proporcingą požiūrį, tam reikėtų atsižvelgti į tam tikras konkrečias situacijas, kuriose BEPS rizika yra sumažinama. Todėl į direktyvą turėtų būti įtraukta veiklos pagrindo išimtis, pagrįsta su darbuotojais susijusiomis išlaidomis ir materialiojo turto verte tam tikroje jurisdikcijoje. Tai leistų tam tikru mastu **spřesti** situacijas, kai TSG arba didelė vietos subjektų grupė vykdo ekonominę veiklą, kuriai vykdyti reikia fiziškai būti jurisdikcijoje, kurioje taikomi maži mokesčiai, nes tokiu atveju BEPS praktika tikriausiai nebūtų sėkminga. Taip pat reikėtų turėti omenyje konkretų tarptautinę veiklą pradedančių TSG atvejį, siekiant neskatinti TSG, apmokestinamų mažu tarifu savo nacionalinėje jurisdikcijoje, kurioje jie daugiausia vykdo veiklą, plėtoti tarpvalstybinę veiklą. Todėl **penkerių** metų pereinamuoju laikotarpiu taisyklės neturėtų būti taikomos tokių grupių mažai apmokestinamai vidaus veiklai, su sąlyga, kad į TSG neturėtų į grupę įeinančių subjektų daugiau nei šešiose kitose jurisdikcijose. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas didelėms vietos subjektų grupėms, **penkerių** metų pereinamuoju laikotarpiu tokių grupių veiklos pajamos taip pat neturėtų būti įtraukiamos;

Pakeitimas

- (14) siekiant užtikrinti proporcingą požiūrį, tam reikėtų atsižvelgti į tam tikras konkrečias situacijas, kuriose BEPS rizika yra sumažinama. Todėl į direktyvą turėtų būti įtraukta veiklos pagrindo išimtis, pagrįsta su darbuotojais susijusiomis išlaidomis ir materialiojo turto verte tam tikroje jurisdikcijoje. Tai leistų tam tikru mastu **reaguoti į** situacijas, kai TSG arba didelė vietos subjektų grupė vykdo ekonominę veiklą, kuriai vykdyti reikia fiziškai būti jurisdikcijoje, kurioje taikomi maži mokesčiai, nes tokiu atveju BEPS praktika tikriausiai nebūtų sėkminga. Taip pat reikėtų turėti omenyje konkretų tarptautinę veiklą pradedančių TSG atvejį, siekiant neskatinti TSG, apmokestinamų mažu tarifu savo nacionalinėje jurisdikcijoje, kurioje jie daugiausia vykdo veiklą, plėtoti tarpvalstybinę veiklą. Todėl **trejų** metų pereinamuoju laikotarpiu taisyklės neturėtų būti taikomos tokių grupių mažai apmokestinamai vidaus veiklai, su sąlyga, kad į TSG neturėtų į grupę įeinančių subjektų daugiau nei šešiose kitose jurisdikcijose. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas didelėms vietos subjektų grupėms, **trejų** metų pereinamuoju laikotarpiu tokių grupių veiklos pajamos taip pat neturėtų būti įtraukiamos;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 5
Pasiūlymas dėl direktyvos
16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (16) *kad būtų pasiekta visuotinio minimalaus mokesčio reformos tikslų ir mokesčių administratoriams bei mokesčių mokėtojams tenkančios administracinės naštos pusiausvyra*, šioje direktyvoje turėtų būti numatyta de minimis išimtis TSG arba didelėms vietos subjektų grupėms, kurių vidutinės pajamos yra mažesnės nei 10 000 000 EUR, o vidutinis reikalavimus atitinkantis pelnas arba nuostoliai jurisdikcijoje neviršija 1 000 000 EUR. Tokios TSG arba didelės vietos subjektų grupės neturėtų mokėti papildinio mokesčio, net jei jų efektyvusis mokesčio tarifas yra mažesnis už tos jurisdikcijos minimalų mokesčio tarifą;

Pakeitimas

- (16) *laikantis pasiekto EBPO ir G20 įtraukiosios sistemos susitarimo dėl BEPS*, šioje direktyvoje numatyta de minimis išimtis TSG arba didelėms vietos subjektų grupėms, kurių vidutinės pajamos yra mažesnės nei 10 000 000 EUR, o vidutinis reikalavimus atitinkantis pelnas arba nuostoliai jurisdikcijoje neviršija 1 000 000 EUR. Tokios TSG arba didelės vietos subjektų grupės neturėtų mokėti papildinio mokesčio, net jei jų efektyvusis mokesčio tarifas yra mažesnis už tos jurisdikcijos minimalų mokesčio tarifą;

Pakeitimas 6
Pasiūlymas dėl direktyvos
18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (18) kad sistema būtų taikoma veiksmingai, labai svarbu, kad procedūros būtų koordinuojamos grupės lygmeniu. Reikės įdiegti sistemą, užtikrinančią netrukdomą informacijos srautą TSG viduje ir mokesčių administratoriams, kurių teritorijose yra į grupę įeinantys subjektai. Pagrindinė atsakomybė už informacijos deklaracijos pateikimą turėtų tekti pačiam į grupę įeinančiam subjektui. Tačiau tokia atsakomybė neturėtų būti taikoma, jei TSG paskyrė kitą subjektą pateikti informacijos deklaraciją ir dalytis informacija. Tai gali būti vietos subjektas arba kitos jurisdikcijos subjektas, kuris yra sudaręs susitarimą su į grupę įeinančio subjekto valstybės narės kompetentinga institucija. Per pirmuosius dvylika mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo Komisija turėtų ją persvarstyti pagal susitarimą, pasiektą įtraukioje sistemoje dėl informacijos pateikimo reikalavimų pagal GloBE įgyvendinimo sistemą. Atsižvelgiant į pagal šią sistemą reikalaujamus mokestinių prievolių vykdymo koregavimus, grupėms, kurioms ši direktyva taikoma pirmą kartą, turėtų būti suteiktas 18 mėnesių laikotarpis, per kurį jos turi pradėti vykdyti informacijos teikimo reikalavimus;

Pakeitimas

- (18) kad sistema būtų taikoma veiksmingai, labai svarbu, kad procedūros būtų koordinuojamos grupės lygmeniu. Reikės įdiegti sistemą, užtikrinančią netrukdomą informacijos srautą TSG viduje ir mokesčių administratoriams, kurių teritorijose yra į grupę įeinantys subjektai. Pagrindinė atsakomybė už informacijos deklaracijos pateikimą turėtų tekti pačiam į grupę įeinančiam subjektui. Tačiau tokia atsakomybė neturėtų būti taikoma, jei TSG paskyrė kitą subjektą pateikti informacijos deklaraciją ir dalytis informacija. Tai gali būti vietos subjektas arba kitos jurisdikcijos subjektas, kuris yra sudaręs susitarimą su į grupę įeinančio subjekto valstybės narės kompetentinga institucija. Per pirmuosius dvylika mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo Komisija turėtų ją persvarstyti, **priimdama atitinkamus deleguotuosius aktus**, pagal susitarimą, pasiektą įtraukioje sistemoje dėl informacijos pateikimo reikalavimų pagal GloBE įgyvendinimo sistemą. Atsižvelgiant į pagal šią sistemą reikalaujamus mokestinių prievolių vykdymo koregavimus, grupėms, kurioms ši direktyva taikoma pirmą kartą, turėtų būti suteiktas 18 mėnesių laikotarpis, per kurį jos turi pradėti vykdyti informacijos teikimo reikalavimus;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl direktyvos
19 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (19) atsižvelgiant į skaidrumo naudą mokesčių srityje, džiugina tai, kad mokesčių administratoriams visose dalyvaujančiose jurisdikcijose bus pateikiama daug informacijos. TSG, kurioms taikoma ši direktyva, turėtų būti įpareigosotos teikti išsamią ir detalią informaciją apie savo pelną ir efektyvųjį mokesčio tarifą kiekvienoje jurisdikcijoje, kurioje jos turi į grupę įeinančių subjektų. Galima tikėtis, kad teikiant tokius išsamius duomenis padidės skaidrumas;

Pakeitimas

- (19) atsižvelgiant į skaidrumo naudą mokesčių srityje, džiugina tai, kad mokesčių administratoriams visose dalyvaujančiose jurisdikcijose bus pateikiama daug informacijos. TSG, kurioms taikoma ši direktyva, turėtų būti įpareigosotos teikti išsamią ir detalią informaciją apie savo pelną ir efektyvųjį mokesčio tarifą kiekvienoje jurisdikcijoje, kurioje jos turi į grupę įeinančių subjektų. Galima tikėtis, kad teikiant tokius išsamius duomenis padidės skaidrumas. ***Didesnis finansinės informacijos atskleidimo skaidrumas yra naudingas mokesčių administratoriams ir užtikrina didesnį tikrumą mokesčių mokėtojams. Atsižvelgiant į tai, Tarybos direktyva 2011/16/ES^(1a) atliks tam tikrą vaidmenį sudarant palankesnes sąlygas šios direktyvos įgyvendinimui, o būsima Direktyvos 2011/16/ES peržiūra turės būti grindžiama poveikio vertinimu, kuris turės būti atliktas iki 2022 m. gruodžio 31 d.;***

- ^(1a) 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinanti Direktyvą 77/799/EEB (OL L 64, 2011 3 11, p. 1).

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl direktyvos
19 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (19a) turėtų būti stebimos potencialiai žalingos ir konkurenciją iškraipiančios priemonės, kuriomis siekiama kompensuoti galimą įmonių pelno mokesčio padidėjimą, ir prireikus turėtų būti atnaujintas Komisijos pranešimas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms;

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl direktyvos

19 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (19b) *Tarybos Elgesio kodekso grupė (verslo apmokestinimas) turėtų nuolat stebėti apskaitos standartų rengimą ir jų taikymą minimalių mokesčių tikslais. Prireikus ji turėtų pateikti pasiūlymų dėl pelno nustatymo taisyklių koregavimo. Komisija turėtų teikti paramą šioje srityje;*

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl direktyvos

20 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (20) visuotinio minimalaus mokesčio reformos veiksmingumas ir teisingumas labai priklauso nuo jos įgyvendinimo visame pasaulyje. Todėl bus ypač svarbu, kad visi pagrindiniai Sąjungos prekybos partneriai taikytų reikalavimus atitinkančią PĮT arba lygiavertes minimalaus apmokestinimo taisykles. Šiomis aplinkybėmis ir siekiant užtikrinti visuotinio minimalaus mokesčio taisyklių teisinį tikrumą ir veiksmingumą, svarbu toliau apibrėžti sąlygas, kuriomis trečiosios valstybės jurisdikcijoje, kuri neperkels visuotinio susitarimo taisyklių į nacionalinę teisę, įgyvendintos taisyklės gali būti laikomos lygiavertėmis reikalavimus atitinkančiai PĮT. Tuo tikslu šioje direktyvoje turėtų būti numatyta, kad Komisija įvertintų lygiavertiškumo kriterijus remdamasi tam tikrais parametrais ir sudarytų trečiųjų valstybių jurisdikcijų, atitinkančių lygiavertiškumo kriterijus, sąrašą. Šis sąrašas būtų iš dalies keičiamas deleguotuoju aktu atlikus bet kokią vėlesnę teisinės sistemos, kurią trečiosios šalies jurisdikcija yra įgyvendinusi savo vidaus teisėje, vertinimą;

- (20) visuotinio minimalaus mokesčio reformos veiksmingumas ir teisingumas labai priklauso nuo **greito ir nuoseklaus** jos įgyvendinimo visame pasaulyje **ir valstybėse narėse iki 2023 m. pabaigos**. Todėl bus ypač svarbu, kad visi pagrindiniai Sąjungos prekybos partneriai taikytų reikalavimus atitinkančią PĮT arba lygiavertes minimalaus apmokestinimo taisykles. Šiomis aplinkybėmis ir siekiant užtikrinti visuotinio minimalaus mokesčio taisyklių teisinį tikrumą ir veiksmingumą, svarbu toliau apibrėžti sąlygas, kuriomis trečiosios valstybės jurisdikcijoje, kuri neperkels visuotinio susitarimo taisyklių į nacionalinę teisę, įgyvendintos taisyklės gali būti laikomos lygiavertėmis reikalavimus atitinkančiai PĮT. Tuo tikslu šioje direktyvoje turėtų būti numatyta, kad Komisija **pirmą kartą** įvertintų lygiavertiškumo kriterijus remdamasi tam tikrais parametrais ir **laiku** sudarytų trečiųjų valstybių jurisdikcijų, atitinkančių lygiavertiškumo kriterijus, sąrašą. Šis sąrašas būtų iš dalies keičiamas deleguotuoju aktu atlikus bet kokią vėlesnę teisinės sistemos, kurią trečiosios šalies jurisdikcija yra įgyvendinusi savo vidaus teisėje, vertinimą. **Šiai direktyvai įgyvendinti reikės aktyvesnio valstybių narių ir trečiųjų šalių jurisdikcijų keitimosi informacija. Šiuo tikslu Direktyva 2011/16/ES turėtų būti peržiūrėta atsižvelgiant į būsimą EBPO darbą, susijusį su kompetentingų institucijų susitarimu, kuris turi būti parengtas iki 2022 m. pabaigos;**

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl direktyvos

21 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (21a) *tikėtina, kad GloBE pavyzdinės taisyklės bus pakeistos, visų pirma apsaugos taisyklės, kuriomis siekiama supaprastinti informacijos teikimo reikalavimus į grupę įeinantiems subjektams. Šia direktyva turėtų būti užtikrinta, kad būtų nustatytos tinkamos tų subjektų kontrolės apsaugos priemonės. Todėl pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, užtikrinančius, kad ši direktyva būtų suderinta su valstybių narių priimtais tarptautiniais įsipareigojimais;*

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl direktyvos

23 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (23a) *siekiant užtikrinti, kad praėjus penkeriems metams po šios direktyvos įsigaliojimo dienos būtų atliekamas tinkamas šios direktyvos taikymo vertinimas, į šią direktyvą įtraukiama nuostata dėl peržiūros. Per tą peržiūrą turėtų būti įvertinta ir persvarstyta pažanga pasaulyje įgyvendinant EBPO susitarimą ir GloBE pavyzdines taisykles, taip pat tam tikros išimties ir nukrypti leidžiančios nuostatos, visų pirma susijusios su paskirstytojo pelno mokesčio sistemomis ir pajamų neįtraukimu dėl veiklos pagrindo, ribos aktualumas TSG ir didelėms vietos įmonėms, atsižvelgiant į taikymo sritį, ir poveikis mokesstinėms pajamoms besivystančiose šalyse. Atliekant peržiūrą, padaryti GloBE pavyzdinių taisyklių pakeitimai prareikūs taip pat galėtų būti įtraukti į Sąjungos teisę;*

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 13
Pasiūlymas dėl direktyvos
24 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (24a) *taikant EBPO ir G20 įtraukiosios sistemos susitarimą dėl BEPS, be dviejų taisyklių, kurias numatoma įtraukti į nacionalinės teisės aktus dėl mokesčių, vadinamąjį 2 ramstį sudaro sutartimi grindžiama taisyklė, konkrečiai subjektų apmokestinimo taisyklė (STTR), leidžianti valstybės, kurioje gaunamos pajamos, jurisdikciją turintiems subjektams taikyti ribotą apmokestinimą prie šaltinio tam tikriems susijusių šalių mokėjimams, kurie apmokestinami mažesniu nei minimalus tarifas mokesčiu. Komisija turėtų rekomenduoti valstybėms narėms pakeisti dvišalius susitarimus dėl mokesčių su mažas pajamas gaunančiomis šalimis, kad būtų įtraukta ta taisyklė;*

Pakeitimas 14
Pasiūlymas dėl direktyvos
4 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Laikoma, kad į grupę įeinančio subjekto, kuris nėra pereiginis subjektas, buvimo vieta yra jurisdikcijoje, kurioje jis laikomas rezidentu mokesčių tikslais, remiantis jo valdymo vieta, įkūrimo vieta ar panašiais kriterijais.

Laikoma, kad į grupę įeinančio subjekto, kuris nėra pereiginis subjektas, buvimo vieta yra jurisdikcijoje, kurioje jis laikomas rezidentu mokesčių tikslais, remiantis jo **faktiniu** valdymo centru, t. y. vieta, kurioje priimami pagrindiniai valdymo ir komerciniai sprendimai, būtini verslui vykdyti, įkūrimo vieta ar panašiais kriterijais, kurie atspindi realią ekonominę veiklą pagal šią direktyvą ir GloBE pavyzdines taisykles.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 15
Pasiūlymas dėl direktyvos
4 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a straipsnis

Kovos su mokesčių vengimu taisyklės

1. *Apskaičiuodamos papildinį mokestį, valstybės narės neatsižvelgia į susitarimą ar kelis susitarimus, kurių sudarymo pagrindinis tikslas buvo gauti mokesstinės naudos ir kurie prieštarauja šios direktyvos esmei ar tikslui, ir todėl, atsižvelgus į visus susijusius faktus ir aplinkybes, yra apsimestiniai. Susitarimas gali apimti daugiau nei vieną etapą ar dalį.*
2. *Taikant 1 dalį, susitarimas arba keli susitarimai laikomi apsimestiniais, jeigu jie nebuvo sukurti dėl tikrų komercinių priežasčių, atspindinčių realią ekonominę veiklą.*
3. *Susitarimas arba keli susitarimai, į kuriuos neatsižvelgiama pagal 1 dalį, mokesčio bazės apskaičiavimo tikslais vertinami atsižvelgiant į jų ekonominį turinį.*
4. *Komisijai pagal 52 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant nustatyti išsamesnes kovos su mokesčių vengimu taisykles ypač atsižvelgiant į būsimus GloBE pavyzdinių taisyklių pakeitimus.*

Pakeitimas 16
Pasiūlymas dėl direktyvos
10 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Jei reikalavimus atitinkančio vietos papildinio mokesčio suma, į kurią atsižvelgiama apskaičiuojant jurisdikcijoje tam tikrais finansiniais metais taikomą papildinį mokestį pagal 26 straipsnį, nėra visiškai sumokama per kitus **trejus** finansinius metus, nesumokėta vietos papildinio mokesčio suma pridedama prie jurisdikcijoje taikomo papildinio mokesčio, apskaičiuoto pagal 26 straipsnio 3 dalį.

3. Jei reikalavimus atitinkančio vietos papildinio mokesčio suma, į kurią atsižvelgiama apskaičiuojant jurisdikcijoje tam tikrais finansiniais metais taikomą papildinį mokestį pagal 26 straipsnį, nėra visiškai sumokama per kitus finansinius metus, nesumokėta vietos papildinio mokesčio suma pridedama prie jurisdikcijoje taikomo papildinio mokesčio, apskaičiuoto pagal 26 straipsnio 3 dalį.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl direktyvos

13 straipsnio 8 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8a. Komisija įgyvendinimo aktais gali išsamiau apibūdinti šio straipsnio 5 ir 6 dalyse vartojamų terminų reikšmę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 52a straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl direktyvos

13 straipsnio 8 b dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

8b. Komisijai pagal 52 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus ir pakeisti šio straipsnio 5 dalyje pateiktą formulę, kad būtų atsižvelgta į atitinkamus GloBE pavyzdinių taisyklių pakeitimus.

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl direktyvos

15 straipsnio 11 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

11a. Komisija pagal 52 straipsnį gali priimti deleguotuosius aktus, siekiant iš dalies pakeisti bet kurią iš šio straipsnio 1 dalyje nustatytų apibrėžčių arba iš dalies pakeisti punktus, kurių patikslinimai numatyti šio straipsnio 2, 3, 6, 7, 10 ir 11 dalyse, ypač siekiant atsižvelgti į GloBE pavyzdinių taisyklių pakeitimus ateityje.

Pakeitimas 20

Pasiūlymas dėl direktyvos

19 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Komisija įgyvendinimo aktais gali išsamiau apibūdinti šio straipsnio 1 dalyje vartojamų terminų reikšmę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 52a straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 21**Pasiūlymas dėl direktyvos****21 straipsnio 7 dalies 1 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimas, kuris nebuvo sumokėtas ar panaikintas per paskesnius **penkerius** finansinius metus, turi būti sugrąžintas tiek, kiek jis buvo įtrauktas į bendrą į grupę įeinančio subjekto atidėtųjų mokesčių koregavimo sumą.

Pakeitimas

Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimas, kuris nebuvo sumokėtas ar panaikintas per paskesnius **trejus** finansinius metus, turi būti sugrąžintas tiek, kiek jis buvo įtrauktas į bendrą į grupę įeinančio subjekto atidėtųjų mokesčių koregavimo sumą.

Pakeitimas 22**Pasiūlymas dėl direktyvos****21 straipsnio 7 dalies 2 pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Finansiniams metams nustatyta sugrąžinto atidėtųjų mokesčių įsipareigojimo suma laikoma įtrauktojo mokesčio sumažinimu **penktaisiais** ankstesniais finansiniais metais, o efektyvusis mokesčio tarifas ir papildinis mokestis tokiais finansiniais metais perskaičiuojami pagal 28 straipsnio 1 dalį.

Pakeitimas

Finansiniams metams nustatyta sugrąžinto atidėtųjų mokesčių įsipareigojimo suma laikoma įtrauktojo mokesčio sumažinimu **trečiaisiais** ankstesniais finansiniais metais, o efektyvusis mokesčio tarifas ir papildinis mokestis tokiais finansiniais metais perskaičiuojami pagal 28 straipsnio 1 dalį.

Pakeitimas 23**Pasiūlymas dėl direktyvos****21 straipsnio 8 a dalis (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

8a. Komisijai pagal 52 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami visi punktai, kuriems pagal šio straipsnio 8 dalį taikoma kaupimo išimtis, ypač atsižvelgiant į busimus GloBE pavyzdinių taisyklių pakeitimus.

Pakeitimas 24**Pasiūlymas dėl direktyvos****27 straipsnio 9 a dalis (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

9a. Komisija įgyvendinimo aktais gali išsamiau apibūdinti šio straipsnio 1 dalyje nustatytoje apibrėžtyse vartojamų terminų reikšmę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 52a straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl direktyvos

29 straipsnio 5 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5a. Komisija gali pagal 52 straipsnį priimti deleguotuosius aktus ir iš dalies pakeisti šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sumas, kad būtų atsižvelgta į būsimus GloBE pavyzdinių taisyklių pakeitimus.

Pakeitimas 26

Pasiūlymas dėl direktyvos

31 straipsnio 4 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4. Kai viena TSG suskirstoma į dvi ar daugiau grupių (kiekvienai iš jų tampant atskirta grupe), laikoma, kad kiekviena atskirta grupė atitinka konsoliduotųjų pajamų ribą, jeigu ji deklaruoja:

4. Kai viena TSG suskirstoma į dvi ar daugiau grupių (kiekvienai iš jų tampant atskirta grupe), laikoma, kad kiekviena atskirta grupė atitinka konsoliduotųjų pajamų ribą **ne trumpiau kaip šešerius metus po suskirstymo**, jeigu ji deklaruoja:

Pakeitimas 27

Pasiūlymas dėl direktyvos

41 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Pasirinkus duomenis teikiantį į grupę įeinantį subjektą, į grupę įeinantis subjektas investavimo subjekto savininkas gali taikyti paskirstytojo pelno apmokestinimo metodą savo investavimo subjekto nuosavybės daliai, jeigu į grupę įeinantis subjektas savininkas nėra investavimo subjekto ir galima pagrįstai tikėtis, kad jam bus taikomas investavimo subjekto paskirstomų sumų apmokestinimas taikant mokesčio tarifą, kuris yra lygus minimaliam mokesčio tarifui arba jį viršija.

1. Pasirinkus duomenis teikiantį į grupę įeinantį subjektą, į grupę įeinantis subjektas investavimo subjekto savininkas **ar draudimo investavimo subjektas** gali taikyti paskirstytojo pelno apmokestinimo metodą savo investavimo subjekto nuosavybės daliai, jeigu į grupę įeinantis subjektas savininkas nėra investavimo subjekto ir galima pagrįstai tikėtis, kad jam bus taikomas investavimo subjekto paskirstomų sumų apmokestinimas taikant mokesčio tarifą, kuris yra lygus minimaliam mokesčio tarifui arba jį viršija.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 28**Pasiūlymas dėl direktyvos****42 straipsnio 2 dalies 2 a pastraipa (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Jei kiti į TSG įeinantys subjektai nepaskyrė vietos subjekto, paskirtasis vietos subjektas, atsakingas už papildinio mokesčio informacijos deklaracijos teikimą, yra didžiausia toje pačioje valstybėje narėje esanti į TSG įeinanti įmonė, vertinant pagal paskutinių dvejų iš eilės einančių metų pajamas.

Pakeitimas 29**Pasiūlymas dėl direktyvos****42 straipsnio 7 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

7a. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir gavusi Europos Parlamento nuomonę, vieningai patvirtina priemones, būtinas informacijos pateikimo pareigoms pagal šią direktyvą įgyvendinti ir būtinam keitimuisi informacija užtikrinti.

Pakeitimas 30**Pasiūlymas dėl direktyvos****47 straipsnio 1 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Pagal 5 straipsnio 2 dalį valstybėje narėje esančio pagrindinio patronuojančiojo subjekto mokėtinas papildinis mokestis per pirmuosius **penkerius** TSG tarptautinės veiklos pradinio etapo metus sumažinamas iki nulio, nepaisant V skyriuje nustatytų reikalavimų.

1. Pagal 5 straipsnio 2 dalį valstybėje narėje esančio pagrindinio patronuojančiojo subjekto mokėtinas papildinis mokestis per pirmuosius **trejus** TSG tarptautinės veiklos pradinio etapo metus sumažinamas iki nulio, nepaisant V skyriuje nustatytų reikalavimų.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 31
Pasiūlymas dėl direktyvos
47 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Kai TSG pagrindinis patronuojantysis subjektas yra trečiosios šalies jurisdikcijoje, papildinis mokestis, kurį turi mokėti valstybėje narėje esantis į grupę įeinantis subjektas pagal 13 straipsnio 2 dalį, per pirmuosius **penkerius** tos TSG tarptautinės veiklos pradinio etapo metus sumažinamas iki nulio, nepaisant V skyriuje nustatytų reikalavimų.

Pakeitimas

2. Kai TSG pagrindinis patronuojantysis subjektas yra trečiosios šalies jurisdikcijoje, papildinis mokestis, kurį turi mokėti valstybėje narėje esantis į grupę įeinantis subjektas pagal 13 straipsnio 2 dalį, per pirmuosius **trejus** tos TSG tarptautinės veiklos pradinio etapo metus sumažinamas iki nulio, nepaisant V skyriuje nustatytų reikalavimų.

Pakeitimas 32
Pasiūlymas dėl direktyvos
47 straipsnio 4 dalies 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

1 ir 2 dalyse nurodytas **penkerių** finansinių metų laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo tų finansinių metų, kuriais TSG pirmą kartą patenka į šios direktyvos taikymo sritį, pradžios.

Pakeitimas

1 ir 2 dalyse nurodytas **trejų** finansinių metų laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo tų finansinių metų, kuriais TSG pirmą kartą patenka į šios direktyvos taikymo sritį, pradžios.

Pakeitimas 33
Pasiūlymas dėl direktyvos
47 straipsnio 4 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

TSG, kurioms ši direktyva taikoma nuo jos įsigaliojimo dienos, 1 dalyje nurodytas **penkerių** metų laikotarpis prasideda 2023 m. sausio 1 d.

Pakeitimas

TSG, kurioms ši direktyva taikoma nuo jos įsigaliojimo dienos, 1 dalyje nurodytas **trejų** metų laikotarpis prasideda 2023 m. sausio 1 d.

Pakeitimas 34
Pasiūlymas dėl direktyvos
47 straipsnio 4 dalies 3 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

TSG, kurioms ši direktyva taikoma nuo jos įsigaliojimo dienos, 2 dalyje nurodytas **penkerių** metų laikotarpis prasideda 2024 m. sausio 1 d.

Pakeitimas

TSG, kurioms ši direktyva taikoma nuo jos įsigaliojimo dienos, 2 dalyje nurodytas **trejų** metų laikotarpis prasideda 2024 m. sausio 1 d.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 35
Pasiūlymas dėl direktyvos
50 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Pagal 49 straipsnį valstybėje narėje esantys pagrindinio patronuojančiojo subjekto mokėtinas papildinis mokestis sumažinamas iki nulio pirmaisiais **penkeriais** finansiniais metais, pradedant nuo pirmosios finansinių metų, kuriais didelei vietos įmonių grupei pirmą kartą taikoma ši direktyva, dienos.

Pakeitimas

1. Pagal 49 straipsnį valstybėje narėje esantys pagrindinio patronuojančiojo subjekto mokėtinas papildinis mokestis sumažinamas iki nulio pirmaisiais **trejais** finansiniais metais, pradedant nuo pirmosios finansinių metų, kuriais didelei vietos įmonių grupei pirmą kartą taikoma ši direktyva, dienos.

Pakeitimas 36
Pasiūlymas dėl direktyvos
50 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. *Didelėms vietos įmonių grupėms, kurioms ši direktyva taikoma nuo jos įsigaliojimo dienos, pirmiau minėtas penkerių metų laikotarpis prasideda 2023 m. sausio 1 d.*

*Pakeitimas**Išbraukta.*

Pakeitimas 37
Pasiūlymas dėl direktyvos
52 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. **51 straipsnio 3 dalyje** nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo šios direktyvos įsigaliojimo datos.

Pakeitimas

2. **4a straipsnio 4 dalyje, 13 straipsnio 8b dalyje, 15 straipsnio 11a dalyje, 21 straipsnio 8a dalyje, 29 straipsnio 5a dalyje ir 51 straipsnio 3 dalyje** nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo šios direktyvos įsigaliojimo datos.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 38
Pasiūlymas dėl direktyvos
52 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Taryba gali bet kada atšaukti **51 straipsnio 3 dalyje** nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnėje jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

Pakeitimas

3. Taryba gali bet kada atšaukti **4a straipsnio 4 dalyje, 13 straipsnio 8b dalyje, 15 straipsnio 11a dalyje, 21 straipsnio 8a dalyje, 29 straipsnio 5a dalyje ir 51 straipsnio 3 dalyje** nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnėje jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

Pakeitimas 39
Pasiūlymas dėl direktyvos
52 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

5. Pagal **51 straipsnio 3 dalį** priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Tarybai apie šį aktą dienos Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nepareikš. Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

Pakeitimas

5. Pagal **4a straipsnio 4 dalį, 13 straipsnio 8b dalį, 15 straipsnio 11a dalį, 21 straipsnio 8a dalį, 29 straipsnio 5a dalį ir 51 straipsnio 3 dalį** priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Tarybai apie šį aktą dienos Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nepareikš. Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

Pakeitimas 40
Pasiūlymas dėl direktyvos
52 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

52a straipsnis

Komiteto procedūra

1. **Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.**
2. **Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.**

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 41
Pasiūlymas dėl direktyvos
53 straipsnio 1 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Apie Komisijos deleguotųjų aktų priėmimą, apie bet koki prieštaravimą dėl jų arba apie Tarybos suteiktų įgaliojimų atšaukimą informuojamas Europos Parlamentas.

Pakeitimas

Apie Komisijos deleguotųjų aktų priėmimą, apie bet koki prieštaravimą dėl jų arba apie Tarybos suteiktų įgaliojimų atšaukimą **laiku** informuojamas Europos Parlamentas.

Pakeitimas 42
Pasiūlymas dėl direktyvos
53 a straipsnis (naujas)

*Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas***53a straipsnis***Peržiūra*

Ne vėliau kaip ... [penkeri metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija įvertina, kaip taikoma ši direktyva, ir pateikia Tarybai jos veikimo ataskaitą. Ataskaitoje nurodoma, ar reikia iš dalies pakeisti šią direktyvą atsižvelgiant į tarptautinio mokesčių konteksto pokyčius ir raidą, visų pirma kiek jie susiję su GloBE pavyzdinių taisyklių įgyvendinimu už Sąjungos ribų, ir kitų vienašalių minimalaus efektyviojo TSG apmokestinimo metodų plėtojimą. Daugiausia dėmesio taip pat turėtų būti skiriama išimčių ir leidžiančių nukrypti nuostatų naudojimui ir jų poveikiui vidaus rinkos darnai.

Ataskaitoje įvertinamas pajamų įtraukimo dėl veiklos pagrindo nuostatos, neprivalomojo reikalavimus atitinkančio vietos papildinio mokesčio įgyvendinimo ir paskirstytojo pelno mokesčio sistemų traktavimo poveikis minimalaus efektyviojo apmokestinimo lygio užtikrinimo veiksmingumui.

Ataskaitoje įvertinamas direktyvos poveikis mažiausiai išsivysčiusių šalių pajamoms ir valstybių narių mokestinėms pajamoms, įmonių sprendimams dėl investicijų, taip pat Sąjungos konkurencingumui pasaulio ekonomikoje. Joje įvertinamas ribos sumažinimo poveikis TSG ir didelėms vietos įmonėms. Kai tikslinga, prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

2022 m. gegužės 19 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 43
Pasiūlymas dėl direktyvos
53 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

53b straipsnis

Atribojimas

1. Ši direktyva nedaro poveikio tam, kaip valstybės narės taiko nacionalines arba susitarimais grindžiamas nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti aukštesnį nacionalinių pelno mokesčio bazių apsaugos lygį, susijusias su kontroliuojamųjų užsienio bendrovių taisykle, kaip apibrėžta Tarybos direktyvos (ES) 2016/1164 ^(1a) 7 straipsnyje, visų pirma tais atvejais, kai griežtesnė kontroliuojamųjų užsienio bendrovių taisyklė atitinka EBPO ir G20 mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo projekto 2015 m. galutinės ataskaitos dėl 3 veiksmo rekomendacijas.

2. Ši direktyva nedaro poveikio nacionalinių nuostatų dėl vietos subjektų grupių ar bendrovių alternatyvių minimalaus apmokestinimo formų taikymui.

^(1a) 2016 m. liepos 12 d. Tarybos direktyva (ES) 2016/1164, kuria nustatomos kovos su mokesčių vengimo praktika, tiesiogiai veikiančia vidaus rinkos veikimą, taisyklės (OL L 193, 2016 7 19, p. 1).

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos
leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT